

နှစ်(၈၅၀)ကျော်ရှိသက်တမ်းရင့်သစ်ပင်ထိန်းသိမ်းမှု အသိအမှတ်ပြုကြရန် KNU သဘောထားထုတ်ပြန်

ဒီဇင်ဘာ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စမ်းချောင်း

KNU ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၊ မြိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်က ငင်းတို့နယ်မြေအတွင်းရှိ နှစ် ၈၅၀ သက်တမ်းရှိ ပျဉ်းပိတောက်ပင်ကြီးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများက အသိအမှတ်ပြုကြရန် ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်စွဲဖြင့် သဘောထားကြေညာချက် တစ်စောင် ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

ကမ်းရှိ KNU ၏ လယ်နုထီး အမျိုးသားဥယျာဉ်ဧရိယာ၊ ကယဲသူးချောင်းဖျား တောင်ကြောတွင် ကရင်အခေါ် 'နောဘောကော်'၊ ထိုင်းဘာသာဖြင့် 'မိုတ်မခါ' မြန်မာသစ်တောဌာနအခေါ် 'ပျဉ်းပိတောက်'၊ အင်္ဂလိပ်အခေါ် 'Monkey Pod Tree' အမည်ရှိ အဆိုပါ သက်တမ်းရင့် သစ်ပင်ကို ထိန်းသိမ်းမှုအပေါ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ KNU မြိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်မှ ဒုတိယဦးစီးကြီး စောဆာပီးတုက ယခုလို ပြောသည်။

ငင်းက 'ပထမတချက် အနေနဲ့ ကတော့ အစိုးရပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းတဲ့အဖွဲ့တွေ ဘယ်အဖွဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် ကျနော်တို့ KNU ကနေ ဒီသစ်ပင်ကြီး ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ထားမှုကို အသိအမှတ် ပြုပေးစေချင်ပါတယ်။ နောက်တချက်ကတော့ ဒီအပင်ကို ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့ အတွက် ကျနော်တို့နဲ့ ပူးပေါင်းတိုင်ပင်ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

စာမျက်နှာ (၃) သို့ ▶▶

ဖားအံမြို့နယ်ဝတ်ကြီးကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းခွင့်ပြုမိန့်ပါမှ စည်းဝေးဟောပြောမှုများပြုလုပ်ရန် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးစာထုတ်

ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် နိုင်ငံတကာ NGO, INGO နှင့် အခြားအဖွဲ့များအနေဖြင့် ကရင်ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း စည်းဝေးဟောပြောခြင်း အခမ်းအနားများ ပြုလုပ်ရာတွင် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၏ ခွင့်ပြုမိန့်ပါရှိမှသာ ပြုလုပ်ကြရန် ဝတ်ကြီးကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့က စာထုတ်ပြန်ထားသည်ဟု သိရသည်။

ဝတ်ကြီးကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးနေဦးက 'ဘယ်အဖွဲ့ကပဲ ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့။ တခုခုလုပ်မယ်ဆိုရင် ဒီနေ့ဒီရက်မှာ ဒါလေး လုပ်ချင်တယ်။ မြို့နယ်က ခွင့်ပြုမိန့်လေး တောင်းလာမယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရေ ကျနော်တို့ ဒါလေးလုပ်ချင်ပါတယ်။ အဲဒီလောက်သိရရင် ကျနပ်ပါပြီ။ အပေါ်ကမေးတဲ့ အခါကျတော့ ကျနော်ဘာမှမသိပဲ 'ငအကြီးလို ဖြစ်နေတော့ အဲဒါပါပဲ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့၊ အဲဒီလိုဖြစ်တော့ ကျနော်လည်း လုပ်ကိုင်ရ အခက်အခဲတွေ ရှိတယ်'ဟု ပြောသည်။

စာမျက်နှာ (၅) သို့ ▶▶

ဒီမိုကရေစီ အားကောင်းတယ်ဆိုတာ အရပ်ဖက်တွေရဲ့လွတ် လပ်စွာ လုပ်ဆောင်မှု၊ ထောက်ပြမှု၊ ပံ့ပိုးမှုတွေ အများကြီး လိုပါတယ်။ ဒီလို ကန့်သတ်ခြင်းက ဒီမိုကရေစီ အားနည်းတာကို ပြတာပါ။ ဖြစ်သင့်တာက လက်ရှိ သယံဇာတ ဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ ပွင့်လင်း မြင်သာမှုက အရေးကြီးဆုံးပါ။ ဒေသခံတွေရဲ့ မူလအခွင့်အရေးကိုက သတင်းအချက်အလက် ရရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖားအံမြို့နားက ကရင်ရိုးရာအစဉ်အလာ ထိန်းသိမ်းတဲ့ရွာ နန်းဝေမြီးဇာ

ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့နဲ့ ၁ မိုင်ကျော်လောက်သာ ကွာဝေးပြီး ဆိုင်ကယ်နဲ့ မိနစ် ၂၀ လောက်သာသွားရတဲ့ ခရီးအကွာအဝေးမှာ အင်ဖက် အမိုးအကာတွေ ကာရံထားတဲ့ အိမ်ငယ်လေးတွေ၊ ရိုးရာဝတ်စုံ မွဲတေတေ အရောင်တွေသာ အမြဲဝတ်ဆင်နေထိုင်သူတွေရှိတဲ့ ထူးခြားတဲ့ ကျေးရွာငယ်လေးတစ်ရွာ ရှိပါတယ်။

ရွာထဲကိုဝင်လိုက်တာနဲ့ သစ်ရိပ်၊ ဝါးရိပ်တွေ ပုံးလွှမ်းထားတဲ့ ရွာလေးရဲ့ အေးမြတဲ့ ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်မှု အထိအတွေ့ကို ခံစားရမှာဖြစ်ပြီး ဝါးတွေ အင်ဖက်တွေနဲ့သာ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ထိုးထိုးထောင်ထောင် အဆောက်အဦးတွေ၊ အိမ်ငယ်လေးတွေနဲ့ ဟန်ဆောင်မှုကင်းတဲ့ အပြုံးပိုင်ရှင်များနေထိုင်တဲ့ အဲဒီရွာငယ်လေးဟာ အလည်လာသူတွေရဲ့စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နေသလိုပါပဲ။

မြို့ပြရဲ့ပူလောင်တဲ့အငွေ့အသက်တွေ၊ ဆူညံသံတွေ၊ လောဘရမ္မက်တွေ၊ ဟန်ဆောင်အပြုံးတွေ၊ ကျောက်မီးသွေးတွေနဲ့ ကင်းဝေးပြီး ကျိုစယ်တတ်တဲ့ လေအေးလေးတွေ နေထိုင်ကျက်စားရာ သီးခြားကမ္ဘာငယ်လေး တခုနဲ့သာ တူနေပါတော့တယ်။

အဲဒီရွာကတော့ ဖားအံမြို့ အရှေ့ဘက်ခြမ်း ကော့ကသောင်ရွာ အလွန် လကွဏ ကျေးရွာအုပ်စုထဲမှာရှိတဲ့ ပိုးကရင်အခေါ် "ဂုဏ်သာ" စာမျက်နှာ (၁၆) သို့ ▶▶

၂၀၁၈ ကို မင်္ဂလာနှစ်သစ် ဖြစ်စေလို

ပြန်ပြောင်းကြည့်မည်ဆိုလျှင် မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်း စစ်ပွဲများ မရပ်စဲနိုင်သေးဘဲ စစ်မျက်နှာကျယ်ပြန့်လာမှု၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၏ ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခများကြောင့် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် မျက်နှာငယ်ကာ နိုင်ငံပုံရိပ်ကျဆင်းခဲ့ခြင်း၊ သျှမ်းပြည်နယ်၌ နိုင်ငံရေးလုပ်ဆောင်မှုများ အဟန့်အတားဖြစ်ခြင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း၌လည်း သေနတ်သံ လုံးဝ မရပ်စဲသေးသည့်အတွက် စစ်ဘေးရှောင်ဒုက္ခသည်များ၏ အနာဂတ်များ ရေရာမှုမရှိခြင်း၊ မိဒီယာသမားများအတွက် အာမခံနိုင် သည့် လုံခြုံမှုမရှိခြင်းနှင့် တပ်မတော်၏ နယ်မြေစိုးမိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် တင်းမာမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသည်။

တဖန် လူထုအစိုးရ ကြီးပွားကျင်းပခဲ့သည့် ၂၀၁၆ ခုတိယ အကြိမ် အစည်းအဝေးတွင် ပြည်ထောင်စု သဘောတူညီမှုအချက် ၃၇ ချက် ရလဒ်ပေါ်ထွက်ခဲ့သော်လည်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ စုပေါင်းနေထိုင်သည့် နိုင်ငံတွင် နှစ်ပေါင်းခုနစ်ဆယ်နီးပါး၌ တိုင်း ရင်းသားအရေး ပြေလည်ပြီး နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အခြေခံ ဖြစ်သည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးနှင့် ဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ မပါဝင်ဘဲ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် ထင်သလောက် ရှေ့ မတိုးနိုင်သည့်ကိုလည်း ဝမ်းနည်းဖွယ် တွေ့ရသည်။

၂၀၁၇နှစ်ဟောင်းမကုန်မီ ကြားသိမြင်တွေ့နေရသည့် ဆိုးသတင်း များ၊ စိန်ခေါ်မှုများ လာမည့်နှစ်သစ်သို့ မပါလာစေရန်အတွက် တဦး ချင်း၊ တအိမ်ထောင်ချင်း၊ ရပ်ရွာတခုချင်း၏ အရေးအရာတိုင်းသည် တိုင်းပြည်အရေးအရာ ဖြစ်သည့်အတွက် သစ္စာပင်က မီးတကျိုကျို ကဲ့သို့ နှစ်သစ်တွင် မဖြစ်စေရန် ကရင်သတင်းဌာနက နှစ်သစ်ဆု တောင်းစကား ပါးလိုပါသည်။ လာမည့်နှစ်သစ်တွင် ထပ်မံ ကျင်းပ သွားမည့် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ ၂၀၁၆ ခု အစည်းအ ဝေးများ၌လည်း အခြေခံကျသော၊ အနှစ်သာရပြည့်ဝသည့် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု ပေါ်ထွက်လာရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားအားလုံး

စည်းစည်းလုံးလုံးဖြင့် နိုင်ငံရေးအရ သော်လည်းကောင်း၊ အခြား သော မျက်နှာစာအသီးသီးတို့မှသော်လည်းကောင်း ဆက်လက် ကြိုးပမ်းသွားရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ခေတ်အဆက်ဆက် နိုင်ငံအရေးအရာ၌ ထဲထဲဝင်ဝင် ပါဝင်ခဲ့သည့် တပ်မတော်အနေဖြင့်လည်း သမိုင်းသင်ခန်းစာများကို ဆင်ခြင်ကာ သာတူညီမျှ မဖြစ်သော၊ လက်တွေ့မကျသော၊ မည် သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးမူများကိုမဆို စွန့်လွှတ်ပြီး ပကတိ အခြေအနေ များနှင့် ကိုက်ညီသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို တိုင်းရင်း သားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့်အတူ ပြန်လည် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင် ရေး ဆွဲ ချမှတ်ပြီး သမိုင်းမှတ်တိုင်သစ်တရပ် စိုက်ထူသွားရန် ရိုးသားစွာ တိုက်တွန်းမျှော်လင့်လိုပါသည်။

အလားတူ လူထုအစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ကဏ္ဍအသီးသီးဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လူထုပေးအပ်ထားသည့် တာဝန် ကို ကျေပြန်ရန် ထင်ရှားသည့်သက်သေ ပြချိန်တန်ပြီဖြစ်သည်။ ထုထည်ကြီးမားလှသည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ မျှော်လင့်ချက် များကို တဦးတယောက်၊ တဖွဲ့တည်းဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းထက် နိုင်ငံ ရေးအကျိုးတူ မဟာမိတ်များနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ရင်း သမိုင်းပေး တာဝန်အဖြစ် ခံယူကာ နှစ်သစ်တွင် အောင်ပွဲဆီသို့ တက်လှမ်းသွားကြ စေချင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုကဲ့သို့ ကောက်သစ်ပေါ်စ နှစ်ကူးကာလ အခါ သမယတွင် ပြီးခဲ့သည့် အတိတ်သမိုင်းကြောင်းကို လေ့လာပြီး သင် ခန်းစာ ယူသင့်သည်ကိုယူ၍ အတူယူသင့်သည်ကို ဆက်လက်သယ် ဆောင်ကာ လက်ရှိအခြေအနေမှန်ကို စဉ်းစားသုံးသပ် ချင့်ချိန်ကာ လာမည့်နှစ်သစ်ဆီသို့ လျှောက်လှမ်းရင်း တိုင်းရင်းသားပြည်သူ အား လုံးအတွက် မင်္ဂလာနှစ်သစ်ဖြစ်စေကြောင်း ကရင်သတင်းဌာနက မျှော်လင့်ဆုတောင်းအပ်ပါသည်။

ရွက်ဟောင်းကြွေစ၊ ရွက်နုဖူးစ ကြည့်လင်သာယာ ကောင်းကင်ပြာ နှင့်အတူ ဆောင်းပီသနေသည့် အေးမြတည်ငြိမ်မှုဖြင့် နှစ်ဟောင်းကုန် ချိန် နှစ်သစ်ဦးသို့ ရောက်ရှိလာချေပြီ။ ရာသီစက်ဝန်းလည်ပတ်ရင်း အချိန်တွေ တရွေ့ရွေ့ ကုန်ဆုံးကာ ကောက်သစ်ပေါ်ချိန် နှစ်ကူးသည့် နှစ်သစ်ဦးတွင် ကရင်သတင်းဌာန၏ စာဖတ်ပရိသတ်များ မင်္ဂလာ နှစ်သစ် ဖြစ်ပါစေကြောင်း မိမိတို့ ဝိုင်းတော်သူ / ဝိုင်းတော်သားများက ကနဦး နုတ်ခွန်းဆက်သလိုပါသည်။

လူသားတို့မည်သည့် တနေ့ထက်တနေ့၊ တနှစ်ထပ်တနှစ် ပိုမို သာယာဝပြောသည့် လူမှုဘဝများကို တည်ဆောက်လိုကြရင်း မျှော် လင့်ချက်များဖြင့် အသက်ရှင်နေသည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုနိုင် သည်။ သို့သော် အချို့အချို့သောသူများ၊ အချို့အချို့သော အဖွဲ့အ စည်း၊ အသင်းအပင်းများအနေဖြင့် လောကပါလတရားများ ထွန်း ကားရေးထက် မိမိတို့ကိုယ်ကျိုးကိုသာ ပိုမိုဦးစားပေးမှုများ ရှိမြဲ၊ ရှိနေ သေးသည်ကို တွေ့ရသည်။

တိုင်းရင်းသားများ စုပေါင်းနေထိုင်သည့် အမိန့်ငံတော်ကြီး၏ ကုန်လွန်ခဲ့သည့် ခရစ်နှစ် ၂၀၁၇ ခုနှစ် (ကရင်နှစ် ၂၇၅၆ ခုနှစ်)ကို

ပြည်နယ်အရပ်ဖက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများဖိုရမ်မှအခြေခံမူ(၈၅)ချက်ပါစာတမ်းနှစ်စောင်ထွက်ပေါ်

ဒီဇင်ဘာ ၇ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ရှေးဆွေးနွေးပွဲတွင် တင်သွင်းနိုင် ရန်အတွက် ကရင်ပြည်နယ် အ တွင်း ပြန်လည်နေရာချထားရေး၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကဏ္ဍသုံးခုမှ အခြေ ခံမူ ၇၃ ချက်နှင့် ဖက်ဒရယ် စနစ် ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာအခြေခံမူ ၁၂ ချက်ပါ စာ တမ်းနှစ်စောင်ကို ဆွေးနွေးအတည် ပြုနိုင်ခဲ့သည်ဟု ကရင်ပြည်နယ် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ ကွန် ရက်မှ ဦးဆောင်ကော်မတီဝင် စော ကျော်စွာက ပြောသည်။

အကြောင်းအရာလိုက် ပြည် ထောင်စု အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံ

က ဒုက္ခသည်တွေပြန်လာရင် ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ ပြန်လာနိုင်ရမလဲ၊ သူတို့အတွက် နေထိုင် စားသောက် ဖို့ ဘာတွေလုပ်ပေးရမလဲဆိုတာနဲ့ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဘယ်လို ပုံစံ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရမလဲ ဆိုတာကို ပထမရက်မှာဆွေးနွေး ပြီး နောက်နေ့မှာ ဖက်ဒရယ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနဲ့ ဘဏ္ဍာရေး အခြေခံမူ တွေကို ဆွေးနွေးပြီးတော့ တတိယ နေ့မှာပဲ ဆွေးနွေးထားချက်တွေကို ပြန်စုပေါင်းလိုက်တဲ့အခါ ကရင် ပြည်နယ်အတွက် စာတမ်းနှစ်စောင် ကို အတည်ပြုလိုက်နိုင်တယ်' ဟု

အခြေခံမူ ၈၅ ချက်၊ ပြန်လည်ထူ ထောင်ရေးအတွက် ၃၃ ချက်နှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေခံမူ ၁၂ ချက်ကို ကနဦး အတည်ပြုချက် ရယူခဲ့ သည်။

၎င်းအပြင် ဒုတိယ စာတမ်းဖြစ် သည့် ဖက်ဒရယ်စနစ်ဆိုင်ရာ စီး ပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ၌ အားလုံး လွှမ်းမိုး သော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ၊ ပြည် ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများ အကြား စီးပွားရေးကဏ္ဍ ဆက်ဆံ ရေးဆိုင်ရာ၊ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး နှင့်ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများ၊ သဘာဝ သယံဇာတများနှင့် သဘာဝ ပတ် ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင် ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ ကဏ္ဍဆိုင်ရာ၊ လူသားအရင်းအမြစ် နှင့် လူသားအရင်းအနှီးများ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ ပြည်သူ့လူထု အခန်း ကဏ္ဍဆိုင်ရာ၊ ပြည်သူ့များပါဝင် ဆုံးဖြတ်ခွင့်၊ ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု၊ ပွင့်လင်း မြင်သာမှု၊ ချေးငွေနှင့် အခြား အကူအညီ ထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ အ ခြေခံမူ ၁၂ ခုမှ အချက်ပေါင်း ၁၄၀

ချက်ကို ဆွေးနွေးအတည်ပြုချက် ရယူခဲ့ကြသည်။

ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်လာ သည့် သံတောင်ကြီး ကိုယ်စားလှယ် နော်သီဂီထွန်းက 'ဒီလိုတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမှုက အရေးကြီးတယ်။ ကျမတို့ ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်ပြီး ဘယ်လိုပုံစံ ကူညီရမလဲဆိုတာကို ဒီသုံးရက်တာ ဆွေးနွေးချက်တွေ အရ ကျေနပ်အားရတယ်။ ဒီဆွေး နွေးမှုကနေ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ ရလဒ်တွေအပေါ် အနာဂတ်မှာ ဒါကို အစဉ်တစိုက်ဆက်လုပ်နိုင်မှ ကျမတို့ရဲ့ ရည်မှန်းချက်ကို ရောက် နိုင်မယ်' ဟု ပြောသည်။

ယမန်နေ့က ပြုလုပ်ပြီးစီးသည့် ပြည်နယ်အရပ်ဖက် လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖိုရမ်၏ နောက်ဆုံးရက်တွင် ဆွေး နွေးချက်များကို ပြန်လည် စုစည်း အတည်ပြုပြီးနောက် ပြည်ထောင် စုတွင် ပြုလုပ်မည့် အကြောင်းအရာ အလိုက် အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံ ရေးဆွေးနွေးပွဲသို့ ကရင်ပြည်နယ်မှ မြို့နယ် ၇ မြို့နယ်၏ တဖြူနယ် လျှင် ကိုယ်စားလှယ် ၅ ဦးဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၃၅ ဦးကို စေလွှတ်ရန် ရွေးချယ်အတည်ပြုခဲ့ သည်။

ကရင်သတင်းစဉ်	
အမှုဆောင်နာယက	မန်းလင်းမြတ်ကျော်
အယ်ဒီတာချုပ်	နန်းဖော့ဂေ
အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ	စောထွန်းလင်း
သတင်းအယ်ဒီတာ	စောသိန်းမြင့်
သတင်းတာဝန်ခံ	စဖန်းရှောင်
သတင်းထောက်များ	စောခါးစူးညား၊ နန်းဝေဖြိုးဇာ
ကရင်ပိုင်းအယ်ဒီတာ	စောအယ်ဒီဝါး
ကရင်ပိုင်းဘာသာပြန်	နော်စေးခုဒူး
စာစီဒီပိုင်းအယ်ဒီတာ	စောဖိုးမူး၊ ကျော်အဲနယ်
ထုတ်ဝေသူ	စောထွန်းလင်း (၀၂၀၄၈)
	အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊
	ဘားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်
ပုံနှိပ်သူ	အောင်ချမ်းသာပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၆၄၁)
	တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
တန်ဖိုး၊ စောင်ရေ	၅၀၀ ကျပ်၊ စောင်ရေ ၃၅၀၀
ဆက်သွယ်ရန်	အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊
	ဘားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်
	kicnews@yahoo.com, kicnews97@gmail.com
	www.kicnews.org, www.karennews.org
	09421026867, 0973169249, 09255743135

ပံ့ပိုးကူညီမှုများလျော့နည်းလာသည့်တိုင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ဆက်လုပ်မည်ဟု ဒေါက်တာစင်သီယာမောင်ပြော

နယ်စပ်ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများစုပေါင်း၍ ကမ္ဘာ့ AIDS နေ့ပြုလုပ်ကျင်းပ

ဒီဇင်ဘာ ၁ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စအိုင်းဆူး

ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်၊ မဲဆောက် အခြေစိုက် ကျန်းမာရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများစုပေါင်း၍ ယနေ့ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ကျောက်တဲင် သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့ AIDS နေ့ အထိမ်းအမှတ် ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားမှုကို ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့ရှိ မယ်တော်ဆေးခန်း၌ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည်။

HIV ပိုးမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် AIDS ရောဂါနှင့် HIV နှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် ကူးစက်ရောဂါများကို နယ်စပ်ဒေသသို့ လာရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြသည့် မြန်မာ ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၊ မြန်မာ ရွှေ့ပြောင်း ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများနှင့် ဆေးခန်းလာရောက်ပြသသည့် လူနာများအား ကျန်းမာရေးအသိ မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မယ်တော်ဆေးခန်း၏ အတိုင်ပင်ခံ ဒေါက်တာ အာကာက ပြောသည်။

၎င်းက 'ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ် ဖြစ်တဲ့ မဲဆောက်နဲ့ မြဝတီ ကြားထဲမှာ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်တဲ့ လုပ်သားတွေ အနေနဲ့ တကယ်လို့ သူတို့ HIV ပိုးကူးစက် ခံရရင် ဒါမှမဟုတ်ရင် ထိုင်းနိုင်ငံမှာနေထိုင်တဲ့ မြန်မာ အလုပ်သမားတွေ HIV ပိုး ကူးစက်ခံရရင် သူတို့ သွားလို့ရမယ့် နေရာတွေ ART ဆေး ရနိုင်မယ့်နေရာတွေနဲ့ HIV

ပိုးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကိုယ့်မှာ Positive ဖြစ်ရင် ကြောက်စရာမလိုဘဲ သူတို့ကိုကူညီတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေရှိနေတယ်ဆိုတာကို ကျနော်တို့က အသိပေးချင်တာပါ' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ယနေ့လို ကျောက်တဲင် သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့ AIDS နေ့ကို ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံးမှ HIV/AIDS ပိုး ပပျောက်ရန်နှင့် လူနာတစ်ဦးမှာ လူသားတစ်ဦးအနေဖြင့် ရရှိရမည့် ကျန်းမာရေးအခွင့်အရေးကို ယခုနှစ်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ကျန်းမာရေးသည် 'ကျွန်ုပ်တို့အခွင့်အရေးဖြစ်သည်' (My Health, My Right) ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်ဟုလည်း ဒေါက်တာ အာကာက ဆက်ပြောသည်။

ယနေ့ပြုလုပ်သည့် အခမ်းအနား အစီအစဉ်၌ နယ်စပ်ဒေသ အတွင်းရှိ အလုပ်သမား၊ ပြည်သူလူထုများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးအခွင့်အရေး အပြည့်အဝ ရရှိသင့်သည်ကို သရုပ်ဖော်ထားသည့် ပြဇာတ်အပြင် မြန်မာရွှေ့ပြောင်း ကျောင်းသားများမှ တိုင်းရင်းသား အကအလှများ ကပြခြင်းနှင့် HIV/AIDS ဆိုင်ရာ ပညာပေးပြခန်းများ၊ အခမဲ့ သွေးစစ်ပေးခြင်း အစီအစဉ်တို့ ပါဝင်ခဲ့သည်။

၎င်းအခမ်းအနားသို့ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် နယ်စပ်အခြေစိုက် အရပ်ဖက် ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၊ မြန်မာရွှေ့ပြောင်း ကျောင်းများ၊ လူမှုရေး အသင်းအဖွဲ့ ၁၀ ဖွဲ့မှ ကျန်းမာရေးလုပ်သားများ၊ ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများနှင့်

ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ စုပေါင်း ၄၀၀ နီးပါး ပူးပေါင်း ပါဝင် လှုပ်ရှားခဲ့ကြသည်။

HIV ပိုးရှိသူ ဒေါ်ခင်နင်းသွယ်က 'တချို့က ကိုယ့်မှာ ရောဂါရှိတယ်ဆိုပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဖယ်နေကြတယ်။ လူတိုင်းမှာ ရောဂါဆိုတာ ရှိပါတယ်။ ဒီ(AIDS)ရောဂါ မဟုတ်လည်း ဒီအပြင် ရောဂါရှိပါတယ်။ ရှိတဲ့အတွက် ဘာမှအားငယ်စရာ မလိုဘူး။ သာမန်လူတယောက်လို ကိုယ့်မှာအခွင့်အရေး ရှိပါတယ်။ ဒီရောဂါရှိခဲ့ရင်လည်း အနေအထိုင် အစားအသောက် ဆေးဝါးကို စနစ်တကျ နေထိုင်စားသောက်သွားရင် တော့ ဘုရားပေးတဲ့အသက်အတိုင်း နေမှာပါ' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ကမ္ဘာ့ AIDS နေ့သည် ၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့က ပထမဦးဆုံး သတ်မှတ် ကျင်းပလာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ယခင်နှစ်များက ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ရှိ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး အသင်းအဖွဲ့များ စုပေါင်းပြီး ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့၌ စုပေါင်းလမ်းလျှောက် ချီတက်ပွဲကို နှစ်စဉ် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော်လည်း အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကြောင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကစ၍ အခမ်းအနားများဖြင့်သာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြသည်။ ယနေ့အခမ်းအနားသည် မယ်တော်ဆေးခန်းအနေဖြင့် ၁၅ ကြိမ်မြောက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒီဇင်ဘာ ၆ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စအိုင်းဆူး

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တွင် အခြေစိုက်၍ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပြုလုပ်ပေးနေသည့် မယ်တော်ဆေးခန်းအတွက် နိုင်ငံတကာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ လျော့နည်းလာသော်လည်း နယ်စပ်ဒေသနှင့် ပြည်သူလူထုများအတွက် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ပေးသွားဦးမည် ဖြစ်ကြောင်း ဒေါက်တာစင်သီယာမောင်က ဒီဇင်ဘာလ ၆ ရက်တွင် ကျောက်တဲင် သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့ AIDS နေ့ အခမ်းအနား၌ ပြောကြားခဲ့သည်။

၎င်းက 'လက်ရှိအခြေအနေမှာ နိုင်ငံရေးပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တွေနဲ့ အတူ ကျမတို့အတွက် လာမယ့် အနာဂတ်မှာ စိန်ခေါ်မှုတွေ အများကြီးကို ရင်ဆိုင်ရမယ်။ မယ်တော်ဆေးခန်းအနေနဲ့ ဆက်လက်ပြီး တော့ ကျမတို့ပြည်သူလူထုတွေ အတွက်ဖြစ်စေ၊ နယ်စပ်ဒေသလူထုတွေအတွက်ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရှိနေတဲ့ ကျမတို့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေ ဖြစ်စေပေါ့။ လေ့လာသင်ယူစရာလို့ခေါ်တဲ့ Learning Center အနေနဲ့ ဆက်လက်တည်ရှိနေမယ်။ တချို့ထဲမှာပဲ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု၊ ကုသမှုတွေကိုလည်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားမယ်' ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့အပြင် နယ်စပ်ဒေသနှင့် မြန်မာတပြည်လုံးတွင် ရွှေ့ပြောင်း လူထု ရှိနေသမျှကာလတွင် သာမက ဒေသတွင်းရှိ လူထုများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး အကာအကွယ်ပေးမှုအတွက် ကွန်ရက်အနေ

ဖြင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ် များစွာ ရှိနေသလို ပိုမို ကျယ်ပြန့်သည့် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း ဘက်ပေါင်းစုံမှ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် ကြိုးစားသွားမည်ဟု ဒေါက်တာစင်သီယာမောင်က ဆက်ပြောသည်။

မယ်တော်ဆေးခန်းသည် မြန်မာရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၊ ဒုက္ခသည်များ၊ နယ်စပ်ဒေသ တလျှောက်ရှိ တိုင်းရင်းသားများနှင့် ပြည်တွင်းရှိ နွမ်းပါးသူများအတွက် အခမဲ့ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို အားကိုးအားထား ပြုနေရဆဲဖြစ်သည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော်လည်း လက်ရှိတွင် နိုင်ငံတကာ၏ အကူအညီ အထောက်အပံ့ လျော့ကျမှု အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေသည်။

ထိုသို့ နိုင်ငံတကာ၏ အကူအညီ အထောက်အပံ့များ လျော့နည်းလာမှုကြောင့် ယခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှစ၍ မယ်တော်ဆေးခန်း၏ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး ဝန်ထမ်း လစာအပါအဝင် ဆေးခန်း၏ အသုံးစရိတ်ကို ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း လျော့ချထားရသည်ဟုလည်း မယ်တော်ဆေးခန်း တာဝန်ရှိသူများက ဆိုသည်။

ဒေါက်တာစင်သီယာ မွေးနေ့ပွဲ သို့ တက်ရောက်လာသူ ကရင်ကျန်းမာရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးဌာန-KDHW မှ စောအယ်မိုးက 'လက်ရှိ နိုင်ငံရေးပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တွေကြောင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုတွေက ပြည်တွင်းထဲကို ဆင်းသွားတာ အများကြီးတွေ့ရတယ်။ ကျနော်တို့

ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်း မြင်တာက မယ်တော်ဆေးခန်းက ထိုင်းနိုင်ငံထဲကို ရွှေ့ပြောင်းသူတွေအတွက် အများကြီး အရေးကြီးသေးတယ်။ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ နိုင်ငံရေး တည်ငြိမ်မှုမရှိသေးသရွှေ့ပြောင်းသူတွေက ဒီမှာဆက်ရှိနေအုံးမှာ ဖြစ်သလို မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ကျန်းမာရေး စနစ်ကလည်း အဆင်မပြေသေးတာကြောင့် ဒီက ကုသမှုစနစ်က ဆက်ရှိနေရအုံးမယ်' ဟု ပြောသည်။

ဒေါက်တာစင်သီယာမောင် ဦးစီးပြီး အခမဲ့ ဆေးကုသပေးနေသည့် မယ်တော်ဆေးခန်းကို ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တလျှောက် မြန်မာဒုက္ခသည်များနှင့် မြန်မာရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများအတွက် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများ ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး လက်ရှိ တရက်ပျမ်းမျှ လူနာဦးရေ ၃၀၀ ကျော်ကို ပုံမှန် ကုသပေးလျက် ရှိသည်။

ယနေ့ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့ရှိ မယ်တော်ဆေးခန်း အဆောင်သစ် ခန်းမ၌ ကျင်းပသည့် ဒေါက်တာ စင်သီယာမောင်၏ ၅၈ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့ပွဲသို့ သူမ၏ အသိမိတ်ဆွေများ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် မြန်မာရွှေ့ပြောင်း ကျောင်းသူကျောင်းသားများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၅၀၀ နီးပါး တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ကရင်ရိုးရာဒုံးအက၊ ကဗျာ၊ စာစီစာကုံး၊ အားကစားနှင့် ပန်းချီပြိုင်ပွဲ ဆုရရှိသူများအား ဆုပေးခြင်းနှင့် မွေးနေ့ဆုတောင်းပေးခြင်းအစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

► ရေရှည် 'နှစ်(၈၅၀)ကျော်ရှိသက်တမ်းရင့်သစ်ပင်' မှ

ပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင်တော့ ကျနော်တို့က ကြိုဆိုဖို့အသင့်ပါပဲ' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ယင်းသို့ အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို အခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ အနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း ကမ်းလှမ်းလာမည့် ပိုင်းဝန်းကူညီ အားပေးမှုများကို KNU မြိတ်-ထားဝယ်ခရိုင် က

ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ကြိုဆိုထားသည်။

အဆိုပါ ပျဉ်းပိတောက် အပင်ကြီးကို KNU က လွန်ခဲ့သည့် ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် စတင်တွေ့ရှိခဲ့ပြီး KNU ၏ လေ့လာသိရှိချက်များအရ ယင်းသစ်ပင်ကြီးမှာ နှစ် ၈၅၀ ကျော် သက်တမ်းရှိပြီး ပင်စည်မှာ လုံးပတ်အားဖြင့် ၁၂ မီတာ (၃၉ ပေ) ဝန်းကျင်ခန့်ရှိသည်ဟု သိရသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် KNU အနေဖြင့် ယင်းသစ်ပင်ကို ရှားပါး၍ တန်ဖိုးရှိသောသစ်မျိုး ဖြစ်

ကြောင်း မှတ်တမ်းတင် အသိအမှတ်ပြုသည်နှင့်အတူ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ အန္တရာယ်ပြုခြင်း မရှိစေရန် လိုအပ်သည့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်မှုများကို ယနေ့တိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဟု ထုတ်ပြန်ထားသည်။

ယခုနောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းသစ်ပင်ကြီးမှာ လူသိများလာသည့်အတွက် အစိုးရသစ်တောဌာနက ယင်းသစ်ပင်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများ ရှိလာကြောင်းလည်း ကေအဲန်ယူ

ဘက်က ပြောဆိုသည်။ အစိုးရဘက်က ထိုသို့ ကြိုးပမ်းမှုများ ရှိလာသည်ကို တရားဝင် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မရှိသော်လည်း KNU မြိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်၏ နယ်မြေလုံခြုံရေး စိုးရိမ်မှုများနှင့် ဆက်စပ်နိုင်ကြောင်းလည်း ဒေသခံများက သုံးသပ် ပြောဆိုနေကြသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၀၄ ခုနှစ်က

KNU မြိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်၊ တပ်မဟာ(၄) တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် မြန်မာ့တပ်မတော်တို့ နှစ်ဖက် တိုက်ပွဲများ အပြင်းအထန် ဖြစ်ပွားခဲ့ချိန်ကပင် ယင်းသက်တမ်းရင့် အပင်ကြီးအား စစ်ဖြစ်စဉ်ကာလအတွင်း ဖျက်ဆီးခြင်းမပြုရန်နှင့် ပိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းကာကွယ်ကြရန် ထိုစဉ်က KNU တပ်မဟာ(၄)၊ တပ်မဟာမှူး ဗိုလ်မှူး

ချုပ်စောအော်လစ်ဗာ၊ ခရိုင်ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်းတို့က နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ညွန့်ထံ စာ၊ ဓာတ်ပုံ၊ မှတ်တမ်းနှင့် တကွ ရေးသား ပေးပို့ခဲ့ဘူးကြောင်းလည်း KNU ၏ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်။

ကျောက်ရိတ်မြို့တွင် ဒုစရိုက်မှုများလာပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့အင်အားတိုးမြှင့်ပေးရန် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့တင်

ကရင်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ပထမဆုံးအကြိမ်လူထုတွေ့ဆုံပွဲပြုလုပ်

ဒီဇင်ဘာ ၁၀ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရ တာဝန် ယူသည့် သက်တမ်းတလျှောက် ဖားအံမြို့တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် ပြုလုပ်သည့် ပြည်သူ့လူထု နှင့် အစိုးရ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များ တွေ့ဆုံပွဲကို ဒီဇင်ဘာ ၉ ရက် နေ့က ဖားအံမြို့၊ အမှတ် (၅) ရပ် ကွက်ရှိ အမှတ်(၃) အခြေခံ ပညာ အထက်တန်းကျောင်းခွဲတွင် ပြု လုပ်ခဲ့သည်။

အဆိုပါ တွေ့ဆုံမှုမှာ မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူများ တွေ့ကြုံခံစားနေသည့် အခက်အခဲများ၊ လိုအပ်ချက်များကို ပြည်နယ် အစိုးရအပါအဝင် လွှတ် တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အနေဖြင့် သိရှိပြီး ကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်ရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်း လည်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ဆုံပွဲသို့ တက်ရောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ် စားလှယ်များက ပြောဆိုသည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ် ဒေါ်နန်းသန်းသန်းလွင်က ကျမတို့ကို ရွေးကောက်ထားတဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို ဘယ်ထောင့်၊ ဘယ်နေရာကနေ ဘယ်လို ပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်းပေးရမလဲ ဆိုတဲ့ စေတနာနဲ့အခုလို လာရောက်

တွေ့ဆုံတာဖြစ်ပါတယ်။ အခုလို လာရောက်တွေ့ဆုံခိုက်မှာ အစိုးရ ကို ကိုယ်ပြောချင်တာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျမတို့ကိုယ်စားလှယ်တွေရဲ့ လို အပ်ချက်တွေကို ပြောချင်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောကြ ပါ။ ဒါမှလည်း ကျမတို့ လိုအပ် ချက်တွေကို ပြုပြင်လိုရတယ်။ နောက်ပြီး အစိုးရအဖွဲ့တွေဆီ ပြန် ပြီး ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းပေးလိုရမယ်' ဟု တွေ့ဆုံပွဲတွင် ပြောကြားသွား သည်။

ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင် မွန်၊ ဗမာ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီး များ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အပါအဝင် ရပ်ကွက်နေပြည်သူ ၁၀၀ ဦးခန့် တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ၎င်း တို့မှ အစိုးရလုပ်ဆောင်ချက်များ၊ လွှတ်တော် ဆောင်ရွက်ချက်များ အား ချပြ ရှင်းလင်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ ကြပြီး ရပ်ကွက်နေပြည်သူများ သိရှိလိုသည်များကို ပြန်လည် ဖြေ ကြားမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ထို့အတူ ရပ်ကွက်နေပြည်သူ များ ကြုံတွေ့ခံစားနေရသည့် မီး ပြတ်သည်ကိစ္စ၊ ရပ်ကွက် ရေ မြောင်းတူးဖော်ရေးကိစ္စ၊ မိတာခ ကြွေးကျန်ပြဿနာများ၊ ကျောင်း

သား ဘော်ဒါဆောင် အခွန်ကောက် သည့် ကိစ္စများ၊ အောင်သံလွင် ဘောလုံးကွင်းအား အများပြည်သူ အားကစားပြုလုပ်နိုင်ရေး ကိစ္စ စသည့် ၎င်းတို့တွေ့ကြုံနေရသည့် အခြေအနေများနှင့် လိုလားချက် များကို တင်ပြခဲ့ကြခြင်း ဖြစ် သည်။

တွေ့ဆုံပွဲတက်ရောက်သူ ဖား အံမြို့၊ အမှတ်(၅)ရပ်ကွက်နေ ပြည်သူတဦးဖြစ်သည့် စောစိန် ထွေးက 'ဒီလိုလုပ်ပေးတဲ့ အလေ့အ ထက ဒေသခံတွေအတွက် အရမ်း ကောင်းပါတယ်။ ဒီလိုပုံမှန် လုပ် ဖြစ်သွားရင်တော့ လွှတ်တော်အ မတ်တွေ မျှော်လင့်တဲ့အနေအထား ကို ရောက်လာမှာပေါ့လေ။ သူတို့ လည်း တတ်နိုင်သလောက်တော့ ပြန်လည် ဖြေကြားပေးကြပါတယ်။ ဒီထက် အချိန်ပိုပေးနိုင်ရင်တော့ ပိုအဆင်ပြေပါတယ်'ဟု ပြော သည်။

ထို့အပြင် ယခုပြုလုပ်သည့် အလားတူတွေ့ဆုံပွဲများကို ပုံမှန် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း တိုင်းရင်းသား ရေးရာဝန်ကြီးတဦး၏ ပြောပြချက် အရ သိရသည်။

ဒီဇင်ဘာ ၇ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် နန်းပေါင်းဇာ ကရင်ပြည်နယ်၊ ကော့ကရိတ် မြို့နယ်တွင် ဒုစရိုက်မှုများလာကာ တရားခံ ဖမ်းမိခြင်း နည်းသည့်အ တွက် မြို့လုံခြုံရေးအရ မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့အင်အား တိုးချဲ့ပေးရန် ကော့ကရိတ်မြို့နယ် အမှတ်(၁) မဲဆန္ဒနယ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် နန်းသုဇာဝင်းက ဒီဇင်ဘာ ၅ ရက်နေ့က ပြုလုပ်သည့် ဆွေပုံမှန်လွှတ်တော် အစည်းဝေး ပထမနေ့တွင် တင်ပြလိုက်သည်။

ကော့ကရိတ်မြို့တွင် ဒုစရိုက်မှု များလာသည့်အတွက် လက်ရှိအ ချိန် မြို့နေပြည်သူများသည် လုံခြုံ မှုမရှိဘဲ ကျန်းမာရေးအရ ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ကိစ္စဖြစ်စေ ညဘက်အပြင် ထွက်ပါက စိုးရိမ်မှု အခြေအနေ များနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်ဟု နန်းသုဇာဝင်းက ဆိုသည်။

'တရားခံကို ယခုအထိ ဖမ်းဆီး ရမိခြင်း မရှိသေးပါဘူး။ လောင်းက စားများနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးများ ခွင့် ပြုချက်အမိန့် လိုင်စင်ရသကဲ့သို့ပင် ၂၄ နာရီ လောင်းကစားများနဲ့ ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားနေကြခြင်း များကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများ ညအချိန်ခါ သွားလာမှု မရဲ ဖြစ်နေ ရတယ်။ ယခုအချိန် ကျောင်းသား

များလည်း လောင်းကစားဝိုင်းအထိ မိဘများက သွားရောက် ခေါ် ဆောင်နေရပြီး၊ လောင်းကစားများ သည့်အတွက်ကြောင့် ရပ်ကွက်တွင် ခိုးယူမှု ပိုမိုများပြားလာပါတယ်' ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်းတွင် တ ရားခံ ဖမ်းဆီးမရသည့်အမှု များစွာ ရှိလာပြီး အဆိုပါအမှုများမှာ အမျိုး သမီးနှစ်ဦးအား KNU အဖွဲ့မှ နေ အိမ်သို့ ဝင်ရောက်ပြန်ပေးခဲ့မှု၊ အ ကြွေး ပေးရန်ရှိသောကြောင့် မိန်း ကလေးတဦးအား ပြန်ပေးခဲ့ခေါ် သွားမှု၊ ကော့ကရိတ် တောင်ပေါ် ကျောင်းမှ ရှေးဟောင်းဆင်စွယ် ခိုးယူခံရမှု၊ မြို့တွင်း ကားမှန်နှင့် စာသင်ကျောင်းမှန် ရိုက်ခွဲခံရမှု၊ ဖားအံမြို့ ရုံးချိန်း အပြန် မူးယစ် တရားခံအား ပစ်ခတ်လုယက်ခံရမှု၊ ကော့ကရိတ် အချုပ်ခန်းဖောက်ပြီး တရားခံများ လွတ်မြောက်မှုနှင့် ကော့ကရိတ်ဆေးရုံကြီးရှိ ဆိုင် ကယ်များစွာ ပျောက်ဆုံးမှု စသည့် အမှုများသည် လက်ရှိအချိန်ထိ တရားခံဖမ်းဆီးနိုင်ခြင်း မရှိသေး ကြောင်း ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြထားသည်။

ကော့ကရိတ်မြို့ လုံခြုံရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ရဲတပ်ဖွဲ့အင်အား တိုး မြှင့်ခန့်ထားပြီး အုပ်ချုပ်မှုအား အ

ရည်အသွေး မြှင့်တင်ပေးရန် အစီ အစဉ်ရှိမရှိစသည့် မေးမြန်းထား ချက်အပေါ် ကရင်ပြည်နယ် လုံခြုံ ရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးကြီး မျိုးမင်းနောင်က ယခု လို ပြန်လည်ဖြေကြားသည်။

'ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်အင်အား ဖြည့် ဆည်းနိုင်ဖို့အတွက်လည်း ရဲတပ် သားသစ် စုဆောင်းရေးကို လျာ ထားချက် ရေးဆွဲပြီးတော့မှ ရဲတပ် သားသစ် စုဆောင်းလျက် ရှိနေပါ တယ်။ ဒီလိုစုဆောင်းရရှိတဲ့ ရဲတပ် ဖွဲ့ဝင်အင်အားများကို မှုခင်းဖြစ်ပွား မှု၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးလွှမ်းမိုးခြင်းမှ လူဦးရေ ထူထပ်တဲ့ တိုင်းဒေသနဲ့ ပြည်နယ်တွေကို ဦးစားပေး အစီ အစဉ်များဖြင့် တာဝန်ခွဲဝေ နေ လျက်ရှိသည်'ဟု ဗိုလ်မှူးကြီး မျိုး မင်းနောင်က ပြန်လည်ဖြေကြား သည်။

ကော့ကရိတ်မြို့သည် ထိုင်း- မြန်မာနယ်စပ်နှင့် နီးစပ်သည့် မြို့ တမြို့ဖြစ်သည့်အပြင် မြို့တွင်းမှာ စစ်တပ်ဝင်းများရှိသော်လည်း လုံ ခြုံရေးအရ ရဲတပ်ဖွဲ့ကိုသာ အားကိုး ရသည်ဟု လွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ် တင်ပြထားချက်အရ သိရ သည်။

ဒေသအသီးသီးရှိ အမျိုးသမီးများပါဝင်သည့်ဖိုရမ်ကို ဖားအံတွင် သုံးရက်တာကျင်းပပြုလုပ်

ဒီဇင်ဘာ ၈ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် မြန်မာပြည်တရားလုံးရှိ နေရာ ဒေသအသီးသီးမှ အမျိုးသမီးကိုယ် စားလှယ်များပါဝင်ပြီး ရပ်ရွာလူမှု ဝန်းကျင် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အမျိုးသမီးများပါဝင်ခြင်း အစီအ စဉ်အရ ပြုလုပ်သည့် Grassroots Women Forum (အခြေခံလူထု အ တွင်းရှိ အမျိုးသမီးများ တွေ့ဆုံပွဲ) ကို ဒီဇင်ဘာ ၆ ရက်မှ ၈ ရက်နေ့ အထိ ဖားအံမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့ သည်။

အဆိုပါ အမျိုးသမီး တွေ့ဆုံပွဲ ကို ကရင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအ သင်း - KDN မှ ဦးဆောင်ကာ ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့ရှိ ကြား တောရကျောင်းတိုက်တွင် ပြုလုပ် ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုသို့ပြုလုပ်ရခြင်း နှင့်ပတ်သက်၍ KDN မှ CMP Coordinator ဒေါက်တာ နော်မေရီး ရှိက ယခုလိုပြောသည်။

၎င်းက 'အရင်ဆုံး ဒီအမျိုးသမီး တွေကို ကျမတို့ စွမ်းရည်မြှင့်တင် ရေး သင်တန်းပေးပါတယ်။ ပြီး တော့ အကုန်လုံး စုပြီးတော့မှ ဒီလို အမျိုးသမီးဖိုရမ်တခု တည်လိုက် တာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ လူမှုဝန်း ကျင်မှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့ နေရာ မှာ ပါဝင်နေရာယူတတ်အောင်၊ အများရှေ့မှာ စကားပြောတတ် အောင်၊ သူတို့ခံစားချက်တွေ ရပိုင် ခွင့်တွေရအောင် ဖော်ထုတ်ပေးခြင်း ပဲ ဖြစ်ပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

ထို့အပြင် ဒေသအသီးသီး အ ခြေအနေများနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝအခြေအနေများအား ဖလှယ် နိုင်ရန်၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ငြိမ်း ချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များတွင် အမျိုးသမီး များ သဟဇာတရှိစွာဖြင့် ပါဝင်မှု ရှိစေရန်အပြင် အမျိုးသမီးများ ရင်းနှီးမှုအခြေခံပြီး အချင်းချင်း ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် နိုင် ရန်

စသည့် ရည်ရွယ်ချက်များလည်း ပါဝင်ကြောင်းလည်း နော်မေရီးရှိက ဆက်ပြောသည်။

တွေ့ဆုံပွဲ တက်ရောက်လာ သည့် အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ် များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ဒေသ အ ခြေအနေများ၊ ဘဝအခြေအနေ များ၊ ဒေသန္တရဗဟုသုတ၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်၊ အမျိုးသမီးများနှင့် နိုင်ငံရေး၊ ဒေသအလိုက် ကျား၊မ ရေးရာ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု အခြေအနေများ၊ တက်ကြွလှုပ် ရှားသူ အမျိုးသမီးများမှ ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံ ဖလှယ်ခြင်းများ ပြု လုပ်ခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။

ဖြစ်ကြီးနားမြို့မှ ကိုယ်စား လှယ်အဖြစ် တက်ရောက်သူ ဒေါ် နန်းစိက 'ကျမအနေနဲ့ ဖိုရမ် တခု လုံး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုအပြီးမှာ အ များဆုံး တွေ့ရတာက အမျိုးသမီး တဘက်စာမျက်နှာသို့ ▶

ဘောကျိုလယ်နှင့်ကတိုင်တိရွာချင်းဆက်ကားလမ်းသစ် ဒေသခံများကိုယ်ထူကိုယ်ထဖောက်လုပ်

ဒီဇင်ဘာ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောခါးစုညား ဖာပွန်မြို့နယ်အတွင်းရှိ ဘောကျိုလယ်ရွာနှင့် ကတိုင်တိရွာ အကြား ရွာသူရွာသားများ ကားဖြင့် သွားလာနိုင်ရန်အတွက် ဘောကျိုလယ်ဒေသခံ ၁၀ ဦးကျော်က ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လမ်းသစ်ကို စတင် ဖောက်လုပ်ခဲ့ကြသည်။

ဘောကျိုလယ်ရွာနှင့် ကတိုင်တိရွာအကြား ကားဖြတ်သန်း သွားလာရန် အများက အသုံးပြုနေသည့် လမ်းမှာ နယ်ခြားစောင့် တပ် (၁၀၁၃)၏ တပ်စခန်းဧရိယာထဲတွင် တည်ရှိနေပြီး ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့က ၎င်းလမ်းကို ရုတ်တရက် ပိတ်လိုက်သည့်အတွက် ဒေသခံများက ယခုကဲ့သို့ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ကားလမ်းသစ် ဖောက်လုပ်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဒေသခံများက ပြောဆိုသည်။

လမ်းသစ် ဖောက်လုပ်နေသူ ဘောကျိုလယ်ရွာသား စောကျော်ဦးက 'အထူးသဖြင့် ဒီဒေသထဲက ကားတွေ သွားလာနိုင်ဖို့ ကျနော်တို့ ဘောကျိုလယ်က ဒေသခံတွေကို စုပြီး လမ်းသစ်ဖောက်လုပ်တာပေါ့နော်။ ဒီလမ်းကို အသုံးပြုပြီး သွားလာရေးအတွက် အဆင်ပြေမယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

အသစ်ဖောက်လုပ်သော လမ်းသည် မြေညီလမ်းသာ ဖြစ်သည့်အတွက် ခါး၊ ပေါက်တူးများ အသုံးပြုပြီး မိမိဖောက်လုပ်သည့် လမ်းတလျှောက်ရှိ သစ်ပင်၊ ခြံပင်များကို တရက်အတွင်း အပြီးအစီး ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းနိုင်ခဲ့ကြသည်ဟု

၎င်းက ဆက်ပြောသည်။

ယခု လမ်းသစ်ကို မဖောက်လုပ်ပါက ဘောကျိုလယ်ရွာမှ ကတိုင်တိရွာသို့ သွားမည်ဆိုလျှင် ပုံမှန် နှစ်ဆ၊ သုံးဆထက်ပေးသည့် မမ(ပိုမဟဲ)ရွာလမ်းကိုသာ ကားလမ်းအဖြစ် အသုံးပြုရမည် ဖြစ်သလို ၎င်းလမ်းမှာ ကြမ်းတမ်းပြီး ကျဉ်းသည့်အတွက် အဆင်မပြေနိုင်ကြောင်း ဘောကျိုလယ် ဒေသခံများက ဆိုသည်။

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖာပွန်မြို့နယ်ရှိ ဘောကျိုလယ်ရွာနှင့် ကတိုင်တိရွာသည် ၂ မိုင်ဝန်းကျင် ကွာဝေးပြီး ယခင်က နေရာသီကာလ လမ်းပေါက်သည့်အခါ ပိတ်လိုက်သည့် လမ်းကို ကား၊ ဆိုင်ကယ် သွားလာသည့်လမ်းအဖြစ် ဒေသခံများက အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

ကြာအင်းဆိပ်ကြီးဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းမှ ကျပ်သန်းနှစ်ထောင်ကျော် သုံးစွဲမည်

ဒီဇင်ဘာ ၉ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်၊ လူထုပဟိုပြု စီမံကိန်း၊ တတိယနှစ် သက်တမ်းတွင် မြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာအုပ်စု ၄၇ စုအတွက် ကျပ်သန်း ၂၀၀၀ ကျော် သုံးစွဲသွားမည်ဟု စီမံကိန်း သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး တာဝန်ခံ ဒေါ်ဇော်မာထွန်းက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

အဆိုပါစီမံကိန်းကို ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် (World Bank)တို့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နေခြင်း ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာများတွင် လူမှုအခြေခံလိုအပ်ချက်များကို အဓိကထား လုပ်ဆောင်ပေးသည့် စီမံကိန်း ဖြစ်သည်ဟု ဒေါ်ဇော်မာထွန်းက ယခုလို ပြောသည်။

၎င်းက 'တတိယနှစ်စီမံကိန်းက ဒီဇင်ဘာလမှာ စတင် အကောင်အထည်ဖော် ထောက်ပံ့ပေးနေပါပြီ။ ကျေးရွာ ၄၇ အုပ်စုအတွက် ကျပ် ၂၂၇၂ သန်း ထောက်ပံ့မယ်။ ကျေးရွာ လူနေမှု အခြေခံလိုအပ်ချက်

တွေ၊ လူထုစွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ဖို့၊ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် အရေးပေါ် အခြေအနေအတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်တယ်'ဟု ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

အဆိုပါစီမံကိန်းတွင် ကျေးရွာအုပ်စုအလိုက် လူဦးရေပေါ် မူတည်ကာ ခွဲဝေသုံးစွဲသွားမည်ဖြစ်ပြီး စာသင်ကျောင်းများ၊ သောက်သုံးရေရရှိရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ကျေးရွာအလိုက် အခြေခံ လိုအပ်ချက် ဖြစ်သည့် လမ်း၊ တံတားနှင့် လျှပ်စစ်မီး ရရှိစေရေးတို့အတွက် အဓိက သုံးစွဲသွားမည်ဟုလည်း သိရှိရသည်။

စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် သံပရာကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးဝင်းစိုးက 'အရင်က လမ်းတွေ၊ စာသင်ကျောင်းတွေဆောက်ရင် တအိမ် ၄ သောင်းကိုလည်း မနည်း စည်းရုံးနေရတယ်။ အခု လူထု ဗဟိုပြုစီမံကိန်း ရောက်လာတော့ ကျေးရွာ ကွန်ကရစ်လမ်းတွေ လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။

ပိုက်ဆံ ပြန်ပေးဆပ်စရာမလိုဘူး။ စီမံကိန်း ပြီးသွားရင်လည်း ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေးတဲ့ ရွာမှာ ထောက်ပံ့မှု ထပ်ပေးစေချင်ပါတယ်'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်တို့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သည့် ကျေးလက်လူထုပဟိုပြု စီမံကိန်းကို ၂၀၁၃-၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် မြန်မာတနိုင်ငံလုံးရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်သည့် မြို့နယ် ၃ မြို့နယ်ကို စီမံကိန်း စတင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီး ယခုနှစ်တွင် ၆၃ မြို့နယ် တိုးမြှင့် လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ စီမံကိန်းအတွက် ကရင်ပြည်နယ်၌ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်ကို ရွေးချယ်ခဲ့ပြီးနောက် လာမည့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ကော့ကရိတ်နှင့် လှိုင်ဘွဲ့မြို့နယ်များကို လေးနှစ်စီမံကိန်း ထပ်တိုးလုပ်ဆောင်သွားမည်ဟု စီမံကိန်းတာဝန်ခံများထံမှ သိရသည်။

► တဘက်စာမျက်နှာမှ တွေ့အနေနဲ့ နေရာတိုင်း ပါဝင်ခွင့် မရှိသေးဘူး။ နောက်တန်းမှာပဲ ထားခံနေတုန်း အခြေအနေရှိနေပါသေးတယ်။ ကျမတို့ တဒေသတည်း မဟုတ်ဘဲနဲ့ မြန်မာပြည် တဝှမ်းလုံး အဲဒီလိုဖြစ်နေတာ မြင်ရတယ်။ အုပ်ချုပ်မှုအပိုင်းမှာ နေရာဒေသအသီးသီး အခြေအနေအရ အမျိုးသမီးပါဝင်မှု အရမ်းနည်းနေသေးတယ်'ဟု သုံးသပ်ပြောဆိုသည်။

သုံးရက်တာ ပြုလုပ်သည့် အမျိုးသမီး တွေ့ဆုံပွဲတွင် ကချင်၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန် နှင့် သျှမ်း(ရှမ်း) စသည့်ပြည်နယ်များအပြင် ပဲခူးတိုင်း ဒေသကြီး၊ ဧရာဝတီတိုင်း

ဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးတို့မှ အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားလှယ်များ နယ်ပယ်ဒေသအသီးသီးတွင် လုပ်ဆောင်နေသည့် အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်များ စသည့် အလွှာပေါင်းစုံမှ အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ် ၉၀ ဦးခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

သံတောင် မြောက်ပိုင်း အခြေစိုက် ဆာကပေါ်အဖွဲ့မှ နော်ရဲလာဖောက် 'ကျမတို့အရပ်ဒေသမှာ ဒီလိုမျိုးမရှိဘူး။ ကျမတောင်မှ အမျိုးသားကတိုက်တွန်းလို့ ရောက်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျမတို့ ဒီပွဲမှာက တဒေသနဲ့ တဒေသရဲ့ အနေအထိုင်၊ အပြောအဆိုကအစ ဗဟု

သုတ အများကြီးရစေပါတယ်။ စကားပြောဆိုတာကအစပေါ့။ အမြင်လည်းကျယ်စေတယ်'ဟု ပြောသည်။

ယခုပြုလုပ်သည့် အမျိုးသမီး တွေ့ဆုံပွဲမှာ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးဖိုရမ် တက်ရောက်သူများမှ ဒီဇင်ဘာ ၈ ရက်နေ့ ညနေပိုင်းတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးနေ့ အစီအစဉ်နှင့်တကွ တိုင်းရင်းသား ယဉ်ကျေးမှုဗလယ်မှု အစီအစဉ်များကို ပါ ဖားအဲမြို့ရှိ ကန်သာဦးခန်းမ၌ ဆက်လက် ပြုလုပ်သွားမည် ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

► ရှေးဟောင်းဖွံ့ဖြိုးမှုဝတ်ကြီးကျေးရွာအုပ်စုမှ အဆိုပါ ကျေးရွာအုပ်စုများမှာ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံ စီမံကိန်း ပြုလုပ်ရန် လျာထားသည့် နေရာများထဲတွင် ပါဝင်နေပြီး မကြာသေးမီ ရက်ပိုင်းက ဝတ်ကြီးကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ထုတ်ပြန်လိုက်သည့် စာ ထွက်ပေါ်လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသခံအချို့နှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်အရေး လှုပ်ရှားနေသူများက ဝေဖန်ပြောဆိုမှုများလည်း ရှိနေသည်။

ယခုထွက်ပေါ်လာသည့် စာထုတ်ပြန်မှုမှာ ကျောက်မီးသွေးကိစ္စနှင့်သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိဘဲ နိုင်ငံတကာ NGO/INGO များသာမက မည်သည့် အဖွဲ့အစည်းမဆို မြို့နယ်အတွင်း လုပ်ငန်းတခုခု လုပ်ဆောင်မည် ဆိုပါက သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများထံ အသိပေးလုပ်ဆောင်ခြင်းမှာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များဘက်မှ ပြန်လည်ထောက်ပြ ပြောဆိုမှုများလည်း ရှိသည်။

ဖားအဲမြို့နယ် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးမျိုးမင်းထွန်းက 'ဒီစာကိစ္စကလည်း ကျောက်မီးသွေးနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ ကျောက်မီးသွေးဆန့်ကျင်တာ၊ ထောက်ခံတာ၊ သူတို့တဦးချင်းရဲ့ ဆန္ဒ၊ ဘာမှ မပြောလိုပါဘူး။ အများနဲ့ဆိုင်တာ လုပ်မည့်ကိစ္စကတော့ ဘာပဲ လုပ်လုပ် ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှာ တာဝန်ရှိပါတယ်။ သူ့ကိုပြောဆိုလုပ်ကိုင်ရမှာပါ။ အချို့သော အလုပ်တွေက ခွင့်ပြုချက်ယူရမှာပါ။ အချို့သော အလုပ်တွေက အဆင့်ဆင့်တင်ပြ ခွင့်ပြုချက် ယူရပါတယ်။ အစိုးရဌာနတွေတောင် ဘယ်ဌာနဆီမှ ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး မပြောဘဲ မလုပ်ကြပါဘူး။ လာရောက်လုပ်ကိုင်တဲ့ အလုပ်ကိစ္စပေါ်မူတည်ပြီး အများပြည်သူအတွက် အကျိုးအပြစ် ဖြစ်တာရှိတယ်။ ဒေသအခြေအနေ ရှိတယ်။ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ ညွှန်ကြားချက်တွေ ရှိတယ်။ INGO, NGO တွေ အနေနဲ့ ဒါတွေကို သိရှိပြီး ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါတယ်'ဟု ပြောဆိုသည်။

ထို့အပြင် ဖားအဲမြို့နယ် အတွင်း လုပ်ဆောင်နေသည့် INGO များ MOU ထိုးထားသည့် NGO, INGO, LINGO များစွာရှိနေပြီး တော်တော်များများမှာ အစိုးရအဖွဲ့၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ထံ တင်ပြကာ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်သော်လည်း အချို့မှာ သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာပိုင်များထံ အသိပေးခြင်း မရှိဘဲ ပြုလုပ်မှုများ ရှိကြောင်းလည်း ဖားအဲမြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေး

မှူးမှ ဖြည့်စွက်ပြောဆိုသည်။

၎င်း စာထုတ်ပြန်ချက်အပေါ် ကရင်မြစ်ချောင်း စောင့်ကြည့်ရေးတာဝန်ခံ စောသာဘိုးက 'တကယ်တော့ ဒီမိုကရေစီ အားကောင်းတယ်ဆိုတာ အရပ်ဖက်တွေရဲ့ လွတ်လပ်စွာ လုပ်ဆောင်မှု၊ ထောက်ပြမှု၊ ပံ့ပိုးမှုတွေ အများကြီးလိုပါတယ်။ ဒီလို ကန့်သတ်ခြင်းက ဒီမိုကရေစီ အားနည်းတာကို ပြတာပါ။ ဖြစ်သင့်တာက လက်ရှိ သယံဇာတဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုက အရေးကြီးဆုံးပါ။ ဒေသခံတွေရဲ့ မူလအခွင့်အရေးကို က သတင်းအချက်အလက် ရရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခုက ကျနော်တို့ အရပ်ဖက်က ပြည်သူတွေသတင်း အချက်အလက် အခွင့်အရေးတွေ သိအောင် ပညာပေးတာပါ။ ဒါကို ခွင့်ပြုချက် တောင်းရမယ်လို့ ဘယ် ဥပဒေမှာမှ မဖော်ပြပါဘူး'ဟု ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ် ဖားအဲမြို့နယ် အတွင်းရှိ ဝတ်ကြီးကျေးရွာ အုပ်စုတွင် ရေပေါ်သောင်၊ ထုံးတောင်၊ သုံးအိမ်၊ ဝတ်ကြီး၊ ကော့ဖျံစသည့် ကျေးရွာများပါဝင်ပြီး ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံ စီမံကိန်း တည်ဆောက်ရေး နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဒေသခံအချို့၏ ကန့်ကွက်မှုများရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။

KYO (ကိုရီးယား)မှ(၁၂)ကြိမ်မြောက် ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးနေ့ကျင်းပ

ဒီဇင်ဘာ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ အခြေစိုက် ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံး- KYO မှဦးဆောင်ပြီး ၁၂ ကြိမ်မြောက် ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်ကို ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့က တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ ဖူချွန်းမြို့ မြန်မာ အသင်းရုံး ခန်းမဆောင်၊ နိုင်ငံခြားသား အလုပ်သမား စင်တာတွင် ကျင်းပခဲ့ကြသည် ဟု သိရသည်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့၊ ကရင်သက္ကရာဇ် ၂၇၅၇ ခုနှစ်တွင် ကျရောက်မည့် ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်ကို တောင်ကိုရီးယား ရောက်ရှိနေကြသည့် ကရင်လူမျိုးများမှ တရက်စောကာ ကျင်းပခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

တောင်ကိုရီးယား နိုင်ငံတွင် ရောက်ရှိနေကြသည့် ကရင်လူမျိုးများအနေဖြင့် တနင်္ဂနွေနေ့သာ အလုပ်ပိတ်ရက် ဖြစ်သည့်အတွက် အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးကို ယခုလို စောလျင်စွာ ကျင်းပရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကရင်လူငယ် အစည်းအရုံး- KYO (ကိုရီးယား) အတွင်းရေးမှူး စောထွန်းထွန်း၏ ပြောပြချက်အရ သိရသည်။

ထိုနေ့ ကိုရီးယားနိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်သည့် ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်သို့ ရဟန်းသံဃာတော်များ၊ ကိုရီးယားနိုင်ငံဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ် သူရဦးသက်ဦး မောင်နှင့်အဖွဲ့၊ မြန်မာအသင်းဥက္ကဋ္ဌနှင့်အဖွဲ့ဝင်များ၊ ကိုရီးယားတွင် အခြေချနေထိုင်သည့် ကရင်မိသားစုများ၊ ကရင်လူငယ်များနှင့် အခြားတိုင်းရင်းသား မောင်နှမများ အပါအဝင် လူဦးရေ ၂၅၀ ခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။

အခမ်းအနားတွင် ကရင်အမျိုး

သားအလံတော်အား အလေးပြုခြင်း၊ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ဗဟို)နှင့် ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံး- KYO (ဗဟို) တို့မှ ပေးပို့သည့် နှစ်သစ်ကူးသဝဏ်လွှာများ ဖတ်ကြားခြင်း၊ KNU ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သည့် ပဒိုစောသမိန်ထွန်းနှင့် ပဒိုစောလှထွန်းတို့မှ KYO (ကိုရီးယား) ထံ ပေးပို့သော အမှာစကား ပြောကြားခြင်းများကို ဗီဒီယိုဖိုင်ဖြင့် ပြသခြင်း၊ ကရင်ခုံးအကများဖြင့် ဧည့်ခံ ဖျော်ဖြေခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။

တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ အခြေစိုက် ကရင်လူငယ် အစည်းအရုံးအနေဖြင့် ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးပွဲတော်ကို ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ နှစ်စဉ်ကျင်းပခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ဒီဇင်ဘာ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ဒေါက်တာ တီသံပြာ မျက်နှာဖုံးပုံပါ ကရင်ကြေးမုံမဂ္ဂဇင်းကို ၂၇၅၇ ခုနှစ်၊ ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးပွဲတော် ကျင်းပရေး ဗဟိုကော်မတီ (မဟာ ရန်ကုန်)၊ သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေးဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိလိုက်သည်။

အဆိုပါ ကော်မတီက နှစ်စဉ် ထုတ်ဝေသည့် ကရင်ကြေးမုံ မဂ္ဂဇင်းတွင် အထင်ကရ ကရင်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်များကို ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ယခုနှစ်အတွက် ဒေါက်တာ တီသံပြာပုံကို မဂ္ဂဇင်းမျက်နှာဖုံးအဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကရင်ကြေးမုံမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာတဦးဖြစ်သူ စောယောင်သာအဲဆန်က ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ယခုလိုပြောသည်။

၎င်းက 'ကျနော်တို့ ကရင်ကြေးမုံ အဖွဲ့သားတွေအနေနဲ့ မဂ္ဂဇင်းမျက်နှာဖုံးပုံအတွက် ထင်ရှားတဲ့

ဒေါက်တာတီသံပြာ မျက်နှာဖုံးပုံပါ ကရင်ကြေးမုံမဂ္ဂဇင်း ထွက်ရှိ

ဒီဇင်ဘာ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ဒေါက်တာ တီသံပြာ မျက်နှာဖုံးပုံပါ ကရင်ကြေးမုံမဂ္ဂဇင်းကို ၂၇၅၇ ခုနှစ်၊ ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးပွဲတော် ကျင်းပရေး ဗဟိုကော်မတီ (မဟာ ရန်ကုန်)၊ သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေးဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိလိုက်သည်။

အဆိုပါ ကော်မတီက နှစ်စဉ် ထုတ်ဝေသည့် ကရင်ကြေးမုံ မဂ္ဂဇင်းတွင် အထင်ကရ ကရင်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်များကို ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ယခုနှစ်အတွက် ဒေါက်တာ တီသံပြာပုံကို မဂ္ဂဇင်းမျက်နှာဖုံးအဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကရင်ကြေးမုံမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာတဦးဖြစ်သူ စောယောင်သာအဲဆန်က ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ယခုလိုပြောသည်။

၎င်းက 'ကျနော်တို့ ကရင်ကြေးမုံ အဖွဲ့သားတွေအနေနဲ့ မဂ္ဂဇင်းမျက်နှာဖုံးပုံအတွက် ထင်ရှားတဲ့

အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေရဲ့ ပုံကို အသုံးပြုဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ ဒေါက်တာ တီသံပြာ မျက်နှာဖုံးပုံပါ ကရင်ကြေးမုံမဂ္ဂဇင်းကို ၂၇၅၇ ခုနှစ်၊ ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးပွဲတော် ကျင်းပရေး ဗဟိုကော်မတီ (မဟာ ရန်ကုန်)၊ သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေးဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိလိုက်သည်။

အဆိုပါ ကော်မတီက နှစ်စဉ် ထုတ်ဝေသည့် ကရင်ကြေးမုံ မဂ္ဂဇင်းတွင် အထင်ကရ ကရင်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်များကို ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ယခုနှစ်အတွက် ဒေါက်တာ တီသံပြာပုံကို မဂ္ဂဇင်းမျက်နှာဖုံးအဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကရင်ကြေးမုံမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာတဦးဖြစ်သူ စောယောင်သာအဲဆန်က ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ယခုလိုပြောသည်။

၎င်းက 'ကျနော်တို့ ကရင်ကြေးမုံ အဖွဲ့သားတွေအနေနဲ့ မဂ္ဂဇင်းမျက်နှာဖုံးပုံအတွက် ထင်ရှားတဲ့

ချက်စတုဂံတူသို့လဲလှယ်ပညာ သင်ကြားခဲ့ရာ ၁၈၇၁ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ သူသည် ပညာသင်ကြားရေး စရိတ် ရရှိရန် သတင်းစာရေးခြင်း၊ မီးရထား လမ်းဖောက်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီတို့ တွင် မြေတိုင်းစာရေးအဖြစ် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

သူသည် ဆက်ပညာသင်ကြား ရင်း မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့ရာ အမေရိကန်တွင် မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ပထမဆုံး ရရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံသား ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာပြီး ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် ဒေါက်တာ ကရင် အမျိုးသား အစည်းအရုံးကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဒေါက်တာ လူအသင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှေးအကျဆုံး လူမှုအဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ကာ ကိုလိုနီခေတ် ၁၉၀၇ ခုနှစ် တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းသည့် YMBA ခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝ အသင်းထက် ၂၅ နှစ်စော ပေါ်ထွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကရင်တော်လှန်ရေး သမိုင်းစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

(၁၈)ကြိမ်မြောက်လဲကယ်ဘာသာဝင်များ၏ ဖလုံဝဲရှားနှစ်သစ်ကူးလှိုင်းဘွဲ့တွင် ကျင်းပပြီးစီး

ဒီဇင်ဘာ ၃ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ

နှစ်သစ်တွင် ဆန်ရေစပါး ပေါများရန်၊ ရောဂါဘယ ကင်းဝေးစေရန်နှင့် မိဘ၊ ဆရာသခင်များကို ဂုဏ်ပြုပူဇော်ရန် ရည်ရွယ်၍ လဲကယ်ဘာသာကို ကိုးကွယ်သည့် ကရင်လူမျိုးများက ၎င်းတို့၏ ၁၈ ကြိမ်မြောက် ဖလုံဝဲရှား နှစ်သစ်ကူး

နေ့ အခမ်းအနားကို လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်၊ ဖာပွန်ကျေးရွာ၌ ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြီးစီးခဲ့ကြောင်း ကျင်းပရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ မန်းလုံးရယ် က ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

၎င်းက 'ဆရာသခင်နဲ့ ဘိုးဘွား မိဘတွေကို ပူဇော်ကန်တော့ ဂုဏ်

ပြုတယ်။ နှစ်သစ်မှာ ဆန်ရေစပါး ပေါများလာဖို့နဲ့ ရောဂါဘယ ကင်းဝေးစေဖို့ ကျေးဇူးရှင် ဖီးဘူးယော်(စပါးစောင့်နတ်)ကို ဂုဏ်ပြုပွဲ ပြန်လည် လုပ်ပေးတယ်။ ဦးဦးဖျားဖျား ထွက်ရှိလာတဲ့ ကောက်ပဲသီးနှံတွေကို ဝိုင်းဖွဲ့စားသောက်ပြီး ရိုးရာ မပျောက်ရအောင် ထိန်းသိမ်း ကျင်းပတယ်' ဟု မန်းလုံးရယ်က

ပြောသည်။

အဆိုပါ လဲကယ် ဘာသာဝင်များ အနေဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ဖားအံ၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီး၊ လှိုင်းဘွဲ့၊ ဖာပွန်မြို့နယ်များနှင့် မွန်ပြည်နယ်ရှိ ဒေသအချို့တွင် ပြန့်နှံ့နေထိုင်လျက်ရှိကာ လဲကယ်ဘာသာအရ ဒီဇင်ဘာလသည် လဲကယ်ဘာသာ၊ စာပေ ရရှိသည့်လ ဖြစ်သည့်အတွက် ယခုလို ကျင်းပခြင်းဖြစ်သည်ဟု ၎င်းဘာသာဝင်များက ပြောသည်။

မွန်ပြည်နယ်၊ ကျိုက်မရောမြို့နယ်မှ အခမ်းအနား တက်ရောက်လာသူ စောကောင်းမြတ်ကျော်က 'ဖလုံဝဲရှား ဆိုတာ အမိရာ၊ အဖရာ

တို့က ထိန်းသိမ်းလာတဲ့ ရိုးရာ အစဉ်အလာတွေကို မပျောက်ပျက်အောင် တနစ်တကြိမ် စုပေါင်းကျင်းပပြီး သွားတာပေါ့နော်။ ရပ်နီးရပ်ဝေး ကရင်တွေလာပြီး စုပေါင်းတွေ့ရတော့ ဝမ်းသာတယ်။ စုပေါင်းကောက်သစ်စားကြတယ်။ ဆောင်းရာသီမှာ မိဘ၊ ဆရာသမားတွေကို အနွေးထည်တွေနဲ့ ကန်တော့ ဂုဏ်ပြုတယ်' ဟု ရှင်းပြပြောဆိုသည်။

ကရင်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများတွင် မျိုးနွယ်စုအရဖြစ်စေ၊ ဒေသအလိုက်ဖြစ်စေ မတူကွဲပြားသည့် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု၊ ယဉ်ကျေးမှုများရှိသော်လည်း အပြန်အလှန် လေးစားသည့်အနေဖြင့် အ

ခမ်းအနားတက်ရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ပြည်နယ်အပစ်ရပ် ပူးတွဲစောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီဝင် နန်းစေးအွာက ပြောသည်။

လဲကယ်ဘာသာဝင် ကရင်အများစု ဦးဆောင်ကျင်းပသည့် ဖလုံဝဲရှားနှစ်သစ်ကူးနေ့သို့ လူပရိသတ်ပေါင်း ၅၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ယင်းနှစ်သစ်ကူးနေ့ အခမ်းအနားကို လဲကယ်ဘာသာဝင် အများစုရှိသည့် ဒေသများတွင် အလှည့်ကျ ပြုလုပ်လေ့ရှိရာ ယမန်နှစ်က ဖားအံမြို့နယ်၊ ကော့ဘောင်ကျေးရွာ၌ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ကြောင်း ကျင်းပရေးကော်မတီထံမှ သိရသည်။

ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ဝင်းရေးမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့အလွှာစုံလူထုပါဝင်ဆင်နွှဲ

ဒီဇင်ဘာ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စအိုင်ဆူး ကရင်ပြည်နယ်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်၊ ဘုရားသုံးဆူမြို့တွင် ယနေ့ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် စုပေါင်းကျင်းပသည့် ဝင်းရေးမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ နှစ် ၈၀ ပြည့် ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးပွဲတော်သို့ အလွှာစုံလူထု ၅၀၀၀(ငါးထောင်)ကျော် ပါဝင်တက်ရောက် ဆင်နွှဲခဲ့သည်။

ဝင်းရေးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာအုပ်စုပေါင်း ၄၁ အုပ်စုမှ ဒေသခံလူထုများအပါအဝင် ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး ဝင်းရေးမြို့နယ်ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောမောင်ရွှေ၊ ကေအဲန်ယူ ဗဟိုကော်မတီဝင်အချို့နှင့် ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အစိုးရတာဝန်ရှိသူများ၊ လွှတ်တော်အမတ်အချို့နှင့် ပါတီဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ နယ်ခြားစောင့်တပ်(BGF)၊ ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင်တပ်မတော်(DKBA)၊ KNU/KNLA-PC (ငြိမ်းချမ်းရေး ကောင်စီ)မှ တပ်မှူး၊ တပ်ဗိုလ်တပ်သားများ၊ မြို့ခံလူထုနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသား စည်သူများလည်း ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

ပွဲတော်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောမောင်ရွှေက 'ဝင်းရေးမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ အနေနဲ့ တစ်ခုကျင်းပခဲ့ဖူးတာ မရှိဘူး။ ဒီနှစ်မှာ ဝင်းရေးမြို့နယ်တစ်လုံးအတိုင်းအတာနဲ့ ကျင်းပလာတဲ့ အပေါ်မှာ ကျနော်တို့ရဲ့ မိမိဝင်းရေးမြို့နယ်ရဲ့ လူငယ်တွေ၊ လူကြီးတွေ အုပ်စုမှူးက အစပေါ့နေတဲ့ ကရင်အချင်းချင်း တွေကြပြီးတော့ စည်းလုံးမှု၊ ညီညွတ်မှုရရှိအောင် ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဖြစ်ပါတယ်' ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ယနေ့ကျင်းပသည့် နှစ်သစ်ကူးနေ့ အခမ်းအနားတွင် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် နန်းခင်ထွေးမြင့်၊ ကေအဲန်ယူဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမူတူးစားဖိုးစသည့် ခေါင်းဆောင်များ ပေးပို့လာသော နှစ်သစ်သဝဏ်လွှာများကို သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူ အသီးသီးမှ ဖတ်ကြားခဲ့ကြသည်။

ထို့အပြင် ကရင်နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်၏ ကရင်ရိုးရာခုံးအက ပြိုင်ပွဲကို ဝင်းရေးမြို့နယ်လုံးရှိ ခုံးအဖွဲ့ ၁၅ ဖွဲ့နှင့် ဖျော်ဖြေရေးခုံး ၅ ဖွဲ့မှ ဖျော်ဖြေကပြ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ ထိုင်း-မြန်မာနှစ်နိုင်ငံ ရိုးရာ လက်ငှေ့စိန်ခေါ်ပွဲ အပါအဝင် ဖိုဘူးယော် (စပါးစောင့်နတ်)အား ပူဇော်ပသခြင်း စသည့် အစီအစဉ်များ ပါဝင်ခဲ့သည်။

အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာသူ နော်ဆီဂျိုးက 'ဒီနေ့ နှစ်သစ်ကူးပွဲကို တဖက်နိုင်ငံက စည်သူတွေ၊ တခြားဒေသက စည်သူတွေ လာတာတွေ့ရတယ်။ ဒီလိုနှစ်သစ်ကူးနေ့မှာ ကျမတို့ရဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတွေကို ဖော်ပြနိုင်တဲ့အတွက်လည်း အရမ်းပျော်

ရွှင်မိတယ်။ ကျမတို့လူငယ် အပါအဝင် ကျမတို့ ကရင်တမျိုးသားလုံးအနေနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု မပပျောက်ဖို့နဲ့ ကျမတို့ ကရင်တွေရဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုက အခုထိရှိနေတုန်းဆိုတာ တခြားလူတွေသိဖို့ ပြန်လည်စုစည်း ဖော်ပြရမယ်'ဟု ပြောသည်။

ဘုရားသုံးဆူမြို့တွင် ယနေ့ကျင်းပသည့် ကရင်သက္ကရာဇ် ၂၇၅၇ ခုနှစ် ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးနေ့ အထိမ်းအမှတ် အနေဖြင့် ကေအဲန်ယူ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း စောဘဦးကြီး ရုပ်ထုကိုစိုက်ထူရန် နှစ်သစ်ကူးကျင်းပရေး ကော်မတီမှ စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း တပ်ဖက်နှင့် ပြည်နယ်အဆင့် အစစ်ရပ် စောင့်ကြည့်ရေး ပူးတွဲကော်မတီ (JMC-S) တို့မှ ကန့်ကွက်ခဲ့မှုကြောင့် ၎င်းရုပ်ထုကို ကေအဲန်ယူ ဝင်းရေးမြို့နယ်ရုံးတွင် ယာယီ ထားရှိခဲ့ရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၄၇ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးမရမီ ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးနေ့ကို တနိုင်လုံး အစိုးရရုံးပိတ်ရက် (Gazetted Holiday) အဖြစ် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပြီး နိုင်ငံအနှံ့ သာမက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးတွင် နေထိုင်ကြသည့် ကရင်တိုင်းရင်းသားများက သလေး-ထိုင်ခတ်ဖိုး(ခေါ်) ပြာသိုလဆန်း တရက်နေ့တွင် နှစ်စဉ် ကျင်းပပြုလုပ်လာခဲ့ကြသည်။

ကရင်ပြည်နယ် ကော့ကရိတ်မြို့တွင် အစိုးရမှပေးသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းမီးကို ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ဖြည့်စွက်ရုံပုံငွေ တောင်းခံပြီး တည်ဆောက်ပြီးစီးပါက ဓာတ်အားလိုင်း မီးရရှိတော့မည်ဖြစ်သည်ဟု ပြည်နယ်အစိုးရလျှပ်စစ်နှင့်စက်မှုဝန်ကြီး ဦးစိုးလှိုင်က ဒီဇင်ဘာ ၆ ရက်နေ့က ကျင်းပသည့် ကရင်ပြည်နယ် လွှတ်တော် ဆွေးနွေးပွဲ အထိမ်းအမှတ် ပြောဆိုလိုက်သည်။

အစိုးရ မီးရရှိခင် ကြားကာလတွင် ကော့ကရိတ်မြို့ ၂၄ နာရီ မီးရရှိရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီဖြစ်သည့် ဒေါ်နအလင်း (ကလိုထူးဘော) ကုမ္ပဏီမှ ဖြန့်ဝေပေးမည်ဖြစ်ကာ အစိုးရနှင့် ကုမ္ပဏီတို့ စာချုပ်ချုပ်ဆိုနိုင်ရန် စာချုပ်မူကြမ်း ပြင်ဆင်ဆင်ညှိသည်ဟု လျှပ်စစ် ဝန်ကြီးက ယခုလို ပြောသည်။

'စီမံကိန်းက ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်ကုန်မှ ပြီးမယ်လို့ ပြောထားပြီးသား၊ အဲဒီအချိန်ကျမှ ကော့ကရိတ်ကနေ ဓာတ်အားစနစ်မီးရမှာပေါ့။ ဒီကြားထဲမှာတော့ ကလိုထူးဘောကလုပ်တဲ့ ဒီဇယ်စက်နဲ့ ပေးတဲ့ဟာတော့ ကျနော်တို့ အစိုးရက ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။ ၂၀၁၉ စက်တင်ဘာလလောက်မှ အပြီးလုပ်ပေးမယ်။ ဓာတ်အားလိုင်းပြီးရင် ဖြန့်ဝေပေးတာမဟုတ်ဘဲ ဝန်ကြီးက မိဒီယာများကို ပြော

ကော့ကရိတ်မြို့တွင် ဓာတ်အားလိုင်းမီး ၂၀၁၉ မှာ ရရှိမည်ဟု ပြည်နယ်လျှပ်စစ်နှင့်စက်မှုဝန်ကြီးပြော

ဒီဇင်ဘာ ၈ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် နန်းခင်ထွေးဇာ သည်။

ကော့ကရိတ်မြို့နေ ပြည်သူများ အနေဖြင့် မီးရရှိရန်အတွက် ပြီးခဲ့သည့် သုံးလခန့်က တအိမ်လျှင် ကျပ် ၃ သိန်းမှ ၅ သိန်းအထိ ပေးသွင်းထားပြီး အဆိုပါ ကုမ္ပဏီမှ နေအိမ်များတွင် မီးကြိုးများ တပ်ဆင်ခြင်း၊ မိတာဘောက်များ တပ်ဆင်ခြင်းနှင့် မီးကြိုးသွယ်တန်းခြင်းများ ပြုလုပ်နေပြီ ဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရသည်။

ကုမ္ပဏီမှ ဆောင်ရွက်ပေးမည့် ၂၄ နာရီ မီးလင်းရေးလုပ်ငန်းများ စတင်နေပြီ ဖြစ်သော်လည်း လက်ရှိအချိန်ထိ မီးရရှိခြင်းမရှိသေးသည့်အပြင် ကြားကာလတွင် အသုံးပြုရန် စီစဉ်ထားသည့် ကုမ္ပဏီမှ ကောက်ခံမည့် မိတာခန့်နားထား အပေါ် သေချာစွာ မသိရှိရသေးသည့် အတွက် စိုးရိမ်မှု ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းလည်း ကော့ကရိတ်မြို့ခံများက ပြောဆိုသည်။

'မီးလိုချင်လို့ ပိုက်ဆံသွင်းရမယ်ဆိုပြီး သွင်းလိုက်ပြီး မိတာလည်း လာလုပ်ပြီးပြီ။ လမ်းမီးကြိုးနဲ့ မဆက်သေးဘူး။ မီးက ဒီဇင်ဘာလမှာရမယ်လို့ ပြောတာပဲ။ တလပြီးတလပေါ့။ မီးရတဲ့အချိန်ကျမှ မိတာခကတော့ ကိုယ်သုံးရတာနဲ့ ပေးရတာနဲ့ တန်မတန် သိရမှာပေါ့'ဟု ကော့ကရိတ်တွင် နေထိုင်သည့် နေအိမ်က ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ယခင်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရ လက်ထက်ကတည်းကပင်

ကော့ကရိတ်မြို့အတွက် မော်လမြိုင်-ကော့ကရိတ်-မြဝတီ မဟာဓာတ်အားလိုင်းမှ မီးရရှိမည်ဟု ဆိုခဲ့ရာမှာ ယခု သမ္မတ ဦးထင်ကျော် အစိုးရလက်ထက်ထိ ရောက်ရှိသည့်တိုင် အသုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိသေးသည့်အပေါ် ကော့ကရိတ်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁) ပြည်နယ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် နန်းသူဇာဝင်းက ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွင် တင်ပြထားသည်ဟုလည်း သိရသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ကာ ကော့ကရိတ်မြို့ အစိုးရ မီးရရှိရန် 66KV မြဝတီ-ကော့ကရိတ် ဓာတ်အားလိုင်း ၁၇ မိုင် တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းကို စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့်အပြင် 66/11KV 10MPA ကော့ကရိတ် ဓာတ်အားခွဲစက်ရုံ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းကိုလည်း ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ရာ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းအားလုံး ၉၉ ရာခိုင်နှုန်း ပြီးစီးနေပြီဟု ပြည်နယ်လျှပ်စစ်နှင့်စက်မှု ဝန်ကြီးက ဆိုသည်။

ကော့ကရိတ်မြို့သည် ခရိုင်အဆင့် ရှိသည့် မြို့တစ်မြို့ဖြစ်ပြီး မြို့နေလူထုများအနေဖြင့် လက်ရှိအချိန်တွင် ဒီဇယ်အင်ဂျင်စက်ဖြင့် မီးဖြန့်ဝေသည့်မီးကို တရက်လျှင် ၃ နာရီအထိသာ လျှပ်စစ်မီး အသုံးပြုရသောကြောင့် လုံလောက်မှု မရှိသည့်အတွက် ဆိုလာမီးနှင့် ဖြည့်စွက် အသုံးပြုရသည့် မြို့တစ်မြို့လည်း ဖြစ်သည်။

ကော့ကရိတ်မြို့အတွက် မော်လမြိုင်-ကော့ကရိတ်-မြဝတီ မဟာဓာတ်အားလိုင်းမှ မီးရရှိမည်ဟု ဆိုခဲ့ရာမှာ ယခု သမ္မတ ဦးထင်ကျော် အစိုးရလက်ထက်ထိ ရောက်ရှိသည့်တိုင် အသုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိသေးသည့်အပေါ် ကော့ကရိတ်မြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁) ပြည်နယ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် နန်းသူဇာဝင်းက ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွင် တင်ပြထားသည်ဟုလည်း သိရသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ကာ ကော့ကရိတ်မြို့ အစိုးရ မီးရရှိရန် 66KV မြဝတီ-ကော့ကရိတ် ဓာတ်အားလိုင်း ၁၇ မိုင် တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းကို စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့်အပြင် 66/11KV 10MPA ကော့ကရိတ် ဓာတ်အားခွဲစက်ရုံ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းကိုလည်း ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ရာ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းအားလုံး ၉၉ ရာခိုင်နှုန်း ပြီးစီးနေပြီဟု ပြည်နယ်လျှပ်စစ်နှင့်စက်မှု ဝန်ကြီးက ဆိုသည်။

ကော့ကရိတ်မြို့သည် ခရိုင်အဆင့် ရှိသည့် မြို့တစ်မြို့ဖြစ်ပြီး မြို့နေလူထုများအနေဖြင့် လက်ရှိအချိန်တွင် ဒီဇယ်အင်ဂျင်စက်ဖြင့် မီးဖြန့်ဝေသည့်မီးကို တရက်လျှင် ၃ နာရီအထိသာ လျှပ်စစ်မီး အသုံးပြုရသောကြောင့် လုံလောက်မှု မရှိသည့်အတွက် ဆိုလာမီးနှင့် ဖြည့်စွက် အသုံးပြုရသည့် မြို့တစ်မြို့လည်း ဖြစ်သည်။

(၆) ကြိမ်မြောက် မြန်မာအစိမ်းရောင်ကွန်ယက် တွေ့ဆုံပွဲကျင်းပ

ဒီဇင်ဘာ ၁၄ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စအိုင်ဆူး ကရင်ပြည်နယ်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်၊ ဘုရားသုံးဆူမြို့တွင် ယနေ့ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် စုပေါင်းကျင်းပသည့် ဝင်းရေးမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ နှစ် ၈၀ ပြည့် ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးပွဲတော်သို့ အလွှာစုံလူထု ၅၀၀၀(ငါးထောင်)ကျော် ပါဝင်တက်ရောက် ဆင်နွှဲခဲ့သည်။

ဝင်းရေးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာအုပ်စုပေါင်း ၄၁ အုပ်စုမှ ဒေသခံလူထုများအပါအဝင် ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး ဝင်းရေးမြို့နယ်ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောမောင်ရွှေ၊ ကေအဲန်ယူ ဗဟိုကော်မတီဝင်အချို့နှင့် ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အစိုးရတာဝန်ရှိသူများ၊ လွှတ်တော်အမတ်အချို့နှင့် ပါတီဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ နယ်ခြားစောင့်တပ်(BGF)၊ ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင်တပ်မတော်(DKBA)၊ KNU/KNLA-PC (ငြိမ်းချမ်းရေး ကောင်စီ)မှ တပ်မှူး၊ တပ်ဗိုလ်တပ်သားများ၊ မြို့ခံလူထုနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသား စည်သူများလည်း ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

ပွဲတော်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောမောင်ရွှေက 'ဝင်းရေးမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ အနေနဲ့ တစ်ခုကျင်းပခဲ့ဖူးတာ မရှိဘူး။ ဒီနှစ်မှာ ဝင်းရေးမြို့နယ်တစ်လုံးအတိုင်းအတာနဲ့ ကျင်းပလာတဲ့ အပေါ်မှာ ကျနော်တို့ရဲ့ မိမိဝင်းရေးမြို့နယ်ရဲ့ လူငယ်တွေ၊ လူကြီးတွေ အုပ်စုမှူးက အစပေါ့နေတဲ့ ကရင်အချင်းချင်း တွေကြပြီးတော့ စည်းလုံးမှု၊ ညီညွတ်မှုရရှိအောင် ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဖြစ်ပါတယ်' ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ယနေ့ကျင်းပသည့် နှစ်သစ်ကူးနေ့ အခမ်းအနားတွင် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် နန်းခင်ထွေးမြင့်၊ ကေအဲန်ယူဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမူတူးစားဖိုးစသည့် ခေါင်းဆောင်များ ပေးပို့လာသော နှစ်သစ်သဝဏ်လွှာများကို သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူ အသီးသီးမှ ဖတ်ကြားခဲ့ကြသည်။

ထို့အပြင် ကရင်နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်၏ ကရင်ရိုးရာခုံးအက ပြိုင်ပွဲကို ဝင်းရေးမြို့နယ်လုံးရှိ ခုံးအဖွဲ့ ၁၅ ဖွဲ့နှင့် ဖျော်ဖြေရေးခုံး ၅ ဖွဲ့မှ ဖျော်ဖြေကပြ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ ထိုင်း-မြန်မာနှစ်နိုင်ငံ ရိုးရာ လက်ငှေ့စိန်ခေါ်ပွဲ အပါအဝင် ဖိုဘူးယော် (စပါးစောင့်နတ်)အား ပူဇော်ပသခြင်း စသည့် အစီအစဉ်များ ပါဝင်ခဲ့သည်။

အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာသူ နော်ဆီဂျိုးက 'ဒီနေ့ နှစ်သစ်ကူးပွဲကို တဖက်နိုင်ငံက စည်သူတွေ၊ တခြားဒေသက စည်သူတွေ လာတာတွေ့ရတယ်။ ဒီလိုနှစ်သစ်ကူးနေ့မှာ ကျမတို့ရဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတွေကို ဖော်ပြနိုင်တဲ့အတွက်လည်း အရမ်းပျော်

ရွှင်မိတယ်။ ကျမတို့လူငယ် အပါအဝင် ကျမတို့ ကရင်တမျိုးသားလုံးအနေနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု မပပျောက်ဖို့နဲ့ ကျမတို့ ကရင်တွေရဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုက အခုထိရှိနေတုန်းဆိုတာ တခြားလူတွေသိဖို့ ပြန်လည်စုစည်း ဖော်ပြရမယ်'ဟု ပြောသည်။

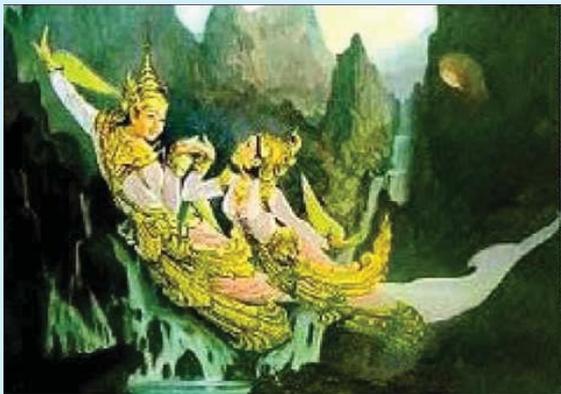
ဘုရားသုံးဆူမြို့တွင် ယနေ့ကျင်းပသည့် ကရင်သက္ကရာဇ် ၂၇၅၇ ခုနှစ် ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးနေ့ အထိမ်းအမှတ် အနေဖြင့် ကေအဲန်ယူ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း စောဘဦးကြီး ရုပ်ထုကိုစိုက်ထူရန် နှစ်သစ်ကူးကျင်းပရေး ကော်မတီမှ စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း တပ်ဖက်နှင့် ပြည်နယ်အဆင့် အစစ်ရပ် စောင့်ကြည့်ရေး ပူးတွဲကော်မတီ (JMC-S) တို့မှ ကန့်ကွက်ခဲ့မှုကြောင့် ၎င်းရုပ်ထုကို ကေအဲန်ယူ ဝင်းရေးမြို့နယ်ရုံးတွင် ယာယီ ထားရှိခဲ့ရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၄၇ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးမရမီ ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးနေ့ကို တနိုင်လုံး အစိုးရရုံးပိတ်ရက် (Gazetted Holiday) အဖြစ် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပြီး နိုင်ငံအနှံ့ သာမက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးတွင် နေထိုင်ကြသည့် ကရင်တိုင်းရင်းသားများက သလေး-ထိုင်ခတ်ဖိုး(ခေါ်) ပြာသိုလဆန်း တရက်နေ့တွင် နှစ်စဉ် ကျင်းပပြုလုပ်လာခဲ့ကြသည်။

ကရင်ပြည်နယ် ကော့ကရိတ်မြို့တွင် အစိုးရမှပေးသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းမီးကို ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ဖြည့်စွက်ရုံပုံငွေ တောင်းခံပြီး တည်ဆောက်ပြီးစီးပါက ဓာတ်အားလိုင်း မီးရရှိတော့မည်ဖြစ်သည်ဟု ပြည်နယ်အစိုးရလျှပ်စစ်နှင့်စက်မှုဝန်ကြီး ဦးစိုးလှိုင်က ဒီဇင်ဘာ ၆ ရက်နေ့က ကျင်းပသည့် ကရင်ပြည်နယ် လွှတ်တော် ဆွေးနွေးပွဲ အထိမ်းအမှတ် ပြောဆိုလိုက်သည်။

အစိုးရ မီးရရှိခင် ကြားကာလတွင် ကော့ကရိတ်မြို့ ၂၄ နာရီ မီးရရှိရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီဖြစ်သည့် ဒေါ်နအလင်း (ကလိုထူးဘော) ကုမ္ပဏီမှ ဖြန့်ဝေပေးမည်ဖြစ်ကာ အစိုးရနှင့် ကုမ္ပဏီတို့ စာချုပ်ချုပ်ဆိုနိုင်ရန် စာချုပ်မူကြမ်း ပြင်ဆင်ဆင်ညှိသည်ဟု လျှပ်စစ် ဝန်ကြီးက ယခုလို ပြောသည်။

'စီမံကိန်းက ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်ကုန်မှ ပြီးမယ်လို့ ပြောထားပြီးသား၊ အဲဒီအချိန်ကျမှ ကော့ကရိတ်ကနေ ဓာတ်အားစနစ်မီးရမှာပေါ့။ ဒီကြားထဲမှာတော့ ကလိုထူးဘောကလုပ်တဲ့ ဒီဇယ်စက်နဲ့ ပေးတဲ့ဟာတော့ ကျနော်တို့ အစိုးရက ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။ ၂၀၁၉ စက်တင်ဘာလလောက်မှ အပြီးလုပ်ပေးမယ်။ ဓာတ်အားလိုင်းပြီးရင် ဖြန့်ဝေပေးတာမဟုတ်ဘဲ ဝန်ကြီးက မိဒီယာများကို ပြော

မလိမ္မာကြီး

လင်္ကာဒီပ

မိသားစုမောင်နှမ အခါတော်မှို
ညီအစ်ကို ညီညွတ်ရေး
မတွေး မလို ဆန္ဒမရှိဘဲနဲ့များ
အများတကာရှေ့မနေ
ညီညွတ်ရေး သီချင်းတွေ
ဆိုမနေသင့်တော့ပါဘူး။

တော်လှန်ရေး ခရီးစဉ်ကြား
ဝတ္တရားတွေမလိုပါ
တာဝန်သာလိုတယ်
သဘာဝအရင်းအမြစ် ယူဖို့ကြံစည်
ညီအကိုတွေ လှည့်ပတ်တိုက်နေကြတာလောက်
ပျောက်သွား ဟိရိသြတပွတရားတွေ
ကျုပ်လေ... ဖြေစရာတောင် မရှိတော့ပါဘူး။

ကရင့်အလုပ် ကရင့်တာဝန်
ကျေပွန်အောင် ထမ်းမယ့် စိတ်မထွိုင်
တပိုင် တနိုင် မဆိုင် မနွေး
ဟင်း... ဆက်ကြေးကောက်တာ မဟုတ်ဘူး
ခါးပြတိုက်နေတာလည်း မဟုတ်ရပါဘူး
ထူးမြတ်တဲ့ ကရင့်နှစ်သစ်ကူးအရေး
တွေးတောထည့်ဝင်ပေါင်းစပ်ပြီး
ရှုမငြီးတဲ့ ကောက်သစ်စားပွဲ
တူယှဉ်တဲ့ နွဲ့ပျော်ဖို့ လိုကြတယ်မဟုတ်လား။

ဘယ်အကွေ ဘယ်အနား
အမှားလုပ်ခဲ့ကြပြီလဲ
ဘယ်ဝဲ ဘယ်ကတော့
တို့တော့ ရုန်းထွက်နိုင်ခဲ့ကြလဲ
အသည်းယားအောင် မြူဆွယ်မက်လုံး
ရွှင်ပြုံးချိုသာ စကားတွေစနက်
မှေး(ဝှေး)တက်အောင် ကခုန်ပြီးပြီလဲ
လွဲမှားဖြစ်သနစ်များစွာ
တနှစ်တာရဲ့အဆုံးသတ်
သုံးသပ်ပြင်ဆင်တတ်ဖို့လိုတယ် မိတ်ဆွေ။

ဒီရက် ဒီအချိန်အခါသမျှ
ကြိုလာကြ ဘဝသင်ခန်းစာများစွာ
မှတ်သားနာယူ ပြင်ဆင်ရန်လို
ကိုယ့်ကိုယ်ကို မလိမ္မာမိအောင်
မှန်ကန်အောင် သုံးသပ်ရှုတွေး
ညီညွတ်ရေး အင်အားတခု
သစ္စာပြု ပြန်လည်တည်ဆောက်နိုင်ဖို့
ကျုပ်တို့တွေ ပေါင်းစည်းမှုရပ်ဝန်း
ထွန်းကားတည်ဆောက်နိုင်ပါစေကြောင်း ဆန္ဒပြုရင်း။

ကြယ်တာယာတွေစုံပြီလား
မြူနှင်းများကွဲစ ခဏချင်း
မနက်ခင်း နေဝန်းရောင်ခြည်
အလင်းသီ ဝေဖြာလာချိန်လေး
သွေးရင်း ညီအကို အစုံအလင်
လွင့်ကာ တင်လိုက်တဲ့ ကရင့်အလံတော်
မင်္ဂလာခေါ် ဆောင်ကြဉ်းလို့
ကြမ္မာတို့ ပိုင်စိုးသက်ဝင်စေ
ကျုပ်... မေတ္တာဝေ ဦးညွတ်ဆုတောင်းလိုက်ရပါသည်။

တစ်ပြည်လုံး အပစ်ရပ်နိုင်ရေး ကြန့်ကြာနေခြင်းမှာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ယုံကြည်မှုတွင် အဓိကကျဟု DKBA စစ်ဦးစီးချုပ် ယူဆ

ဒီဇင်ဘာ ၂၂ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်
မယ့် ယုံကြည်မှု ဆိုတဲ့ဟာတခုက
မယ့်သေးတဲ့အချက်များ ရှိအုံးမ
လား။ အားမလိုအားမရ သေးတဲ့
အချက်များ ရှိအုံးမလား။ မပြည့်စုံ
သေးတဲ့ဟာများ လိုအပ်သေးလား။
နှစ်ဦးနှစ်ဖက်က အလျှော့အတင်း
ကရင့်ပြည်နယ်၊ မြဝတီခရိုင် စုက
လိမြို့နယ်ခွဲရှိ DKBA ဌာနချုပ်ရှိရာ
ဆုံဆည်းမြိုင်တွင် ဒီဇင်ဘာ ၂၁
ရက်နေ့က ပြုလုပ်သည့် ၂၃ နှစ်
မြောက် ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု က
ရင့်တပ်မတော်-DKBA နှစ်ပတ်
လည်နေ့ အခမ်းအနားတွင် စစ်ဦး
စီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမိုးရှေးက
ပြောကြားလိုက်သည်။
၎င်းက ဒီလို ကြန့်ကြာနေတယ်
ဆိုတာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ရဲ့ ယုံကြည်
မှုက အဓိကကျတယ်လို့ ထင်ပါ
တယ်။ ယုံကြည်မှုဆိုတာ သူ့ဖက်
ကိုယ့်ဖက်ပေါ့။ ကျနော်တို့ အနေအ
ထားကျတော့ ဒီ NCA အနေအထား
ကို ယုံတယ်။ ဒီငြိမ်းချမ်းရေး ခရီး
လမ်းကို ယုံလို့ ထိုးခဲ့တာ။ ဒါပေ

မယ့် ယုံကြည်မှု ဆိုတဲ့ဟာတခုက
မယ့်သေးတဲ့အချက်များ ရှိအုံးမ
လား။ အားမလိုအားမရ သေးတဲ့
အချက်များ ရှိအုံးမလား။ မပြည့်စုံ
သေးတဲ့ဟာများ လိုအပ်သေးလား။
နှစ်ဦးနှစ်ဖက်က အလျှော့အတင်း
ကရင့်ပြည်နယ်၊ မြဝတီခရိုင် စုက
လိမြို့နယ်ခွဲရှိ DKBA ဌာနချုပ်ရှိရာ
ဆုံဆည်းမြိုင်တွင် ဒီဇင်ဘာ ၂၁
ရက်နေ့က ပြုလုပ်သည့် ၂၃ နှစ်
မြောက် ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု က
ရင့်တပ်မတော်-DKBA နှစ်ပတ်
လည်နေ့ အခမ်းအနားတွင် စစ်ဦး
စီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမိုးရှေးက
ပြောကြားလိုက်သည်။
၎င်းက ဒီလို ကြန့်ကြာနေတယ်
ဆိုတာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ရဲ့ ယုံကြည်
မှုက အဓိကကျတယ်လို့ ထင်ပါ
တယ်။ ယုံကြည်မှုဆိုတာ သူ့ဖက်
ကိုယ့်ဖက်ပေါ့။ ကျနော်တို့ အနေအ
ထားကျတော့ ဒီ NCA အနေအထား
ကို ယုံတယ်။ ဒီငြိမ်းချမ်းရေး ခရီး
လမ်းကို ယုံလို့ ထိုးခဲ့တာ။ ဒါပေ

ဆိုသည်။
DKBA အဖွဲ့သည် တနိုင်လုံး
ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သ
ဘောတူစာချုပ်(NCA)ကို အခြား
သော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်
တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ ၇ ဖွဲ့နှင့်အတူ
ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အောက်
တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် လက်
မှတ်ထိုးခဲ့သည့် ကရင်လက်နက်
ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့တဖွဲ့ ဖြစ်
သလို ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး
ညီလာခံ ၂၁ ရာစု ပင်လုံအစည်း
အဝေးနှင့်အတူ နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေး
မှုများတွင် အခြားသော လက်မှတ်
ရေးထိုးထားသည့်အဖွဲ့များ နှင့် ပူး
ပေါင်းပါဝင်မှုများ လုပ်ဆောင်နေ
သည့်အဖွဲ့တခုလည်း ဖြစ်သည်။
ယမန်နေ့က ကျင်းပသည့် ၂၃
နှစ်မြောက် KBA နေ့အခမ်းအနားသို့
မြဝတီခရိုင် ဒေသအာဏာပိုင်များ၊
လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊
နယ်ခြားစောင့်တပ်(BGF)၊ ၈၈ မျိုး
ဆက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်

အခြားသော တိုင်းရင်းသား မဟာ
မိတ် ခေါင်းဆောင် ကိုယ်စားလှယ်
များ၊ DKBA အရာရှိ၊ အရာခံ၊ စစ်
သည်များနှင့် ဒေသခံပြည်သူလူထု
အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၃၀၀၀ (သုံး
ထောင်)ခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြ
သည်။
ထို့အတူ DKBA စစ်ဦးစီးချုပ်
ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောမိုးရှေးမှ မိန့်ခွန်း
ပြောကြားခဲ့ပြီး အထူးဧည့်သည်
တော်များမှ အမှာစကားပြောကြား
ခြင်းအပြင် တိုင်းရင်းသား မဟာ
မိတ်နှင့် နိုင်ငံရေးပါတီ အသီးသီးမှ
ပေးပို့လာသည့် သဝဏ်လွှာများကို
သက်ဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင် ကိုယ်
စားလှယ်များမှ ဖတ်ကြားခဲ့ကာ
စစ်ရေးပြ အခမ်းအနားနှင့် ဖျော်ဖြေ
ရေးအစီအစဉ်များ ပါဝင်ခဲ့သည်။
အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်
လာသည့် စောအန်ဒရူးက 'လက်ရှိ
ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် အပေါ်တော့
သိပ်အားမရပါဘူး။ ကန့်သတ်ချက်
များတယ်လို့လည်း မြင်ပါတယ်။
ဆွေးနွေးရမယ့်အပိုင်းမှာ တိုးတက်
မှု နှေးကွေးတယ်လို့ မြင်ပါတယ်။
လူ့အခွင့်အရေး၊ နိုင်ငံသား အခွင့်
အရေး၊ ဒီမိုကရေစီအရေးအပေါ်
အခြေခံပြီး ဆွေးနွေးပြီးသွားရင်
ငြိမ်းချမ်းရေး ရကိုရမယ်။ ကျနော်
တို့ လောလောဆယ်လိုအပ်တာ
တိုင်းပြည့် ငြိမ်းချမ်းဖို့၊ ဖွံ့ဖြိုးဖို့၊
တိုးတက်ဖို့ပါ'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်
သို့ ပြောသည်။
DKBA အဖွဲ့သည် KNU အဖွဲ့အ
စည်းမှ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် စတင် ခွဲ
ထွက်ခဲ့ပြီးနောက် တိုးတက်သော
ဗုဒ္ဓဘာသာ ကရင့်အမျိုးသား တပ်
မတော်-DKBA အဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့
ရာမှ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ဒီမို
ကရေစီအကျိုးပြု ကရင့်တပ်မ
တော်-DKBA အဖြစ် နာမည်ပြောင်း
လဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျောကရိတ်မြို့နယ်တွင် JMC-S နှင့် ဒေသခံလူထုတွေ့ဆုံ

ဒီဇင်ဘာ ၁၀ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်
စောခါးစူးညား
ကရင့်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များ
နှင့် အစိုးရတို့အကြား လတ်တလော
ဖော်ဆောင်နေသည့် ပစ်ခတ်တိုက်
ခိုက်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို သိရှိနိုင်
ရန် ကရင့်ပြည်နယ်အဆင့် ပစ်ခတ်
တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ ပူးတွဲ
စောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ (JMC-S)
နှင့် ဒေသခံလူထုတို့ တွေ့ဆုံပွဲ တ
ရပ်ကို ဒီဇင်ဘာ ၁၀ ရက်တွင် က
ရင့်ပြည်နယ် ကျောကရိတ်မြို့နယ်
အံဖကြီးကျေးရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်း
၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။
ထိုသို့ တွေ့ဆုံရာတွင် ပြည်
နယ်အဆင့် JMC-S ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ(၁)
ဗိုလ်မှူးကြီး စောဖော့၊ ဒုဥက္ကဋ္ဌ(၂)
စောဘိုးနီ၊ အတွင်းရေးမှူး(၁) ပဒို
စောရွှေမောင်၊ အတွင်းရေးမှူး(၂)
ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီး ရဲထွဋ် နှင့် ကော်မ
တီဝင်အချို့တို့သည် JMC ဖွဲ့စည်း
ပုံ၊ NCA စာချုပ်အရ နှစ်ဘက်တပ်

များ လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်၊ အ
ရပ်သားပြည်သူနှင့် ပတ်သက်၍
လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းများ၊
တိုင်ကြားမှုနှင့် အငြင်းပွားဖွယ်ကိစ္စ
များအပေါ် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်
ငန်းစဉ်များ စသည်တို့ကို ဒေသခံ
များအား ရှင်းပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။
'ကျနော်တို့ လာရောက်တာဟာ

JMC-S ရဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို ရှင်းပြ
ခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကော်မတီဟာ
ခြောက်ဆယ်ခုနှစ်တာ လောင်ကျွမ်း
တာဘက်စာမျက်နှာသို့ ▶

JMC-S ရဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို ရှင်းပြ
ခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကော်မတီဟာ
ခြောက်ဆယ်ခုနှစ်တာ လောင်ကျွမ်း
တာဘက်စာမျက်နှာသို့ ▶

ရိုးရာဝတ်စားဆင်ယင်မှုနှင့် ခုံးပြိုင်ပွဲ ရန်ကုန်တိုင်းစာယဉ်ပထမဆုံးအကြိမ်ပြုလုပ်မည်

သမိုင်းဝင် ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့

စခင်မောင်စိုး (ပန်းတနော်)

ငါတို့လူမျိုး ဂုဏ်ရှိန်တိုးပို့
ပြစ်မျိုးမထင် ဖွားသန့်စင်သည်
ကရင်နှစ်ဦး နှစ်သစ်ကူး။

ကျေးဇူးကြီးမား တို့ဘိုးဘွားတို့
ကြိုးစားပီပြင် သမိုင်းဝင်သည်
ကရင်နှစ်ဦး နှစ်သစ်ကူး။

တအူထုံဆင်း တို့သွေးချင်းတို့
ရိုင်းပင်းချစ်ခင် တို့ပျော်ရွှင်သည်
ကရင်နှစ်ဦး နှစ်သစ်ကူး။

ပြာသိုနံနက် ဆန်းတစ်ရက်မို့
လင်းလက်တင့်ထူး နှစ်သစ်ကူးပြီ
ကြည်နူးပျော်ရွှင် တို့ကရင်တွေ
တူယှဉ်ပေါင်းရုံး ရှုမဆုံးအောင်
စုရုံးချီတက် တက်ချင်းယှက်ကာ
လေထက်လွင့်ပျံ တို့အလံကို
ဖန်ဖန်ဦးညွတ် အလေးပြု။

ဒီဇင်ဘာ ၂၈ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်
စောထွန်းလင်း

ကရင်မျိုးနွယ်စု ၇ စု၏ ရိုးရာ
ဝတ်စားဆင်ယင်မှုနှင့် ကရင်ခုံး
ပြိုင်ပွဲကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး
ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ကော်
မတီက ဦးဆောင်ကာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊
ဇန်နဝါရီ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်
မြို့၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ မင်းခမ္မာ
လမ်းရှိ MCC ခန်းမ၌ ပြုလုပ်သွား
မည်ဟု တိုင်းစာယဉ်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကရင်
လူမျိုး တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး
နေဝင်းဝင်းက ပြောသည်။

အဆိုပါ ပြိုင်ပွဲကို လာမည့်
ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်နေ့တွင်
ကျောက်မည် ပြည်ထောင်စုနေ့ကို
ကြိုဆိုဂုဏ်ပြုသည့် အနေဖြင့် ရန်
ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ပြိုင်ခုံး
များ မရှိသေးသည့်အပေါ် ပြိုင်ခုံး
များ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ရည်
ရွယ်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကရင်
ရေးရာဝန်ကြီး နေဝင်းဝင်းက
ယခုလိုပြောသည်။

ဝန်ကြီးက ကျမတို့ ရန်ကုန်
တိုင်းထဲမှာ ခုံးအဖွဲ့တွေကလေး
ကိုယ်ပိုင်ခုံးရယ်လို့ မရှိဘူး။ တခုခု
ဆို ကရင်ပြည်နယ်ဘက်၊ ဒါမှမ
ဟုတ် ဧရာဝတီတိုင်းက ပန်းတနော်
ဘက်တွေက လာကြ၊ ပြိုင်ကြတာ
ပေါ့။ ကျမတို့က ပြိုင်ခုံး ဖြစ်မလာ
ဘဲနဲ့ ဖျော်ဖြေရေး ခုံးအဆင့်လောက်
တင်နဲ့ဘဲ ပြီးသွားတယ်။ ဒီနှစ်ဆို
မြောက်ဥက္ကလာဆို ပြိုင်ခုံး၊ ဖျော်
ဖြေရေးခုံး နောက် ဝါးညှပ်၊ တောင်
ယာစူးထိုးအက အဖွဲ့တွေပါ ပေါ်
လာတယ်။ နောက်ပြိုင်ခုံးမရှိ
သေးတဲ့အပေါ် ပြိုင်ခုံးတွေ ပေါ်လာ

အောင် လုပ်ပေးလိုက်တာပေါ့နော်’
ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါ ပြိုင်ပွဲကို ဇန်နဝါရီ
၂၈ ရက်၊ နံနက် ၈ နာရီမှ ညနေ
၆ နာရီထိ ပြုလုပ်မည်ဖြစ်ပြီး ည
၇ နာရီတွင် ဖျော်ဖြေရေးခုံးများ
ကပြဖျော်ဖြေပြီး ဆုပေးပွဲ အခမ်း
အနား ကျင်းပသွားမည်ဖြစ်သည်။
ပြိုင်ပွဲသို့ ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး
အတွင်းရှိ ကော့ကူး၊ ကွမ်းခြံကုန်း၊
တွံတေး၊ မြောက်ဥက္ကလာ အစရှိ
သည့် မြို့နယ်ကိုယ်စားပြု ခုံးအဖွဲ့
၉ ဖွဲ့ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည်ဖြစ်ကာ
ဖျော်ဖြေရေး ခုံးများအပါအဝင် ခုံး
၁၃ ဖွဲ့ ပါဝင်မည်ဟု ရန်ကုန်တိုင်း
စာယဉ် အတွင်းရေးမှူး မန်းသန်း
ဝင်းဦးက ကရင်သတင်းစဉ်သို့
ပြောသည်။

ပြိုင်ပွဲတွင် ပထမဆုရ ခုံးကို
ကျပ်သိန်း ၂၀၊ ဒုတိယဆု ကျပ်

၁၅ သိန်း၊ တတိယဆု ကျပ် ၁၀
သိန်း၊ နှစ်သိမ့်ဆုရ ခုံး သုံးဖွဲ့အ
တွက် ခုံးတဖွဲ့လျှင် ကျပ် ၅ သိန်းစီ
နှင့် ပြိုင်ပွဲဝင် ခုံးများအတွက် ဝတ်
စုံစရိတ်များ ချီးမြှင့်ပေးမည်ဖြစ်
ကာ ပထမဆုရ ခုံးအဖွဲ့ကို ဟိုတယ်
နှင့် ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာန
က ပြုလုပ်မည့် နိုင်ငံတကာ ဟို
တယ်နှင့် ခရီးပြပွဲများတွင် သွား
ရောက်ဖျော်ဖြေနိုင်ရန် စေလွှတ်မည်
ဟု ကရင်ရေးရာဝန်ကြီး နေဝင်းဝင်း
က ပြောသည်။

နိုင်ငံတကာမှာ ဟိုတယ်ခရီး
ပြပွဲတွေသွားတဲ့အခါ၊ ဥပမာ ဆွစ်
ဇာလန်မှာ သွားပြတာ၊ ဂျီနီဗာမှာ
သွားပြမှာ ရှိတယ်။ နောက်ကျပ်မှာ
သွားပြမှာ ရှိတယ်။ အဲလို ပြမယ့်ပွဲ
တွေမှာ တိုင်းရင်းသားရေးရာအဖွဲ့
တွေကိုခေါ်သွားလို့ ယှဉ်ရင်၊ သွား
ကပြမယ်။ ဒီနှစ်ပထမရတဲ့ အဖွဲ့ကို

လာမယ့် နှစ်နိုင်ငံတကာ ခရီးသွား
ပြပွဲတွေမှာ လွှတ်မယ်လို့ ကျမ
ပြောထားတယ်။ ကိုယ့်ရိုးရာ ယဉ်
ကျေးမှုကို ဒီမှာလည်း ဖော်ထုတ်
နိုင်သလို အင်တာနေရှင်နယ်မှာ
လည်း သွားပြနိုင်တာပေါ့နော်’ ဟု
ဝန်ကြီးက ပြောသည်။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင်
စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ
အနေဖြင့် ကရင်ရိုးရာချည်ဖြူဖွဲ့
မင်္ဂလာအခမ်းအနားများကို ကရင်
လူမျိုးများနေထိုင်ရာ မြို့နယ်များ
တွင် ပြုလုပ်ပေးခဲ့သလို၊ စကော-
ပိုး-အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်
ပြုစုခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်နေပြီး
ယခုလို ခုံးပြိုင်ပွဲကို ပထမဆုံး အ
ကြိမ် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း စာ
ယဉ် တာဝန်ရှိသူများထံမှ သိရ
သည်။

အကြိမ်(၇၀)မြောက်ကရင်အမျိုးသားနေ့အခမ်းအနားကျောင်းကုန်းမြို့နယ်တွင် ဒုတိယအကြိမ်ကျင်းပမည်

ဒီဇင်ဘာ ၂၈ ရက် ၂၀၁၇ ခုနှစ်
စဖန်းရှောင်း
ကရင်အမျိုးသားတို့၏ သမိုင်း
ဝင် နေ့ထူးနေ့မြတ်တခု ဖြစ်သည့်
ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင်
ကျောက်မည် အကြိမ် ၇၀ မြောက်
ကရင်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနား
ကို ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး

ကျောင်းကုန်းမြို့နယ် ဗျိုက်ကျေးရွာ
အုပ်စု အနောက်စုရွာတွင် ဒုတိယ
အကြိမ်မြောက် ကျင်းပသွားမည်
ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။
၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ကျောက်မည်
ကရင်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနား
ကို ကျောင်းကုန်းမြို့နယ်၊ ကရင်စာ
ပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ၏

ဦးဆောင်မှုဖြင့် မြို့နယ်အဆင့်
ကျင်းပသွားမည်ဖြစ်ပြီး ပြီးခဲ့
သည့်နှစ်က ယင်းမြို့နယ်တွင်
ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် စတင်
ကျင်းပခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ကျောင်းကုန်းမြို့နယ် ကရင်စာ
ပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ ဥက္က
ဋ္ဌ မန်းသန်းကြိုင်က ‘အခုက ပွင့်

လင်းမြင်သာတဲ့ခေတ်ကို ရောက်
လာပြီဆိုတော့ ကိုယ့်အမျိုးသား
အရေးကို မဖြစ်မနေ လုပ်ရမယ့်
အချိန်လည်း ဖြစ်လာပြီ။ အဲဒီတော့
ဒါကိုပြန်လည်ဖော်ထုတ်တာ ဖြစ်
ပါတယ်။ နောက်ပြီး လူငယ်တွေ
ဒီလိုနေ့ ရှိတယ်ဆိုတာသိအောင်နဲ့
စိတ်ပါဝင်စားမှုရှိလာအောင် ရည်
ရွယ်ပါတယ်’ဟု ပြောသည်။

ကရင်အမျိုးသားနေ့ ကျင်းပ
နိုင်ရေးအတွက် ကျောင်းကုန်းမြို့
နယ် ကရင်စာယဉ်ပထမဆုံး
ပိုင်းတွင် အစည်းအဝေး ခေါ်ယူ
ကာ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပြီး
အခြားမြို့နယ်များဖြစ်သည့် အိမ်မဲ၊
ပန်းတနော် စသည့် မြို့နယ် ကရင်
စာ/ယဉ်ကျေးမှုကိုပါ ပါဝင်တက်
ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားထားသည်ဟု
သိရသည်။

ကရင်အမျိုးသားနေ့ကို ယခင်
က ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ KNU
ထိန်းချုပ်ရာ တော်လှန်ရေး နယ်မြေ
များနှင့် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်
တလျှောက်တွင်သာ ကျင်းပခဲ့ကြ
ခြင်းဖြစ်ပြီး ဦးသိန်းစိန် ဦးဆောင်
သည့် အစိုးရလက်ထက် KNU-
ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး နှင့်

အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေး လက်မှတ်ရေး
ထိုးပြီးနောက်ပိုင်း အခြားပြင်ပ နေ
ရာများတွင် ကျင်းပလာနိုင်ခဲ့ကြ
သည်။

ထိုသို့ကျင်းပရာတွင် ကရင်
ပြည်နယ်အပြင် ကရင်လူမျိုးများ
အများစု ပျံ့နှံ့နေထိုင်ရာ ဒေသများ
ဖြစ်သည့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးများ အ
တွင်း ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ
စတင်ကာ ကရင်အမျိုးသားနေ့ကို
ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ကျင်းပမှုများရှိလာခဲ့
ကြသည်။ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီး
တွင် ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူး
မှလွဲ၍ အခြားသော ကရင်အမျိုး
သား နေ့ထူးနေ့မြတ်များကို ကျင်း
ပ လုပ်ဆောင်ရန် တိုင်းဒေသအ
တွင်း နေထိုင်သည့် ကရင်လူမျိုး
အများစုက စိုးရိမ်မှုများဖြစ်ပေါ်နေ
သေးကြောင်း ပြောဆိုမှုများလည်း
ရှိနေသည်။

ကျောင်းကုန်းမြို့နယ် အစုကြီး
ကျေးရွာနေ စုမုခ်နီသာက ‘ဒီဟာ
တွေကို နောက်ပိုင်း လူငယ်မပြောနဲ့
လူကြီးတွေတောင် မသိဘူး။ အခု
လို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်လာတာ
ရှိတော့ ကောင်းပါတယ်။ ဒါဟာ

ဆန့်ကျင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်
အမျိုးသားသမိုင်းကို ပြန်လည်
ဖော်ထုတ်တာသာ ဖြစ်တယ်။ အခု
ခေတ်လူငယ်တွေက သိမကြောက်
တတ်တော့ဘူး။ အမျိုးသားရေးနဲ့
ပတ်သက်လို့ တဖြည်းဖြည်း စိတ်
ပါဝင်စားမှုတွေ ရှိလာသလိုပဲ၊
လုပ်ဖို့ စိုးရိမ်နေကြတဲ့သူတွေလည်း
ရှိနေတုန်းပဲ’ဟု ပြောသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ
၁၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာတပြည်လုံး
အတိုင်းအတာဖြင့် ကရင်လူထု ၄
သိန်းကျော်က ‘ကရင်ပြည် ချက်
ချင်းပေး၊ ကရင်တကျပ် မဗာတ
ကျပ် ချက်ချင်းပြ၊ လူမျိုးရေးအဓိက
ရုဏ်း အလိုမရှိ၊ ပြည်တွင်းစစ်
အလိုမရှိ’စသည့် ကြွေးကြော်သံများ
ဖြင့် ကရင်ပြည်ပေးရေး ဖဆပလ
အစိုးရထံ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြ
တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ထိုနေ့ကို
အစွဲပြုပြီး ကရင်အမျိုးသားနေ့
အဖြစ် သတ်မှတ်ရန် ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊
ဖာပွန်မြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော ကော်
သူးလေ ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကွန်ဂရက်
တွင် ကိုယ်စားလှယ်များက ကန့်
ကွက်သူမရှိ တညီတညွတ်တည်း
ထောက်ခံ အတည်ပြုခဲ့ကြသည်။

မူကီဒေစုးဘောင် ဆိုခွာင်ဖွဲး ကိုဖွဲးယိုဝ် မွာစုဂ်ထဆာယုာအိုဒိုင်သာ ကိုင်ခိုင်သာ စေသေ့သိုဝ်လဲ။

လုံညွာ်အို ဖွဲးသယ်လုံစံးကို မိုသေ့ယုာအင်းကင် မိင့်ဖာသီးဝေဟုံင် ညွာ်လုံအိုစး၊ လုံခွါင်သေ့ယုာစး ဆိုဒ်ဖောတ်ဆုံဒ်လင်ထံင် သယ် လုံစံးကိုအိုဝ် မိုသေ့ယုာသီးဝေ မွာအေးလုံ။

မူကီ ဟုံစာ်ဆုံခွာင်ဖွဲးယိုဝ် ဆိုဝေ့ဒ် ဆိုဖွတ် ကဲဖွတ် ထုဂ်ဖွတ်ဖေဝေ ဆိုဒ်ဖောတ် ဇာတ်သုံး ဇာတ်ဟောင်းသယ်ဆေဝ်-လုံ။ အေးစးကဲယုာ သာကေတ်စိုဝ် ခါနဲစိုင်ဖောတ်မူကီ၊ ညူဟေဝ်မူကီ၊ ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီ သယ်သီးကိုလုံ။

ခါနဲစိုင်ဖောတ်မူကီဒေ ညူဟေဝ်မူကီယိုဝ် စေဟုံင်ခေဝ်ဖေ ခါနဲစိုင်ဖောတ်ဆာသယ်သိုဝ် ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီယိုဝ်ကိုသီး ဟုံင်ခေဝ်ဖေဝေ ဖွဲးဆိုဒ်ဖောတ် လုက်ဆိုင်သီးလုံကာ လုက်ဆိုင်လုံဖောတ်ဆာ၊ ဆိုက်ဖောတ် ဆာ-ဒေ ဟုံဆောတ်ဆုံမာဆာသယ် လုက်ခါ စးညှင်အိုပို အိုပိုထုက်ဖေဝေ ရုံး-လုံကီဆေဝ်လုံ။ အိုကိုမွာစာဖွတ်ဖေ ဖွဲးဆိုဒ်ဖောတ်ဂုကဲလုံ။ မွာဆိုဒ်ဖောတ် လုံဆိုဒ် ညှင်သေ့ယုာ ကောဝ်ကြိုင်လုံ။

ဒေ ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီကိုလုံ ဖွဲးဆိုဒ်ဖောတ်သယ် သေ့ယုာ အဲလင်ဆိုင် အဲလင်ဆဟုံင် လင်မာထာင်ဆိုင်ဆုံမာ ဆိုဒ်အိုတာ၊ လင်ထုဂ်ဖွတ် ထာင် ဆိုယိုလာ (လိက်လာ၊ ဆိုခွာင်၊ ထူရူ၊ ဆိုကင်ဆုံသိုဝ်၊ ဆိုဖောတ် ဆိုအူး) သယ်ဆေဝ်လုံ။ ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီ အေလုံအိုစးစာစိုဝ် ဖွဲးဆိုဒ် ဖောတ်ယိုဝ် ဇာတ်သုံး၊ ဇာတ်ဟောင်းသယ် မိုအိုဖဝ်-အီဖဝ်-အိုဝ် မွာလိုင်အေး။ မိုသေ့ယုာထုဂ်ဖွတ် ဆိုယိုလာ ၅ မိင်သယ်မွာအေး။ ဆိုယိုလာအေလင်မာ ဆိုဒ်လုံဆိုင်ကို ကိုမိုလင်ဒေဆိုင်လုံဆိုင် သေ့လုံအေးလုံ။

စင်စိုဝ် ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီ မွာအိုပိုမုက်ပါလာအိုဟုံင် ဖွဲးဘောင်- မွာအေးလုံ။ မူကီဒေ ဖွဲးဘောင်-ကို အိုခေဝ်ပိုယိုဝ် စးညှင်လောတ် သာအေးလုံ။ ဆိုခွာင်ဖွဲး အိုဟောင်းအိုရာအမုင်-သယ် အေးယုာဆောတ်မာလုံ။ အိုခါ-အိုလယုံ အသောင်းသယ် မင်မိုအေးလုံ။

ဖွဲးဘောင်-ဟုံကိုဝ်ဆိုကိုဟူး ကိုင်ဘောင်-မာစုးမာစါဆုံလုံမိင်မိင် ပါဝေ ဒေ ဆိုပါမုက်ပါလာကိုလုံ။ အေဟုံင်ညှင် စးဆာဒ်ဒေ ဆိုစုးဆုံစါသယ်ကို ဆိုကိုဝ်ဖွဲးဘောင်- မွာအေးလုံ။ ဆိုကိုဝ်ဝေ ဆိုစုးလုံ။ တပ်တပ်-ဆုံခွာင်အိုဒိုင် ဖွဲးကိုတိုပို၊ ဖွဲးခေလင်ခေ-လင် ညှာထို၊ ဖွဲးလာဒ်ခင်းထာ်၊ ဖွဲးအိုတာ စေကိုသိုဝ်လုံ။ ဖွဲးဘောင်-(ဖွဲးအိုဘောင်-)ယိုဝ် ဟုံငွဲးစး ဆိုကိုဝ်အေး ကိုင်ဘောင်- လုံမိင်လုံ။ ဘောင်- ဆိုခွာင်ဖွဲးယိုဝ် ဟုံစုးစးသေ့ထ ပါဒေ ဆိုမုက်ဆိုလာ ဖွဲးဆောတ်စုးထဝ် လုံမိင်ကိုလုံ။ ပါပုဂ်နက်ထိုင်သာ ဒေမူကီအေးလုံ။ ဘောင်- ဆိုခွာင်ဖွဲးကို ဟုံင်ခေဝ်ဖေ ဆိုစုးဆုံစါ ဆိုပါမုက်ပါလာ အိုကီအိုသင့်တာ-လုံ။ ဟုံင်ခေဝ်ဖေ ဆိုဒ်ဖောတ်အေးကို ကြိုဒ် မိုသေ့ယုာထလုံ။ ပိုယင်ဆုံခွာင် ဟုံ(ဟုံတပ်)ယိုဝ် ဟုံကေဝ်ခွာ်ထာင်ဒေဖွဲးခေ ဘောင်-(ဖွဲးအိုဘောင်-) သေ့လုက် အေးလုံ။ လုံအိုလင်ယောတ်လုံစံးကိုလုံ ဟုံမာကေဝ်သေ့၊ အိုခေဝ်ပိုယိုဝ် အင်းအိုလင်- လုံမင်မိုစး မာကေဝ်-သေ့အေးလုံ။

စးခေဝ်ကိုတပ်သာကို ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီယိုဝ် လုံဖွဲးဆိုဒ်ဖောတ် နိုင်စိုဝ် မိုကဲထင်းကြိုင်စး ဖွဲးအိုဘောင်-ခိုဝ်း။

အေကဲထင်းဖွဲးအိုဘောင်-လုံစွင်စာစိုဝ် လုံ ဆိုဒ်ဖောတ်သယ်သာစိုဝ်ကို မိုသေ့ယုာမာသာသီးဝေ ကိုယာ် ဆိုပါမုက်ပီပီလုံဟုံင် ဖွဲးဆိုဒ် ဖောတ်

ဆိုပိုယောတ်ဖွဲးတိုင်သယ် လင်မာ-ကဲဝေလုံ။ အင်းကိုင်ထင်းထ ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့် အိုခေဝ်အိုကာ- အိုပိုလာသယ် မိုဆိုကင်ဟောင်းဝေထိုဆာလုံ။

ကိုယာ် အိုခါယိုဝ်သီးမ စုဂ်ထင်းကိုင်ထင်းသင့်ဖဝ်-စာစိုဝ် အေလုံမွာစး ကိုင်ထင်းသင့်အိုဟုံင်- ကိုဝ်ဆိုအိုကင်းဖဝ်-စာစိုဝ် မိုဟုံငွဲးစး ပီ-ကို ဆိုပါမုက် ပါလာ အိုကျိုင်လုံ။ မိုစးခွာင်အေးလောတ်သာသီး ဒေဆိုပါမုက်ပါလာအိုကျိုင်ကို ဆေဝ်-လုံ။ လုံအိုသီး ဆိုဒ်သားစိုဝ်ကို ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်ယိုဝ် မွာဆိုပါမုက်တာ- လုံညူ ကိုင်ထင်းသင့် အလူ-အဲယိုဝ်သယ် မိုလေဝ်သေ့ယုာသီးဝေဆေဝ်- ခိုလဲ။

ဖွဲးဆိုဒ်ဖောတ်သယ် ညှင် လုံသေ့ယုာ ကိုင်ထင်းသင့်အလူ-အဲယိုဝ်စး ညှင် မိုကာဝေလုံ။ ညှင် မိုလင်ဖိုလဲဝေလုံ။ စးလဲစာစိုဝ် မာလာ-ကင် ကိုင်ထင်း သင့်မူကီ ကိုဝ်ကိုင်ကိုင်ကိုင်သီး မွာဆိုပါမုက်ပါလာအိုဟုံင်- ပါင်ကိုစေဝ်ဟူး။ မွာဆိုဒ်ဖောတ်မူကီအိုဟုံင်- တုံလုက် စေဝ်ဟူး.....။ မွာမူကီဟူး မွာ ဖွဲးဘောင်-ဟူး ထိုင်လုံသေ့ယုာ အင်းကင်ခိုင်ဖာလင်သာညူ ခါရူ-ယာ ဖွဲးတိုင် မိုထိုင်ကဲဝေသေ့လဲ။

ထွာနူး ဆိုဒ်စုးစိုဝ်အိုင်၊ အင်းကင်ခိုင်ဖာဆို ယုာကို လုံကိုင်ကိုင်- ကိုင်ထင်းသင့် စုဂ်ထင်းဖဝ်-စာစိုဝ် လေဝ်ထိုင်အင်းထုဂ်စေဝ် စွယ်လင်စေဝ် လုံတိုဝါနဲယိုဝ်-လုံဟိုင်းယိုဝ်ကို ဖွဲးလုံဆူလင် ညှင်လင်စးညှင် လင်ထာင်သီးဝေ မွာ လုံအဲဆိုင်အဲဆေး လင်နိုင်ကေဝ်- သီးဝေဒူး စေကိုသိုဝ်လုံ။

လုံ ကဲခေဝ်ကဲကာ- ဖွဲးခေဝ်စုးကား-ခေ အဲဆိုင်တုံဖွတ် ညှင်လင်သာ အေးလုံ။ စးလဲ စးလင် အဲလင်ဆိုင်တုံဖွတ် လင်ကေဝ်-စေဝ်၊ ဂမိုင်သယ်ညှင် လင်ဖေ စေဝ်သယ်လုံစံးကို မွာအိုသီး လေဝ်သုံး ထိုင်ခေဝ်လဲ။ မွာထုဂ်ဖွတ် ထင်းဖေ ဆိုယိုလာ ၅ မိင်ဟူး မွာပိုင်ခွိုက် ဆိုပါမုက်ပါလာ ဆိုလောတ်ကိုကာဟူး၊ အေညှင်ခွိုက် လုံ ပါမုက်ပါလာကာစာစိုဝ် မွာအဲဆိုင် တုံဖွတ်။

ဂမိုင်- လုံယိုဝ်ခေ အိုလုံအို-အိုလုံအို ကေ့စိုဒ် ညှင်ဖေလင်မူရူ။ စးကိုဝ်ကင်ကင် ဟိုင်းစိုဝ် ထိုင်အင်းစုးဆေးအို၊ ဆိုထင်းအို ထင်းဖး

စးဖွင်အေး၊ အိုခွဲအိုခွဲအိုအေး၊ စုးလင်စေဝ်အိုအေး၊ မာလုံကီ ကုက်လုံကီ တာ-လုံ။ စေဝ်အိုစိုကို လင်ညှင်လုံယေဝ်၊ ကေဟုံင်ကေဟူး ဖဝ်-အင်းစးလုံ။ လာကင်စိုဝ် ဆိုအေဟုယိုလင် ကိုင်ထင်းသင့်အိုဟုံင်-စေဝ်ကို ဒေအင်းလင်-အင်း ညှင် ညှင်လင် ဖေသီးဝေဒူးလုံ။ လင်စးအိုတာ တိုဝါနဲဟုံင်ခေဝ် စးလင်ပုံစေဝ် ဖွဲးသယ်လုံစံးကိုသီး ဆိုအိုသာ စေသေ့လဲကို သေ့ယုာသီးဝေ ထုက်လုံ။ လင်စေဝ်လင်ယု တိုဝါနဲစိုဝ် ကိုလုံ-ဆိုမာသီးယိုဝ် မွာဆိုယဝ်မွာအေးလုံ။ မေခေဝ်ကာခေဝ်၊ စးထုံးဆုံလင် အိုမိင်မိင်လုံ။

ဆိုလုံ ဟုံဖိုဟ်သီးယိုဝ် ဆိုဒူးစိုဝ် ဆိုသေ့ယုာ၊ ဆိုယောဝ်-လာ၊ ဆိုတုင်-ဆိုဒ် ဆိုတုင်-ပါင်၊ ဆိုမူ-လာ၊ ဆိုစးသာ လုံမင်မိုစးလုံစွင် ဆိုလေဝ် လင်စေဝ်ယုခါ လင်ကြိုင်ခွိုင်ကြိုင် သေ့အေးမိင်မာ-လုံ။ စးကိုဝ်ကင်ကင်ကို အိုဒူးဆုံလုံ။ ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်အိုဟုံင်- ထိုင်ညှင်လင် ဆူလင်သီးဝေ ကဲအေး။ စးကိုဝ်ကင်ကင်ကိုညှင် အိုဟိုင်းဂူကျူး။ ဟိုင်းတယ်ဖိုင်ညှာလင်သီး ကေ့စိုဒ် ညှင်လင်သီး ဝေဒူးအေး ကောင်း သုံကုက်ကောင်း ဖွဲးဆိုအိုဆုံယိုဝ်သယ်ညှင်။ အိုကို လင်ထာင်ဆုံခွာင် ဒေ ဆိုဒ်ဖောတ်ဆုံသေ့ယုာလုံ။ မိုလင်စးသာကိုယုင်း ဟေဝ် သယ်ဒွီဟေဝ် မွာဖွဲးဆိုင်ဂမိုင်-မင်မိုလုံ။ ညှင်လင်ကိုစေ ဖေဝ်သယ်လုံစံးကို လုံဖွဲးကိုင်ထင်းသင့် ကပ်မိုတီ အိုခေဝ်အို ကား-သယ်ခေဝ် စးသံခေဝ်လုံလင် စးစီရေဒ်အင်းတာင်လင် ထိုင်အိုစးလုံ။ စးသုံးဝေ လုံ ကေဝ်-ဂုကဲကေဝ်-တာ ကိုလုံ။

ကဲခေဝ်ကဲကာ-မွာအိုဟေဝ်၊ ဂမိုင်-သယ်မွာအိုဟေဝ် အေသေ့ယုာလင် သာ ဒေဆိုင်လုံဆိုင်စာစိုဝ် ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီယိုဝ်သီး မာဒူးယုာ မိုပိုဒ် သီးဝေ လုံ အိုဂုကဲအိုတာအိုဆေဝ်-လုံ။ မွာအိုခါယိုဝ်ကို အေးဒူးဆုံ ဒေ ဆိုပါမုက်ပါလာညှင်လုံ။ ခါရူ-ယာခိုင်းသီး မိုအိုစေယိုဝ်သိုဝ်လုံဟူး သေ့ယုာအေး။ လုံကိုင်ကိုင်- ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီအိုဟုံင်- ယိုလုက်စေဝ်သယ်လုံစံးကို အေညှင်ကေဝ်ထစးစာစိုဝ် မိုအိုယုာပိုသာအေးလုံ။ အေလင်မိုကိုသိုဝ်ကို ဖွဲးသယ်မိုလင်ထာင် “ဆိုမွာဝေ ဟုံမူ-ကီညူ လုက်စးသာ လုက်” စေကိုသိုဝ်လုံ။ မွာယုဂ် ဟေဝ်ယုဂ်။ လုက်ခွိုက် စေဝ်သယ်လုံစံးကို လုံ ဆိုယိုလာ ၅ မိင် အိုဟုံင်- လိက်စိမ်း လိက်အုဂ် လိက်ဖြိုင်သယ် ကဲထင်းမိင်မိင်ဆေဝ်-ဟူး။ ဆိုထုင်းလီ-ထုင်းထာင် ဆိုဖောတ်ဆုံအူး ကား-ဒိုင်၊ ပီပါ၊ ဟိုင်း၊ ခွာ သယ် မာလောတ် မာကင်ထာင်စးမိင်မိင်ဆေဝ်-ဟူး။ တုံးခေဝ်၊ တုံးဟူး၊ တုံးကိုဆေဝ်၊ တုံးကျင်-(စင်-)ကိုညှင်။ တုံးယုာ-လုံဖွဲး ဒေ ဆိုအာင်လင်သယ် ထုဂ်ဖွတ်ထင်းစး မိင်မိင်ဆေဝ်-ဟူး။ ဖွဲးထူရူ အိုထာ် အင်းယုဂ် အင်းယုဂ်၊ လင်သိုင်းခင်းထာ်၊ စါစေဝ်၊ အင်းဆုံကိုလုံပို၊ ခါင်-စူး ဆိုပိုယောတ်သယ် လင်အင်းယုဂ်၊ သေ့ယုာ ကေဝ်-စး မိင်မိင်ဆေဝ်-ဟူး။ ဆိုကင်ဆုံသိုဝ်သယ်ခေဝ် ကိုင်သိုဝ်ကိုယိုဝ်ထင်း ယိုဟုာယုဂ်လဲ။ ခွိုင်ထာင်ဖွဲးသယ် သေ့ထင်းထာင်ဖွဲးဆုံခွာင်သယ် အိုယိုဟုာ ယုဂ်လဲ။

စေကိုပျာ ကေဝ်ပျာထင်း အိုဖေခေဝ်ကိုသိုဝ် အေညှင်လုက်စေဝ် စာစိုဝ် ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်ယိုဝ် အိုဂုကဲအိုတာအိုဝေ အေးအေးလုံ။ အေလုံမွာ ကိုသိုဝ်စးကို မွာမာယုင်းလင်ဆိုင်ဆတာ-လုံ။ ကဲခေဝ်ကဲကာ- ညွာ်အိုလာ- ကိုဝ်ဟုာဒေဟုံင် မူကီကို ညှင်ကဲထင်းလာ- ဆိုပါမုက်ပါလာ ဖွဲးဘောင်- လုံယေဝ်ဆာ်။

စပ်ယင့်သာအဲဆိုင်

ကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်လိက်လာ်

စပ်ယင့်သာအဲဆိုင်

ခါနဲမူထင်းခေ ဖွဲးခါနဲကွာ်၊ ယောဝ်ခါနဲကွာ် ဒေ တုံကေဝ်-သာခါနဲနဲ့ ဖွဲးကိုင် ဝါနဲ၊ ညှင်ညှင် ယိုင်ယိုင်လေလေ စးဆာဒ်ဆုံကေဝ်ဖြိုင်ယိုင် လိက်လာ်ဖွဲး ဆိုလင်-ဆိုညှာ မူကီမူကီ-သင့် အင်းယုဂ်သေ့ယုာကေဝ်- လုံလုက်ညှင်သီး ထိုင်အိုသေ့ယုာလုံဆေဝ်ကို အေးစးလင်ပျာလင်ဖွတ်ထင်းစာစိုဝ် လုံဖွဲးခါနဲကွာ်- ဖွဲးလင်-ညှာ၊ ထိုဝါနဲ-ရပ်ကွာ်ခေလုံဖာ ဖိင်းဟုံင်-ထုဂ်ဖွတ် ဖွဲးလိက်ထူးလိက်ရွာ်သယ် ကိုလုံ-ဆိုမာအိုတာကို လုံအိုအိုခေ-ခေအိုဒူး ၃ မိင် ဆေဝ်လုံ။

ဆို ၃ မိင်ကို မွာဝေဒူး အေထိုင်ဆုံယဝ်ဥတုဖဝ်-စာစိုဝ် ပုဂ်ထင်း

မာလောတ်လိက်ဖွဲး ဆိုလင်-ဆိုညှာ ခြာ၊ ခြာမူး လုံအိုစး လုံယိုင်စးလုံစံးကိုအိုဝ် သုံစေဝ် လိက်ဖွဲးခြာ၊ ခြာမူးသယ်၊ စေမာလောတ်လိက်ဖွဲးခါ လိက်စိမ်း လိက်အုဂ်သယ် မိုကေဝ်စးယိုင်ယိုင်ထိုင် အင်းထိုင်တုံကွာ် သေ့ဟ်လင်ထုဂ်ထင်း ဖေ ဖွဲးလိက်ပဝ်- ဒေ သုတ ရသ လိက်စိမ်းသယ် စေဆုံဆုံမင်းဆုံမာ ဆိုဒူးစိုဝ် မိုလာသိုဝ်အိုဟုံင်- ဆိုပဝ်-လိက် ပဝ်လာ မိုအေးထင်းသိုဝ်အိုဟုံင်- ဆိုကေဝ်လိက် ကေဝ်လာ မိုသေ့ယိုဝ်အိုဟုံင်-ကို ပိုဒ်ပိုင် အင်းတာင်ဖေဒေ ဆိုကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်လိက်လာ်သယ်သီးကိုလုံ။

ဆိုမာကိုဟေဝ်ကိုဟေဝ် ဆို ဖြိုင်ယိုင်အေလုံအိုစးကို ဆိုဆောတ်ယုာ- စီကွာ ဆိုလေဝ်ထင်းလေဝ်ထိုင် အို အေးလုံ။ ဆိုဖြိုင်ယိုင် ဆိုပိုယောတ်ကို မွာ ဆိုလေဝ်ထင်းလေဝ်ထိုင်အိုဟုံင်-လုံ။ ညှင်ကေဝ်ယိုင်လိက်လာ်ယိုဝ်သီး မွာ ဆိုမူ-လာ(ဆို-မူ-လာ) လိက်လာ်ထင်း ထိုင် အိုဟုံင်-လုံ။ စင်စိုဝ် စေမိုကေဝ် လိက် အိုယာင်အိုယယ်လုံထေစးသိုဝ် အင်းစူးလင် ဆိုကေဝ်လိက်ဆာ-သီး ဟုံလင် သေ့ဆေဝ်-လုံ။

ထိုဝါနဲ-ရပ်ကွာ် ကေဝ်ဖြိုင်ယိုင် လိက်လာ်ယိုဝ် မွာအိုယိုစွင်ယုဂ်လဲ။ မွာအိုခါစေသေ့သိုဝ်လဲ။ ဖွဲးစီ- ဆို ကေဝ်ယိုင်လိက်လာ်ယိုဝ် မွာထိုင်ခေ

စေကိုသိုဝ် အေထုဂ်ထင်း

ဆိုအင်းစာစိုဝ် မိုစးအင်းထုဂ်ကေဝ်-လင်စီ- ကာကေဝ်-စီ-ကို ထိုဝါနဲ-ရပ်ကွာ်၊ ခွိုင်စံင်မင်ထင်း ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီ အိုကောင်းအိုကွာအိုဝေဒူး ဆိုကေဝ်ဖြိုင် ယိုင်လိက်လာ်ကိုလုံ။ ထိုင်ကေဝ်လိက်ဆာ-ခွိုင်ကေဝ်-ထာင်ကို ဖွဲးကိုင်-သာထာ် ၂၇၄၃ ကိုင်းခါကိုလုံ။ ခွိုင်ကေဝ် ဆိုလုံယာ ဖွဲးသာယုာ-သယ် လင်ထာင်ကို လုံ ၂၇၄၂ ကိုင်း အိုမေယာ်ခါသီး ဆိုကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်လိက်လာ်ကို အိုဝယ် ယုဂ်လုံ။ အိုခါကို မာကိုကိုင်- ဖွဲးကိုင်- ထင်းသင့်မူကီ ထိုင်ခွိုင်စံင်မင်ထင်း ကွာ်ကိုလုံ။

ကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်မိင်ခေ ဝတ္ထုဖိုဟ်၊ လုံပေါ် လိက်သာထိုင်-ဒေ လိက်သံင် ကေဝ်သယ်ကိုလုံ။ ကေဝ်-လုသတ်ဆာ-သယ်ကို ပိုဒ်ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီ ကိုရွာ်သယ် ထွာစေဝ် လုသတ်ဆေဝ်-လုံ။ ဖွဲးကေဝ်ထိုင်ကို ထိုဝါနဲ-ရပ်ကွာ် ဆိုကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်လိက်လာ်ယိုဝ် အိုမိင်ထေး ကိုဝ်ကိုင်-ဒေလုံ။ အေထိုင် ဖွဲးကိုင်- ထင်းသင့်မူကီကို ပိုဒ်ဖေဝေ ဆိုကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်လိက်လာ်ကိုလုံ။

လုံခါယိုင် ခွိုင်စံင်မင်ထင်း ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်ယိုင် လာထင်းသေ့ဟ်ထင်း ကဲထင်းထာင်ဝေ ထိုဝါနဲ-ရပ်ကွာ်ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်ဆေဝ်လုံ။ လေဝ်ပိုဒ်မာဝေ လုံခွိုင်စံင်မင်ထင်း စွင်စွင်၊ ဖာ့စွင်စွင်၊ ကိုင်သိုင်ဖွဲးစွင်စွင်ဆေဝ်လုံ။ ခါရူးယာ လုံခါလုံခါသီး မိုစာင်းမာ ပိုဒ်ဝေ လုံတိုဝါနဲ-အိုယုဂ်ယုာသီး အိုကဲအိုဆုံလုံ။ အေမွာ်ပိုဒ်ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်ဆုံလင်- ထိုင်ခွိုင်စံင်မင်ထင်းယိုင်ကို ဆိုကေဝ်ဖြိုင် ယိုင် လိက်လာ်အိုဝေကိုကိုင်းဒေလုံ။

ဆိုလင်-အေပိုင်သာ ဖာ့ထီးထီး၊ ကိုင်သိုင်ဖွဲးစွင်စွင်ကို ဖွဲးစိုဒ်ခိုင် ဆိုကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်လိက်လာ်ယိုင် လုံကဲထင်းစးသီး အိုကြိုင်သေ့ဆေဝ်-လုံ။

စေလုံကိုင်-သိုဝ်ယိုင် ဆိုလေဝ်ပိုဒ်ထာင် ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့်မူကီ လုံညှင် ကိုင်သိုင်ဖွဲးအိုတာ- ဆိုလင်အင်းတာင်ဖေ ဆိုကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်လိက်လာ်လုံအိုစး အိုခေဝ်ကဲကျိုင် ထိုင် ဆိုကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်လိက်လာ်အိုအေးလုံ။

လာကင်စိုဝ် ထိုဝါနဲ-ရပ်ကွာ် ဆိုကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်လိက်လာ် စေလုံဟာ ဟုံစးသိုဝ် စေအိုလိုင်အိုလာ မိုဟုံင်-ခိုင်သိုဝ်ကို ဖေကဲကေဝ်ကိုရွာ်သယ် အင်းတာင်ပိုဒ်ဖေထာင်ဟုံင် ထိုင်ဖေကဲကေဝ်ရုံး ၁၆-၁၂၀၁၇ သင့်ကို ညှင်ကေဝ်ဖြိုင်ယိုင်ဝေလုံ။ လုံဖွဲးကိုင်-သာထာ် ၂၇၅၇ ကိုင်း ဖွဲးကိုင်ထင်းသင့် မူကီလုံဟုံင်ကို ထိုင်ဖေကဲကေဝ်ရုံးကိုအိုဝ် ဖေထွာလုသတ် ဆိုသုဂ်ဆိုကွာ် သေဝ်-လုံ။

ယောဝ်-လုံ လိက်မေ့စွာ် (၁၅)အိုဝ် ▶

တၢ်ကသုၣ်ညါပၢ်ပနီၣ်ဝဲတၢ်ကတီၤပၤယၢ်ဝဲနံၣ်(၈၅၀)ယံၤ သုၣ်ထုၣ်အာဂီၢ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ထုးထီၣ်ဝဲလံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ

လိဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် ၂၃ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်
စးမိၣ်
ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်
စၢၤဖျိၣ်ကရၢ၊ ဘျီး-ဒဝဲၣ်ကီၢ်ရုၣ်
ထုးထီၣ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤလံာ်တဘျီ
လၢပဒိၣ်ဒီး ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဘၣ်ထွဲ
တဖၣ် ကသုၣ်ညါပၢ်ပနီၣ်ဝဲ တၢ်က
တီၤပၤယၢ် နံၣ် (၈၅၀)ယံၤ နီၣ်ဘိ

ကိးသုၣ်ထုၣ်ဖးဒိၣ် အံၤအာဂီၢ် ထုးထီၣ်
ဝဲလံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤလံာ် လိဒံၣ်စံၣ်
ဘၣ် ၂၂ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ။
ဘၣ်ထွဲ တၢ်ကတီၤပၤယၢ်ဝဲ
နံၣ်ယံာ်ပုၤထုၣ် နီၣ်ဘိကိးသုၣ်ထုၣ်
(ကွီၣ်တၢ်တၢ်ကိး- မဲးမခး၊ ပယီၤ
တၢ်ကိး-ပျဉ်းပိတောကံ၊ ကိၤလၤ
ဝါတၢ်ကိး-Monkey Pod Tree

အမံၤအိၣ်ဝဲ သုၣ်ထုၣ်အဝဲန့ၣ်လၢ
အိၣ်ဖဲ တနီၤသရဲၣ်ထံၣ်ကျိၤ မုၢ်န့ၣ်တ
ကမၤ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် လၢဂီၢ်ထံၣ်ကရၢၢ်
အဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ တၢ်ဂီၢ်အမိၣ်ခိၣ် ခုၣ်
အဲၣ်ယုၣ်၊ ဘျီး-ဒဝဲၣ်ကီၢ်ရုၣ်ခိၣ် သုး
ခိၣ်ခိၣ်ဂီၢ်ဂီၢ် စီၤဆၢပံၤတူၢ် စံးဝဲန့ၣ်
လီၤ။
ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျီးပၤ (၃) ▶▶▶

ကညီမံၣ်ကလၢမဲးကဇံၤဒီး အလံာ်ကုခိၣ်တၢ်ဂီၤလၢအပုၤယုၣ်ဒီး ဒီကထၢၣ်ထံၣ်သုၣ်ပုၤဟးထီၣ်လံာ်

လိဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် ၁၉ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်။
စီၤထီၣ်လု
ကညီမံၣ်ကလၢမဲးကဇံၤလၢ ပုၤ
ယုၣ်ဝဲဒီး ဒီးကထၢၣ် ထံၣ်သုၣ်ပုၤလၢ
အဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ကညီဒီကလုာ်ကရၢ

ဖဲ ၁၈၈၁နံၣ် အတၢ်လံာ်ကုခိၣ်တၢ်ဂီၤ
အံၤ တၢ်ရဲၣ်ကျဲးမၤဝဲ ၂၇၅၇ နံၣ်၊ က
ညီနီၣ်ထီၣ်သီမူး (လီၢ်ခၢၣ်သး)ကမံး
တံာ်၊ တၢ်ကစီၣ်ဒီး တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤ
လီၤ ကမံးတံာ်အဒု ထုးထီၣ်ဘိးဘၣ်

ရၤလီၤဝဲဖဲ လိဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် ၁၇ သီ
အနံၤန့ၣ်လီၤ။
ကညီမဲးကလၢမဲးကဇံၤလၢ က
မံးတံာ်ထုးထီၣ်ဝဲမဲးကဇံၤတနီၤတဘျီ
ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျီးပၤ (၃) ▶▶▶

ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ပၢ်ပနီၣ်ဝဲနီၣ်ဂံၢ်(၁၃)ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိပျံၤကွီၤ

လိဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် ၂၄ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်။
စီၤဒၢကီၢ်ဒံး၊ စီၤသုမ့ၣ်
ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်
စၢၤဖျိၣ်ကရၢ၊ ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤပျံၤကွီၤ
(၁၃)ကွီၤတကွီၤ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိပျံၤကွီၤ
လၢအမုၢ်ဝဲ ကုခိၣ်-မိၣ်ညီ ပျံၤပျံၤကွီၤ
လၢအအိၣ်ဖဲ မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရုၣ် ၊ ဘုသိၣ်

ကီၢ်ဆၣ်အပူၤအံၤ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် လီၢ်ခၢၣ်
သး သုၣ်ပုၤဝဲကျိၤ မၤဝဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်
ကစီၣ်မူးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးဒီး တၢ်သုၣ်
ညါပၢ်ပနီၣ်က့ၤဝဲဖဲ လိဒံၣ်စံၣ်ဘၣ်
၁၉ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ။
ဒီတၢ်ခိးသဂၢ်ဝဲ တၢ်ကတီၤ
ပၤယၢ်ဝဲ ကညီကီၢ်စံၣ်အပူၤ တၢ်မံၤ

လၢတဖၣ်အတၢ်ပနီၣ်တခါအသိး
တၢ်ပၢ်ဂၢၢ်ပၢ်ကျဲးက့ၤဝဲ ကုခိၣ်-
မိၣ်ညီ ပျံၤပျံၤကွီၤအဝဲန့ၣ်
အဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ပၢ်ပျံၤယၢ်ဝဲဖဲ လံာ်
ဘိးဘၣ်ရၤလီၤလၢ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် သုၣ်
ပုၤဝဲကျိၤ ကညီတၢ်ကတီၤခိၣ်ဃၢၤ
န့ၣ်ဆၣ်ဒီး ပုၤဂီၢ်ဝီၣ်ဘျးစဲ (KESAN)

ဒီး ကညီတၢ်ကတီၤပၤယၢ်ဝဲ ဆၣ်
ဖိကီၢ်ဖိ ဂီၢ်ဝီ (KWCI) သုၣ်တဖၣ် ထုး
ထီၣ်ဖျိၣ်ဝဲ လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ အပူၤန့ၣ်
လီၤ။
“ပဟီၣ်ကဝီၤအပူၤအံၤ ပျံၤပျံၤဆၣ်
ဖိကီၢ်ဖိပျံၤကွီၤမုၢ်ဂုၤ သုၣ်ပုၤပျံၤကွီၤ
တဖၣ်မုၢ်ဂုၤ တအိၣ်အါအါလၢဘၣ်။

အခဲအံၤ ပဝဲကီၢ်သုၣ်လုၤဟီၣ်ကဝီၤ အ
ပူၤအံၤ ထံၣ်ကီၢ်ဘိမုၢ်ခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဆၣ်
ကရၢၢ် ဟံၣ်ပနီၣ်ယၢ်ဝဲဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ လၢ
အကၤဝဲတဖၣ် အိၣ်ဒီးဝဲအပီၤ ပပာ်
ကမၤလၢပသးဖးဒိၣ်ညါလီၤ”အဂီၢ်
န့ၣ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် လီၢ်ခၢၣ်သး သုၣ်ပုၤ
ဝဲကျိၤခိၣ် ပဒိၣ် မၤဘးထီၣ် စံးလီၤဝဲဖဲ

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်မူးအပူၤန့ၣ်လီၤ။
ကုခိၣ်-မိၣ်ညီ ပျံၤပျံၤဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ
ပျံၤကွီၤအံၤ အိၣ်ဝဲဖဲ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်မုၢ်
တြီၢ်ကီၢ်ရုၣ် မုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံး တက
ပဒီး အလံာ်အိၣ်ဝဲ အ့ၣ်ကၢၢ် ခွဲၣ်ကလး
ဘျဉ် (၉၁၅၅၉) ဒီး ပျံၤကွီၤအပူၤအံၤ
ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျီးပၤ (၃) ▶▶▶

Photo: Saw Mort

ဒိုင်ခွန်ဘုံအုပ်သုးရိပ်မိခိင်ကျာ်နာ်ဝဲထံကီၢ်ဒီဘုံတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး ဘၣ်ယံၣ်ဘၣ်နီၣ်ဝဲအဂ့ၢ်အံၤဒီးသန့ၤထီၣ်သးအခိၣ်သ့ၣ်လၢ ခံခိၣ်ကပၤတၢ်နာ်လိၣ်သးအဖီခိၣ်

ဘိးထီၣ်ယီၤလဲၤထီၣ်ဆူမူ

ယပုၤကလုာ်ကညိမိၤဒ်မ့ၢ်ပုၤတၢ်ကတိၤဒီး
ပမ့ၢ်ယုၤဒီးပကပိၤလဲၤတၢ်ထာဘၣ်လဲၤသကိး

သဟဟဘၣ်အိၣ်သ့ၣ်ဖးတဘၣ်ဝဲၤလိာ်ပသး
သဟဟဖိတဖျၢၣ်ယိၤထိးဖျိၣ်က့ၤတဖျၢၣ်တၢ်ကိ

ပဒီပုၤဝဲၤသ့ၣ်တဖျၢၣ်ဟံးလိာ်က့ၤပစုၤလဲၤလၢ
တၢ်ဘၣ်အသံၣ်သ့ၣ်မိၤကျးထူးသံၣ်ကွၢ်လၢမိၤလုၣ်ဝါ

က့ၤသန့ၤလၢအိၣ်ပာ်လိၤခဲလၢမ့ၢ်ဒုၣ်လၢပဂီၢ်
မ့ၢ်တလူၤသ့ၣ်ခိၣ်မိၤယးတထံၣ်ကမၣ်လိာ်ပသး

လဲၤသကိးဒ်ပတၢ်တီၢ်လၢသ့ၣ်ပိၢ်ပက့ၤတလိၤ
ပမ့ၢ်အိၣ်ယုၤလိာ်က့ၤသးတၢ်သ့ၣ်ပိၢ်ပက့ၤအိၣ်ပုၤ

ယပုၤကလုာ်လၢယအဲၣ်လၢတၢ်သးအိၣ်ကမံးယဲ
တၢ်လၢလိာ်ဒီးပုၤတမံၤတၢ်ယုၤဖိးတၢ်အိၣ်တၢ်က့ၤ

ဖဲကညိန့ၣ်သီလၢသီၤအိၣ်လိၤက့ၤသးယၢ်ခိၣ်
ပာ်ဆုၤတခါပီၤဖိလၢက့ၤသကိးပဝဲကိးဂၤ

ပတၢ်တီၢ်မ့ၢ်တမံၤယိၤဒ်ကန့ၢ်က့ၤကီၢ်ကညိ
အိၣ်ယံၣ်ဂ့ၢ်အိၣ်ဘုးမ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢက့ၤသးတုၤအန့ၢ်

ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျၢၣ်ဝဲတရံးပာ်ဖျိၣ်က့ၤသးတန့ၢ်အံၤ
ပပုၤကလုာ်တၢ်သဘျုးတဖျၢၣ်ပမၤတသ့

န့ၢ်လိာ်ယၤလၢယလိာ်မၤသကိးလၢကလုာ်ဂီၢ်
ဒီးပုၤဝဲၤပသးမ့ၢ်ယုၤဘိးထီၣ်ယီၤလဲၤထီၣ်ဆူမူ

အိၣ်တမ့ၢ်ကီၢ်အိၣ်ထြဲလဲၤယၤ...သ့ၣ်လုၤနီၣ်မံၤဖိ

လါဒိုင်ခွန်ဘုံ ၂၂ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်
စးအံၤဆူ
ထံကီၢ်ဒီဘုံ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး
ဘၣ်ယံၣ်ဘၣ်နီၣ်ဝဲ အဂ့ၢ်အံၤ ဒီးသန့ၤ
ထီၣ်ဝဲ အသး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢ
ခံခိၣ်ကပၤ တၢ်နာ်အဖီခိၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်
သုးရိပ်မိခိၣ်ကျာ် သုးရိပ်ကျာ် စီမိၤရှ့
စံးလိာ်ဝဲဖဲ ၂၃ နံၣ်ပုၤ တၢ်ဘၣ်ဘျး
ဒိုင်မိၣ်ကရၢ်စံၣ် ကညိသုးမ့ၢ်ဒိုင်
-DKBA မ့ၢ်န့ၢ် ဆၢက့ၤအလီၢ်အမူး
လၢ ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမဲၤဝဲဖဲ လါဒိုင်ခွန်
ဘၣ် ၂၁ သီ အန့ၢ် ဖဲ ဝဲလိာ်ခိၣ်သ့ၣ်
ဆိဆံၣ်မ့ၢ်လၢအအိၣ်ဖဲ ကညိကီၢ်စံၣ်၊
ရၤမတံၢ်ကီၢ်ရှ့၊ စူၣ်ကလံၣ်ကီၢ်ဆၢ
အဒုအပူၤ န့ၣ်လိာ်
အဝဲ စံးဝဲ “တၢ်ဘၣ်ယံၣ်ဘၣ်
နီၣ်ဝဲ ဒ်အံၤန့ၢ် ယဆိကမိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်
ဒီးသန့ၤထီၣ်သးအခိၣ်သ့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ
ခံခိၣ်ကပၤ တၢ်နာ်န့ၢ်လိာ်သးအဖီခိၣ်
လိာ် တၢ်နာ်စံးတၢ်န့ၢ် ပုၤတကပၤ ဒီး
တကပၤအဘၣ်စၢၤလိာ် ပဝဲသ့ၣ်

ပတၢ်အိၣ်သးအံၤ ပနာ်ဝဲ NCA တၢ်
အိၣ်သးလိာ် ပနာ်ဝဲ တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်
တၢ်မအကျဲအံၤအယိ ပဆဲးလိာ်ဖုၤ
ကျာ်လိာ် ဘၣ်ဆၢ တၢ်နာ်တခါအံၤ
အဂီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်လၢ တၢ်တနာ်ဒီးဘၣ်
တဖျၢၣ် ကအိၣ်ဒီးစါ တၢ်ဂ့ၢ်လၢ
တန့ၢ်ဂီၢ်ကျဲၤသးဘၣ်ပုၤဒီးဘၣ် တဖျၢၣ်
ကအိၣ်ဒီးစါ တၢ်တလၢပုၤဒီးဝဲဘၣ်
တဖျၢၣ် ကလိာ်ဒီးစါ ခံခိၣ်ကပၤ
တၢ်ထူးဆၢ ထီၣ်ကဆုၣ်အိၣ်တုၢ်
တမံၤမံၤဒီးစါ တဖျၢၣ်လိာ်” အဂ့ၢ်န့ၢ်
စံးဝဲန့ၣ်လိာ်
ကရူၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး ၈ ဖု လၢ
အဆဲးလိာ်တုၢ် မံၤဖဲပနီၣ်ဝဲ လံာ်
ယံးယာ် ကဆဲးလဲၤဝဲဆူညါအဂီၢ်
တၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဒီးဝဲ လၢကဘၣ်အိၣ်
ခိးဝဲ ကလုာ်ခုၣ်ဖိၣ်စုကဝဲအဂၤတဖျၢၣ်
အိၣ်တုၢ်ဒီးဝဲအယိ တၢ်ဘၣ်ယံၣ်ဘၣ်
ခံခိၣ်ကပၤ တၢ်နာ်န့ၢ်လိာ်သးအဖီခိၣ်
လိာ် တၢ်နာ်စံးတၢ်န့ၢ် ပုၤတကပၤ ဒီး
တကပၤအဘၣ်စၢၤလိာ် ပဝဲသ့ၣ်

အဘၣ်စၢၤမး တၢ်အစၢအဂ့ၢ်လၢ
တၢ်အိၣ်သကိးထံရူၢ်ကီၢ်သး အဂီၢ်
အံၤ ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲအဂ့ၢ်န့ၢ် သုးခိၣ်
ကျာ် စီမိၤရှ့ တဲအါမဲၤပုၤထီၣ်ဝဲန့ၣ်
လိာ်
ဒိုင်ခွန်ဘုံအုပ် မ့ၢ်ဝဲ ကညိဖျိၣ်
စုကဝဲတၢ်ပာ်ဆၢကရူၢ်လၢ ဆဲးလိာ်
ဝဲ ထံကီၢ်ဒီဘုံတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး လံာ်
ယံးယာ် (NCA) ဒီး ကလုာ်ခုၣ်အဂၤ
၇ ဖု ဖဲ အပူၤကွၢ် ၂၀၁၅ နံၣ်၊ လါအိး
ကထီဘၣ် ၁၅ သီအန့ၢ်အသိး မ့ၢ်ဝဲ
ကရူၢ်လၢ အပာ်ဖျိၣ်မၤသကိးဝဲတၢ်ဒီး
ကရူၢ်အဂၤလၢ အဆဲးလိာ်ယာ်ဝဲ လံာ်
ယံးယာ်တဖျၢၣ်ဖဲ ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်
ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအမ့ၢ် ၂၁ ယၤဖျိၣ်
န့ၣ် ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်
ဖျိၣ်အပူၤ န့ၣ်လိာ်
၂၃ နံၣ်ပုၤ ဒိုင်ခွန်ဘုံအုပ် မ့ၢ်န့ၢ်
တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤအံၤ ရၤမတံၢ် ကီၢ်
ရှ့လိာ်ကဝီၤ ပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမိၤတဖျၢၣ်၊
ဘျီၣ်ခိၣ်စၢၤစးတဖျၢၣ်၊ သုးခိးကီၢ်ဆၢ
(BGF)၊ (၈၈)စၢၤသ့ၣ်ကွီဖိခိၣ်န့ၢ်၊
ကလုာ်ခုၣ်သိၣ်မ့ၢ်အဂၤ ခိၣ်န့ၢ်စၢၤစး
တဖျၢၣ်၊ ဒိုင်ခွန်ဘုံအုပ် သုးခိၣ် သုးန့ၢ်
သုးဖိတဖျၢၣ်ဒီး လိာ်ကဝီၤကမ့ၢ်ဖိ
တဖျၢၣ် ခဲလၢာ်ပာ်ဖျိၣ် လဲၤထီၣ်ဝဲ
၃၀၀၀ ယုၤယုၤန့ၣ်လိာ်
ဖဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ ဒိုင်ခွန်
ဘုံအုပ် သုးရိပ်မိခိၣ်ကျာ် သုးခိၣ်
ကျာ် စီမိၤရှ့ ကတိၤလိာ်တၢ်၊ ပုၤတ
မ့ၢ်လိာ်ဆိတဖျၢၣ် ကတိၤလိာ်တၢ်၊ ခိၣ်
န့ၢ်စၢၤစးတဖျၢၣ် ဖးဖျိထီၣ်ဝဲ ကလုာ်
ခုၣ်သိၣ်မ့ၢ်ဒီး ထံရူၢ်ကီၢ်သးပုၤတံၢ်
တဖျၢၣ် ဆုၤဟ့ၣ်ဝဲ လံာ်ဟ့ၣ်ယုၤတဖျၢၣ်
တကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါ သုးန့ၢ်လိာ်
လဲၤကပၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီး
တၢ်သ့ၣ်ဖွဲသးညိ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
တဖျၢၣ် ပာ်ပုၤဝဲန့ၣ်လိာ်
စီအိၣ်ဒုၣ်လၢအလဲၤထီၣ်ဝဲ တၢ်
ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ စံးဝဲ “ယသးတမံ
အါအါလၢ တကီၢ်ခါတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်
တၢ်မအကျဲအဖီခိၣ်ဘၣ်၊ ယထံၣ်လၢ
တၢ်တြီၢ်ပာ်အခုၣ်အဆၢတဖျၢၣ် အိၣ်
ဝဲအါမးလိာ် ယထံၣ်လၢ တၢ်တၢ်
ပိၣ်အိၣ်သကိးတၢ်အတၢ်လဲၤထီၣ်
လဲၤထီၣ်အံၤ ယံာ်နီၣ်ဝဲလိာ် တၢ်မုာ်တၢ်
ပိၣ်အိၣ်သကိးလၢ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခိၣ်
စံၣ်ဂ့ၢ်ဝဲအဖီခိၣ်တခါ တၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်
ဝဲ တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လိာ် တကီၢ်ခါ ကီၢ်
ကီၢ်လၢလၢအအံၤ ပလိာ်ဘၣ်ဝဲ
ထံကီၢ်ကမုာ်ကရၢ်ဒီး ကလဲၤထီၣ်
လဲၤထီၣ်အဂီၢ်လိာ်” အဂ့ၢ်န့ၢ် စံးဘၣ်
ခုၣ်အိၣ်စံၣ်လိာ်
ဒိုင်ခွန်ဘုံအုပ် စးထီၣ်ထူးဖး
အသးဒီး ခုၣ်အိၣ်ယုၤအပူၤဝဲ ၁၉၉၄
နံၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ အိၣ်ဆၢထၢၣ်ဝဲဒ်
ဘုးဒီးတၢ်ဘါ တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်
ကညိသုးမ့ၢ်ဒိုင်-DKBA တဖုအသိး
ဝဲအလီၢ်ခံ ဆိတလဲၤကွၢ်ဝဲ အမံၤ
တဖျၢၣ်အံၤဒ် တၢ်ဘၣ်ဘျး ဒိုင်မိၣ်
ကရၢ်စံၣ်ကညိသုးမ့ၢ်ဒိုင်-DKBA
အသိးဖဲ ၂၀၁၂ နံၣ် ၊ လါအုၤဖျိၣ်
အတီၢ်ပူၤ န့ၣ်လိာ်

တၢ်မၤဝဲ(၇)ဘျီတဘျီစၢၤသ့ၣ်သိသးစၢ်တၢ်မၤလိကီၢ်ပျၢ်အမူး

လါဒိုင်ခွန်ဘုံ ၂၁ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်
စါရှ့
ခုၣ်အိၣ်ယုၤ- ကညိဒီကလုာ်
စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ်၊ တၢ်ကရၢ်ကရိဒီး တၢ်
ဘိးဘၣ်ရၤလဲၤဝဲကျဲၤ တီခိၣ်ရိၣ်မဲ ဒီး

အိးထီၣ်ဝဲ စၢၤသ့ၣ်သိသးစၢ်တၢ်မၤလိ
ကွီအံၤလၢ အပုၤယုၤဒီး တၢ်ပညိာ်
လၢ တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ အံၤကလုာ်
ခိၣ်န့ၢ်ဒ်သိး ကဆဲးဆၢထၢၣ်တဲန့ၢ်ခဲး
တၢ်လၢ ကညိကလုာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်

တဖျၢၣ်အဂီၢ် ဝဲဝဲဖဲ လါဒိုင်ခွန်ဘုံ ၂၁
သီအန့ၢ် အံၤအဂ့ၢ်န့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်
အံၤ န့ၣ်လိာ်
ခုၣ်အိၣ်ယုၤ တၢ်ပဟီၣ်ကဝီၤ
ကီၢ်ရှ့ ၇ ဘၣ်အပူၤတကးဘၣ် ထံ

ထံၣ်စူ ဟီၣ်ကဝီၤကွီဖိ ၂၁ ဂၤ ခဲလၢာ်
ဟီၣ်ဖျိၣ် ကွီဖိမုၢ် ၁၃ ဂၤဒီး ကွီဖိခွါ ၃၄
ဂၤ ဖျိထီၣ်ဝဲကွီပျၢ်မူးအံၤဖဲ ခုၣ်အိၣ်
ယုၤ ဖျိအံၤကီၢ်ရှ့၊ သ့ၣ်ဘၣ်ထံၣ်
တၢ်လိာ်န့ၣ်လိာ်
ကွီခိၣ် ပဒိၣ်စီလုၢ်စတၢ် စံးဝဲ
“ပတီၢ်ပာ်အိၣ်ဝဲဒ်သိး သးစၢ်လၢ
ဖျိထီၣ်ဖဲအံၤတဖျၢၣ် ကမၤဝဲတုၤလၢ
တၢ်ပာ်ဆၢဒီးန့ၢ် ဘၣ်တၢ်မၤနၢၤတစု
အသိး၊ တကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါ ကက
ကဲထီၣ်ဝဲ ခိၣ်န့ၢ်လၢ အိၣ်လၢပုၤဝဲဒီး
အကီၢ်အစီတဖျၢၣ်အဂီၢ်လိာ်” အဂ့ၢ်န့ၢ်
စံးဝဲန့ၣ်လိာ်
စၢၤသ့ၣ်သိကွီအံၤ တၢ်ဒုးအိၣ်
ထီၣ်ဝဲလၢ ဒ်သိး ကသ့ၣ်ဟီၣ် မၤသ
ကိးတၢ်ဒီး ပုၤတၢ်ပာ်ဆၢဖိဂီၢ်ဘါလၢ
ကလုာ်တၢ်ဒ်သိးလိာ်သးဘၣ် တဖျၢၣ်
အကျဲအဂီၢ်၊ ကအိၣ်ဝဲဒီး တၢ်ပာ်ဆၢ
ခိၣ်တဖျၢၣ် သးသဟီၣ် အတၢ်တီၢ်ပာ်
အပတီၢ်ထီထီအဂီၢ်၊ ကကဲထီၣ်ဝဲခိၣ်
န့ၢ်လၢ သ့ၣ်ပုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖျၢၣ်
အဂီၢ်အဂ့ၢ်န့ၢ် ပဒိၣ် စီလုၢ်စတၢ်
ဆဲးတဲဝဲလိာ်
စၢၤသ့ၣ်သိတၢ်သိၣ်လိ ဆၢက
တီၢ် လၢ အမ့ၢ်ဝဲ ၂၀၁၆ နံၣ် လါယုၤ
တုၤ ၂၀၁၇ နံၣ် လါဒိုင်ခွန်ဘုံ အ
တီၢ်ပူၤအံၤ ခုၣ်အိၣ်ယုၤ (ဝဲကျဲၤ)ဘၣ်
မုာ်ဘၣ်ဒါတဖျၢၣ်ဒီး ထံဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်မၤ
လိသရၣ်တဖျၢၣ် ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ သိၣ်
လိဝဲ ယုၤဒီး ခိၣ်တဖျၢၣ် သုးတၢ်သိၣ်
လိ၊ ခုၣ်အိၣ်ယုၤ ခိၣ်တဖျၢၣ်ကျဲၤန့ၢ်
တၢ်မအကျဲ၊ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလိာ်
တၢ်ဘျီခိၣ်သ့ၣ်၊ တၢ်ဘျီသဲးသဲးသဲး
ကညိတၢ်ပာ်ဆၢ တၢ်စံၣ်စီတဲစီ
အဂ့ၢ်၊ တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးတၢ်ပုၤဆုၤရဲၣ်
ကျဲၤ ဒီးဖဲဒ်ရဲၣ်ဂုၢ်ဝဲ သ့ၣ်တဖျၢၣ်လၢ
၁၈ လါ အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လိာ်
တၢ်ပျၢ်ကွီမူး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
အပူၤအံၤ ခုၣ်အိၣ်ယုၤ လိာ်ခါသး
ကမံးတံာ်လၢအမ့ၢ် ပဒိၣ်စီသမုာ်ထီၣ်
ခုၣ်အိၣ်ယုၤ န့ၣ်ရဲၣ်သဲး (၂) ပဒိၣ်
န့ၢ်လၢ သ့ၣ်ပုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖျၢၣ်
စီလုၢ်ထီၣ်၊ ခုၣ်အိၣ်ယုၤ ဝဲကျဲၤဘၣ်မု

တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲသထူၣ်ကီၢ်ဆၢဒိတဘၣ် ကညီသးစၢ်ကရူၢ်လၢ(၆)လါအတီၢ်ပူၤ

လါဒံၣ်စံၣ်ဘၢၣ် ၂၁ သီ၊ ၂၀၁၇ န့ၣ်
စီၤထီၣ်လု

တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ
တလၢကီၢ်စံၣ်၊ သထူၣ်ကီၢ်ဆၢ ဒိ
တဘၣ်အပူၤ ကညီသးစၢ်ကရူၢ်တဖု
ဖဲ လါယူ ၂၀၁၈ န့ၣ်၊ တချုးဒီးဘၣ်
အကတီၢ်အဂီၢ် တၢ်လုၤကရၢကရီ
ကွဲၣ်န့ၣ်ဝဲ အဖၢမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် စီၤကွီၤမိ
လၢအမုၢ်ဝဲ သထူၣ်ကီၢ်ဆၢဒိတဘၣ်
တၢ်ကရၢကရီဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ကညီ
သးစၢ်ကရူၢ် ကမံးတံၢ်ခါၣ်စး စံးဘၣ်
ခွၢ်အံၣ်စံၣ်ဖဲ လါဒံၣ်စံၣ်ဘၢၣ် ၂၁ သီ
အန့ၣ်န့ၣ်လီၤ။

အဝဲ စံးဝဲ “ပဲ သထူၣ်ကီၢ်ဆၢ
အပူၤအံၣ် ပကရံၣ်ကျဲၤမၤဝဲ ကညီက
လုၢ် အဂီၢ်အဝီၣ်အဂီၢ် ပဝဲသ့ၣ် ကညီ
ဖိတဖုၣ် ပကမၤဒ်လဲၣ်န့ၣ် တၢ်သံကွၢ်
တဖုၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ။ ပမုၢ်ကွၢ် ဒ်
တကီၢ်ခါတၢ်အိၣ်သး ခဲအံၣ်အသိးဒု
စၢၤသ့ၣ်တဖုၣ် အဆၢတံၢ်ဝဲသ့လီၤ။

သးစၢ်တဖုၣ် ကအိၣ်ဝဲ လၢအံၣ်လၢဘး
ပူၤဖုပူၤဖုအလီၢ် ပတၢ်တံၢ်ပာ်အိၣ်
လၢ ပကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ကညီသးစၢ်
တဖု န့ၣ်လီၤ။ ကရူၢ်အံၣ်ဖုၣ်ကီး
ကဘၣ်ဘၣ်ထွဲဝဲဒီး ကီၢ်ဆၢဒိတဘၣ်
အပတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်သးလီၤပလီၢ်
သကိးယာ်ဝဲလီၤ။” အဂီၢ်န့ၣ် စံးဝဲန့ၣ်
လီၤ။

တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ သထူၣ်
ကီၢ်ဆၢဒိတဘၣ် ကညီသးစၢ်ကရူၢ်
အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၣ် တၢ်မၤအံၣ်ဝဲဝဲ
အပူၤကွံာ် လါဒံၣ်စံၣ်ဘၢၣ် ၉ သီအန့ၣ်
ဖဲ သထူၣ်ဝဲ၊ နီၤဘိၤသဝီ၊ ကးသဖျိ
လံးဒီး တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲယုာ်ဒီး ကညီ
သးစၢ်ယုာ်ဒီး ပုၤ ၁၇၅၅ ဂၤလၢအမုၢ်

တၢ်ကရၢကရီ ကမံးတံၢ်အကျါ
တၢ်ကွဲးပာ်လီၤဝဲ ကျဲၤသန့ပတြီၣ်
ကမံးတံၢ်အဒု၊ ကျိၣ်စ့ ကမံးတံၢ်အဒု၊
တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲကံၢ်အစီ ကမံးတံၢ်အ

ဒု၊ တၢ်ကစီၣ်ဒီး တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤ
ကမံးတံၢ်အဒုဒီး တၢ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်
ကမံးတံၢ်အဒုတဖုၣ် ပာ်ယုာ်ဝဲအသိး
တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယုာ်ဝဲဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲ
ကမံးတံၢ်အဒုလၢ သထူၣ်ဝဲ ကညီ
သးပုၤဂီၢ်ဂီၢ်တဖုၣ် ဒ်သိးကဆိၣ်ထွဲ
မၤစၢၤဝဲ ကျိၣ်စ့အသန့ၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်
ကူၣ်လၢ အလိၣ်ဝဲတဖုၣ်အဂီၢ်အဂီၢ်
န့ၣ် ပုၤလၢ အလဲၤထီၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
တဖုၣ် စံးဘၣ် ခွၢ်အံၣ်စံၣ်လီၤ။

သထူၣ်ကီၢ်ဆၢ ကညီသးစၢ်
ကရူၢ်အတၢ်ပညိၣ်မုၢ်ဝဲ ဒ်သိး ကပာ်
ယုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ သထူၣ်ကီၢ်ဆၢ
အပူၤ ကညီကလုာ်ဒုၣ် ဂီၢ်ဝဲတဖုၣ်
အဂီၢ်ဒီး ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲ ဒ်တၢ်
သ့ၣ်ဝဲအသိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ကျဲၤသန့
ဖိလစံၣ်အဂီၢ် သးစၢ်တဖုၣ် ကတီၢ်ခါ
ရိၣ်မဲဝဲဒီး ကယုၤသ့ၣ်ညါဝဲ ကညီသး
စၢ်ကရူၢ်အဂၤတဖုၣ် အကျဲၤသန့ ဖိလ
စံၣ်ဒီး ကကွဲးပာ်လီၤကွဲၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်

► ကဘျဲးပုၤ(၁) “ကညီမဲာ်ကလၢမဲးကမံး” တၢ်ဖိၣ်ထွဲ

ကိးန့ၣ်ဒီးဘၣ်သးဒီးတၢ်မၤလၢ က
ပဲဝဲ ကညီကလုာ်ခိၣ်န့ၣ်လၢ အမံၤဟူ
သ့ၣ်ဖျါတဖုၣ်အသိး တနံၣ်အံၣ်ယု
ထၢထီၣ်ဝဲ ဒီးကထၢၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ပူၣ်
အဂီၢ်ဒ်လံာ်ကုခိၣ်တၢ်ဂီၤအဂီၢ်န့ၣ်
ကညီမဲာ်ကလၢ မဲးကမံးထၢတဂၤလၢ
အမုၢ် စီၤယိာ်သးအဆၢ စံးဘၣ် ခွၢ်
အံၣ်စံၣ်ဖဲ လါဒံၣ်စံၣ်ဘၢၣ် ၁၇ သီအန့ၣ်
န့ၣ်လီၤ။

အဝဲစံးဝဲ “ပဲ ကညီမဲာ်ကလၢ
ကရူၢ်ဖိတဖုၣ် ပဆၢတံၢ်လၢ ပကသုဝဲ
ကညီခိၣ်န့ၣ်အမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါအဂီၢ်ဒ်
မဲးကမံးအလံာ်ကုခိၣ်တၢ်ဂီၤအသိး
လီၤ။ တၢ်အဝဲအံၣ် မုၢ်ဝဲ ပပာ်ကမၤလၢ
တၢ်ဂဲၤတဖုၣ်လီၤ။ တနံၣ်အံၣ်အဂီၢ် ပ
တၢ်တံၢ်ပာ်အိၣ်ဝဲဒ်သိး ကညီသးစၢ်
တဖုၣ် ကကွၢ်လိကွၢ်ဒိဝဲဒီး ကမၤလၢ
ကပီၤဝဲ ဒီးကထၢၣ် ထံၣ်သ့ၣ်ပူၣ်လၢ
အဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ကညီဒိကလုာ်က
ရၢဖဲ ၁၈၈၁န့ၣ် အံၣ်အသိး ပယုထၢ

အဝဲအဂီၤ န့ၣ်လီၤ။” အဂီၢ်န့ၣ် အစံး
ဘၣ် ခွၢ်အံၣ်စံၣ်န့ၣ်လီၤ။

တနံၣ်အံၣ်ဖဲ ကညီန့ၣ် ၂၇၅၇
န့ၣ်အဂီၢ် ကညီမဲာ်ကလၢမဲးကမံးအပူၤ
ပာ်ယုာ်ဝဲဒီး တၢ်စံၣ်စီၤတဖုၣ်လၢအဘၣ်
ထွဲကညီကလုာ်အဂီၢ်အဝီၣ်တဖုၣ်၊ တၢ်
ကွဲးထီၣ်ရီၤတဖုၣ်၊ ထါတဖုၣ်၊ တၢ် ကွဲး
မုာ်အဖျါ၊ တၢ်သမံထံအသန့ၣ်၊ သး
စၢ်အသန့ၣ်တဖုၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးဖျါ
အီၤလၢ ကညီဖျါကျိၣ်၊ ပျီၤကျိၣ်ဒီး ပ
ယီၤကျိၣ်တဖုၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ကစီၣ်ဒီး
တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤကမံးတံၢ် ဘၣ်မူ
ဘၣ်ဒါတဖုၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ။

ဒီးကထၢၣ် ထံၣ်သ့ၣ်ပူၣ် အိၣ်ဖျိၣ်
ဖဲ ၁၈၄၂ န့ၣ် ဖဲ ပသံၣ်တၢ်ပၤ၊ ကွီၤလၢ
သဝီအပူၤဒီး လဲၤပိာ်ဝဲ အမဲရကမံး
ရွၢၣ်န့ၣ်တဖုၣ်အဆဲးဆူ ကီၢ်အမဲရ
ကဒီး မၤလိတၢ်ဖဲ မၤရွဲၣ်စထၢၣ်ဖျိၣ်စီ
မိဒီး ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ကူၣ်သ့ၣ်ညါမံၤ
လၢဒိၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဒ်သိးအဝဲကဒီးန့ၣ်ဘၣ်
ဝဲ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်လၢာ်ဘၣ်

လၢာ်စ့အဂီၢ် အဝဲဆါဘၣ်ဝဲ လံာ်တၢ်
ကစီၣ် ဒီး န့ၣ်လီၤမၤဘၣ်ဝဲတၢ်လၢ ခိပ
န့ၣ်လၢအဘၣ်ဝဲ လုၢ်မ့ၣ်အူအဟီၣ်ခိၣ်
ကျဲၤပုၤ ဒ်ပုၤထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်က ပံာ်စရီတ
ဂၤအသိးန့ၣ်လီၤ။ ဒီး အဝဲဆဲးမၤလိ
တၢ်ဒီး ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကဒီးဝဲ မံၤလၢဒိၣ်စီ
(M.A) ဒီး မုၢ်ဝဲ ပုၤကီၢ်ပယီၤဖဲ အဆီ
ကတၢ်တဂၤလၢ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲကူၣ်သ့
သ့ၣ်ညါမံၤလၢဒိၣ်စီဖဲ ကီၢ်အမဲရကမံး
န့ၣ်လီၤ။

အဝဲဒုၣ်ပာ်ကွဲၣ်ဆူ ကီၢ်ပယီၤဒီး
စးထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ဒိကလုာ်ကရၢဖဲ
၁၈၈၁ န့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဒိကလုာ်ကရၢမုၢ်ဝဲ
ပုၤတၢ်တၢ်ကရၢ ကရီလၢအအိၣ်
ထီၣ်ဝဲ အဆီကတၢ်တဖုၣ်ဖဲ ကီၢ်ပယီၤ
အပူၤဒီး ကညီဒိကလုာ်ကရၢ အံၣ်
အိၣ်ထီၣ်ဆီခိၣ်န့ၣ်ဒီး Y.M.B.A လၢဘၣ်
တၢ်ဒုး အိၣ်ထီၣ်ဝဲတဖုၣ်ဖဲ ခိလန့ၣ်အ
စီၤ ဖဲ ၁၉၀၇ န့ၣ်အံၣ်အမဲာ်ညါ ၂၅န့ၣ်
အဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါယာ်ဝဲဝဲ က
ညီတၢ်ပၤဆါ တၢ်စံၣ်စီၤတဖုၣ်လၢအလံာ်
အပူၤန့ၣ်လီၤ။

► ကဘျဲးပုၤ(၁) “တၢ်ကသ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်ဝဲ” တၢ်ဖိၣ်ထွဲ

အဝဲ စံးဝဲ “ပဲအံၣ်ဒီးစံးဝဲ တၢ်
တၢ်တထံၣ်မုၢ်ဝဲ ပဒိၣ်မုၢ်ဂုၤ တၢ်က
တီၢ်ခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၢကရူၢ်ကရၢတဖုၣ်
မုၢ်ဂုၤ ကရူၢ်တဖုၣ်လၢအံၣ် အံၣ်ဒီး
လၢ ကသ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်ဝဲ ပဝဲသ့ၣ်
ခွၢ်အံၣ်ယုာ်အတၢ်ကတီၢ်ပၤယာ်ဝဲ
သ့ၣ်ထူၣ်အဝဲအံၣ်လီၤ။ အကတထံၣ်
လၢကဆဲးကတီၢ်ပၤယာ်ဝဲ သ့ၣ်ထူၣ်
အဝဲအံၣ်အဂီၢ် တၢ်ကဘၣ် ဟီၣ်ဖျိၣ်တၢ်
ပိာ်လိာ်သးဒီး ပဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ။ မ့ဒ်န့ၣ်
တခီ ပတူၢ်လိာ်ဒီးသကါအဝဲသ့ၣ် ထီ
ဘိလီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် စံးဘၣ် ခွၢ်အံၣ်စံၣ်
လီၤ။

ဒီးသန့ထီၣ်သးခိဖျါ တၢ်သ့ၣ်
ညါပာ်ပနီၣ်ဒ်အံၣ်ကသ့ဝဲအဂီၢ် ခွၢ်အံၣ်
ယုာ် ဘျဲး-ဒဝါ ဒီးသကါဝဲ တၢ်ဆိၣ်
ထွဲမၤစၢၤလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အအိၣ်မုၢ်
ဂုၤ ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဘၣ်ထွဲတဖုၣ်အ
အိၣ်မုၢ်ဂုၤ။ တၢ်ကတီၢ်ခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၢ
ကရူၢ်ကရၢတဖုၣ်အအိၣ်မုၢ်ဂုၤ ကိးဖု
ဒီးအဂီၢ်န့ၣ် ပာ်ဖျါယာ်ဝဲဝဲ လံာ်ဘိး
ဘၣ်ရၢလီၤအပူၤလီၤ။

နီၣ်ဘိကိး သ့ၣ်ထူၣ်အံၣ် ခွၢ်အံၣ်
ယုာ် စးထီၣ်ထံၣ်ဝဲလၢ အပူၤကွံာ်
၁၉၉၀ န့ၣ်လံာ်ဒီး ဒ်ခွၢ်အံၣ်ယုာ်အ

တၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါအသိး သ့ၣ်ထူၣ်အဝဲ
အံၣ် အသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲ (၈၅၀)န့ၣ်လံာ်ဒီး
အထူၣ်ကဝီၤမုၢ်ဝဲ (၁၂မံၣ်ထၢၣ်)
-(၁၉ ခိၣ်ယီၢ်) ယုာ်ယုာ်အဂီၢ်န့ၣ်
တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အံၣ်န့ၣ်လီၤ။ အယီၤန့ၣ်
ခွၢ်အံၣ်ယုာ် သ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်ဝဲ သ့ၣ်
ထူၣ်အဝဲအံၣ်လၢ တၢ်လုၢ်တၢ်ပုၤဒိၣ်
လၢ အကၤဝဲ တကလုာ် အသိး ဒီး
ကတံာ်ကတီၢ်ပၤယာ်ဝဲကွဲၣ်ဒ်သိး
တၢ်သ့ၣ်တဖုၣ်မၤဂီၤဝဲအီၤလၢ တၢ်ဂီၢ်
တမံၤလၢလၢအယီၤတဂုၤ တၢ်သ့ၣ်
ဟးဂုာ်ဟးဂီၤတဂုၤအဂီၢ်ဒီး တၢ်
သ့ၣ်တဖုၣ်ဒိအီၤတဂုၤအဂီၢ် ကတီၢ်
ပၤယာ်ကွဲၣ် တုၤမုၢ်မဆါတန့ၣ်အံၣ်
အသိးအဂီၢ်န့ၣ် ထုးထီၣ်ဘိးဘၣ်ရၢ
လီၤယာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ။

ကတီၢ်အံၣ် သ့ၣ်ထူၣ်အဝဲန့ၣ်
ပုၤသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ဝဲအယီၤ ကီၢ်ပယီၤ
ပဒိၣ်သ့ၣ်ပုၤဝဲကျိၣ် ဂုာ်ကျဲးစးထီၣ်
ဝဲလၢ တၢ်ကတီၢ်ပၤယာ်ဝဲဘၣ်ဝဲ
သ့ၣ်ထူၣ်အဝဲအံၣ်အဂီၢ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲလံာ်
အဂီၢ်န့ၣ် ခွၢ်အံၣ်ယုာ်တကမၤ စံးဝဲန့ၣ်
လီၤ။ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်တကမၤတခီ ထုး
စးဒ်န့ၣ်တဖုၣ်တအိၣ်ဒီးဝဲဘၣ် ဘၣ်

ဆၢလီၢ်ကဝီၤဖိတဖုၣ် ပဲာ်ဖးနီၤဖး ဝဲ
လၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်ထွဲလိာ်ဝဲ အ
သးဒီး ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အတၢ်အံၣ်ဒီးခိၣ်
စီ ခွၢ်အံၣ်ယုာ် ဘျဲး-ဒဝါကီၢ်ရၢၣ် ဟီၣ်
ကဝီၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်
လီၢ်ကဝီၤဖိတဖုၣ် ပဲာ်ဖးနီၤဖး စံးဝဲန့ၣ်
လီၤ။

အပူၤကွံာ် ၂၀၀၄ န့ၣ် ခွၢ်အံၣ်
ယုာ်-ဘျဲး-ဒဝါကီၢ်ရၢၣ် ၊ သးကွဲး(၄)
ဒီး ကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အဘၣ်
စၢၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လိာ်သး ဒိၣ်ခိၣ်
မုၢ်မုၢ်အဆၢကတီၢ် ခွၢ်အံၣ်ယုာ် သး
ကွဲး(၄) ၊ သးကွဲးခိၣ် သးခိၣ်ကျိၣ်ဖိ စီ
အီၤလုၤဘၢၣ်၊ ကီၢ်ရၢၣ်ခိၣ် ပဒိၣ် စီကွဲး
ထုၣ် ဆုၤဟ့ၣ်ဒီးဝဲ လံာ်၊ သ့ၣ်ထူၣ်အ
ဂီၢ်ဒီး တၢ်မၤနီၣ်မၤမၤတဖုၣ်ဆူ (နအ
ဖ) ထံကီၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခွၢ်ဒီး တၢ်ဂုၤ
ထီၣ်ပသီထီၣ်ကီၢ်ကးန့ၣ်ရၢၣ် သးခိၣ်
ကျိၣ် န့ၣ်အိၣ်လၢ တၢ်တဘၣ်မၤ
ဟးဂီၤဝဲ န့ၣ်ယံာ်ပုၤသ့ၣ်ထူၣ်ဖးဒိၣ်
တဖုၣ်တဂုၤအဂီၢ်ဒီး တၢ်ကတီၢ်
ပၤယာ်စၢၤ သကိးဝဲအဂီၢ် ဖၢန့ၣ်ပာ်
ဖျါယာ်ဝဲဝဲ ခွၢ်အံၣ်ယုာ် လံာ်ဘိးဘၣ်
ရၢလီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤလၢ တၢ်ကွဲးပာ်
လီၤ ကျဲၤသန့ပတြီၣ် ကမံးတံၢ်အဒု
အအိၣ်န့ၣ်လီၤ။

အါန့ၣ်အန့ၣ် ကဖိၣ်လိာ်သကိးစု
မၤသကိးတၢ်ဒီး ကညီသးစၢ်ကရၢ
(KYO) ယ ကညီသးစၢ်ပုၤဘျဲးစဲ
(KYN) လီၢ်ကဝီၤကလုာ်ဂီၢ်ဝဲတၢ်ဂီၢ်
အတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအဝဲသ့ၣ်မၤတုာ်
တဖုၣ်ဘၣ်ဆၢ ကအိၣ်ဆါထၢၣ် လီၤ
ဆီအသး လၢ ဒ်သိး တၢ်လုၢ်ဘၢ
တၢ်လၢ တဖုၣ်ဒီးတဖုၣ် အဖိခိၣ် သ့တ
အိၣ်ဝဲတဂုၤအဂီၢ်အံၣ်ဖျါကိး ကပာ်
လီၤဝဲ ကျဲၤသန့ဖိလစံၣ်တဖုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်
တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤလၢ တၢ်ကရၢ
ကရီ ကမံးတံၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ။

ကညီ သးစၢ်ကရၢ (KYO)
ကရၢခိၣ် စီၤလၢါန့ၣ် စံးဝဲ “KYO
လၢအအိၣ်ဖဲ ခွၢ်အံၣ်ယုာ် အတၢ်တီ
ခိၣ်ရိၣ်မဲအဖိလံာ်အံၣ် တချုး ၂၀၁၂
န့ၣ်ဒီးဘၣ်အကတီၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤ။ ကရၢ

ကရီတၢ်ဆူ ကီၢ်ပူၤအံၣ် တၢ်ဂီၢ်စီၤဘါစီ
အိၣ်ဝဲလီၤ။ ၂၀၁၂ န့ၣ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်
ဝဲ KYN ဝဲအလီၢ်ခဲ ပတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
ဒီး တၢ်ဘျဲးစဲလိာ်သးတဖုၣ် အိၣ်အါ
ထီၣ်ဝဲလီၤ။ အခဲအံၣ် တၢ်ဂုာ်ကျဲးစး
ဝဲလၢ ကညီသးစၢ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တဖု
လီၤလီၤဆီဆီအဖိခိၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်
ပဝဲသထူၣ်ကီၢ်ဆၢ KYO ဒီး KYN
တဖုၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤဝဲ တတုၤတသ့ဘၣ်
အလီၢ်တဖုၣ် ကအိၣ်ဝဲလီၤ။ ယတၢ်
ထံၣ်တခီ ကညီသးစၢ်ကရူၢ်ကရၢဖဲ
န့ၣ်တဖုၣ် အိၣ်ပာ်စၢၤဝဲလံာ်အယီၤ အဝဲ
သ့ၣ်မုၢ်ထံၣ်လိာ်ဝဲအသးဒီး KYO,
KYNဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢ အအိၣ်ဖဲန့ၣ်
တဖုၣ် ဒီး ကထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်ခိၣ်အိၣ်
သကိးလိာ်သးလၢ ဘၣ်ထွဲ တၢ်ကဆဲး
မၤဝဲအဂီၢ်ဒ်လဲၣ်တခီ ကဂုၤဝဲလီၤ။”
အဂီၢ်န့ၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ။

တကးဘၣ်အမဲာ်ညါ ခိဖျါလၢ
ကညီသးစၢ်ကရူၢ်ကရၢတဖုၣ် ဟဲအါ

ထီၣ်ဝဲအဖိခိၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်
ခဲအိၣ်ထီၣ်သ့လၢ တၢ်မၤဝဲ ကလုာ်ဂီၢ်
ဝဲ တဖုၣ်ပိာ်စၢၤလိာ်အဂီၢ်လီၤအဂီၢ်
န့ၣ် စီၤလၢါန့ၣ် မၤပုၤတဲအါထီၣ်ဝဲ
န့ၣ်လီၤ။

သထူၣ်ကီၢ်ဆၢအပူၤ ဒုသဝီ
ကရူၢ်အိၣ်ဝဲ ၅၄ ကရူၢ်လၢ သဝီခဲလၢာ်
အိၣ်ဝဲ ၁၉၇ ဖျါဒီး ကရူၢ် ၃၇ ကရူၢ်
အကျါ သဝီအဖျါ ၁၀၀ ဘျဲးအပူၤ
ကညီကလုာ်တဖုၣ် အိၣ်ဆဲးဝဲ နီၣ်ဂီၢ်
နီၣ်ဒုး အါကတၢ်အသိး တကီၢ်ခါ
ဆါကတီၢ် တၢ်ကရၢကရီ တၢ်ကမံး
တံၢ်အံၣ် ကရၢကရီယာ်ဝဲ သဝီ ၄၇
သဝီအပူၤ ကညီသးစၢ်တဖုၣ် လၢ
သထူၣ်ကီၢ်ဆၢဒိတဘၣ် သးစၢ်တၢ်
ကရၢကရီ ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲအဂီၢ်လံးဒီး
ကဆဲးမၤဝဲ ဒ်သိး သဝီ ၆၀ ဘျဲး
တဖုၣ် ကဟဲပာ်ယုာ်ပာ်ဂီၢ်ထီၣ်ဝဲ
အဂီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤလၢ
ကမံးတံၢ်အအိၣ် န့ၣ်လီၤ။

► ကဘျဲးပုၤ(၁) “ခွၢ်အံၣ်ယုာ်ပာ်ပနီၣ်ဝဲ” တၢ်ဖိၣ်ထွဲ

ဆၢဖိကီၢ်ဖိဒုးအိၣ်န့ၣ်အကလုာ်က
လုာ်အိၣ်ဝဲ (၆၄)မံၤ ထီၣ်အကလုာ်က
လုာ်အိၣ်ဝဲ (၁၂၂) မံၤ။ တၢ်ဖိတၢ်လံာ်
လၢ အိၣ်ထီၣ်ဒီးခိကျိ (၁၂) မံၤဒီး တၢ်
ဖိတၢ်လံာ်လၢအဘျိၣ်အစ့ အိၣ်ဝဲအမံၤ
(၂၀)ကလုာ်အဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်
ညါဘၣ်အီၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်လီၤ
ယုၤသ့ၣ်တဖုၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ။

ဒ်သိး ခွၢ်အံၣ်ယုာ် သ့ၣ်ပုၤဝဲကျိၣ်
ကန့ၣ်ပာ်ပနီၣ်ဝဲ ကွဲးဒိၣ်-မဲာ်ညါ ပျဲပူၤ
ဆၢဖိကီၢ်ဖိပျဲပူၤအံၣ်အဂီၢ် ထံကီၢ်ဘိ
မုၢ်တၢ်ကတီၢ်ခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၢကရူၢ်တ
ဖုၣ် လၢအမုၢ် Rainforest Trust,
KESAN, KWCI ကရူၢ်တဖုၣ် ဆိၣ်ထွဲ
မၤစၢၤဝဲ ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲဒီး တၢ်ကူၣ်
ဘၣ်ကူၣ်သ့အကျိၣ်အကျဲၤလၢ တၢ်ဆိၣ်
ထွဲမၤစၢၤလၢအလိၣ်ဝဲတဖုၣ်အဂီၢ်အ
ဂီၢ်န့ၣ် ခွၢ်အံၣ်ယုာ် လီၢ်ခါၣ်သး သ့ၣ်
ပုၤဝဲကျိၣ်ခိၣ် ပဒိၣ် မါဘးထီၣ် ဆဲးတဲ
ဝဲန့ၣ်လီၤ။

KWCI ပုၤပုၤဆုၤန့ၣ်တၢ် Clare
Campbell စံးဝဲ “တၢ်ပာ်ပနီၣ်ကွဲၣ်
ကွဲးဒိၣ်-မဲာ်ညါ ပျဲပူၤဆၢဖိကီၢ်ဖိပျဲပူၤ
လၢအဖိးသဲးစး ဒ်အံၣ်န့ၣ် လီၤသ့ၣ်ပိာ်
သးဝဲဒိၣ်မးအသိး မုၢ်ဝဲ ခိၣ်ခါတခါ
လၢ တၢ်ကတီၢ်ပၤယာ်ဝဲ တၢ်မူအစၢၤ
အကလုာ်ကလုာ်လၢ ကလီၤတူၣ်လီၤ
မုၢ်ဝဲ ဒီး အရဲခိၣ်ဝဲလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျါ
အပူၤတဖုၣ်အဂီၢ် ဖဲကညီကီၢ်စံၣ်အ

ပျဲပူၤဆၢဖိကီၢ်ဖိပျဲပူၤအပူၤ ဆၢဖိ
ကီၢ်ဖိလၢအကၤဝဲတဖုၣ်အသိး အလီၢ်
အိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကဒိသဒါပၤယာ်ဝဲ
ဟီၣ်လၢ န့ၣ်ဆၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤ ၊ က
စၢ်ကလိဒီး န့ၣ်ဆၢတၢ်ယံ တၢ်လၢတ
ဖုၣ်န့ၣ်လီၤ။

ခွၢ်အံၣ်ယုာ် ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ
ယုာ်ဒီး ကွဲးဒိၣ်-မဲာ်ညါပျဲပူၤဆၢဖိကီၢ်
ဖိပျဲပူၤလၢတၢ်ပာ်ပနီၣ်ဝဲအမံၤအံၣ် ဒီး
ဖဲ ဖုၣ်အံၣ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤအံၣ် အိၣ်ဝဲ(၄)
ကွီၤပုၤ န့ၣ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤအံၣ် အိၣ်
ဝဲ(၄)ကွီၤပုၤ မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤအံၣ်
အိၣ်ဝဲ(၄)ကွီၤပုၤ ချၢၣ်လီၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်
ပူၤအံၣ် အိၣ်ဝဲ(၁)ကွီၤပုၤ ခဲလၢာ်ပာ်ဖျိၣ်
တၢ်ပာ်ပနီၣ်ယာ်ဝဲ ပျဲပူၤဆၢဖိကီၢ်ဖိ
ပျဲပူၤအိၣ်ဝဲ(၁၃)ကွီၤပုၤလံးဒီး ကီၢ်ရၢၣ်
အကတၢ်နီၤအပူၤ တၢ်ဂုာ်ကျဲးစးဝဲအ

ဖၢမုၢ်ဒ်သိးကပာ်ပနီၣ်ဝဲ ပျဲပူၤသ့ၣ်ပုၤ
ပျဲပူၤအဂီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်
ညါဘၣ်အီၤလၢ ခွၢ်အံၣ်ယုာ် သ့ၣ်ပုၤဝဲ
ကျိၣ် စံးဝဲအယီၤန့ၣ်လီၤ။
တၢ်ပာ်ပနီၣ် ကွဲးဒိၣ်-မဲာ်ညါ ပျဲ
ပူၤဆၢဖိကီၢ်ဖိပျဲပူၤတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်က
စီၣ်မုးအတၢ်ရၢၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ လီၢ်က
ဝီၤကမုၢ် ၊ ပုၤတၢ်တၢ်ကရၢကရီ၊
ခွၢ်အံၣ်ယုာ်-ကညီဒိကလုာ်တဖုၣ်က
ရၢ ၊ ကီၢ်သ့ၣ်လၢသ့ၣ်ပု

တၢ်သံဒီးသံကွၢ်

ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျၢၣ်

ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်မုၢ်န့ၤ

ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျၢၣ် ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်မုၢ်န့ၤလၢ အလီၤဘၣ် ဝဲဖဲ လၢဒံၣ်စဲၣ် ဘၣ် ၁၀ သီအနံၤအံၤအဂီၢ် ကညီတၢ်ကစီၣ် ဝဲလီၤဒိၣ်သ့ၣ် ထံၣ်လိာ်သမံထံဃာ်ဝဲ ကညီပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) Advocacy Coordinator စီၤဝုၢ်လ့ၣ် ဖဲ ၂၀၁၇ နံၣ်၊ လၢဒံၣ်စဲၣ်ဘၣ် ၉ သီအနံၤအံၤလၢအဘၣ် ထွဲ ဒီး တၢ်ကီၢ်ခါ ကီၢ်ပယီၤပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ် တၢ်အိၣ် သး န့ၣ်လီၤ။

ပမုၢ်ဘၣ်တဲလၢ ကီၢ်ပယီၤဒီးတဘျီအပတီၢ်တခါ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ် အဂီၢ်အံၤ ပတဲဘၣ်အိၣ်ဖဲကညီလီၤ။ ဘၣ်မနုၤအယီၤလဲၣ်န့ၣ် တဘျီတခါ တၢ် မၤဟးဂီၤ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်ဖဲ ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤအံၤ အိၣ်ဝဲအါအာသီသီ အဆၢကတီၢ် တၢ်လီၤအကတဖၣ်အပူၤတခါ တအာထဲန့ၣ်ညါဘၣ်။ တၢ်ကီၢ်ခါ အခဲအံၤ တၢ်မၤဟးဂီၤ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ် အိၣ်ဒီးဝဲဖဲ ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤအယီၤ ပကတဲလၢ ထံကီၢ်ဒီးတဘျီ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်တၢ်အိၣ်သး ဟဲဂ့ၤထီၣ်ဝဲ အဂီၢ်အံၤတခါ ကီၢ်ဝဲလီၤ။ လီၤဆီဒုတံၢ် ကရူၢ်ပဒိၣ် ဟဲထီၣ်ဝဲဝဲအလီၤခဲအံၤ ပတဲတၢ်လၢအသဘျီ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ် ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တဒိၣ်တဆဲးန့ၣ် ပတဲသ့ ဘၣ်ဆၣ် တၢ်လၢအလိာ်ဘၣ်ဝဲအပတီၢ်တခါ တထီၣ်ဘၣ်ဒီးဝဲဘၣ်အယီၤ ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်သံကွၢ်ဝဲအဖၤဖျၢၣ်လီၤ။

ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤအံၤ ဘၣ်ထွဲ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ် လီၤဆီဒုတံၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အခွဲးအယၢ်အဂီၢ်အံၤ မ့တမ့ၢ်ဝဲလဲၣ်ဘၣ်သန့ၣ်က့ ပတဲသ့လၢ

အါတက့ၢ်န့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟီၣ်ဝဲလဲၣ်လီၤ။ ဘၣ်မနုၤအယီၤလဲၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်ထဲ လၢ ပဝဲ KHRG ကရူၢ်ဘၣ်။ တၢ်ကရၢကရီၤအကတဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ် အဟ့ၣ်ဝဲ တၢ်မၤလိဒီး တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟီၣ်လၢ ဘၣ်ထွဲ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဖးအါညါလီၤ။ ကရူၢ်ပဒိၣ် တန့ၢ်စီၤန့ၢ်ကမိၤဒီးဝဲဘၣ်အခါစ့ၢ်ကီၢ် တၢ်မၤလိ လၢ ဘၣ်ထွဲ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်တဖၣ်အိၣ်ဃာ်ဝဲလီၤ။ ကရူၢ်ပဒိၣ် ဟဲထီၣ်ဝဲဝဲအလီၤခဲ အဝဲသ့ၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ် တၢ်မၤလိတဖၣ် အါထီၣ်ဝဲအယီၤ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟီၣ်ထီၣ်က့ၤတဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲလီၤ။

ဘၣ်ထွဲ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အံၤ ပမုၢ်ဘၣ်တဲလၢ ကညီကီၢ်စဲၣ် ဒီးတဘျီ အပတီၢ်တခါ အဂ့ၤထီၣ်အိၣ်ဝဲတနီၤအသိး အါထီၣ်ဝဲလၢ အကတဖၣ်ပဖျၢၣ်ကီၢ် အိၣ်ဝဲလီၤ။ ဒ် လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် တဲပှၤဝဲအသိး တၢ်လၢအဟဲဂ့ၤထီၣ်ဝဲဖဲ ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤအံၤ န့ၣ် စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၂ နံၣ်အတီၢ်ပူၤအံၤ တၢ်မၤဆူၣ်မၤ မိးတဖၣ် လီၤဖျၢၣ်ဝဲ ဖးဒိၣ်ညါလီၤ။ တၢ်အဝဲအံၤ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်အစၢလၢ အဂ့ၤတခါ လီၤန့ၣ် ပတဲသ့လီၤ။

အကတခါ တၢ်လဲၤက့ၤသဘျီ အခွဲးဒီး တၢ်ကတီၢ်တၢ်လၢအသဘျီ အခွဲးတဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်တၢ်လီၤတနီၤအပူၤလီၤ။ ဘၣ်မနုၤ အယီၤလဲၣ် တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်တဖၣ် လီၤဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ။ ဩၤသန့တဖၣ် လီၤဖျၢၣ်ကွဲၣ်ဝဲ အယီၤ တၢ်ကီၢ်သမံသမိးတၢ်တဖၣ် လီၤဖျၢၣ်ဝဲလီၤ။ ပဒိၣ်သ့းတဖၣ် ဆီလီၤ။

အလီၤလၢ ကျဲအပူၤတဖၣ် လီၤဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲအဖိခိၣ် ဒ်ပှၤသဝီဖိတဖၣ် စံးဝဲအသိး အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်လဲၤဘၣ်က့ၤသဘျီ ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ။ ဒီး အပူၤကွဲၣ်ဆၢကတီၢ် တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်တဖၣ် ကဲထီၣ်အသိး ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်အယီၤ ဟဲဝဲတၢ်ခးပနီၣ်လၢ ပှၤသဝီဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်လီၤလီၤဒီး ခးဝဲစ့ၢ်ကီၢ် အိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ။

ဖဲ ၂၀၁၂ နံၣ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအကတီၢ်ဒီး တုၤလၢဆၢကတီၢ်အခဲအံၤ ပထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်မၤဟးဂီၤ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်လၢ ဟဲဝဲတၢ်ခးပနီၣ်လၢ ပှၤသဝီဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ် တအိၣ်လၢဝဲဘၣ်န့ၣ် လီၤ။ တၢ်ဒွဲၣ်အူဝဲ ဟံၣ်ပှၤ ဖျၢၣ် ပူၤဖျၢၣ်တခါ အိၣ်ဝဲလီၤ။ ဘၣ်ဆၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လၢ အဂ့ၤဒိၣ်န့ၢ် အပူၤကွဲၣ် တဖၣ်ဖဲလီၤ။ တၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်ဂ့ၤထီၣ်ဝဲလၢအံၤတကတဖၣ်ဆၣ် အကတဖၣ်ပတဲတခါ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဂီၢ်ကီၢ်အိၣ်ဒီးဒုၣ်အတၢ်လီၤ။ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဂီၢ်ကီၢ်တဖၣ် အိၣ်ဃာ်ဝဲလၢ အပူၤကွဲၣ်လဲၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်မၤဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခွဲၣ်ဒ်အံၤ အကတီၢ် တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢ တၢ်ကွဲးလီၤဟဲဝဲလၢ အပူၤ ကွဲၣ်လဲၣ်တဖၣ် တၢ်မၤလိထီၣ်ဖးထီၣ်ဝဲ အမိၤလဲၤမိၤပှၤန့ၣ်လီၤ။ ဒီး တၢ်တီၢ်ကျဲၤ အသိးတဖၣ် ဟဲန့ၣ်လီၤဝဲဂီၢ်မုၢ်ဂီၢ်ပန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခွဲၣ် ဆၢကတီၢ် တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအသိးတဖၣ် ဟဲအါထီၣ်ဝဲ အါအါ ဂီၢ်ဂီၢ်အယီၤ ဒ်ပတၢ်လီၤယီၤထံတၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟံးန့ၢ် ဆူၣ်ဝဲ လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ် အါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ။

တကးဘၣ် အမဲာ်ညါ ပှၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိလၢ အအိၣ်ဖဲ ခိတီၢ်တၢ်လီၤ ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ် တုၤခဲအံၤဒုၣ်လဲာ် က့ၤဆူ နီၢ်ကစီၣ်လီၤကျဲ တသ့ဒီးဘၣ်။ ပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလၢအအိၣ်ကဒုဖဲ ကီၢ်ဆၢတဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ် ဘၣ် တၢ်ထုးလီၤဖျၢၣ်ဝဲ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မိၤပှၤတဖၣ်အဖၤဖျၢၣ်အသိး ခိတီၢ် ပှၤလီၤ အိၣ်ကမ့ၢ်ဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ် ဘၣ်ကွဲၣ်ဆၢမဲာ်ဝဲဒီး တၢ်အိၣ်မိၤပှၤအတၢ်ဂီၢ်ကီၢ် တုၤလၢဆၢကတီၢ်အခဲအံၤလီၤ။ လၢအဝဲသ့ၣ် ကက့ၤဝဲအဂီၢ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တအိၣ်ဝဲလၢ အတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်ဒီးဘၣ်လီၤ။ ပထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဘၣ်ယိာ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ။ သးသမူတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ။ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတဖၣ်အဖိခိၣ်အဖၤဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ။ အယီၤန့ၣ် ယအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ် သဂ့ၤထီၣ်ယဲ ပှၤဟ့ၣ်မၤဘျီတၢ်တဖၣ် ကဆဲးဆီၣ်ထွဲမၤစၢဒီးဝဲအဝဲသ့ၣ်န့ၣ် လီၤ။

ကရူၢ်ဂုၤသဝီလီၤကဝီၤဖိ လၢအအိၣ်ဖဲ ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤတဖၣ်အံၤ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဘၣ်ယိာ်အိၣ်ဝဲ ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်တခါလၢ ကတီၢ်ခါအံၤ ထံၣ်ဘၣ်ဝဲ သးမုၢ်ဒိၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လီၤ။ အဝဲသ့ၣ် ထံၣ်ဘၣ်ဝဲ သးမုၢ်ဒိၣ် အတၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ဒီး ဘၣ်ယိာ်ဝဲလၢ တၢ်ဒုးဖးဒိၣ်ကကဲထီၣ်ကဒီးအသးဒီး အဝဲသ့ၣ် တအိၣ်ဒီး ခိဖျိလၢဝဲ အတၢ်လဲၤခိဖျိလၢ အာဝဲတဖၣ်လၢဘၣ်န့ၣ် လီၤ။ ဒ်ပှၤသဝီဖိတဖၣ် စံးဝဲအသိးတခါ တန့ၣ်ဝဲ တကီၢ်ခါ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခွဲၣ် ဘၣ်။ သန့ၣ်က့ တၢ်မုၢ်လၢတခါ အိၣ်ဝဲလီၤ။ တၢ်အဝဲအံၤ ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကတီၢ် ယံာ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခွဲၣ်လၢ အယုၤကကဲဝဲလီၤသ့ၣ်။

ကီၢ်ပယီၤလွဲၤလိပုၤဘျးစဲမၤဝဲ(၆)ဘျီတဘျီ တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးမူး

လၢဒံၣ်စဲၣ်ဘၣ် ၁၄ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ် စးအါဆူ ကီၢ်ပယီၤ လွဲၤလိပုၤဘျးစဲ မၤဝဲ (၆)ဘျီတဘျီ တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သ ကိးမူးလၢ ကီၢ်ပယီၤဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ဂံၢ် သဟီၣ်တၢ် လဲ လိာ်သး (Global Energy Transition and Myanmar) အခိၣ်တီ ဖဲ လၢဒံၣ်စဲၣ်ဘၣ် (၁၄) သီ အနံၤတုၤ ၁၆ သီအနံၤ ဖဲကညီ ကီၢ် စဲၣ်။ ဖျၢၣ်အံၤကီၢ်ဆၣ်။ ကွဲၣ်ကတီၢ်ဘျီ ဝဲဒိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးမူးအ ဝဲန့ၣ်အပူၤ လွဲၤလိပုၤဘျးစဲ ကရူၢ်ဖိ တဖၣ်။ လီၤကဝီၤဖိတဖၣ်။ ပှၤက့ၣ် ဘၣ်က့ၣ်သ့ဖိတဖၣ်။ ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် ဘၣ် မူဘၣ်ဒါတနီၤ ဟံၣ်ဃာ်ဝဲဒီး နီၤဟ့ၣ်နီၤ ခိလိာ်သး တၢ်ထံၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါလၢ အဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်ဝဲ ဂံၢ်သဟီၣ် တၢ်အိၣ်သး လၢ ကီၢ်ပယီၤတၢ်ဂ့ၤထီၣ် ပသီထီၣ်လၢ အပုၤကကဲဝဲအံၤအဂီၢ် အဂီၢ်န့ၣ် ပှၤလၢတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်တဖၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ။

ကညီတၢ်ခိးကွၢ်ကယာ်ထံက့ၢ် ထံကွၢ်ကရူၢ်ခါစး စီၤသးဘီစံးဝဲ “ပဝဲဒ်ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤအံၤ ထံတ မၤတဖၣ်။ လၢသ့ၣ်လဲၤတၢ် တီၢ်ကျဲၤ တဖၣ် အိၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ။ ခိဖျိ တၢ်ဂီၢ်ဒ်အံၤတဖၣ်အဖိခိၣ် လွဲၤလိ ပုၤဘျးစဲအံၤ ကြၢးမၤဝဲ ဂံၢ်သဟီၣ်အ သန့ၣ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ပှၤက့ၣ်ဘၣ်က့ၣ် သ့ဖိလၢ ဟံၣ်ဃာ်ဝဲ လွဲၤလိပုၤဘျးစဲ အသန့ၣ်တဖၣ် တဲပှၤဝဲန့ၣ်လီၤ။” အ ဝဲန့ၣ် အစံးဘၣ် ခုၣ်အိၣ်စဲၣ်လီၤ။

ကညီကီၢ်စဲၣ်ဘျီဒိၣ်ခါစးတဖၣ်မၤဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီးကရူၢ်မူးအဆိကတၢ်တဘျီ

လၢဒံၣ်စဲၣ်ဘၣ် (၁၀) သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်၊ ခုၣ်အိၣ်စဲၣ် ကညီကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် ဟံးမူဒါ အ ကတီၢ် မၤဝဲ ကရူၢ်ဒီးပဒိၣ်။ ဘျီဒိၣ် ခါစးတဖၣ် အတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သ ကိးမူးအဆိကတၢ်တဘျီ နီၢ်ဂီၢ်(၃) ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတီၤထီၣ်ကွဲၣ်အဒုၤ။ ကဝီၤဒုနီၢ် ဂံၢ်(၅) ဖျၢၣ်အံၤအပူၤ ဖဲလၢဒံၣ်စဲၣ် ဘၣ် ၉ သီအနံၤ န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးမူးအပူၤ ပဒိၣ်ဒီး ဘျီဒိၣ်ခါစးတဖၣ် ကသ့ၣ် ညါဘၣ်က့ၤဝဲ တၢ်ကတီၢ်ခဲလၢ ပှၤ ဟ့ၣ်တၢ်ဖးကစၢ် ပှၤကရူၢ်လၢတုၢ် ဘၣ်ဝဲတဖၣ်။ တၢ်လိာ်တဖၣ် ဒီး တၢ် ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲဒ်သိးကန့ၢ်ဘျီရဲၣ်ဝဲတၢ်ဂီၢ် ကီၢ်အဂီၢ်အဖိခိၣ် တၢ်ဘၣ်မၤန့ၢ်ဝဲ တၢ် ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးမူးအံၤအဂီၢ် န့ၣ် ဘျီဒိၣ်ခါစးလၢ လဲၤထီၣ်ဝဲ တၢ်ထံၣ် လိာ်အိၣ်သကိးမူးတဖၣ် စံးဝဲန့ၣ် လီၤ။

သ့ၣ်ညါဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်ထံၣ်လိာ်စံး ကတီၢ်သကိး မူးအပူၤ ကရူၢ်တဖၣ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲ လီ မ့ၢ်အူလီၤဟံာ်တလီၤလီၤအတၢ်ဂီၢ်။ တၢ်န့ၣ်ထံၣ်ဘီက့ၢ်ဖဲ ကဝီၤဒုအပူၤ တၢ် ဂီၢ်။ မ့ၢ်အူလဲၤလၢ တၢ်လိးအီၤတက့ၢ်ဒီး ဝဲတၢ်ဂီၢ်ကီၢ်တဖၣ်။ တၢ်ထာတၢ်ခိတၢ် သ့ၣ်အူ ကွဲၣ်ဟံၣ်ခွဲၣ်တဖၣ်အတၢ်ဂီၢ် ဒီး တၢ်ကပျဲဝဲ အံၤသးလွဲၤဖျၢၣ်ထွဲ ပျီ ဒ်ကရူၢ်အါဂၤအတၢ်လိာ်ကွဲၣ်ပျီအ သိး။ ကရူၢ်ဘၣ်ကွဲၣ်ဆၢမဲာ်ဝဲတဖၣ် ဒီး တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ် လီၤ။

ဖျၢၣ်အံၤဝဲ။ ကဝီၤဒု နီၢ်ဂီၢ်(၅) ကရူၢ်ဖိ စီၤစ့ၣ်ထွဲလၢ အလဲၤထီၣ်ဝဲ တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးမူးအံၤ စံးဝဲ “တၢ်မၤန့ၢ်ဝဲတၢ်လၢ လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် အဂီၢ်ဒ်အံၤန့ၣ်ဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ။ တၢ်မၤဝဲ ဒ်အံၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ် ကိးဘျီဒီးတခါ က တုၤထီၣ်ဝဲဆူ တၢ်အိၣ်သးလၢ ဘျီဒိၣ် ခါစးတဖၣ် မုၢ်လၢဝဲလီၤ။ အဝဲသ့ၣ် တဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ် စံးဆၢကဒါက့ၤပုၤဒ် တၢ်သ့အိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အသိးလီၤ။ ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် မ့ၢ်န့ၢ်အါဒိၣ်န့ၢ် တၢ်အဝဲအံၤတခါ ကဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ။”

ဒ်န့ၣ်အသိး တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ် သကိးမူးဒ်သိးအံၤတဖၣ် တၢ်ကဆဲး မၤဝဲ ကိးဘျီဒီးအဂီၢ်န့ၣ် ကလုာ်ခူၣ် ဂီၢ်ဝဲကီၢ်တီၢ်တက။ စံးဝဲန့ၣ်လီၤ။

သးစာ်အကလုာ်

ဒ်တကီၢ်ခါတၢ်အိၣ်သးအသး ကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤ တၢ်ကရၢကရီၤ တဖုၤလၢ် မ့ၢ်ကိးတၢ်မၤ မ့ၢ်ဂ့ၤ ၤ မ့ၢ်ဆဲးထီၣ်ကီၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အစ့ၤကတၢၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတီၤတီၢ် ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ အတီၤတဆံၣ်ဖျိ (မ့ၢ်တမ့ၢ်) ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ မံၤလၢဒိၣ်တခါခါတဖၣ် အါဝဲန့ၢ်လီၤ

သးစာ်လၢဖျိထီၣ်ကီၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤအပူၤတဖၣ်အိၣ် တၢ်ကိတၢ်ခဲတအိၣ် ဝဲဘၣ် ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အကလုာ်ကလုာ်အယီၤ သးစာ်လၢ ဖျိထီၣ်ကီၢ်ဝဲ ကီၢ်ကီၢ်တဲာ်-ကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆၢ ပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ ဒဲကဝီၤအပူၤတဖၣ် အဂီၢ်တခါ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တတၢ်လၢ အဒိၣ်ကတၢၢ်န့ၢ်လီၤ

ကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤ တုၤလၢ တကီၢ်ခါအခဲအံၤဒၣ်လဲာ် တသ့ၣ်ညါ ပာ်ပနီၣ်ဒဲးဝဲ ကီၢ်ကီၢ်တဲာ်-ကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆၢ ကီၢ်အလံာ်အုၣ်သးလၢ သးစာ်လၢ ဖျိထီၣ်ကီၢ်ဝဲ ကီၢ်ဆၢတဖၣ်အဂီၢ်ဒီးဘၣ်. ခိဖျိလၢ တၢ်အိၣ်သး ဒ်အံၤအယီၤ လၢအဝဲသ့ၣ် ကဆဲးထီၣ်ဝဲကီၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်ဒီး ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် ဝဲ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂီၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ

အဝဲသ့ၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်ဖဲးပဲ ပဒိၣ်တမ့ၢ် တၢ်ကရၢ ကရီၤ -NGO တဖၣ်ဒီး ပှၤဂ့ၢ်ဝီကရူၢ်ကရၢတဖၣ်အကျိၤန့ၢ်လီၤ ပဒိၣ်ဝဲ ကျိၤဘၣ်ထွဲအအိၣ်ဒု အဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်မၤ အလီၢ်တအိၣ်ဝဲဘၣ်ဒီး ကၤဝဲ ဖးဒိၣ်ညါန့ၢ်လီၤ

သးစာ်ဒ်န့ၢ်တဖၣ်အကျိၤ ကညိသးစာ်ဖဲ စီမုၤခလု (ကိး) စးမိၣ်ဝဲအိၣ် လၢ အသးန့ၢ် အိၣ်ဝဲ ၂၆ န့ၢ် တကအံၤ ပာ်ဃုာ်ဝဲစ့ၢ်လီၤအဝဲ မ့ၢ်သးစာ်လၢ ဖျိထီၣ်ကီၢ်ဝဲ ကီၢ်ကီၢ်တဲာ်-ကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆၢ ဒီး ပဒိၣ် တသ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ် ဝဲ အဝဲ ဖျိထီၣ်ကီၢ်ဝဲလဲာ်အုၣ်သးလၢအဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲအံၤဘၣ် သန့ၢ်ကု အဝဲမ့ၢ်ပှၤလၢ ဂုာ်ကျဲးစးဝဲ ဒ်သး ကဆဲးထီၣ်ဘၣ်ဝဲ ကီၢ်ဆူမဲာ်ညါအဂီၢ်န့ၢ် လီၤ

ဂုာ်ကျဲးစးဝဲဒ်အံၤအဆၢတတဲာ်ဝဲဘၣ်အယီၤ တကီၢ်ခါအခဲအံၤ အဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကဆဲးထီၣ်ဝဲ ကီၢ်လၢ ကီၢ်နယူၤလဲာ် (New Zealand) လဲာ်သး မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲ ပှၤလၢ ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ သ့ၣ်ဂီၢ်ခိၣ် ထံးပှၤတတၢ် တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ပှၤဘျးစဲ (TCDN) လၢ အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးဖဲ ကိးတရံးကီၢ်ဆၢအံၤအကျိၤတကန့ၢ်လီၤ

စီမုၤခလု မ့ၢ်ဝဲ မါအဝု ဒီး နီၢ်မူတူး လၢအအိၣ်ဆဲးဖဲ ကညိကီၢ်စဲၣ်၊ ကိးတရံးကီၢ်ဆၢ၊ ဖါကူးသဝီအပူၤ အဖိမ့ၢ်ဖိခွါ ၅ ကအကျိၤ အဒိၣ် ကတၢၢ်(အဝဲဂီၢ်)န့ၢ်လီၤ မိာ်ဖါတဖၣ် ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်ဝဲ ကျိးဒီး မ့ၢ်ဝဲ ဟံၣ်ဖိယီၤလၢ ကျိၣ်စ့ၢ်န့ၢ်စ့ၢ်အယီၤ အဝဲဖျိထီၣ်ဝဲ တီၤစၢၣ်သးဆၢကတီၢ် မိာ်ဖါဆူၤအီၤလၢ ကီၢ်တန့ၢ်လၢာ်ဘၣ်ဒီး အဝဲလဲာ်ထီၣ်မၤလီၤတၢ်ဆူ ဖိသ့ၣ် တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ပှၤလီၢ် (CDC) တီၤထီၣ်လၢ အိၣ်ဝဲ ကီၢ်ကီၢ်တဲာ် မိာ်ဆဲးစ့ၢ်အပူၤ လၢ တၢ်အိးထီၣ်ယာ်န့ၢ်ဝဲလၢ ခိကီၢ် ကီၢ်ပယီၤကီၢ်တဖၣ် အဂီၢ်ဒီး ဖျိထီၣ်ဝဲ ၁၂ တီၤ ဖဲန့ၢ် န့ၢ်လီၤ

အဝဲ ဖျိထီၣ်ဝဲ ၁၂ တီၤ ဝဲအလီၢ်ခဲ လဲာ်ထီၣ်ကဒီးဝဲ (Post Ten) ကီၢ် ၂ န့ၢ်လၢ တၢ်အိးထီၣ်ယာ်ဝဲလၢ ကီၢ်ဆၢသးစာ်တဖၣ်အဂီၢ် ဝဲအလီၢ်ခဲ ကဆဲးထီၣ်ဝဲ ကီၢ်အကတဖၣ်အဂီၢ် တအိၣ်လၢဝဲဘၣ်အယီၤ ဝဲ ၂၀၁၃ န့ၢ် အတီၢ်ပှၤအံၤ ကုၤဆူ အသဝီဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ် ကုၤသိၣ်လီၤနီၤလီၤကုၤဆူ ဖိသ့ၣ်လၢအသဝီအပူၤတဖၣ်အဂီၢ်လၢ ဒ် တၢ် ကီၢ်ခါ လဲာ်ကီၢ်လၢဝဲတၢ်မၤလီၤအသး န့ၢ်လီၤ

အဝဲ ဟဲကုၤဆူ ကီၢ်ပှၤအကတီၢ် လဲာ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီးဝဲ Political Leadership Programme တၢ်မၤလီၤ ၃ လၢ ဝဲ ဝုာ်တကူၣ် တကးဘၣ် လဲာ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီးဝဲ Community Development and Civic Empowerment, Social Science လၢ တၢ်အိးထီၣ်ဝဲဝဲ ကီၢ်ကီၢ်တဲာ်. ဝုာ်ကီၢ်မဲအပူၤအံၤလၢ ၂၀၁၄ န့ၢ်တုၤ ၂၀၁၅ န့ၢ်အတီၢ်ပှၤန့ၢ်လီၤ

“ယဟံၣ်ဖိယီၤသးလၢ တၢ်မၤလၢ ယမၤသ့န့ၢ် ပှၤမၤတသ့ဘၣ်. တၢ်မၤလၢ ပှၤမၤသ့န့ၢ် ယမၤတသ့ဘၣ်. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပမ့ၢ်ဒ်သးသးလီၤ ယသးတဆဲးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် ပတၢ်အိၣ်သးလၢ တဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ မံၤလၢဒိၣ် ဘၣ်အယီၤ ပမ့ၢ်ထီၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ယတၢ်အိၣ်မူကလဲာ်ထီၣ်

“ကဆိမိၣ်လၢာ် တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တအိၣ်ဝဲဘၣ်အလီၢ်အဲၣ်ဒီးလၢ တမၤလၢာ်ဂီၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢယမၤတၢ်မန့ၢ်ကသ့လဲာ်ဘၣ်ဒီးကမၤတၢ်အနီၢ်ကီၢ် န့ၢ်လီၤ...”

လဲာ်ထီၣ်ဝဲအဂီၢ် ကိးဘျီဒဲးအခါ အစ့ၤကတၢၢ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢ ဖျိထီၣ် အတီၤတဆံၣ် ၤ ဒီးန့ၢ် မံၤလၢဒိၣ်အယီၤ ပှၤတန့ၢ် မံၤလၢဒိၣ်ဘၣ် ဒ်သး ပဝဲသ့ၣ် တဖၣ် ဘၣ်ပျဲယုာ်ကွဲာ်ဝဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ် ထီၣ်ဘီလီၤ. မံၤလၢဒိၣ် အလံာ်အုၣ်သးတအိၣ်ဝဲဘၣ်အယီၤ ပဒုးန့ၢ်ပှၤဝဲ ပကစၢ်လဲာ်အုၣ်သးလီၤ. ကွၢ်လၢ အကံၢ်အဖိအဖိခိၣ်ဒီး ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အခွဲးအယာ်လၢ ကုၤထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤလီၤကီၢ်တဖၣ်လီၤ”အဂ့ၢ် အဝဲ စံးဝဲန့ၢ်လီၤ

ဒ်သး ကကုၤမၤဘၣ်တၢ်လၢ ပှၤတတၢ်အကျိၤအဂီၢ် အဝဲထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤလီၤတဖၣ် ဘၣ်ဆၣ် ခိဖျိလၢ တဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ မံၤလၢဒိၣ် ဒီး တၢ်လီၢ်ခဲ မိာ်ဖါတၢ်ဟဲန့ၢ် တအိၣ်အါဝဲဘၣ်အဖိခိၣ် မၤဝဲ ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤကိးဘျီဒဲးအခါ ဘၣ်ခိဖျိဝဲ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အိၣ်ဒီး တၢ်ကွၢ်တလီာ်အီၤလီၤအဂ့ၢ် အဝဲ ဆဲးတဲာ်န့ၢ် လီၤ. တၢ်ထီၣ်ခါတၢ်ဖးအါညါအကျိၤအံၤ ဒ်သး အဝဲဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ လီၢ်ကဝီၤတဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်အဂီၢ် အဝဲဟီၣ်ထီၣ် သးဒီး ပှၤလၢတၢ်လဲာ်ခိဖျိအါန့ၢ်အီၤတဖၣ်ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ သ့ၣ်ပှၤတတၢ် တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ပှၤဘျးစဲလၢ အဖိသးစး ဃုာ်ဒီး ဝဲဒီးန့ၢ်လီၤ

“ယဟံၣ်ဖိယီၤ အိၣ်ဆဲးအိၣ်အိၣ်အဂီၢ် တၢ်ကိတၢ်ခဲအိၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤဆဲး တဖၣ် အိၣ်ကီၢ်အဖါမ့ၢ်ဆၢကတီၢ် ဒီး ယကစၢ်အိၣ်ဝဲ တမ့ၢ်ယမၤ မ့ၢ်ကျိၤဝဲ ကွၢ် တၢ်မၤဘၣ်. တကပၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲ မ့ၢ်သးမၤကလီ ပှၤမၤတၢ်ဖိလီၤ. အကတကပၤတခါ မ့ၢ်ဝဲ ပှၤလၢ တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ ပကစၢ်တၢ်ကရၢကရီၤအယီၤ ဘၣ်ခိဖျိဝဲ တၢ်ကိတၢ်ခဲ ဒ်န့ၢ်ညါလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဆဲးလဲာ် ဒ်ပကစၢ် တၢ်န့ၢ်အသးအယီၤ တုၤလၢ တၢ်မၤန့ၢ်အပတီၢ်တခါလီၤ”အဂ့ၢ် အဝဲ စံးဝဲ န့ၢ်လီၤ

တကီၢ်ခါအခဲအံၤ အဝဲဟဲဝဲ Program Manager မုၢ်ဒါဖဲ ပှၤဘျးစဲ လၢ အဝဲဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲအပူၤအံၤတခါခါ ကဆဲးမၤလီၤဝဲ ပတီၢ်ထီတၢ်ကူၣ်သ့ အဂီၢ် န့ၢ်လီၤဒီးစဲးဝဲ ဝဲ (online) အဖိခိၣ်ဒီး ဖျိထီၣ်ဝဲလဲာ်အယီၤ အဝဲကဘၣ် လဲာ်ထီၣ်မၤလီၤဝဲ Myanmar Young Leaders Programme ဃုၤလၢ စးထီၣ် ဝဲ ၂၀၁၈ န့ၢ်၊ လၢမး(ရှး)အတီၢ်ပှၤ ဝဲ ကီၢ်နယူၤလဲာ် Victoria University န့ၢ်လီၤ. လဲာ်ထီၣ်ကီၢ်လၢ ထံဂုၤကီၢ်ဂၤ မ့ၢ်ဝဲတခါ အဝဲအိၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲးလၢ ကကုၤအိးထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤလီၤကီၢ်တခါဖဲ ကိးတရံးကီၢ်ဆၢ အပူၤလၢ အဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်လဲာ်ထီၣ် လဲာ်ထီၣ် စ့ၢ်ဒဲးဝဲတဖၣ် အကျိၤ သးစာ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၢ်လီၤအဂ့ၢ် အဝဲ စံးဝဲန့ၢ်လီၤ

သးစာ်ဒ်သးအီၤလၢ ဖျိထီၣ်ကီၢ်ဝဲ ကီၢ်ကီၢ်တဲာ်-ကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆၢဒီး ထံၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ကိတၢ်ခဲ ဒ်သးအီၤတဖၣ် အိၣ်ဝဲဒ်န့ၢ်အဖါမ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် သးစာ်ဒ်သး စီမုၤခလုလၢ အဂုာ်ကျဲးစးတၢ်တဖၣ် အဂီၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အံၤ ကအိၣ်ဝဲ ထီၣ်ဘီဒီးန့ၢ်လီၤ

အဝဲ အတၢ်ကတီၢ်ယုာ်လၢ တၢ်အိၣ်မူဒ်သးလီၢ်သး သးစာ်တဖၣ် အဂီၢ်လၢ “တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢ ပမၤလီၤလၢာ်ယာ် တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီး ပဂံၢ်ပဘါအံၤ အဂီၢ် ပဒိၣ်မ့ၢ်တသ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်ဝဲဘၣ်သန့ၢ်ကု ဖျိထီၣ် လဲာ်အုၣ်သးလၢ ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်ယာ်ဝဲအံၤ အလုၢ်အပူၤအိၣ်ဝဲ ဒိၣ်မးလီၤ. ကဆိမိၣ်လၢ တဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်ဘၣ်. တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အကျိၤတအိၣ် ဘၣ်အလီၢ် အဲၣ်ဒီးလၢ တမၤလၢာ်ဂီၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ယမၤတၢ်မန့ၢ် ကသ့လဲာ်ဘၣ်ဒီး ကမၤတၢ်အနီၢ်ကီၢ်န့ၢ်လီၤ”အဂ့ၢ် စီမုၤခလု ဟ့ၣ်ယုာ်ကုၤဝဲ အတၢ်ကတီၢ်န့ၢ်လီၤ

လီၢ်ကဝီၤဖိကစၢ်ဒၣ်ဝဲဘျီထီၣ်ဝဲဘျီထီၣ်လဲာ်ဒီးကတၢၢ်အဘၣ်စၢၤ သိလ့ၣ်ကျဲ

လါဒံၣ်စဲာ်ဘၣ် (၂၃) သီ ၤ ၂၀၁၇ န့ၢ်၊ စီမံၤဆူညါ

ဒ်သး တၢ်လုာ်လီၤခါထီၣ်ဝဲဒီး သိလ့ၣ်ဖဲ ဘျီထီၣ်လဲာ်သဝီဒီး ကတၢၢ် တံးသဝီအဘၣ်စၢၤ ဖျိပုၣ်ကီၢ်ဆၢအ ပူၤကသ့ဝဲအဂီၢ် ဘျီထီၣ်လဲာ်သဝီဖိ အဂၤ (၁၀)ဘျီထီၣ်ဝဲ ကျဲသိဖဲ လါဒံၣ်စဲာ်ဘၣ် ၂၀ သီအန့ၢ်န့ၢ်လီၤ

သိလ့ၣ်တဖၣ် ကလုာ်လီၤဝဲက သ့အဂီၢ် ကျဲလၢပှၤအါဂၤ သ့ဝဲဘျီ ဘျီထီၣ်လဲာ်သဝီဒီး ကတၢၢ်ထံးသဝီ အ ဘၣ်စၢၤအံၤ ဘၣ်ခိကဲဝဲ သးခိးကီၢ်ဆၢ (၁၀၁၃) အသးဒဲကလၢဟီၣ်ကဝီၤဒီး သးခိးကီၢ်ဆၢစးထီၣ်ကးတံာ်ကွဲာ်ဝဲ သထုာ်ကလၢဖဲ လါဒံၣ်စဲာ်ဘၣ် ၁၉ သီအန့ၢ်အံၤအယီၤ လီၢ်ကဝီၤဖိကစၢ်ဒၣ်

ဝဲဘၣ်ဖျိကဒါဝဲ သိလ့ၣ်ကျဲအသိတ ဘီ အဂ့ၢ်န့ၢ် လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ် စံးဝဲ န့ၢ်လီၤ

ပှၤဘၣ်ကျဲသိ ဘျီထီၣ်လဲာ်သ ဝီဖိ စီမံၤဆူ စံးဝဲ “လီၤဆီဒၣ်တၢ် လၢ သိလ့ၣ်တဖၣ်လဲာ်ကုၤကသ့ဝဲအဂီၢ် ပဝဲသ့ၣ် ဘျီထီၣ်လဲာ်လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ် ပဟံၣ်ဖိထီၣ်သးဒီး ပဘၣ်ဝဲကျဲသိ လီၤ. ပမ့ၢ်လၢလၢ ကျဲအဝဲအံၤ ကက ဘျီထီၣ်လဲာ် တၢ်လဲာ်တၢ်ကုၤ အဂီၢ်န့ၢ် လီၤ”အဂ့ၢ်န့ၢ် စံးဝဲန့ၢ်လီၤ

ကျဲသိလၢ တၢ်ဘၣ်အံၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်ညှာ်သိလ့ၣ်ကျဲလီၤအယီၤ တၢ်ဘၣ်သ့ဝဲ ဃဲာ်၊ ဘီဖျး တဖၣ်လၢ ကျဲအပူၤဒီး တၢ်မၤဖျိဝဲ သ့ၣ်ထုာ်၊ သ့ၣ် ဃဲာ်တပျီတဖၣ်ဖဲ တသီအတီၢ်ပှၤဝဲ ဝဲတံာ်အဂ့ၢ်န့ၢ် အဝဲ ဆဲးတဲာ်လီၤ

ပမ့ၢ်တဘၣ်ဝဲ ကျဲသိအဝဲအံၤ ဘၣ်တခါ တၢ်လုာ်လီၤဝဲ ဘျီထီၣ်လဲာ် သဝီဒီး ကတၢၢ်တံးသဝီအဂီၢ် ပက ဘၣ်သ့ဝဲ ပိာ်မးဟဲသဝီ ကျဲလၢအ ယံာ်ခိၣ်န့ၢ်ဒီးအလီၢ်လဲာ်အံၤ ခဲစး၊ သၢ စးအသး ကျဲအံၤ နးဝဲဒီး အိၣ်ဝဲအယီၤ တၢ်လဲာ်တၢ်ကုၤကဲထီၣ်ဝဲတညိတဘျီ ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် စံးဝဲန့ၢ်လီၤ

ကညိကီၢ်စဲာ် ၤ ဖျိပုၣ်ကီၢ်ဆၢ အပူၤ ဘျီထီၣ်လဲာ်သဝီဒီး ကတၢၢ်တံး သဝီအံၤ အဘၣ်စၢၤအယံာ်အိၣ်ဝဲ (၂) မံၤလ့ၣ်ဒီး ကျဲလၢတၢ်ကးတံာ်ကွဲာ် အံၤအံၤ တၢ်ယီၤခါကျဲသ့ထီၣ်ယုထီၣ် အကတီၢ် မ့ၢ်ဝဲကျဲလၢ လီၢ်ကဝီၤဖိ တဖၣ် လဲာ်ကုၤဆဲးကါဝဲသိလ့ၣ်ဒီး သိလ့ၣ်ယီၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ

ခံနွဲယၢ်နွဲ နံၣ်ထီၣ်သီ

ခံနွဲယၢ်နွဲ ကညီနံၣ် ကျိၣ်တၢ် ခံယၢ်ဃုဝးနံၣ် ခံဝးတၢ်ဃး ခရံၣ်နံၣ် ပယၢ်တၢ်သၢ နွဲနံၣ်	တနံၣ်တၢ်ကျိၣ် နံၣ်ထီၣ်သီ အိၣ်မူထီၣ်တၢ်လၢအတီ သဘျူ အိၣ်လၢ ပကညီ ဖိၣ်လိာ်စု ကိးဖုကညီ	ပနံၣ်ထီၣ်သီ ပမၤသ့ ကိၣ်ပယၢ်တန့ၢ်သဘျူ ဖံဖုခိၣ်န့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ် ဖဲအိၣ်တၢ်လိာ် သ့ၣ်နံၣ်ထီၣ်	ကိၣ်သူလၢ ကန့ၢ်ချ. ချ. ဃုဖိးလိာ်က့ၤသး ချ. ချ. ပုၤကိၣ်အိၣ် ပကိၣ်အိၣ်သ့ ဃုဖိးက့ၤ ကိးဖုလၢချ.
ပကညီမ့ၢ်ဖိဝဲၣ်ကိ ကလုာ်ကမၤကဲထီၣ်ဘိ ဒ်ပမ့ၢ်ဝဲ ဖိဝဲၣ်ကိ ကလုာ်ကမၤကဲထီၣ်ဘိ	ဟံၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ် ကညီတုၤ ဆၢဂ့ၤကညီလၢ ကိၣ်ပုၤ ဆၢဂ့ၤကညီလၢ ကိၣ်ဆၢ ဆၢဂ့ၤကညီလၢ ကိၣ်ချၢ	ဒိကလုာ် နံၣ်ထီၣ်သီအိၣ် ဒိကလုာ် နိၣ်တယၢ်အိၣ် ဒိကလုာ် သုးမ့ၢ်ဒိၣ်အိၣ် ဒိကလုာ် သဘျူ တအိၣ်	ခံယၢ်-တၢ်ခံ-ခံနွဲယၢ်နွဲ ပုၤအိၣ်စု ကညီဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝိၤ တၢ်လိာ်သီ (အူပျၢ်)

ကိၣ်နယုၤခံလိာ်ခံဝးပျၢ်ယၢ်တၢ်ပြာကရူၢ် ကညီဝိ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲခိၣ်ဖး(၃) ဖဲကိၣ်ကျိၣ်တၢ်စီၤပၤတၢ်ပြာမုး

လၢဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် ၂၀ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်
စီၤပျၢ်
အဝဲသ့ၣ် ၂ မးဖိအယိ ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်
က့ၤဝဲ ခိၣ်ဖး(၃)လိာ်”အဂ့ၢ်န့ၢ် စံးဝဲ
န့ၢ်လိာ်
ပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ် ခိၣ်ဖးတၢ် ဒီး ခိၣ်
ဖးခံလၢ ခံကပျၢ်ယၢ်တၢ်ပြာမုးတဖၣ်
တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အိၣ်ဝဲလၢ ကလိာ်ကွဲ
ဘၣ်ဝဲဝဲ Premier Division တၢ်ပြာ
မုးအပူၤအယိ တနံၣ်ညါအံၤ Division
1 ချဲၣ်ပံၣ်ယၢ်အခိၣ် အုၤဒံၣ်ယုၣ်ဒီး
ပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ် ခိၣ်ဖးခံ အံၤကရူၢ်တဖၣ်
ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လံအဂ့ၢ်
န့ၢ် စီၤအိၣ်မ့ၢ်အူ ဆဲးတဲဝဲလိာ်
Division 1 တၢ်ပြာအကျိၣ်အံၤ
ကရူၢ်ခဲလၢာ် ၁၅ ဖု န့ၢ်လိာ်ပြာဝဲဒီး
Premier Division တၢ်ပြာမုးအပူၤအံၤ
ကရူၢ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ် ကိၣ်ကျိၣ်
တၢ်ပုၤပယၢ်ပျၢ်ယၢ်ကရူၢ်တဖၣ်
န့ၢ်လိာ်ပြာဝဲန့ၢ်လိာ်
ကိၣ်နယုၤခံလိာ် ပျၢ်ယၢ် အတၢ်
စံၣ်စီၤတဲစီၤအပူၤ ကိၣ်နယုၤခံလိာ်ကရူၢ်
အဆိကတၢ်တဖၣ်လၢ စီၤအိၣ်မ့ၢ်အူဒီး
စီၤခွဲးမိတဖၣ် ပုၤဃုာ်ဝဲကရူၢ်အံၤ
ဒီးန့ၢ်တုၤလိာ်ဝဲ ခိၣ်ဖး(၃) အတၢ်ပနီၣ်
လံာ်အုၣ်သးတဖၣ်တပူၤဃီဒီး ကိၣ်အိ
စးတြုလယၢ်ကရူၢ်န့ၢ်လိာ်
တၢ်ပြာမုးအခဲအံၤ လၢကိၣ်ကျိၣ်

ကညီသးစၢ်ကရၢ(ခိရံယါဝဲဒု)ရဲၣ်ကျဲၤမၤလၢကဝိၤဝဲ (၁၂)ဘျီတဘျီကညီနံၣ်ထီၣ်သီမုၢ်န့ၢ်

လၢဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် (၁၈) သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်
မ့ၢ်အိၣ်စု
ကညီသးစၢ်ကရၢ (KYO)(က
လံးထံးကိၣ်ခိရံယါဝဲဒု) တီခိၣ်ရိၣ်မဲ
ဒီး ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲ (၁၂)ဘျီတဘျီ ကညီ
နံၣ်ထီၣ်သီမုၢ်န့ၢ်မုးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤ
လၢဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် ၁၇ သီအနံၤ ဖဲက
လံးထံးကိၣ်ခိရံယါဝဲဒု၊ ပုၤခိၣ်ဝုၤ၊ ကိၣ်ပ
ယၢ်ကရူၢ်ဘျီရိၣ်အး၊ ထံဂုၤကိၣ်ဂုၤပုၤမၤ
တၢ်ဖိဝဲလိာ်အပူၤလိာ်အဂ့ၢ်န့ၢ် တၢ်
သ့ၣ်ညါဘၣ်အိၣ်လိာ်
ကညီနံၣ် ၂၇၅၇ နံၣ် ကညီနံၣ်
ထီၣ်သီမုၢ်န့ၢ်လၢ လိာ်ဘၣ်ဝဲဝဲ ခရံၣ်နံၣ်
၂၀၁၇ နံၣ်၊ လၢဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် ၁၈ သီ
အနံၤအံၤအဂီၢ် ကညီဖိလၢ တုၤအိၣ်
ကိၣ်ခိရံယါဝဲဒု ရဲၣ်ကျဲၤမၤဆိဝဲတ
သီန့ၢ်လိာ်
ကညီကလုာ်လၢတုၤအိၣ် က
လံးထံးကိၣ်ခိရံယါဝဲဒု အတၢ်မၤ
အိၣ်ဘျီဝဲထဲဒုဖဲ မုၢ်ဒီးအနံၤအယိ
ရဲၣ်ကျဲၤမၤဆိဝဲ ကညီနံၣ်ထီၣ်သီမုၢ်န့ၢ်
ဒ်အံၤအဂ့ၢ်န့ၢ် ကညီသးစၢ်ကရၢ (ခိ
ရံယါဝဲဒု) နံၣ်ရဲၣ် စီၤထီၣ်ဝဲ စံးဝဲန့ၢ်
လိာ်
ကညီနံၣ်ထီၣ်သီမုၢ်န့ၢ်မုးလၢ
တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲဝဲ ကိၣ်ခိရံယါဝဲဒုအံၤ
သီခါတဖၣ်၊ ကိၣ်ပယၢ်မိာ်သီဘၣ်ထွဲ
ကိၣ်ခိရံယါဝဲဒုလံးထံး လၢအမ့ၢ် သူၤ
ရဲၣ်ကျဲၤမၤအုၣ်အုၣ်မိာ်ဒီးအကရူၢ်၊ ကိၣ်ပယၢ်
ကရူၢ်ခိၣ်ဒီး ကရူၢ်ဖိတဖၣ်၊ ကညီဟံၣ်
ဖိသီဖိလၢ အိၣ်ဆိးဖဲ ကိၣ်ခိရံယါဝဲဒု
ကလုာ်အုၣ်အကတဖၣ် ခဲလၢာ်ပာ်ဖျိၣ်
လဲၤထီၣ်ဝဲ (၂၅၀)ဂၤဃုာ်ဃုာ်လိာ်အ
ဂ့ၢ်န့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အိၣ်န့ၢ်လိာ်
တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲမုၢ်န့ၢ်အဝဲအံၤ

► ကဘျီပုၤ(၄) တၢ်ဖိဝဲထွဲ

ဝံၣ်ဝဲအဝဲအတၢ်လိာ် လိမ့ၢ်အုၣ်ပျၢ်မ့ၢ်
ဝံၣ်တၢ်ကရၢလိာ်န့ၢ်ဝဲလိာ်”အဂ့ၢ်
န့ၢ် ကိတီၣ် စံးတဘျီ မံၣ်ခိၣ်ယၢ် တ
ဖၣ်န့ၢ်လိာ်
အပူၤကွံာ် (၃)လၢအတီၣ်ပုၤ
ကိးတရံးဝုၤကပျၢ်ဖိတဖၣ် ဟ့ၣ်ဆိ
ဟံၣ်ဝဲ တဟံၣ် (၃)ကလိာ်တုၤ (၅)
ကလိာ်လၢ ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ လိာ်ဂံၤသ
ဟံၣ်အဂီၢ်ဒီး ခိပနံၣ်အံၤ ထီထီၣ်န့ၢ်ဝဲ
မ့ၢ်အုၣ်ပျၢ်တဖၣ်ဆူ ပုၤအိၣ်ဟံၣ် ဃုာ်
ဒီးမံထၢာ်အတဖၣ်ဒီး စၢ်ဝဲ မ့ၢ်အုၣ်ပျၢ်
တဖၣ်လံအဂ့ၢ်န့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်
အိၣ်န့ၢ်လိာ်
ခိပနံၣ် စးထီၣ်မၤဝဲ မ့ၢ်အုၣ်ပျၢ်
(၂၄)နံၣ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤတဖၣ်လံဘၣ်ဆၢ
တုၤလၢဆၢကတီၢ်အခဲအံၤ တၢ်တဒီး
န့ၢ်ဘၣ်ဒီးဝဲ မ့ၢ်အုၣ်ဘၣ်အမဲာ်ညါ
တၢ်တ သ့ၣ်ညါလိာ်တၢ်ဘၣ်ဝဲ မ့ၢ်အုၣ်
အလဲ (မိတၢၢ၀)လၢ ခိပနံၣ်ရဲၣ်ကျဲၤ
ဟံၣ်တၢ်အံၤလၢ ကထၢဝဲမ့ၢ်အုၣ်လဲဘၣ်
အယိ ကထီၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်
ကိးတရံးဝုၤ လိာ်ကဝိၤဖိတဖၣ် စံးဝဲ
န့ၢ်လိာ်
“ပသးလိမ့ၢ်အုၣ်အယိ တၢ်စံး
ဘၣ်ပုၤလၢ ပကဘၣ်သ့ၣ်န့ၢ်စုဒီး ပသ့ၣ်
န့ၢ်လိာ်လိာ် မံထၢာ်အတီၣ်ကိး တၢ်ဟဲ
မၤဝဲလဲလိာ် တၢ်တထီထီၣ်ဘျးဖဲ
ဝဲဒီး ကျဲမ့ၢ်အုၣ်ပျၢ်ဒီးဘၣ် စံးဝဲလၢ
ပကဒီးန့ၢ်ဘၣ် မ့ၢ်အုၣ်လၢ လၢဒံၣ်စံၣ်
ဘၣ်လိာ် တဲဝဲဒ်န့ၢ်ဘၣ်ဆၢ ယံာ်ဒု
တလၢဝဲတလၢလိာ် ပမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်
လိမ့ၢ်အုၣ်အကတီၢ်မး လိမ့ၢ်အုၣ်အလဲ
လၢ ပကဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲအံၤ ကၢကိၣ်လိာ်
သးဒီးပသ့ဘၣ်အိၣ်န့ၢ်ပကသ့ၣ်ညါ
ဘၣ်ဒုၣ်ဆဲးကတီၢ်အဝဲန့ၢ်လိာ်”
အဂ့ၢ်န့ၢ် နိၣ်မူလၢ အိၣ်ဆိးဖဲ ကိးတ
ရံးအံၤ စံးဘၣ် ခုၣ်အိၣ်စံၣ်လိာ်
အပူၤကွံာ် အုၣ်သ့ၣ်ပဒိၣ်အစုပူၤ
လံးလံးအံၤ တၢ်အၢာ်လိာ်ဝဲလၢ ပက
ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ လိမ့ၢ်အုၣ်အဂီၢ်ဖဲ မိၣ်လဲမ့ၢ်
-ကိးတရံး-ရမတံကျဲ လိကျိၣ် လၢ
ကိးတရံးဝုၤအဂီၢ် ဒီး တုၤလၢ ကိၣ်ခိၣ်
အုၣ်ထုၤကွံာ် ပဒိၣ်အစုပူၤ ဒုၣ်လဲာ်
တၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဒီးဝဲဘၣ်အဖိခိၣ် ကိး
တရံးကိၣ်ဆၢ၊ တၢ်ဖးဟံၣ်ကဝိၤနီၣ်ဂီၢ်

လံာ်တၢ်ကလုာ်မ့ၢ်ပၣ်မးတၢ်ကဘၣ်မၤဝဲတၢ်အိၣ်ဖီၣ် အဂီၢ်ပၤပၤဆၢတၢ်အိၣ်ထုးထီၣ်လံာ်

လၢဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် ၂၁ သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်
ထံၣ်ကီၢ်ဘီၣ်မ့ၢ် NGO, INGO ဒီး
ကရူၢ်ကရၢအဂၤတဖၣ် မ့ၢ်ကမၤဝဲ
တၢ်အိၣ်ဖီၣ်ဒီး တၢ်ထံၣ်လံာ်မုၢ်ဖဲ
ကညီၣ်ကီၢ်စံၣ်၊ ဖၣ်အံၣ်ကီၢ်ဆၢ၊ ဝိၣ်
ကွဲၣ်ကရူၢ်အပူၤတခါ ကီၢ်ဆၢပၤ
ပၤဆၢတၢ်အိၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး မ့ၢ်ပၣ်
ယုာ်ဝဲမးကဘၣ်မၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ဝၣ်
ကွဲၣ်သဝီပၤပၤဆၢတၢ်အိၣ်ထုးထီၣ်
လံာ်ဖဲ လၢဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် ၁၇ သီအန့ၣ်
န့ၣ်လီၤ။

ဝိၣ်ကွဲၣ်သဝီ ပၤပၤဆၢတၢ်အိၣ်
အန့ၣ်အူၤ စံးဝဲ “ကရူၢ်မတၤ တဖုၤ
တဖုၤဂၤလီၤ။ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ကမၤဝဲ
တခါခါအဂီၢ် မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သီဖဲအံၣ်
ကမၤဝဲအဝဲအံၣ်လီၤ။ ပမ့ၢ်သ့ၣ်ညါ
ဘၣ်ထဲန့ၣ်ဒီး ပသးမံၤလီၤ တၢ်ဖီၣ်
မ့ၢ်သံကွၢ်ယၢၤတၢ် ယတသ့ၣ်ညါတၢ်
နီၣ်တမံၤဘၣ်ဒီး ကဲဝဲဒ်သီး “ပၤတ
ကျၢတခါ” တကအသီးအယီၤ ယတၢ်
ပညိၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်အဝဲအံၣ်အဂီၢ်လီၤ။
တၢ်ကဲထီၣ်သးဒ်အံၣ်တၢ်တၢ် ကီၢ်
တၢ်ခဲအိၣ်ထီၣ်လံာ်ယဖဲတၢ်မၤဝဲ
အဂီၢ်လီၤ။” အဂီၢ်န့ၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ။
ကရူၢ်အဝဲန့ၣ် ပၣ်ယုာ်ဝဲတၢ်လီၢ်

ဖဲတၢ်တီၢ်ဟံၣ်အိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကတုၤထီၣ်
ဝဲ ကညီၣ်ကီၢ်စံၣ် လၢဒံၣ်သ့ၣ်လး
ဝဲ သဟီၣ် ဝဲဖဲကဟၣ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤ
အကျါဒီး ဘၣ်ထဲ ဝိၣ်ကွဲၣ်သဝီ ပၤပၤ
ဆၢတၢ်အိၣ်ထုးထီၣ်လံာ်ဖဲ
တယံာ်ဒီးဝဲဘၣ်အံၣ်အဖီၣ်လီၢ်ကဝီၤ
ဖီတနီၤဒီး ပၤပၤဆၢဂဲၤခိၣ်ယၢၤန့ၣ်
ဂ့ၢ်ဝီတဖၣ် ဝဲလံာ်စံးကတီၤဝဲ န့ၣ်
လီၤ။

ကီၢ်ဆၢပၤပၤဆၢတၢ် ကရူၢ်ဖီ
တကမၤ ကွၢ်ဒုးန့ၣ်ခိၣ်ဆၢကဒါဝဲလၢ
တၢ်ထုးထီၣ်လံာ် အဝဲအံၣ်န့ၣ်တဘၣ်
ထွဲဝဲဒီး လၢဒံၣ်သ့ၣ်လးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဒီး
တၢ်ကရၢကရိတဖုၤလံာ်လၢ ထံ
ကီၢ်ဘီၣ်မ့ၢ် NGO, INGO သ့ၣ်တဖၣ်
စ့ၢ်ကီး မ့ၢ်ကမၤဝဲ တၢ်ဖဲတၢ်မၤဝဲ
ခါလၢ ကီၢ်ဆၢအပူၤတခါ ကဘၣ်ဟ့ၣ်
ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲဆူ ပၤပၤဆၢတၢ်ကရူၢ်
ကရၢဘၣ်ထွဲတဖၣ်အိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ
ဒ်တၢ်မၤဝဲအကျါ အကျဲတခါအသီး
အဂီၢ်န့ၣ် အိၣ်ယာ်ဝဲလံာ်န့ၣ်လီၤ။

ဖၣ်အံၣ်ကီၢ်ဆၢ ပၤပၤဆၢတၢ်
အိၣ်အူၤမ့ၢ်စံးဝဲ “တၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၣ်
တဘၣ်ထွဲဝဲဒီး လၢဒံၣ်သ့ၣ်လးဘၣ်
တၢ်ထီၣ်ခါဝဲလၢဒံၣ်သ့ၣ်လးဒီးတၢ်တူၢ်

လံာ်ဝဲ လၢဒံၣ်သ့ၣ်လး အံၣ် မ့ၢ်ဝဲပၤ
တက တၢ်ဟံၣ်သးလီၤ။ ယတအံၣ်ဒီး
တဲတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်။ တၢ်ဂ့ၢ်လၢ ပက
ဘၣ်မၤဝဲဒီး ပၤပၤဆၢကတဖၣ်အ
ဂီၢ်တခါ မၤဝဲတမံၤလၢလၢ အမ့ၢ်ဒါ
အိၣ်ဝဲလၢ သဝီပၤပၤဆၢတၢ်အိၣ်
အိၣ်လီၤ။ ကဘၣ်တဲအဝဲအတၢ်ဖဲ
တၢ်မၤဝဲအဂီၢ်အမံၤမးဒီး ကဘၣ် မၤ
ဝဲလီၤ။ တၢ်မၤဝဲနီၣ် တၢ်ကဘၣ်ဟံး
အခွဲးလီၤ။ တနီၣ်တခါ ဘၣ်တီၣ်ဖျါ
တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်
ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်အခွဲးလီၤ။ ပဒိၣ်ဝဲ
ကျိၤတဖၣ်ဒ်လံာ် မ့ၢ်တတဲကျဲၤ
သဝီပၤပၤဆၢတၢ်အိၣ်ဘၣ်န့ၣ် တ
ဘၣ်မၤဝဲဘၣ်။ တၢ်မၤဝဲ တၢ်ဟံးမၤ
တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အဖီၣ်ခိၣ် ကဲ ထီၣ်ဝဲ
တၢ်လၢအဂီၢ်ဒီး တဂ့ၢ်ဝဲဘၣ်လၢ
ကမ့ၢ် အါဂၤအဂီၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်
အိၣ်ဝဲဒီးလီၢ်ကဝီၤအတၢ်အိၣ်သး
စ့ၢ်ကီးအိၣ်ဝဲလီၤ။ တၢ်နီၣ်လီၤလၢ တၢ်
ထုးထီၣ်ပၣ်ဝဲတဖၣ် အိၣ်ဝဲလီၤ။
INGO, NGO တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါဝဲ
တၢ်အဝဲအံၣ်တဖၣ်ဒီး အလီၢ်အိၣ်ဝဲလၢ
တၢ်ကပာ်ဖျါ မၤဝဲကီး တၢ်န့ၣ်
လီၤ။” အဂီၢ်န့ၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ။

ထဲန့ၣ်အမဲာ်ညါ LINGO, NGO
ဒီး INGO လၢအဆဲးလီၤ MOU ဒီး
မၤဝဲတဖၣ် ဖၣ်အံၣ်ကီၢ်ဆၢအပူၤတဖၣ်
အိၣ်ဝဲတဘျုးဖုဒီး အါတက့ၢ် တီၣ်
ဖျါထီၣ်ဝဲဆူ ပဒိၣ်၊ ကီၢ်ဂ့ၢ်၊ ကီၢ်ဆၢ
ပၤပၤဆၢတၢ်အိၣ်တဖၣ် အအိၣ်ဒီး
ဟံၣ်ဖီၣ်မၤဝဲကီးဝဲ ဘၣ်ဆၢ တနီၣ်တခါ
တဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ ပၤပၤဆၢတၢ်ဘၣ်ထွဲ
တဖၣ်ဘၣ်ဒီး မၤဝဲတၢ်မၤဝဲတဖၣ်ဒ်
လံာ် အိၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ဖၣ်အံၣ်ကီၢ်ဆၢ
ပၤပၤဆၢတၢ်အိၣ် မၤဝဲတဲအါထီၣ်
ဝဲန့ၣ်လီၤ။

လံာ်ဘီးဘၣ်ဂၤလီၤအဝဲန့ၣ် အ
ဖီၣ်ခိၣ် ကညီၣ်ကီၢ်ခိးကွၢ်ကယာ် ထံ
ကျိၤထံကွၢ် မ့ၢ်ဒါခိၣ် စီၤသးဘီ စံးဝဲ
“အနီၢ်နီၢ်နီၢ် တၢ်လၢ ဒံၣ်မိၣ်ကရူၢ်စံၣ်
အဂီၢ်အဘၣ်၊ စံးတၢ်န့ၣ် လိာ်ဘၣ်ဝဲ
ပၤတတၢ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤဝဲ တၢ်ဟံးစုန့ၣ်
ကျဲဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲဖဲမၤဝဲတဖၣ် အါ
အါလီၤ။ ဒီဖျါလၢ အဝဲသ့ၣ်ပာ်ဝဲ တၢ်
တြီၤဒ်အံၣ်အယီၤ ဒုးန့ၣ်ဝဲလၢ ဒံၣ်မိၣ်
ကရူၢ်စံၣ်အဂီၢ်စံးဝဲလီၤ။ နီၢ်နီၢ်တခါ
တၢ်ဘျုးလီၤ တၢ်ထုးတၢ်အိၣ်ယၢၤ ဝဲ
ဝဲအံၣ် တၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒီး တၢ်ဖျါဖျါ
ဖျါဖျါန့ၣ်အဂီၢ်ဒိၣ်ကတၢ်လီၤ။ လီၢ်
ကဝီၤဖဲ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ထုလံာ်စံး
တၢ်န့ၣ် ကဘၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ကစီၣ်
တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လီၤ။ အဝဲအံၣ်
ဒ်သီး ပဝဲသ့ၣ် ပၤပၤဆၢတဖၣ် က
သ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲ တၢ်ကစီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်
ကျိၤတဖၣ်အဂီၢ် ပဟ့ၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်
ညါန့ၣ်ပာ်လီၤ။ လၢတၢ်အဝဲအံၣ်အဂီၢ်
ပကဘၣ်ယုာ်ဝဲအခွဲးဝဲမး ပကဘၣ်
မၤဝဲန့ၣ် တၢ်တဟံၣ်ဖျါယာ်ဝဲလၢ တၢ်
ဘျုးသးနီၣ်တခါအပူၤဘၣ်။” အဂီၢ်န့ၣ်
စံးဝဲန့ၣ်လီၤ။

ကညီၣ်ကီၢ်စံၣ်၊ ဖၣ်အံၣ်ကီၢ်ဆၢ၊
ဝဲကွဲၣ်သဝီပၤပၤဆၢတၢ်အိၣ်ထုးထီၣ်
လံာ်ဖဲ (၃) ဂၤဒီး ပၤ
ကမ့ၢ်ဖီတကၤ ဖဲ လၢဒံၣ်စံၣ်ဘၣ်
အသီ ၂၀ အန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အဖီၣ် က
လုာ် ခုာ်ယုာ် ဖဲဒဲးဝဲဒဲး ဝဲဒဲးကီၢ်ကး
(UNFC) ထုးထီၣ်လံာ်ဘီးဘၣ်ဂၤလီၤ
လံာ်ဒီး ယုာ်ထီၣ်ဝဲတ န့ၣ်အံၣ် (လၢဒံၣ်
စံၣ်ဘၣ်-၂၆) သီအန့ၣ်လၢ တၢ်ကယီၤ
ထံသ့ၣ်ညါအံၣ် ဖျါဖျါဖျါဖျါအဂီၢ်လၢ
အပၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်တီၢ်တြီၤကအိၣ်
ထီၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

၂၇၅၇ နံၣ်ထီၣ်ဒိတလုကညီၣ်လါ

- “လါသလု” ဆၢပုၤမုၢ်ဒီး၊ ကညီၣ်ဖီမန့ၣ်ထီၣ်သီ
ကဖဲးယုးကဖဲးသံၣ်ဂီၢ်၊ တးယုာ်သံၣ်လီၢ်ဆၢကတီၢ်
 - “ထုကွၢ်” မ့ၢ်ပုၤဖဲးယုးလါ၊ ကျဲ ထီၣ်ယံာ်လဲၤဆူပုၤကျါ
ဖီထုကွၢ်ဖးလၢသ့ၣ်ခဲ၊ လါမံၤပုၤယုာ်ထွဲအခဲ
 - “သ့ကီ” မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကီၢ်ခါ၊ ပုၤလီၤယုာ်လီၤကီၢ်အလါ
ဖီထီၣ်ကီးဖးဂီၤကပြုၤ၊ ပုၤဒီးဘၣ်အိၣ်ဖျါသယုာ်
 - “လါန့ၣ်” တုၤယီၤပုၤခွဲၣ်ကီၢ်၊ မ့ၢ်ဆူအိၣ်လဲးကစၢ်ဒီး
မ့ၢ်ဆါခါသဝဲသဝါ၊ မ့ၢ်ဝဲထံသံးနီၣ်သံးလါ
 - “ဒုၣ်ညါ” အလါမ့ၢ်တုၤယီၤ၊ ဘုးထီၣ်လၢတၢ်ကစူလီၤ
ဖီဒုၣ်ညါဖးထီၣ်အလါ၊ အိၣ်ခိးသကၢ်တၢ်စူခါ
 - “လါန့ၣ်” မ့ၢ်တၢ်စူလီၤသီ၊ ဒုၣ်ဖီညါဖီစံၣ်ခွဲၣ်
လီၢ်အဆဲးကလံာ်ဖဲ၊ ဝီၤသထြးလီၤသီၣ်လီၤသီ
 - “လါယီၤ” မ့ၢ်ခိၣ်ထံအကျါ၊ ဘုးမိၣ်ဖဲထီၣ်လါလါ
ဖီထီၣ်ကံၣ်ဒီးဖီဒီးယာ်၊ ဘီၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်သကုၤပုၤ
 - “လါခူး” ပုၤထံခိၣ်ယိၣ်ယုာ်၊ လဲၤကုၤတၢ်တမုာ်တလၢ
ဖီလါခူးဖးလၢပုၤကျါ၊ မ့ၢ်ကညီၣ်ဖီကံၣ်စုလါ
 - “ဆဲးမ့ၢ်” တၢ်စူလီၤသထုၤ၊ မ့ၢ်မိၣ်လါမိၣ်ဖျါထီၣ်ကုၤ
သံၣ်ဂီၢ်ခါပုၤလၢပုၤကျါ၊ ဘၣ်ဖဲဘုၤထီၣ်အခါ
 - “ဆဲးဆၢ” တၢ်ယီၤထီၣ်ကုၤလံာ်၊ မ့ၢ်ဆၢလါဖျါဝါဆံ့
တကီၢ်ဖီဂီၤလုးဝါဘီ၊ ကွဲကနဲယုၤအိၣ်အစီ
 - “လါနီၢ်” နံၣ်သီယုထီၣ်လံာ်၊ ပုၤကံၣ်အိၣ်န့ၣ်သီအထံ
ကုးဘုၤပုၤပုၤဘုၤခါ၊ ဘၣ်ဖဲတြီၤပုၤတၢ်မၤအါ
 - “လါပျုၤ” မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဂီၢ်ခါ၊ ဘျုးမ့ၢ်ပစိးလီၤအလါ
ဖီသ့ၣ်တြီၤဒီးဖီမ့ၢ်ယါ၊ ဖးထီၣ်လၢပစိးထံကျါ
- တနံၣ်အိၣ်တဆံခဲလါ၊ နံၣ်ခိၣ်အိၣ်တဆံသၢလါ
လါပျုၤနံၣ်ကတၢ်တဘျီ၊ ဒီဆူသလုနံၣ်ထီၣ်သီ
- လၢ-တံနီၣ်(သဝီတါ)

တၢ်ကမၤဖျါထီၣ်ဝဲဘၣ်တၢ်မၤသံ KNPP သုးဖီဒီး ပၤကမ့ၢ်ဖီတၢ်ဂ့ၢ်လၢအချၢအဂီၢ် UNFC

လၢဒံၣ်စံၣ်ဘၣ် (၂၆) သီ၊ ၂၀၁၇ နံၣ်။
စးအံၣ်ဆူ

ကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ် မၤသံဝဲ
ကရူၢ်န့ၣ်ကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်
ပုၤတံၣ်-KNPP သုးဖီ (၃) ဂၤဒီး ပၤ
ကမ့ၢ်ဖီတကၤ ဖဲ လၢဒံၣ်စံၣ်ဘၣ်
အသီ ၂၀ အန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အဖီၣ် က
လုာ် ခုာ်ယုာ် ဖဲဒဲးဝဲဒဲး ဝဲဒဲးကီၢ်ကး
(UNFC) ထုးထီၣ်လံာ်ဘီးဘၣ်ဂၤလီၤ
လံာ်ဒီး ယုာ်ထီၣ်ဝဲတ န့ၣ်အံၣ် (လၢဒံၣ်
စံၣ်ဘၣ်-၂၆) သီအန့ၣ်လၢ တၢ်ကယီၤ
ထံသ့ၣ်ညါအံၣ် ဖျါဖျါဖျါဖျါအဂီၢ်လၢ
အပၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်တီၢ်တြီၤကအိၣ်
ထီၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဂ့ၢ်အဝဲန့ၣ်အံၣ် ကဲထီၣ်ဝဲ
တၢ်ယံာ်တၢ်နီၣ်လၢ တကီၢ်ခါတၢ်မၤ
ဖျါထီၣ်ဝဲ ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုာ်
တၢ်မၤအကျဲအဂီၢ် တကတီၢ် ဃီ
ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲ တၢ်န့ၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်
ထီၣ်ပာ်ခဲခိၣ်ကမၤ ထံၣ်လံာ်အိၣ်သ
ကီးသးတဖၣ်အဂီၢ် အယီၤ ဘၣ်ယုာ်ထီၣ်
ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် UNFC လီၢ်ခါသး ပၤဆၢ
တၢ်ကမၤဝဲတံာ်ဖီ အူထီၣ်စီၤ စံးဝဲန့ၣ်
လီၤ။

အဝဲ စံးဝဲ “KNPP ထုးထီၣ်ဝဲ
လံာ် ဘီးဘၣ်ဂၤလီၤဖဲ ၂၂ သီအန့ၣ်န့ၣ်
လီၤ။ တၢ်ဒုၣ်ခွဲၣ်၊ ပာ်ဒုၣ်ပာ်ကမ့ၢ်၊
ခိဆၢလံာ်သးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်အဝဲန့ၣ်အ

ဖီခိၣ်လီၤ။ လွဲၣ်ကိၣ်(ဒကစ)စုာ်ကီး
ဘီးဘၣ်ဂၤလီၤကဒါဝဲလီၤ။ တၢ်ဟံၣ်ဒုၣ်
ပာ်ကမ့ၢ်ခိဆၢလံာ်သးလၢ တကမၤ
ဒီးတကမၤ ယာ်ခိယာ်ခိအံၣ် ပကထံၣ်
ဘၣ်ဖဲ (online) အဖီခိၣ်လီၤ။
တၢ်ကတဲဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဖဲ (online)
အဖီခိၣ်အလီၢ် ပအံၣ်ဒီးလၢ ကဘၣ်
မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တီၢ်တြီၤ လၢပုၤတူၢ်ဘၣ်
တၢ်သိၣ်ဒုဒီး ပၤကမ့ၢ်ဖီသ့ၣ်တဖၣ်အ
ဂီၢ်လီၤ။ အယီၤန့ၣ် ပလိာ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ယီၤ
ထံလၢ အိၣ်ဝဲဒီး တၢ်ဖျါဖျါဖျါဖျါလီၤ။
တၢ်မ့ၢ်မၤဝဲတၢ်အဝဲန့ၣ်ကသ့အဂီၢ်
ယထံၣ်လၢ မ့ၢ်ဒါအိၣ်ဝဲဒိၣ်လၢ ပယီၤ
ပဒိၣ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ်တကမၤလီၤ။ ပယုာ်ထီၣ်

လၢ ပယီၤပဒိၣ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ် ကမၤန့ၣ်ဝဲ
တၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၣ်လၢအချၢ န့ၣ်လီၤ။” အ
ဂီၢ်န့ၣ် စံးဘၣ် ခုာ်အံၣ်စံၣ်လီၤ။
တၢ်သမံသမံးယီၤထံလၢအိၣ်ဝဲ
ဒီး တၢ်ဖျါဖျါဖျါဖျါလဲးမး တၢ်တီၢ်တြီၤ
တြီၤ မ့ၢ်တအိၣ်ဖျါဝဲဒီးဘၣ်တခါ ကွၢ်
ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျီပုၤ (၆) ▶▶▶

တၢ်ကွဲမုာ်

ပကွဲမုာ်ဘၣ် ပုၤဖးလံာ်ဖီ ကီးဂၤလၢ အသးမ့ၢ်အိၣ်ကွဲးထီၣ် တၢ်ကစီၣ်၊ တၢ်ကွဲးထီၣ်ဒီး ထီၣ်အက
လုာ်ကလုာ်မ့ၢ်ဂုၤဆၢဘၣ်ဆူကညီၣ်တၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဘၣ်ယးပတၢ်ကစီၣ်၊
တၢ်ကွဲးသ့ၣ် တဖၣ် အံၣ် သုမ့ၢ် အံၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကုာ်ဟ့ၣ်ဖးဒီး အံၣ်ဒီးဆၢထီၣ်
သုတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဆၢအံၣ်ဆူ myintthein0@gmail.com မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢလီၤတဲစီ 087 198
2417 အံၣ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ပတူၢ်လိာ်မုာ် ပုၤဖးလံာ်ဖီ အတၢ်ကွဲးတဖၣ် ထီၣ်ဘီန့ၣ်လီၤ။

လူ့အခွင့်အရေးကို ဦးတည်သည့် ဖက်ဒရယ်စနစ် ဖက်ဒရယ်ရေးရာ ဆောင်းပါးအမှတ်စဉ် (၁)

ဖက်ဒရယ်စနစ်ရဲ့အသက်သွေးကြောလို့ပြောနိုင်တဲ့ အခြေအနေ နှစ်ရပ်ကဘာတွေလဲ။

၁၉၆၂ ခုနှစ်တုန်းက ဖက်ဒရယ်ဆိုတာ ခွဲထွက်ရေးပဲရယ်လို့ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေက စွပ်စွဲခဲ့ကြတယ်။ ဖက်ဒရယ် တောင်းဆိုတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေဟာ ပြည်ထောင်စု ပြိုကွဲအောင် လုပ်နေကြတာပဲ။ ပြည်ထောင်စု ပြိုကွဲဘို့ လက်တကမ်းအလိုမှာ တပ်မတော်က ကယ်တင်လိုက်ရတယ်ရယ်လို့ ကြွေးကြော်ပြီး မြန်မာစစ်တပ် အာဏာသိမ်းခဲ့တာပါ။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ဖက်ဒရယ်နဲ့ပတ်သက်လို့ တခုခုလုပ်ရင် ပြစ်မှုမြောက်စေတဲ့ ပြုမူမှုမျိုးအဖြစ် သက်ရောက်စေခဲ့တယ်။ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ဆွေးနွေး လေ့လာ၊ လှုပ်ရှားမှုတွေ မလုပ်ရဲအောင် ဖိနှိပ်ခဲ့ကြတယ်။ ယနေ့အချိန်မှာတော့ ဖက်ဒရယ် ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရဟာ နိုင်ငံရေး ရာဇဝင်လွှတ်ပေါ်ကို ခြေတဝက်လှမ်းတက်နိုင်ခဲ့ပြီလို့ ဆိုရမှာပါ။ အာဏာယူထားဆဲဖြစ်တဲ့ မြန်မာစစ်ခေါင်းဆောင်တွေကိုယ်တိုင် ဖက်ဒရယ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးသင့်ကြောင်း ထုတ်ဖော်လာကြရလို့ပါပဲ။ ဖက်ဒရယ်ခေတ်ကို တကယ်တမ်းများ ရောက်နေပြီလားရယ်လို့ ထင်မှတ်မှားရလောက်အောင် ပြောသံဆိုသံတွေ ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ကြားလာရပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ပထမဆုံးပြဿနာက ဘာလဲဆိုတော့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ရခက်လောက်အောင် ကျယ်ဝန်းလွန်းတဲ့ နိုင်ငံရေးဆိုတာကို လက်ညှိုးထိုးပြီး လူ့အခွင့်အရေးကို မှားမှီနိမ့်ထားခြင်းပါ။ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးအရ ရှင်းမယ်ဆိုတာဟာ မမှားပေမယ့် မပြည့်စုံပါဘူး။ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးအရ ရှင်းနိုင်ဘို့ တစ်ခုတည်း လွတ်လပ်တဲ့ နိုင်ငံရေး ပတ်ဝန်းကျင်ရှိနေဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒါကတော့ အခြေခံအကျဆုံး လူ့အခွင့်အရေးတွေဖြစ်တဲ့ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်၊ စည်းရုံးခွင့်၊ စုဝေးခွင့်တွေ ကျင့်သုံးခွင့်ရနေဖို့ကို ဆိုလိုတာပါ။ အဓိကအကျဆုံးကတော့ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်ပါပဲ။ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးအရ ရှင်းမယ်လို့ ကြွေးကြော်နေကြတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေဟာ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်ကင်းမဲ့နေတာကိုတော့ ထောက်မပြုကြပါဘူး။ ပြည်သူလူထုအတွင်း လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့် မရှိတာကို လူ့အခွင့်အရေးကိစ္စရယ်လို့ မသိကျိုးကျွံ ပြုသင့်ပါသလား။ နိုင်ငံရေးပြဿနာရော မဟုတ်ဘူးလား။ အစိုးရအာဏာပိုင်တွေ၊ မြန်မာစစ်ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ နှစ်ပေါင်းတချို့ ကြာတဲ့အထိ အစည်းအဝေးတွေ တခုပြီးတခု ကျင်းပနေပေမယ့် အခြေခံအကျဆုံး နိုင်ငံရေးပြဿနာကို ထောက်ပြ၊ ကန့်ကွက်၊ ဆွေးနွေးခြင်း မပြုရင် စစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုနဲ့ အလှမ်းဝေး မသွားနိုင်ဘူးလား။ စဉ်းစားသင့်ကြပါတယ်။

‘ဖက်ဒရယ်စနစ်ရဲ့ အသက်သွေးကြောလို့ပြောနိုင်တဲ့ အခြေအနေ နှစ်ရပ် လိုအပ်ပါတယ်။’ ပထမတစ်ရပ်ကတော့ ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း တွေပါပဲ။ ဖက်ဒရယ်စနစ်မှာ ပြဿနာတွေ မှန်သမျှကို အတတ်နိုင်ဆုံး ညှိနှိုင်းမှု၊ ဆွေးနွေးမှုတွေနဲ့ ဖြေရှင်းကြရလေ့ ရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံက တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ အားလုံးလိုလို တန်ဖိုးထား လေ့လာကြတဲ့ ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို ကျင့်သုံးတဲ့ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ

ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ(၄၄)ကိုကြည့်ပါ။ ပြည်ထောင်စုနဲ့ ပြည်နယ်များအကြား သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များ အချင်းချင်းအကြားမှာ ပေါ်ပေါက်တဲ့ ပြဿနာတွေကို ညှိနှိုင်း၊ ဆွေးနွေးဖြေရှင်းကြရမယ်လို့ ပြဌာန်းထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အစိုးရအာဏာပိုင်တွေနဲ့ ညှိနှိုင်းမှု၊ ဆွေးနွေးမှု လုပ်ခွင့် ရတယ်ဆိုရုံနဲ့ မပြီးပါဘူး။ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ အခြေခံအားဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်ရှိမှသာ ညှိနှိုင်းမှု၊ ဆွေးနွေးမှုတွေဟာ အောင်မြင်နိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။ မိမိထုတ်ဖော်ဆွေးနွေးလိုက်တာကြောင့် အာဏာပိုင်တွေ ငြိုငြင်သွားမလား၊ ပူပန်နေရ၊ သူတို့ ငြိုငြင်သွားရင် မိမိတို့ရထားတဲ့ လုပ်ငန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ကလေးများ ဆုံးရှုံးသွားမလား စိုးရိမ်နေရ၊ မိမိတို့ လုံခြုံရေးများ ထိပါးသွားမှာလား ကြောက်ရွံ့နေရ၊ တည်ဆဲဥပဒေ တခုခုနဲ့များ အရေးယူခံရတော့မှာလား ထိတ်လန့်နေရ၊ ဒါမျိုးတွေ ရှိမနေသင့်ပါဘူး။ ကြက်ခြင်းထဲထည့်ခံရ၊ ခါးမိုးထားခံရတဲ့အောက်မှာ အကြိမ်တသောင်းမျှပင် ညှိနှိုင်းကြ၊ ဆွေးနွေးကြစေဦးတော့ တိုင်းရင်းသား လူထုတွေရဲ့ အခွင့်အရေးအတွက် အကျိုးရှိမယ့် အဖြေတခုမျှပင် ထွက်ဘို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

တနိုင်ငံလုံးအပစ်ရပ်စာချုပ် NCA ကို လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းတွေဟာ သည်လိုအခြေအနေတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အခြေခံပြီး ငြိမ်းချမ်းမှု ရှာဖွေတယ်ဆိုတာ၊ ငြိမ်းချမ်းမှု ရှာဖွေနေစဉ်အတွင်းမှာကပဲ ဖက်ဒရယ်စနစ် အခြေခံအုတ်မြစ်တွေကို ချမှတ်သွားကြရမှာပါ။ အခုတော့ အဲဒီလို မတွေ့ရရုံမက ဆန့်ကျင်ဘက်လို ဖြစ်နေပါတယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်အပေါ် ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(ဃ) အပါအဝင် အခြားဖိနှိပ်တဲ့ ဥပဒေအမျိုးမျိုးနဲ့ ပိတ်ပင်ထားခံနေရတာကို တညီတညွတ်ထဲ ရပ်ခံပြီး ထုတ်ဖော်ကန့်ကွက်မှု မပြုကြပါဘူး။ လူထုတွေ ခါးမိုးခံထားရတာကို လက်နက်ကိုင်ထားကြတဲ့အဖွဲ့တွေက သိသိကြီးနဲ့ နှုတ်ဆိတ်နေကြရတာဟာ ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင် စောဘဦးကြီး မိန့်ကြားခဲ့တဲ့ ကရင်ကြွမ္မာ ကရင်ဖန်တီးခွင့်ကို ငြင်းပယ်လိုက်သလိုပါပဲ။ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်တောင် မရှိတော့ဘူးဆိုရင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ကရင်ကြွမ္မာကို ကရင်ဖန်တီးနိုင်တော့မှာပါလဲ။

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်တာဟာ ပင်လုံစာချုပ်အပိုဒ်(၇) မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ (ထိုစဉ်က နယ်စပ်ဒေသများ၊ ယခု တိုင်းရင်းသား ပြည်နယ်များအနေနဲ့) ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသော ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံကြီးများတွင် အခြေခံအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများ ဆိုတာနဲ့ လည်း ဆန့်ကျင်နေကြောင်းတွေ့ရမှာပါ။

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကြီးများတွင် အခြေခံအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများအနက် ထိပ်ဆုံးကနေ ပါဝင်တာကတော့ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်ပါပဲ။’ ဖက်ဒရယ်စနစ် ကျင့်သုံးရာမှာ အအောင်မြင်ဆုံးနိုင်ငံတွေအနက် တနိုင်ငံဖြစ်တဲ့အပြင် ထိပ်တန်း ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံကြီးလည်းဖြစ်တဲ့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ

အခြေခံဥပဒေမှာ “Congress shall make no law abridging freedom of expression.” ရယ်လို့ ပြဌာန်းထားပါတယ်။ ‘လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ကန့်သတ်တဲ့ မည်သည့် ဥပဒေမျှ မပြုရ။’ ရယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(ဃ)မှာပါတဲ့ အသရေဖျက်မှု ဆိုတဲ့ပြဌာန်းချက်ဟာ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်ကို အတိအကျ ကန့်သတ်လိုက်တာပါပဲ။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ(၄၉၉) မှာ အသရေဖျက်မှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြဌာန်းပါရှိပြီးဖြစ်ပါရက်နဲ့ ဘာကြောင့် ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(ဃ)မှာ အသရေဖျက်မှုကိုထပ်ပြီး ထည့်လိုက်တာလဲ။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေမှာက အသရေဖျက်မှုကို တိကျစွာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားပြီး ကင်းလွတ်ချက်တွေကိုပါ ထည့်ပေးထားပါတယ်။ ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေမှာတော့ ဒါတွေ ဘာတခုမှ မပါတော့ပါဘူး။ သည်တော့ အစိုးရအာဏာပိုင်တွေ၊ မြန်မာစစ်ခေါင်းဆောင်တွေဟာ သူတို့မကြိုက်တာတွေကိုပြောတဲ့ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းကိုမဆို ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၆၆(ဃ)နဲ့ တရားစွဲဆိုခွင့်ရသွားကြ၊ စွဲဆိုကြတော့တာပါပဲ။ ဒါဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးကို ခါးနဲ့မိုးထားတဲ့ သဘောပါ။

NCA လက်မှတ်ထိုးထားသည်ဖြစ်စေ၊ မထိုးထားသည်ဖြစ်စေ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်နေကြတဲ့ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းတွေဟာ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်ရရှိရေးအတွက် လူ့အခွင့်အရေးအရ တောင်းဆိုလှုပ်ရှားမှုတွေမှာ လူထုနဲ့လက်တွဲရင် အကျိုးရှိမှာပါ။

ပိုပြီးဆိုးတာကတော့ NCA လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ အဖွဲ့တွေဟာ အပြင်မှာ ခါးမိုးခံနေရတာကို ငြိမ်းခံနေကြရသလို အတွင်းမှာလည်း ခါးထိုးခံနေရတာကိုလည်း ကြိတ်ခံနေကြရကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မေလနောက်ဆုံးပတ်အတွင်းမှာ ကျင်းပသွားခဲ့တဲ့ ၂၁ရာစု ပင်လုံညီလာခံရဲ့ ဒုတိယအစည်းအဝေးမှာ ပြည်ထောင်စု သဘောတူစာချုပ် အပိုဒ်(၁) ဆိုတာ ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ အဲဒီမှာ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် (၁၀)ချက်ကို အစည်းအဝေးမှာ တက်ရောက်သူတွေအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ကျအောင် မဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် (မြန်မာစစ်ခေါင်းဆောင် ဟောင်းသစ်တွေက အဓိက ချုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှု ပူးတွဲကော်မတီ(UPDJC) ဆိုတဲ့အဖွဲ့ရဲ့ ဖိအားပေးမှုတွေကြောင့်) ဆုံးဖြတ်ချက်ကျအောင် မဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့တဲ့ အချက်တွေကို သဘောတူပါတယ်လို့ ခေါင်းညိတ်ခဲ့ကြရတယ်။ သဘောတူကြောင်း အစုအဖွဲ့ ကိုယ်စားပြုအနေနဲ့ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြရတယ်။ ဒါက အတွင်းမှာ ခါးထိုးခံလိုက်ရတာပါပဲ။ ဒါကိုတောင်မှ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ကန့်ကွက်နိုင်ခြင်း မရှိကြဘူးဆိုရင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်ကြမလဲ။ ဆွစ်ဇာလန် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာကို ထည့်သွင်းပြဌာန်းထားရတဲ့ ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းဆိုတဲ့ တန်ဖိုးတွေဟာ မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ လမ်းဘေးလက်ဖက်ရည်ဆိုင်က စကားဝိုင်းလောက်တောင် တန်ဖိုးမရှိတော့ဘူးလား။ စိုးရိမ်သွယ်ပါပဲ။

ဖက်ဒရယ်စနစ်ရဲ့ အသက်သွေးကြောလို့ပြောနိုင်တဲ့ ဒုတိယ အခြေအနေကတော့ ဥပဒေမိုးမိုးရေးကို တည်ဆောက်နိုင်ဘို့ လွတ်လပ်၊ ဘက်မလိုက်၊ ထက်မြက်တဲ့ တရားစီရင်ရေးတွေ တည်ရှိလာစေဖို့ပါပဲ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ထိပ်တန်းဖက်ဒရယ်နိုင်ငံကြီးတွေဖြစ်တဲ့ အမေရိကန်၊ ကနေဒါ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဂျာမဏီ၊ ဩစတြေးလျား၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ အိန္ဒိယ စတဲ့ နိုင်ငံကြီးတွေမှာ ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို တရားစီရင်ရေးနဲ့ပဲ ထိန်းကျောင်းကြရပါတယ်။

ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံတွေမှာ တည်ရှိကြတဲ့ အစိုးရအဆင့်သုံးဆင့် (ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်နယ်၊ ဒေသန္တရအဆင့်) အချင်းချင်းအတွင်း ဒေါင်လိုက် သို့မဟုတ် အလျားလိုက်အကြား ပေါ်ပေါက်တဲ့ အငြင်းပွားမှုတွေကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး ဖြေရှင်းလို့ မရတော့ဘူးဆိုရင် လက်နက်ကိုင်အကြမ်းဖက်နည်းနဲ့ မဖြေရှင်းကြပါဘူး။ အမြင့်ဆုံးတရားရုံးတွေရဲ့ အဆုံးအဖြတ်ကို နောက်ဆုံးအဆင့်အနေနဲ့ယူပြီး လေးစားလိုက်နာတဲ့နည်းနဲ့ ဖြေရှင်းကြရပါတယ်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ နှစ်သွယ် ဖက်ဒရယ်စနစ် (Dual Federalism) ကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြစဉ်တုန်းကဆိုရင် ပြည်နယ်တရားရုံးချုပ်တွေဟာ ဥပဒေအရ များစွာ အားကောင်းခဲ့ကြတယ်။ ဖက်ဒရယ်ကွန်ဂရက်က ပြဌာန်းလိုက်တဲ့ဥပဒေတွေဟာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနဲ့ ဆန့်ကျင်နေပြီဆိုရင် Doctrine of Nullification လို့ခေါ်တဲ့ တရားမဝင်ကြောင်း ကြေငြာတဲ့အဆင့်အထိကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို ဥပဒေမိုးမိုးရေး အခြေခံကနေ တည်ဆောက်နိုင်ဘို့ တရားစီရင်ရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး မဖြစ်မနေ ဖော်ဆောင်ဘို့ လိုအပ်တဲ့ လုပ်ငန်းသုံးရပ်ရှိပါတယ်။ ပထမ တရပ်ကတော့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အမြင့်ဆုံး အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးတွေဖြစ်တဲ့ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးတို့နဲ့အပြိုင် သီးခြား လွတ်လပ်စွာ တည်ရှိနေတဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးကို အပြီးအပိုင် ဖျက်သိမ်းပစ်လိုက်ဘို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရင်ဆိုရင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို လုံးဝ ဖျက်သိမ်းပြီး ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရက်တစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်တရပ်ကို ရေးဆွဲ၊ အတည်ပြု ကျင့်သုံးဘို့ လိုပါလိမ့်မယ်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားရုံး သီးခြားတည်ရှိတဲ့အတွက် စစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်နိုင်ဘို့ ဝေးလှပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဖက်ဒရယ်စနစ်အောက်မှာ

တဘက်စာမျက်နှာသို့ ▶

Article

► **တဘက်စာမျက်နှာမှ**

ပြည်ထောင်စုအဆင့်နဲ့ ပြည်နယ်အဆင့် တိုင်းပြည်ယန္တရားနဲ့ တိုင်းပြည်အဆောက်အအုံတွေအကြား အာဏာခွဲဝေရေးဆိုတာ ဘယ်တော့မှစစ်မှန်စွာ မဖြစ်နိုင်လို့ပါပဲ။ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတွေမှာ များသောအားဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာမှုခင်းတွေအပေါ် (ဖက်ဒရယ်မှုခင်းကြီးတွေကလွဲလို့) ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွေက ဥပဒေပြုခွင့်၊ ပြည်နယ် တရားရုံးတွေက စစ်ဆေးစီရင်ခွင့်တွေ ရကြပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအောက်မှာ မြန်မာစစ်တပ်အနေနဲ့ သူ့ဖာသာသူ တရားစီရင်ခွင့်ရနေတာပါ။ မြန်မာစစ်သားတွေဟာ သူတို့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရဲ့အမိန့်ကိုနာခံပြီး သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အသီးသီးမှာ မှီတင်းနေထိုင်ကြတဲ့ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူလူထုတွေအပေါ် ကျူးလွန်တဲ့ပြစ်မှုတွေကို ပြည်နယ်တရားရုံးတွေက စီရင်ခွင့်ရမနေပါဘူး။ ဒီစနစ်ကို ဆက်ကျင့်သုံးသွားမယ်ဆိုရင် ဘယ်တော့မှစစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်စနစ် မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ဆိုတာဟာ အသွင်သဏ္ဍာန်အရသာ တည်ရှိနိုင်တာကြောင့်ပါ။ တိုင်းရင်းသားလူထုတွေရဲ့ဘဝနဲ့ ကံကြမ္မာကို မြန်မာစစ်တပ်ကပဲ ဆက်ပြီး လွှမ်းမိုးချယ်လှယ်နေမှာမို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ မြန်မာစစ်တပ်တခုတည်းသာလျှင် ပြည်ထောင်စုမှာ အားအကောင်းဆုံး တိုင်းပြည်အဆောက်အအုံအနေနဲ့ ဆက်လက် ရပ်တည်နေပါလိမ့်မယ်။

နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးပြီး ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်သွားမယ်ဆိုတဲ့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေဆီကနေ မြန်မာစစ်တပ်တခုတည်းသာလျှင် ပြည်ထောင်စုမှာ အားအကောင်းဆုံး တိုင်းပြည်အအဆောက်အအုံအနေနဲ့ ဆက်လက်ရပ်တည်နေမယ့်ကိစ္စကို ဘာကြောင့် စိုးစဉ်းမျှ မဆွေးနွေးကြ၊ ကန့်ကွက်ထောက်ပြခြင်း မပြုကြတာပါလဲ။ ဒါဟာ အရပ်သားလူထုတွေ နေ့စဉ် တရားမျှတမှု ဆုံးရှုံးနေတဲ့ အကြီးမားဆုံး နိုင်ငံရေးပြဿနာတွေအနက်က တရပ် မဟုတ်ဘူးလား။ အခြားအချက်တွေအပြင် မတရားတဲ့ တရားစီရင်ရေးစနစ် တည်ရှိနေတာကြောင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့က စစ်အစိုးရနှင့် အပစ်ရပ်စဲထားခဲ့သည့် ကေအဲန်ယူအနေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းမှုကို ဦးတည်နိုင်ဘို့ဝေးလို့ ကေအဲန်ယူစစ်သားတွေ ဥပဒေမဲ့အသတ်အဖြတ်ခံနေရတာတွေကိုတောင် အရေးယူပေးနိုင်ခြင်း မရှိပါဘူး။

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့မှာ ကရင်ပြည်နယ်၊ မြဝတီမြို့မှာ ကေအဲန်ယူက လက်နက်မပါ အရပ်ဝတ်နှင့် စောတာနီဆိုသူ စစ်သားတဦးကို မြန်မာ့တပ်မတော်၏ တိုက်ရိုက်အမိန့်ပေးမှုအောက်မှာ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ နယ်ခြားစောင့်တပ်က ဖမ်းဆီး စစ်ဆေးခဲ့တယ်။ အဲဒီနေ့ကစပြီး စောတာနီ ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့တာပါ။ အဲဒီနောက် စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် သောင်ရင်းမြစ်အတွင်းမှာ သူ့ရဲ့ အလောင်းကို ပြန်လည်ဆယ်ယူရရှိခဲ့တယ်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉၃(က)နှင့် ၃၄၃ တို့အရ မြန်မာစစ်တပ်ရဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးဟာ အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေး၏ ကြီးကြပ်မှုမှ လုံးဝ လွတ်ကင်းနေသည့်အပြင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အယူခံ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ကျင့်သုံးထားပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာစစ်တပ်ရဲ့ တာဝန်ရှိမှုအောက်မှာ ကေအဲန်ယူ ရဲဘော်တွေကို ဘယ်လောက်ပဲ သတ်ဖြတ်စေဦးတော့ ကေအဲန်ယူအနေနဲ့ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ မြန်မာစစ်သားတွေကို အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးမှာတင်ပြီး တရားစွဲဆိုမှု မပြုနိုင်ပါဘူး။

အကျိုးဆက်အနေနဲ့ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ တွေဟာ အတင့်ရဲပြီး နောက်ထပ်ပြစ်မှုကြီးများ၊ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုကြီးများ ဆက်

လက် ကျူးလွန်နေကြတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ မြန်မာစစ်တပ်အတွက် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတရားရုံး သီးခြားလွတ်လပ်စွာ တည်ရှိပြီး ပြစ်မှု ကျူးလွန်တဲ့ မြန်မာစစ်သားတွေကို အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးတွေက ထိရောက်စွာ အရေးမယူနိုင်သမျှ စစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဘယ်တော့မှ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်မှာ ပေါ်ပေါက်တည်ရှိခဲ့တဲ့ ၁၉၅၉ ခုနှစ် တပ်မတော်အက်ဥပဒေအရဆိုရင် မြန်မာစစ်သားတွေ ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာပြစ်မှုတွေကို စစ်ခုံရုံးတင်စစ်ပြီး နောက်ဆုံးအယူခံဝင်ရာ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အယူခံတရားရုံးကို ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားဝန်ကြီးချုပ်က ဖွဲ့စည်းပေးရပါတယ်။ ဆိုလိုတာက စစ်တပ်ရဲ့အမြင့်ဆုံးဖြစ်တဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အယူခံတရားရုံးဟာ အရပ်ဘက် တရားဝန်ကြီးချုပ်ရဲ့ ကြပ်မတ်ကွပ်ကဲမှုအောက်မှာ ရှိခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။

ဒါဟာ နိုင်ငံတကာမှာ ကျင့်သုံးတဲ့ အစဉ်အလာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအစဉ်အလာကို မြန်မာနိုင်ငံမှာ ပြန်လည်တည်ဆောက်ဘို့ ဆိုရင် မြန်မာစစ်တပ် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို အပဲနင်းထားတဲ့ အယူခံ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို ရုပ်သိမ်းရပါလိမ့်မယ်။ ဒီလိုဖြစ်ဘို့ဆိုရင်တော့ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းမှသာ ဖြစ်နိုင်မှာပါ။

‘ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို ဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေခံကနေ တည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် တရားစီရင်ရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး မဖြစ်မနေ ဖော်ဆောင်ဘို့ လိုအပ်တဲ့ လုပ်ငန်းသုံးရပ်အနက် ဒုတိယတရပ်ကတော့ ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်နယ်နဲ့ ဒေသန္တရ အဆင့်တွေမှာ လွတ်လပ်၊ ဘက်မလိုက် ထက်မြက်တဲ့ တရားစီရင်ရေးတွေ ပေါ်ထွက်လာစေမယ့် တရားစီရင်ရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးဘို့ ဖြစ်ပါတယ်။’

ဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ရွေးကောက်ပွဲ ကြွေးကြော်သံအနေနဲ့ ကိုင်စွဲအရွေးခံပြီး အစိုးရဖြစ်လာတဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အစိုးရဟာ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်ရော၊ ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးအတွက်ပါ အသက်တမျှ အရေးကြီးလှတဲ့ တရားစီရင်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာတွေကို ထိထိရောက်ရောက် မဆောင်ရွက်သေးပါဘူး။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို မပြင်နိုင်သေးရင်တောင်မှ ဖော်ဆောင်လို့ရတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်နှစ်ခု ရှိပါတယ်။ တခုကတော့ တရားစီရင်ရေးမှာ ဂျူရီစနစ်ကို ပြန်လည်ကျင့်သုံးဘို့ဖြစ်ပြီး နောက်တခုကတော့ တရားရေးဝန်ကြီးဌာနများကို ပြည်ထောင်စု အဆင့်မှာရော ပြည်နယ်အဆင့်တွေမှာပါ ဖွဲ့စည်းတည်ရှိစေခြင်းတို့ပါပဲ။

တရားစီရင်ရေးအပေါ် အလေးမထားမှုဟာ အနာဂတ် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုအတွက် အုတ်မြစ်ကောင်း မချနိုင်ရုံသာမက လက်ရှိ ငြိမ်းချမ်းမှု ရှာဖွေရေးဖြစ်စဉ်ကို မကောင်းတဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်ရှစ်ဖွဲ့ လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ တနိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးစာချုပ် NCA မှာ အဓိက အကျဆုံး အားနည်းချက်ကြီးကတော့ စာချုပ်ပါ သဘောတူညီချက်တွေကို ချိုးဖောက်ရင် အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ အတင်းအကြပ် အတည်ပြုယန္တရား Enforcement Mechanism ကင်းမဲ့နေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘက်တဘက်က အထူးသဖြင့် မြန်မာစစ်တပ်ဘက်က ချိုးဖောက်မှုတွေ မှန်သမျှကို ထိရောက်စွာ အရေးယူနိုင်မယ့် အဖွဲ့အစည်းမရှိ ဖြစ်နေပါတယ်။ တချိန်ထဲမှာ NCA ချိုးဖောက်မှုတွေကို တရားရုံးမှာ တင်ပြီး တရားစွဲဆိုနိုင်မယ့် သဘောတူညီချက်လည်း မပါရှိ၊ တင်ခွင့်ရဦးတော့ လက်ရှိ တရားစီရင်ရေးစနစ်ဟာ မလွတ်လပ်၊ ဘက်လိုက်နေ၊ ထက်မြက်မှုလည်း မရှိဆိုတော့ အားကိုးလို့ မရနိုင် ဖြစ်နေပြန်ပါ တယ်။

► **လိက်မဲ့စွ် (၁၂) ဆိုပျက်ထို**.

ဆိုမှ့စွဲါကိင်းထင်းသင့်မှူးကီအိုခေါ်က်ကျိုင် ယုဂ်ယာန်းသို့ကီ ကင်းထင်းမဲမိင် အင်းကိင်ထင်း စွဲါကိင်းထင်းသင့်မှူးကီ အိုခေါ်ဟ်အိုကားသယ်ဆေဝ်လှ်။ ဖဋ်ကဝ်ကေဝ်ကွံရွာ်သယ်ခဝ် ပုံကျာ့ဍုင်အင်း မေဝ်အာင်ဍူး ဒေ့ ယးယှာင်ဆာ့ဆေဝ်လှ်။ တိုဝါနဲ့ဖောဟ်ဆားသယ်ခဝ်ကု် အင်းဖံင့်ဍုင်အင်းထာင်သိုင့်ယူးထီဒေ့ စင်းဆာင်းဆေဝ်လှ်။

ဆိုသုဂ်ဆိုကွယ်လှ်ဟ့ဂ်ခါကု် အိုဝီထုဂ် ယုဂ်ယာန်းဝေ့ စွဲါခေိ်ဒ်ဖောဟ်အိုလေင်ဟံင် ကေဝ်လိက်ဆားလပ်ပျာလင်ဝေ့ စွဲါကိင်းထင်းသင့်မှူးကီ အိုအိင်းအိုဖိုဟ် ဒေ့ ကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်ဆိုပုံယောတ်သယ်ကု်လှ်။ အေဟံင်ကု် နာနဲဖဋ်မီယောတ်ခွိင်း အင်းဟုလဝ်ဝေ့ကိင်းသင့်ဆိုခွာင်၊ အင်းဟုဟံင် ကေဝ်လျသတ်ဆားလှ်ဖး ထွာဝေ့လျသတ်လှ်။ ထွာလျသတ်ဟံင် ယို်ဟုယုံထင်းဆိုသုဂ်ကွယ်မို့ဟ်အိုဟုာ ၆ဝ စွဲါကု် ဖဋ်ကဝ်ကေဝ်ကု်ရွာ်သယ် တုံလ်ဓေိုထာင်ဒေ့ သာသို့ဟုင်ခိုင် ကွံင်ခါနဲးဆိုင့် လိက်စိင်းကု်လှ်။

အိုကု်မှ့စွဲါဝါနဲးရ်ဂကွင့် စွဲါကိင်းထင်းသင့်မှူးကီ အိုကားင်းအိုကွာ ကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ် အိုကွင့်လှ်။

အိုဘိုဆိုယဝ်ခါ မာလောဟ်လိက်ဖွဲါ စာင်းလင်ဖွဲါလိက်သွေ့င်ဖဝ် စ်စိုဝ် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်ယိုဝ် အိုမိင်ထးကိုဝ်စံင်းဒေ့လှ်။ လှ်ဍုင်ပါသေ့ယှာ့စွဲါလိက်ပဝ် (အိုကွာဆောတ်) ဆိုမာလောဟ်ခါကု် မာလောဟ်ပျမိင် ဆူးကေဝ်လိက်အိုခွံင်ဟံင် ဍုင်ကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်မိင်ဝေ့ဆေဝ်လှ်။ လိက်မူး ကေဝ်လျသတ်ဒေ့ လိက်မူး ဟေ့ဂ်လှ်ပေပွ်လှ်ခေဝ်သယ်ကု် ယောဝ်ဟေ့ဂ်သံင့်စးဓေိုထာင်တာထုဂ်ထင်းဓေိုထာင် ဖဋ်ကဝ်ကေဝ်လိက်စိင်းဖောဟ် လှ်ကိင်းလှ်စွင်ဆေဝ်လှ်။ အိုကု်သီးမှ့စွဲါဟေ့ဂ် ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ် အိုဂုက်းအိုတာ အိုဖွဲါးအိုသး လှ်မိင်ဆေဝ်လှ်။

ထံင်ကု်လှ်ဆင့်ဟံင် ထုံးမင်ထောဝ် စာင်းလင်လိက်သွေ့င်ခါကု်သီး တိုဝါနဲ့ ယိုင်ယိုင်လေလေ့ျိုဝ်စဲသာ လိက်အိုဆင့်လှ်မိင်သီးလှ်ကာ ဝတ္ထုဖိုဟ်၊

လှ်ဝါ၊ လိက်သာထိင်ဒေ့ လိက်သံင့်ကေဝ်သယ် အိုကေ့အိုမောဝ်တိုင် ဍုင်ကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်ဓေိုဝေ့ ကိုဝ်ကိင်းဒေ့လှ်။

ထုံးမင်ထောဝ်စာင်းလင်ဖွဲါလိက်သွေ့င် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်ယိုဝ် မှ့စွဲါထွိုင်ကေဝ် ခဝ်လှ်ကိင်းခါလဲဲကု် လှ်သေ့ယှာ့စးလာကင်သီး ထံင်ကင်းစးဘိုလှ်ဆင့်ကု် ဖွဲါကိင်းသာထတ် ၂၇၃၉ ကိင်း ၂၅ စွင်ထင်းဓါ စာင်းလင်ဖွဲါလိက်သွေ့င်လှ်ကိင်းကု်ဆေဝ်လှ်။ လှ်ယှာ့ခါသီး မိုအိုဘူးဆိုသာလှ်။

ဖွဲါကိင်းသာထတ် ၂၇၅၃ ကိင်း ထို့ဝါနဲးရ်ဂကွင့် လှ်ယှာ့ထုဂ်လှ်စွင် ကိုညော-ဖွဲါ ဩာ့သွေ့င်ခါကု် ဍုင်ကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်ဝေ့ လိက်လဲာ်ဆေဝ်လှ်။ ဆိုလှ်ကိင်းကု်လှ် ၂ စွင်ထင်းဓါ စာင်းလင်ကုံထာင် ကိုညော-ဖွဲါ သွေ့င်ကု်သီး ကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်အိုဘိုဆေဝ်လှ်။ ခဝ်လှ်ကု် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်ယိုဝ် အိုမိင်ထး ကိုဝ်ကိင်းဒေ့လှ်။

ထံင်ထို့ဝါနဲးရ်ဂကွင့်ယိုဝ် ကိုယဲာ် ကိုညော-ဖွဲါ လိက်လဲာ်ဆိုဟို့လာဌာနဲ့၊ ထုံးမင်ထောဝ် ဖွဲါလိက်လဲာ်ဆိုဟို့လာလင်ဌာနဲ့ဒေ့ ဖွဲါလိက်ပဝ်အိုကွာဆောတ် ဆိုမာလောဟ်လင်ဌာနဲ့သီးကာအေး လှ်တိုဝါနဲ့အိုဟူးဟုာသီး ပုဂ်ထင်းမာလောဟ် သီးဝေ့လိက်ဖွဲါခါကု် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်ယိုဝ် ပိုဒ်ဓေိုဝေ့အိုလှ်ပေပွ်လှ်ခေဝ်ထွာလှ်။ မှ့စွဲါဖောတ်အိုဆင့်ထဝ်ထဝ်ကု် ထင်းဓါဘိုအေး။ လာကင့်စိုဝ် လိက်ဖွဲါသွေ့င်ဆိုလင်လှ်စံင်းကု် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင် လိက်လဲာ်အေအိုသိုဝ် လင်ဟုံသုင်းအိုးသာထောတ် လင်ဟုံအင်းအုဂ်ကို့ဘာလှ်။

ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ် အိုဘိုလှ်စံင်းကု်ဘဝ် မှ့စွဲါ ဍိုင်လောဟ် တိုဝ်ဝါနဲး အင်ဇူးသင့်ခေါဟ်ယိုဝ် မာကုံအင်းကုံဝီးသီးဝေ့ လှ်ဖွဲါကိင်းသာထတ် ၂၇၂၉ ကိင်းခါကု်ဆေဝ်လှ်။ လှ်ခါကု် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်သယ် ဆိုသုဂ်ဆိုကွယ်အိုဘိုအေးလှ်။ ထံင်ထာင် ဖွဲါကိင်းသာထတ် ၂၇၅၄ ကိင်း ၂၅ စွင်ထင်းဓါ အင်းဇူးသင့်ခေါဟ်လှ်ကိင်းကု် ပိုဒ်လင်မိင်သီးဝေ့ စုံဒေ့ဟ်ဒေ့ဟ်ထဝ်ထဝ်တာ ဒေ့တုံသယ် ထုင့်လီဒေ့ လွင်စး ဆိုလေဝ်ယေဝ်ဖိုင်အးအးလှ်။ ထံင်ဆိုလှ်ကိင်းကု်ဆေဝ် အင်းဇူးသင့်ခေါဟ်အိုကားင်းအိုကွာ ဍုင်ကေဝ်ပြိုင်

‘ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို ဥပဒေစိုးမိုးရေးအခြေခံကနေ တည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် တရားစီရင်ရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး မဖြစ်မနေ ဖော်ဆောင်ဘို့ လိုအပ်တဲ့ လုပ်ငန်းသုံးရပ်အနက် တတိယတရပ်ကတော့ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းတွေ တည်ထောင်ထားတဲ့ တရားစီရင်ရေးနဲ့ သက်ဆိုင်ပါတယ်။’

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေ ကြီးစိုးရာဒေသတွေမှာ တရားစီရင်ရေးယန္တရားတွေ မရှိမဟုတ် ရှိကြပါတယ်။ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးအကြားကနေ တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားဖော်ဆောင်နေကြတာကို အသိအမှတ်ပြုကြရမှာပါ။ ဒါပေမယ့် တရားစီရင်ရေးဟာ အုပ်ချုပ်ရေးအောက်မှာ၊ အစိုးရယန္တရားများရဲ့အောက်မှာ၊ သက်ဆိုင်ရာ ပါတီအဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့အောက်မှာသာ ရှိနေကြသေးတာကို တွေ့ရပါတယ်။ လွတ်လပ်၊ ဘက်မလိုက်၊ ထက်မြက်တဲ့ တရားစီရင်ရေးယန္တရားတွေ ပေါ်ပေါက်လာအောင် လုပ်ငန်းစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းကို တိတိကျကျ မတွေ့ရသေးပါဘူး။ တရားသူကြီးတာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ တရားရေးပိုင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့ဝန်ထမ်းတွေကို ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာအရ တရားရုံးတည်ထောင်လည်ပတ်မှုအတတ်ပညာတွေအရ၊ အရည်အချင်းမြင့်တင်ပေးတဲ့လုပ်ငန်းတွေ၊ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်တွေ လူထုတွေက တန်ဘိုးထားကြောင်း ပြသမှုတွေ၊ လုံလောက်တဲ့ ရန်ပုံငွေ သတ်မှတ်ခန့်ခွဲပေးမှုတွေအတော်ပင် နည်းပါးနေပါသေးတယ်။

မတူတဲ့ လူမျိုးစုလက်နက်ကိုင်အင်အားစုတွေ အချင်းချင်းအကြားမှာ နယ်မြေအငြင်းပွားမှုတွေကြောင့်၊ အခွန်ကိစ္စတွေကြောင့်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကြောင့်၊ နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက် ကွဲပြားမှုကြောင့် စသဖြင့် ဖြစ်ပွားတဲ့ပြဿနာတွေကို နောက်ဆုံးမှာ လက်နက်ကိုင်တဲ့နည်းနဲ့ပဲဖြေရှင်းနေကြတာတွေ့ရတာ စိတ်မကောင်းစရာပါ။ ဒါမျိုးတွေ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေမယ်ဆိုရင် တည်ငြိမ်တဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးအတွက် အုတ်မြစ်ချရာ မရောက်နိုင်ပါဘူး။ နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ၊ အတတ်ပညာ အရင်းအမြစ်တွေ၊ ကူညီပံ့ပိုးမှုတွေကို ဆွဲဆောင်ရာ မရောက်နိုင်ပါဘူး။ တိုင်းပြည်မတည်ငြိမ်မှုဟာ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေ ရှိနေလို့သာဖြစ်ကြောင်း မြန်မာစစ်အာဏာရှင်ဟောင်းသစ်တွေက လက်ညှိုးထိုးပြစရာသာ ဖြစ်နေမှာပါ။

ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးဖြေရှင်းလို့ ရရင်ရ၊ မရရင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသား ပြည်နယ်အတွင်းမှာ ရှိနေတဲ့ လက်နက်ကိုင်အင်အားစုတွေ အားလုံးလက်ခံတဲ့ တရားစီရင်ရေးယန္တရားတခု စုပေါင်းတည်ထောင်ပြီး နောက်ဆုံး အပြီးသတ် အဆုံးအဖြတ်ကို ခံယူသွားသင့်ပါတယ်။ ဒီလိုနည်းနဲ့ ပြဿနာမှန်သမျှကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းသွားခြင်းဖြင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်မှုကို လက်တွေ့ ပံ့ပိုးသင့်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုလုပ်ငန်းစဉ်မျိုးကို စုပေါင်းဖော်ဆောင်နေကြောင်း ယခုအချိန်အထိတော့ မကြားသိရသေးပါဘူး။

တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍကို ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုပြု၊ လက်ရှိ ငြိမ်းချမ်းမှုရှာဖွေရေး ဖြစ်စဉ်နဲ့ဆက်စပ်နိုင်မှသာ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်နိုင်ဘို့ လက်တွေ့ ပံ့ပိုးရာရောက်ပါလိမ့်မယ်။

ဦးအောင်ထူး
လူ့အခွင့်အရေးရှေ့နေ၊ ဥပဒေအထောက်အကူပြုကျွန်ရက်
Principal, Federal Law Academy

ယှံင်ဝေ့လိက်လဲာ်(လိက်သင့်ကေဝ်)ကု်ဆေဝ်လှ်။ ဆိုလှ်ကိင်းကု် ဆိုကေဝ်ပြိုင်လိက်ဆား မိုအို အိုဟုာ ၃ဝ စွဲါဆေဝ်လှ်။ ဖဝ် လှ်အင်းဘိုစး ဇူးသင့်ခေါဟ်လှ်ဟ့ဂ်ကု် လှ်ကေမူးကာခဝ် မာပိုဒ်ဝေ့ ဓေိုထွာလျာ့သာ ဆိုသုဂ်ကွယ် ဆေဝ်လှ်။

ထံင်ကု်လှ်စွင်ဟံင် အိုခုံဆိုင် ကီုကိင်းကု် အင်းဇူးသင့်ခေါဟ်အိုလာကင်သီး ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်ကု် ကဲထင်းလိုင်အေးလှ်။ စးထာင် ၂၇၅၅ ကိင်း ၂၈ စွင်ထင်းဓါ အင်းဇူးသင့်ခေါဟ် လှ်ကိင်းကု်မ စိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်(ဝတ္ထု၊ လှ်ဝါ၊ လိက်သာထိင်၊ လိက်သံင့်ကေဝ်)ယိုဝ် ကဲထင်းထာင်ဝေ့ဆေဝ်လှ်။ ခါစူးယှာ့ ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ် ဓေမိုက်ထင်းကိုဝ်ကိင်းကိုဝ်စွင်သိုဝ်ကု်အိုဝေ့ လှ်ဖွဲါဆိုဒ်ဓါဟ် ဆိုသေ့ယှာ့ အိုဖင့်ခေါဟ်ကု်လှ်။ ပိုဒ်ဇူးခေါဟ်သယ် ဆိုအင်းတာင်ကု် အိုကွာအိုဒေ့ဟ်ဝေ့လှ်။ ဍူးစိုဝ်အေယာင် ဆိုဒ်မေံခီ့အေအိုကု် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်ယိုဝ်သီး မိုက်ထင်းဝေ့ ကိုဝ်ကိင်းဒေ့လှ်။

အေစးလပ် လှ်အိုအိင်းခဝ်ဗ်စိုဝ် ထို့ဝါနဲးရ်ဂကွင့်ယိုဝ် စးဆာင့်သာ လိက်ဖွဲါသွေ့င်၊ ဖွဲါကိင်းထင်းသင့်မှူးကီ၊ အင်းဇူးသင့်ခေါဟ် ထူဂူဆိုဟို့လာ စုံဒေ့ဟ်သယ်လှ်စံင်းကု်အိုဝ် ပိုဒ်ပျမိင်ဝေ့ ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်လာကင်သီး အိုဘို ဖွဲါထူဂူလာခဂ်ခါးစူးလှ်ဇူးကု် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်သယ် ဍူးစးဘိုအေးလှ်။ ကြိုဒ်စးသီး လာခဂ်ခါင်စူးစးခါကု် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်သီး မိုစးအိုဝေ့ဆေဝ်လှ်။

အေအိုဓေ့ကု်သိုဝ် ကိုဝ်စံင်းဒေ့ကိုဝ်စံင်းဒေ့ဗ်စိုဝ် ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ်ယိုဝ် အိုဖိုတ်အိုဆင့် အိုထောဟ်အိုဆင့် မိုထဝ်ထင်းဝေ့ဟံင် လိက်ဖွဲါသီး မိုဒေ့ဟ်ယှာ့ဝေ့ဆေဝ်လှ်ကု် ကေဝ်လိက်ဆား ကာယ်အင်းစးလှ်။ ဆိုကေဝ်ပြိုင်ယှိုင်လိက်လဲာ် ကဲထင်းလာ အိုလာ ပိုဒ်လား ယိုင်ယိုင်လေလေဲဲကု် ဒေ့လိက်လဲာ်သုင်းသာ ဒေ့ဆိုဒ်ဓါဟ်သစ္စာ ဓေိုလင့်စးသာ ဆိုမူးလာ (ဆိုမူးလာ) ဆေဝ်လှ်။

စပ်ယင့်သာအေဆိုင်

► ရေမိုး "ဖားအံမြို့နားကကရင်ရိုးရာ ထိန်းသိမ်းတဲ့ရွာ"မှ

ဖောင်" ကျေးရွာလေးဖြစ်ပြီး တလကူး(တုံလာဂုဏ်) ဘာသာကို ကိုးကွယ်ယုံကြည်သူ ကရင်လူမျိုးတွေသာ သီးသန့်နေထိုင်ကြပါတယ်။ ကျေးရွာရဲ့ အနီးနားက နီးစပ်တဲ့ ရွာတွေတောင်မှ ဒီလိုရွာ ရှိတယ်ဆိုတာ မသိတဲ့လူတွေလည်း ရှိပါတယ်။

ရွာထဲကိုဝင်ဝင်ချင်းမှာပဲ အရင်တွေရမှာက ရွာဦးမှဒ်ဝပါပဲ။ မုဒ်ဝ ဝင်ပြီး အိမ် ၂ လုံးကျော်တာနဲ့ ရွာအဝင် ဓမ္မာရုံကြီးကို စတွေ့ရမှာဖြစ်ပြီး ဆောက်ထားတဲ့ ဓမ္မာရုံကြီးကလည်း တမူထူးခြားပါတယ်။ မြင်နေကျ ထောင့် ၄ ထောင့်ရှိတဲ့ ဓမ္မာရုံလို မဟုတ်ပါဘူး။ ထောင့် ၃ ထောင့်သာ ရှိပြီး ပိရမစ်ပုံစံမျိုး ဆောက်လုပ်ထားပါတယ်။ အဆောက် အဦးခေါင်မိုး ရဲ့ အချွန်ထိပ်မှာတော့ စေတီထီးတော်လိုမျိုး တင်ထားတဲ့အတွက် အမြင် တမျိုးဆန်းစေပါတယ်။

အဲဒီဓမ္မာရုံကလည်း ဝါးနဲ့ ဆောက်ထားပြီး အင်ဖက်နဲ့ဘဲ မိုးထားပါတယ်။ ဝါးလှေခါးငယ်လေး ၃ ထပ်တက်တာနဲ့ မြင်တွေ့ရတာကတော့ ဓမ္မာရုံအလယ် ထောင့် ၃ ထောင့်ကို မျက်နှာမူပြီး ကရင်၊ ပအိုဝ်းနဲ့ ထိုင်နိုင်းနိုင်မှာ နေထိုင်တဲ့ မျှောလူမျိုး ဝတ်စုံဝတ်ဆင်ပေးထားတဲ့ ရုပ်ထုပ် သဏ္ဍာန်မျိုးအရပ်တွေဟာ ကျမရဲ့ စိတ်ဝင်စားမှုကို ပိုပြီးမြင့်တက်လာ စေပါတယ်။

အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ကရင်၊ ပအိုဝ်းနဲ့ မျှောတို့ဟာ မောင်နှမတွေဖြစ် တယ်ဆိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်နဲ့ တထောင့်စီမှာ ထားတာဖြစ်တယ်လို့ အဲဒီရွာ မှာ နေထိုင်တဲ့လူတွေရဲ့ ပြောပြချက်အရ သိရပါတယ်။ အဲဒါအပြင် အရှေ့ဘက်ထောင့်အစွန်းမှာ ကြည့်လိုက်ရင် ဘုရားစင်လိုမျိုး အပေါ်မှာ တင်ထားတာက တလကူး ဘာသာဝင် ယုံကြည်ကိုးကွယ်တဲ့ ရသေ့ပုံ ချိတ်ဆွဲထားတာလည်း တွေ့ရပြီး ဓမ္မာရုံ အပေါ်ဘေးပတ်လည်မှာတော့ တလကူးဘာသာဝင် ဓာတ်ပုံတွေ၊ အလှူလှူပံ့ရှားမှုဓာတ်ပုံတွေ ဘေးပတ်လည်ချိတ်ထားတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။

သာသနာ့နယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ထားတဲ့အတွက် ရွာထဲမှာ ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲ စတဲ့ အိမ်မွေး တိရစ္ဆာန်တွေကို မွေးခွင့်မပေးပါဘူး။ ပြီးရင် သက်သတ်လွတ်နယ်မြေအဖြစ်လည်း သတ်မှတ်ပြီး ရွာမှာနေထိုင်သူ အားလုံးက ကိုယ်တိုင်ယက်လုပ်ထားတဲ့ ကရင်ရိုးရာအဝတ်အစားကိုသာ ဝတ်ဆင်ရပါတယ်။ အမျိုးသားတွေကတော့ ဆံရှည်ထားရပြီး နဖူးပေါ် တည့်တည့်မှာ ဆံထုံး ထုံးထားရပါတယ်။

တကယ်တော့ အဲဒီတလကူးကျေးရွာလေးဟာ မြေဧက ၉ ဧကလောက်သာ အကျယ်အဝန်းရှိပြီး အိမ်ငယ်လေး ၁၆ လုံးနဲ့ လူကြီး လူငယ် အယောက် ၄၀ သာ အဲဒီရွာမှာ နေထိုင်ပါတယ်။ ရွာမှာအခြေချ နေထိုင်မယ်ဆိုရင် ရှေးကရင်ရိုးရာဝတ်စုံကို နေ့စဉ် ဝတ်ဆင်ပြီး ငါးပါး သီလ စောင့်ထိန်းနိုင်မှ အဲဒီရွာထဲမှာ နေထိုင်နိုင်တယ်လို့ စည်းမျဉ်းစည်း ကမ်း ချမှတ်ထားပါတယ်။ မည်သူမဆို နေထိုင်ခွင့် ပေးပေးမယ့်လည်း မနေနိုင်တဲ့လူများတယ်လို့ အဲဒီကျေးရွာရဲ့ အကြီးအကဲတဦးရဲ့ ပြောပြ ချက်အရ သိရပါတယ်။

ရွာထဲမှာတော့ လူနည်းနည်းသာ တွေ့ရပြီး ရှိတဲ့လူတွေကို လိုက်မေး ကြည့်တော့ တလကူးတို့ရဲ့ ဥပုဒ်နေ့ မဟုတ်လို့ လူသိပ်မတွေ့ရတာ ဖြစ်တယ်လို့ အဲဒီကလူတွေပြောပြချက်အရ သိရပါတယ်။ ဥပုဒ်နေ့ တရက်သာ အဲဒီရွာမှာ လူစုံ တက်စုံရှိပြီး ဥပုဒ်နေ့မဟုတ်တဲ့ ရက်များ မှာတော့ ရွာမှာနေထိုင်သူ အများစုက စားဝတ်နေရေးအတွက် အပြင် ထွက် လယ်ယာသွားရောက်လုပ်ကိုင်သလို အချို့တွေကတော့ သူတို့ နေထိုင်ရာ သူတို့ရွာမှာ ပြန်လည်နေထိုင်ပါတယ်။

တချို့ကျတော့ သူတို့သားသမီးတွေရှိတဲ့ ရွာကိုပြန်သွားတာလည်း ရှိပါတယ်။ တခြားနေ့တွေမှာတော့ အပြင်သွားနိုင်ပေးမယ့်လည်း သူတို့ ဥပုဒ်နေ့ရောက်ပြီဆိုရင် တပတ်တခါ ရွာပြန်လာပြီး အဲဒီရက်မှာ ဘာမှ အလုပ်မလုပ်ဘဲ ဝတ်ပြု ဥပုဒ်စောင့်ပြီး ထမင်းစား ဓမ္မာရုံမှာ အတူတကွ ထမင်းစားတယ်လို့ သိရပါတယ်။

လက္ခဏာရွာမှာ နေထိုင်တဲ့ တလကူးဘာသာဝင် နန်းဂေက 'အ ဖိတ်နေ့ဆိုရင် ကျမတို့တလကူးဥပုဒ်နေ့။ အဲဒီနေ့မှာ လူစုံတယ်။ တချို့တွေက လာလည်ပေးမယ့်လည်း ဥပုဒ်နေ့နဲ့ မတိုက်ဆိုင်ရင် လူသိပ် မတွေ့ရဘူး။ အပြင်ထွက် လယ်လုပ်ရတာပေါ့။ ကျမလည်း အပြင်မှာပဲ နေတယ်။ အလုပ်ရှိမှ ပြီးတော့ ဥပုဒ်နေ့ရောက်မှ လာဖြစ်တယ်'ဟု သူမက ပြောပြပါတယ်။

ပြီးရင် ရွာမှာ လာလည်တဲ့လူတွေ ကုသိုလ်ရဖို့ လူမရှိတဲ့ ဓမ္မာရုံ အလယ်မှာ ဝါးနဲ့လုပ်ထားတဲ့ ပိုက်ဆံအလှူခံပုံးနဲ့ စာအုပ်တအုပ် ထားရှိ ထားပါတယ်။ အဲဒီဝါးအလှူခံပုံး စာအုပ်ထားတယ်ဆိုတာကလည်း အလှူငွေ လာရောက်ထည့်လှူတဲ့လူတွေကို နာမည်၊ နေရပ်လိပ်စာ၊ စုစုပေါင်းကျပ်ငွေ မှတ်တမ်းရေးထားပေးဖို့ စာအုပ်နဲ့ ထားပေးတာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဓမ္မာရုံကိုတော့ အဲဒီရွာမှာ လာရောက်နေထိုင်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ တလကူး ကရင်တိုင်းရင်းသားအဖြစ် ခံယူထားတဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံသား ရောဘတ်မန်းကီး ဆောက်ထားတဲ့ ဓမ္မာရုံလို့ အဲဒီမှာနေထိုင်သူများက ပြောပြချက်အရ သိရပါတယ်။

ရွာမှာနေထိုင်တဲ့သူ အားလုံးက ငါးပါးသီလကို အတတ်နိုင်ဆုံး စောင့်ထိန်းနိုင်သူတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် တံခါးမရှိတဲ့ ဇရပ်ပေါ်မှာ သယ်ယူရလွယ်ကူပြီး သေးငယ်တဲ့အလှူခံပုံးတွေ ထားရှိပေးမယ့်လည်း ပျောက်မှာ စိုးရိမ်မှုမရှိဘူးလို့ ရွာမှာနေတဲ့လူတွေက ပြောပါတယ်။

ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု မပျောက်ပျက်အောင် အတတ်နိုင်ဆုံး ထိန်းသိမ်းမှု တွေ ရှိနေသေးတဲ့အတွက် ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီးသွား ဧည့်သည်အပြင် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း နေထိုင်သူတော်တော်များများလည်း အခုဆိုရင် အဲဒီရွာလေးဆီကို သွားရောက်လည်ပတ်မှုတွေ တနှစ်ထက်တနှစ် ရှိလာ တယ်လို့လည်း အဲဒီရွာမှာနေထိုင်သူတွေက ပြောပါတယ်။

ဂုဏ်သာဖောင်ဆိုတဲ့ တလကူးရွာကိုတော့ တည်ထောင်ထားတာ နှစ်ပေါင်းမကြာသေးပါဘူး။ ဖားအံမြို့နယ် တလကူး (တုံလာဂုဏ်) ဘာသာဝင်များရဲ့ ရာသီပွဲတော်နဲ့ ဥပုဒ်သီတင်း ဝတ်ပြုရာနေရာမှာ ယခင်က ဖားအံမြို့နယ် နမ္မဘုံ (ဏင်းဝးဘုံ) ရွာမှာရှိခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖားအံမြို့နယ် ဒုံရင်းဂွင်ရှိ တလကူး ဘာသာဝင်များ သွားလာရ ဝေး တဲ့အတွက် ဂုဏ်သာဖောင်မှာ ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့လာခြင်းလည်း ဖြစ် ပြီး အလွန်ဆုံးမှ နှစ် ၄၀ ကျော်လောက် သာရှိသေးတယ်လို့ အဲဒီမှာ နေထိုင်တဲ့ ရှေ့မှီနောက်မှီသူတွေက ပြောပါတယ်။

အဲဒီရွာမှာနေထိုင်တဲ့ အသက် ၆၀ကျော် အဘွားတယောက်ကတော့ 'အဘွားတို့က ဒီရွာမှာမဟုတ်ဘူး။ အိန္ဒိယမှာနေတယ်။ ဒီမှာက အဘွားတို့ လင်မယားနှစ်ယောက်ပဲလာနေတယ်။ သားသမီးတွေက မလာနေနိုင် ဘူးလေ။ အဘွားတို့ဝတ်နေတဲ့ ကရင်ဝတ်စုံတွေက သူတို့နေ့တိုင်း မဝတ်နိုင်ဘူး။ သက်သတ်လွတ်လည်း သူတို့မစားနိုင်ဘူးဆိုတော့ အဘွားတို့နှစ်ယောက်ပဲ လာနေရတာပေါ့။ တလကူးဘာသာက စည်း ကမ်းချက်များတော့ အခုခေတ် ကလေးတွေက ဘယ်လိုလိုက်နာနိုင် တော့မှာလဲပေါ့'ဟု ပြောပါတယ်။

တလကူး ဘာသာဝင်ဖြစ်ပါက မိဘဘိုးဘွားအစဉ်ဆက်မှ စောင့် ရှောက်ထိန်းသိမ်းလာသော အသွားအလာ၊ အစားအသောက်၊ နေပုံထိုင် ပုံ၊ အပြောအဆိုနဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု စတဲ့ ဆောင်ရန်၊ ရောင်ရန် ဝတ္တရားများ (ထုနဲ့ နှင့် ထော်) လိုက်နာရမယ့် စည်းကမ်းချက် များစွာ ရှိတဲ့အတွက် ခေတ်ကာလ တိုးတက်လာတာနဲ့အမျှ မျိုးဆက်သစ် ကလေးတွေလည်း စည်းကမ်းမလိုက်နာနိုင်တော့ဘဲ ခွဲထွက်သွားသူ များလည်းရှိလာနေပြီး ဘာသာဝင်ဦးရေ တဖြည်းဖြည်းနည်းလာတယ် လို့လည်း သူမက ပြောပါတယ်။

တလကူးဘာသာဝင် ကရင်မျိုးနွယ်များဟာ ကရင်ပြည်နယ်နဲ့ ထိုင်နယ်စပ်ဒေသ တဝိုက်တွင်နေထိုင်ပြီး ကရင်ရိုးရာ ဝတ်စား ဆင်ယင်မှုနဲ့ ကရင်ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တဲ့အပြင် ကျင့်ဝတ်၊ သီလကိုလိုခြံစွာ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်တဲ့ မျိုးနွယ်စုတစု

ဖြစ်တယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။ တလကူးဘာသာဝင် ပင်မနေရာများကတော့ လက်ရှိအချိန်မှာ ထိုင်းနယ်စပ်ဒေသ ထိုမော် (ခေါ်) လေးတော်ခိုမှာ တနေရာနဲ့ ကရင် ပြည်နယ် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် ကွီလုံးတန်ရွာမှာ တနေရာဖြစ်ပြီး ၎င်း ပင်မရှိရာ နေရာများကတော့ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲ ကြောင့် နေရာဒေသအလိုက် ဝတ်ပြုတဲ့ နေရာရှိအောင် ကော့ကရိတ် မြို့နယ် ကျုံးချောင်းဖျားမှာ တနေရာ၊ မွန်ပြည်နယ် ကျိုက်မရောမြို့ နယ် မီးကသစ်ရွာနားမှာ တနေရာ၊ ဒုံရင်းဂွင်တ လကူးဘာသာဝင် အတွက် ဖားအံမြို့နယ် ဂုဏ်သာဖောင် ကျေးရွာမှာ တနေရာ ထား ရှိတယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။

လက်ရှိ ဒုံရင်းဂွင်ရှိ တလကူးဘာသာဝင်များကတော့ ဖားအံမြို့ တောင်ကလေးဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိ (တောမိုရ်ဖာနန်း) အရှင်သူမြတ်ရဲ့ ဩဝါဒ လမ်းညွှန်မှုအောက် နေထိုင်လိုက်နာလျက်ရှိ ပြီး ရိုးရာ အစဉ်အလာ မပျောက်ရန် ထိန်းသိမ်းကာ လယ်ယာလုပ်ငန်း အခြေခံပြီး အေးချမ်းစွာ နေထိုင်လျက်ရှိပါတယ်။

ဂုဏ်သာဖောင်ရွာမှာ နေထိုင်တဲ့ မန်းအောင်သန်းရွှေကတော့ 'ဒီ ဒုံရင်းဂွင်မှာဆိုရင် တလကူးတွေ မပျောက်အောင် ဆရာတော် ပြန် လည် စည်းရုံးပေးတာလည်း အများကြီးရှိတယ်။ ကရင်နှစ်သစ်ကူး ပွဲ တော်ဆိုရင်လည်း ကျနော်တို့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်နဲ့ ဆရာတော် ဖော် ထုတ်ပေးခိုင်းတယ်။ ဩစာရှိသူ ကောင်းမှုကြောင့် ဒီနယ်က တလကူး ဘာသာဝင်တွေက အေးအေးချမ်းချမ်းနဲ့ အနှောင့်အယှက်မရှိ နေနိုင်တာ ဖြစ်တယ်'လို့ သူက ပြောပါတယ်။

ရွာမှာနေထိုင်တဲ့လူတွေအများစုကတော့ လယ်ယာအလုပ်ကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်နေပြီး အင်ဖက်ကျသည့် အချိန်မှာ အင်ဖက်ကောက်ပြီး အပိုငွေရှာကြပါတယ်။ အချို့လည်း ဘန်ကောက်တက် အလုပ်သွား ရောက် လုပ်ကိုင်တာလည်း ရှိပါတယ်။ ရွာမှာက ကျန်းမာရေး၊ ပညာ ရေးအတွက် ဘာမှမရှိပါဘူး။ တဦးတယောက် နေမကောင်းဖြစ်ရင်တော့ ဆေးမြီးတိုနဲ့သာကုပြီး မရပါက အခြားရွာက ဆေးခန်းသွားရ ပါတယ်။

ကလေးတွေအတွက် ပညာရေးကတော့ အနီးစပ်ဆုံးအခြားရွာမှာဘဲ ကျောင်းသွားတက်ရပါတယ်။ ရွာထဲမှာ နေထိုင်တဲ့ လူကြီး၊ လူငယ်၊ ကလေးအားလုံး ကရင်ရိုးရာ အကျိုးကိုသာ ဝတ်ဆင်ရတဲ့အတွက် အခြား ရွာမှာ ကျောင်းသွားတက်ရင်လည်း မူလတန်းအထိ သူတို့ဝတ်နေကျ ကရင်ရိုးရာဝတ်စုံကိုသာ ဝတ်ဆင်ပြီး ကျောင်းတက်ကြပါတယ်။

'အတန်းငယ်တဲ့ကလေးတွေကတော့ ကရင်သင်တိုင်းနဲ့ပဲ ကျောင်း သွားတယ်။ အတန်းကြီးလာရင်တော့ သင်တိုင်းနဲ့ ကျောင်းသွားလို့မရဘူး။ ကျောင်းဝတ်စုံပြောင်းဝတ်ရတာပေါ့။ ဒီရွာမှာတော့ အတန်းကြီးတယ် ဆိုလို့ ကျနော် သမီးတယောက်ပဲရှိတယ်။ သူကတော့ ၇ တန်းတက်တယ်။ ကျောင်းသွားတဲ့အချိန်ဆိုရင် ကျောင်းဝတ်စုံဝတ်တယ်။ အိမ်ပြန် ရောက် ရင်တော့ သင်တိုင်းပဲပြန်ဝတ်တယ်။ ကျောင်းဝတ်စုံကတော့ အိမ်အောက် မှာပဲ သူထားတယ်။ အိမ်ပေါ်တော့ သူမတင်ဘူး။ သူ့အသိနဲ့သူပေါ့'ဟု မန်းအောင်သန်းရွှေက ပြောပါတယ်။

ဂုဏ်သာဖောင် ရွာမှာတော့ လက်ရှိအချိန်ထိ အထက်တန်း တက် ရောက် ပညာသင်ယူနိုင်တဲ့လူ မရှိသေးပါဘူး။ အများစုက အရွယ်ရောက် လာတာနဲ့ အိမ်နီးချင်း ထိုင်းနိုင်ငံမှာ သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရ ပါတယ်။

ရွာမှ နေထိုင်တဲ့ တလကူးများကတော့ ကရင်လူမျိုးတို့ရဲ့ ဂုဏ် သိက္ခာ လက္ခဏာများကို ထိန်းသိမ်းပြီး တိမ်ကောနေတဲ့ တလကူး အစဉ်အလာ သမိုင်းများကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်နေတဲ့အပြင် တဖက်မှာ လည်း ခေတ်နှင့်လျော်ညီတဲ့ အတတ်ပညာရှင်တွေ မွေးထုတ်နိုင်ဖို့ သူတို့ မျှော်မှန်းနေဆဲပါပဲ။

အဲဒီဂုဏ်သာဖောင်ရွာလေးရဲ့ ထူးခြားချက်တခုကတော့ မည်သည့် ဂုဏ်ပကာသနမှ မရှိဘဲ ဆွေမျိုးရင်းချာသဖွယ် စိတ်ဓာတ်ထားပြီး နေထိုင်ကာ သီလ၊ သမာဓိ စောင့်ထိန်းပြီးနေထိုင်တဲ့အတွက် ခိုက်ရန် ဖြစ်မှု၊ ခိုးမှု၊ ဒုစရိုက်မှု မရှိတဲ့အပြင် အရက်သေစာနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲသူ လုံးဝကင်းစင်တဲ့ရွာလေး ဖြစ်တယ်လို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ယခုအချိန် သူတို့ရွာမှာ ဧည့်သည်တွေ တည်းခိုလို့ရအောင် အဆောက်အဦးဆိုလို့ ပိရမစ်ပုံ ဝါးနဲ့ဆောက်ထားတဲ့ ဓမ္မာရုံတလုံးရယ်၊ လူအယောက် ၂၀ ဆုံတဲ့ နှစ် ၃၀ ကျော် ဇရပ်ငယ်လေးတလုံးရယ်ပဲရှိ ပါတယ်။ အဲဒီအတွက် သူတို့ရည်မှန်းထားတာ တခုကတော့ အပတ်စဉ် ဥပုဒ်နေ့မှာ ဆွမ်း၊ ထမင်းကျွေးမွေးဖို့ ဆွမ်းစားဓမ္မာရုံကြီး တလုံး တည် ဆောက်ရန် သူတို့စီစဉ်ထားပြီး ကျေးရွာလူထုအနေအထားနဲ့ လူအင် အား၊ ငွေအင်အား မညီမျှတဲ့အတွက် လက်ရှိအချိန် မတည်အလှူရှင်ရှိဖို့ သူတို့မှာမျှော်လင့်ထားပြီး ရှိတဲ့အင်အားနဲ့ သူတို့ကြိုးစားနေဆဲပါ။

ခေတ်ကာလ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသည်နှင့်အမျှ သူတို့ရဲ့လူနေမှု ပုံစံများဟာ ကရင်ရိုးရာ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုနဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာ များကို ထိန်းသိမ်းရာရောက်တဲ့အတွက် ကရင်လူမျိုးအများစုက သူတို့ ကို လက်ခံအားပေးနိုင်မှုများရှိသလိုပဲ ရှေးရိုးစွဲလူနေမှုစနစ်ဟုဆိုကာ အလားတူ နေထိုင်မှုမျိုးကို ဝေဖန်ရှုတ်ချတဲ့လူတွေလည်း ရှိနေပြန်ပါ တယ်။

ငါးပါးသီလနဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလ စောင့်ထိန်းပြီး ကရင်ရိုးရာ ဝတ်စား ဆင်ယင်မှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်း မပျောက်ပျက်အောင် သူတို့လို ထိန်းသိမ်းနိုင် ဖို့ဆိုတာ မလွယ်ပါဘူး။ တိုးတက်လာတဲ့ ခေတ်အခြေအနေ၊ ပြောင်းလဲ လာတဲ့ သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်နားမှာ သူတို့မျိုးဆက်သစ်တွေကကော ဒီလို နေထိုင်မှုမျိုးကို နှစ်ပေါင်းကြာရှည်စွာ ထိန်းသိမ်း နိုင်ပါ့မလားလို့ တွေး မိရင်း ဆုတောင်းနေမိပါတော့တယ်။

ပေါ့ပါးစွာလွင့်နေတဲ့ ကဟန် - ပျော်ရွှင်သံအတိန်သီချင်း - ကရင်မော်ဒယ်

မောင်ကျော်စွာ

နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ ကရင် နှစ်သစ်ကူးမိန့်ခွန်းကို ဖတ်ပြီးနောက် အဲဒီမိန့်ခွန်းထဲမှာပါတဲ့ စကား လုံးများ၊ အကြောင်းအရာများက ပေးတဲ့အတွေးထဲမှာ နှစ်မြောသွားပါတယ်။

ကျွန်မတို့ ကရင်တိုင်းရင်းသားတွေဟာ ရိုးသားတယ်။ သစ္စာရှိတယ်။ ရှင်းရှင်းတေးတေး ပြတ်ပြတ်သားသား လုပ်ကိုင်တတ်ကြတဲ့ ရှေးက ဘိုးဘွားဘီဘင်တွေရဲ့ လက်ဆင့်ကမ်းအမွေကို မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းလာခဲ့တာဟာလည်း ဒီကနေ့ဆိုရင် ၂၇၅၇ နှစ် ပြည့်မြောက်ခဲ့ပါပြီ။

‘ကရင်ပြည်နယ်နဲ့ ကရင်တိုင်းရင်းသားတွေအတွက်သာမက ကမ္ဘာ တဝှမ်းကို အကြောင်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ရောက်ရှိနေကြတဲ့ ကရင် တိုင်းရင်းသား တွေ အားလုံးအတွက် ကရင်ပြည်နယ်လှည့်ကျလှည့်ကျလည်း ပိုမိုဝင်းလက် တောက်ပပြီး လှပလာခဲ့ပါပြီ။ ကရင်ပြည်နယ်ဟာ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ တည်ငြိမ်ခြင်း၊ သာယာလှပခြင်းတွေကိုသာမက ကြီးမားတဲ့မျှော်လင့်ချက် အလင်းရောင်တွေကို ထွန်းလင်းတောက်ပနေခဲ့ပါပြီ။’

ငြိမ်းချမ်းရေးခရီးလမ်းကို ဖြတ်သန်းလျှောက်လှမ်းကြရမှာလည်း Karen Model ကရင်မော်ဒယ်ဆိုပြီး ပြောစမှတ်တွင်ရအောင် လက်တွေ့ ကျကျ ဦးဆောင်ပြခဲ့တာတွေလည်း အထင်အရှားပဲဖြစ်ပါတယ်။ အခုဆို ရင် ကရင်ပြည်နယ် ဒေါက်တောင်တန်းမြေမှာ အောင်ပွဲခံတဲ့ ဖားစည်သံ တွေ လွင့်ပျံ့နေခဲ့ပါပြီ။ သေနတ်သံတွေ တိတ်ဆိတ်ပြီး ငြိမ်းချမ်းခြင်းရဲ့ မေတ္တာတေးသံတွေ၊ စာသင်ကျောင်းက စာအံသံတွေနဲ့ ခေါင်းလောင်းသံ တွေ လွင့်ပျံ့လာခဲ့ပါပြီ။ ကရင်တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ကရင်မြေမှာ ငြိမ်းချမ်းခြင်းရဲ့ အသီးအပွင့်တွေ တဖြည်းဖြည်းချင်း ဝေသာလာခဲ့ပါပြီ။ တချို့မငြိမ်းချမ်းသေးတဲ့ ဒေသတွေဆီက ပြည်သူတွေဟာ ဝမ်းသာအားရ အားကျစွာနဲ့ ငေးမျှော်ကြည့်ခြင်းကို ခံယူနေရပါပြီ။

‘ကရင်တိုင်းရင်းသားများ ကတဲ့အခါမှာ မြူးမြူးကြွကြွ ကမ္ဘာမြေကြီး မှာ ဆွဲအားမရှိတော့သလို ပေါ့ပါးစွာလွင့်နေတဲ့ သဏ္ဍာန် ဆောင်ပါတယ်။ စိတ်ရဲ့ရွှင်လန်းမှုကို ကိုယ်အမူအရာနဲ့ ပြလိုက်တာပါပဲ။ သီဆိုတဲ့သီချင်း တွေကလည်း ပျော်ရွှင်သံအတိန်နဲ့ ကရင် တိုင်းရင်းသားတွေ သီဆိုကခုန် တာ ကြည့်ရတဲ့အခါမှာ ကျွန်မတို့ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်း၊ ကိုယ်၏ကျန်းမာခြင်းတို့နဲ့ ပြည့်စုံဖို့ ကြိုးစားနိုင်မယ့် အင်အားတွေနဲ့ ပြည့်လာရပါတယ်။’

ကရင်တိုင်းရင်းသားတွေလိုပဲ အခြားတိုင်းရင်းသားပြည်သူတွေ အားလုံးမှာလည်း ငြိမ်းချမ်းသာယာပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လိုတဲ့ ဆန္ဒ အပြည့်အဝရှိတယ်ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ သံသယရှိလိမ့်မယ် မဟုတ်ပါဘူး။ စကားကုန်ပြောရရင် ငြိမ်းချမ်းရေးကို အခုရရင် အခု ချက်ချင်း တောင် လိုချင်ကြတာပါ။

ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိဖို့ စိတ်ကောင်းစေတနာရှိဖို့လိုသလို မှန်ကန်ဖြောင့် မတ်တဲ့ ဦးတည်ချက်တွေနဲ့ လက်တွေ့တကယ်တမ်း လုပ်ဆောင်နိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်လမ်းစဉ်တွေလည်း ပီပီပြင်ပြင်ရှိဖို့ မူချ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒီနှစ်ခု ပြည့်စုံမှန်ကန်နေပြီဆိုရင် ငြိမ်းချမ်းရေး မှန်ကန်မှုကို မရောက်နိုင် စရာ မရှိပါဘူး။

နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ မိန့် ခွန်းမှာပါရှိတဲ့ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်တဲ့ သဘောထားဆန္ဒနဲ့ စေတနာကို ယုံမှား သံသယ မရှိပါဘူး။

ဒါပေမယ့် NCA ဘောင်ထဲကနေ လျှောက်လှမ်းနေတဲ့ ငြိမ်းချမ်း

ရေး ခရီးလမ်းကြောင်းကတော့ မေးခွန်းထုတ်စရာတွေ သိပ်ကို များ ပါတယ်။ NCA ဘောင်ထဲကနေ ငြိမ်းချမ်းရေးမှန်ကန်မှုကို တကယ်တမ်း ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း လျှောက်လှမ်းနိုင်ပါ့မလား။

ပထမအချက်က NCA ဘောင်ထဲက လမ်းကြောင်းဆိုတာ ဒီချုပ် ပါတီအစိုးရရဲ့ ကိုယ်ပိုင်လမ်းကြောင်း မဟုတ်ပါဘူး။ (အခမဲ့ ကူလီထမ်း သလို ထမ်းထားရတဲ့) ယခင်အစိုးရထံကနေ ‘ဆက်ခံထားတဲ့ လမ်း ကြောင်း’ ဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရတရပ်ဟာ ကိုယ်ပိုင်လမ်းကြောင်း၊ ကိုယ် ပိုင်ပေါ်လစီနဲ့ လွတ်လပ်မှု မလွဲမသွေရှိဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဒုတိယအချက်က NCA ဘောင်ထဲက လမ်းကြောင်းဟာ ငြိမ်းချမ်းရေး မှန်စွာဆိုလျှင် လျှောက်လှမ်းတဲ့ ‘တစ်ခုတည်းသော လမ်းကြောင်း မဟုတ် ဘူး’ ဆိုတဲ့အချက်ပါပဲ။ ဒီအချက်ကို မြောက်ပိုင်းမဟာမိတ်များလိုဆို တဲ့ အင်အားစုများရဲ့ လှုပ်ရှားမှုနဲ့ တောင်းဆိုမှု၊ NCA စာချုပ်ထဲ ပါဝင် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မရှိသေးဘဲ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းနေတဲ့ UNFC ထဲက DPN ဆိုတဲ့ စုဖွဲ့မှုတွေက သက်သေခံနေပါတယ်။

တတိယအချက်က NCA လမ်းကြောင်းအတိုင်း ကာချုပ်ရဲ့ ‘တပ် ငြိမ်းမှု ၆ ရပ်’ အတိုင်း လိုက်ပါ လျှောက်လှမ်းရမယ်လို့ စစ်တပ်က တွင်တွင် ပြောဆိုနေတဲ့အချက်။

ဒီအချက် ၃ ချက်ဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးခရီးစဉ်ကို လျှောက်လှမ်းရာမှာ မလိုအပ်ဘဲ ကွေ့ကောက်ခက်ခဲရည်ကြာစေတဲ့ အကြောင်းတရား အခြေခံတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီသုံးချက်ထဲမှာ ပင်မနဲ့အခြေခံက ယခင် အစိုးရ ချန်ထားခဲ့တဲ့ NCA လမ်းကြောင်းကို ပြင်ဆင်ချက်မရှိဘဲ ဒီတိုင်း လက်ခံနေတာနဲ့ ဒီစာချုပ်နဲ့ ကာချုပ်ရဲ့ ‘တပ်ငြိမ်းမှု ၆ ရပ်’ အတိုင်း မလွဲမသွေ လိုက်ပါလျှောက်လှမ်းရမယ်လို့ တဖက်သတ် တောင်းဆိုနေတဲ့ အချက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ NCA မှာ အရင်ပထမဆုံးလက်မှတ်ထိုးမှသာ UPDJC ထဲ ပါဝင်နိုင်ပြီး နိုင်ငံရေးဘောင်တွေ သုံးသပ်နိုင်မယ်ဆိုတာ မျိုးပေါ့။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကသာ ‘Karen Model ကရင်မော်ဒယ် ဆိုပြီး ပြောစမှတ်တွင်ရအောင် လက်တွေ့ကျကျ ဦးဆောင်ပြခဲ့တာတွေလည်း အထင်အရှားပဲ ဖြစ်ပါတယ်’လို့ ရည်ညွှန်းပြောဆိုနေသော်လည်း တကယ်တမ်းလက်တွေ့မှာ KNU က ဦးဆောင်တဲ့ UNFC ဆိုတဲ့ တပ်ပေါင်းစုဟာ တစုတစည်းထဲ NCA ဘောင်ထဲကို Karen Model အတိုင်း ပါဝင် မလာနိုင်ခဲ့ပါဘူး။

DPN ဆိုတဲ့ စုဖွဲ့မှုနဲ့ အလွတ်ရော၊ တရားဝင်ပါ အကြိမ်ကြိမ် ညှိနှိုင်း နေရတယ် မဟုတ်ပါလား။ ဒါ့အပြင် KNU အတွင်းမှာ ဒီလမ်းကြောင်း ရွေးချယ်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စည်းလုံးညီညွတ်မှုဟာ အကြီးအကျယ် ယိမ်းခါသွားတာကို ပြီးခဲ့တဲ့ KNU ၁၆ ကြိမ်မြောက် ကွန်ဂရက်မှာ တွေ့မြင်ခဲ့ကြရတယ် မဟုတ်ပါလား။ ညီညွတ်ရေးဟာ အနံ့တွေထွက်ပြီး အက်ကြောင်းတွေထဲနေတဲ့ ခူးရင်းသီးကို နှီးနဲ့စည်း ချည်ထားရတာမျိုး ပါ။

ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းကြောင်းကို လျှောက်တဲ့အခါတိုင်း KNU က ပေးရ တဲ့တန်ဖိုးကို အစိုးရအဆက်ဆက်နဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ခဲ့တဲ့ သမိုင်း ကြောင်း ဖြစ်စဉ်တွေကို ပြန်လည်လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်ရင် အထင်အရှား တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ကွဲအက်သွားတာ၊ ခွဲထွက်သွားတာ၊ အသက်ပေးသွား ရတာ စသဖြင့် တန်ဖိုးတွေ များလှပါတယ်။

ဒါကြောင့် Karen Model ကရင်မော်ဒယ်ဆိုတာ ‘အတုယူ လျှောက် လှမ်းရမယ့် မော်ဒယ်လား/ သတိကြီးကြီးထားပြီး သင်ခန်းစာယူရမယ့်

မော်ဒယ်လား’ ဆိုတာ ခွဲခြားဖို့ လိုပါသေးတယ်။ ဒီလိုခွဲခြားနိုင်ဖို့ အချိန်တချို့တော့ လိုပါလိမ့်မယ်။ သမိုင်းမှာတော့ ကော်ကဆာ စောဟန်တာသာမွေးရဲ့ ‘KRC မော်ဒယ်’ ရှိခဲ့ဖူးတယ် မဟုတ်ပါလား။

လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်တွေထဲကနေ ထုတ်နုတ်ပြောရမယ်ဆိုရင် DKBA၊ စောသမ္မဟ၊ စောဖယ်ရီမို၊ ရှမ်းလယ်ပြင်ကိုကိုကြီး၊ ပဒို အောင်ဆန်းအဖွဲ့၊ စောထိန်မောင်ရဲ့ KNU/KNLA ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ(PC) စတာတွေဟာ နုဝတ-နအဖ စစ်အစိုးရရဲ့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးမှာ ‘ကရင်မော်ဒယ်ကြီး’ တွေ မဟုတ်တောင် ‘ကရင်မော်ဒယ်လေး’ လို့ ပြောမယ်ဆိုရင် ပြောလို့ရ တာပါပဲ။

ဒီအဖွဲ့တွေ၊ ဒီမော်ဒယ်လေးတွေဟာ သူတို့မိခင်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တဲ့ KNU ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးဆိုတဲ့ ဝမ်းမိုက်ကိုခွဲပြီး မွေးလာတဲ့ ကရင်မော်ဒယ်တွေလို့ပြောရင် ရနိုင်ပါတယ်။

ဒါတွေဟာ တန်းတူရေး၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည် ထောင်စုကို ဦးတည်လျှောက်လှမ်းနေတဲ့ KNU ကရင်အမျိုးသား အစည်း အရုံးအတွက် နာကျင်ခါးသီးစရာ သမိုင်းဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာတွေ ဖြစ်ပါ တယ်။

သေနတ်သံတွေ တိတ်ဆိတ်ပြီး လွင့်ပျံ့နေတဲ့ အောင်ပွဲခံတဲ့ ဖားစည် သံတွေ၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်းရဲ့ မေတ္တာတေးသံတွေ၊ စာသင်ကျောင်းက စာအံ သံတွေနဲ့ ခေါင်းလောင်းသံတွေ၊ ကမ္ဘာမြေကြီးမှာ ဆွဲအားမရှိတော့သလို ပေါ့ပါးစွာလွင့်နေတဲ့ ကဟန်တွေ၊ ပျော်ရွှင်သံ အတိန်နဲ့ သီဆိုနေတဲ့ သီချင်းသံတွေဟာ အခမ်းအနားစင်မြင့်ပေါ်မှာ၊ သတင်းစာ စာမျက်နှာ ပေါ်မှာ၊ နှစ်သစ်ကူးနေ့၊ ပြည်နယ်နေ့တွေမှာသာ ကြားရမြင်ရတတ်တဲ့ စကားလုံးသက်သက်၊ ဧည့်ခံမှုသက်သက်၊ အခမ်းအနားဆန်ဆန် မဟုတ်ဘဲ ကရင်ပြည်နယ်၊ ဒေါက်တောင်တန်းမှာသာ ကွက်ပြီး ပြည့်နေ၊ သာနေတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ ‘မနေ့မြေ၊ ရှမ်းရိုးမ၊ တောင်လေပွင့်သော ချင်းမြေမြင့်၊ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်’ စတဲ့ မြန်မာပြည်တပြည်လုံးအနှံ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်း ပြည့်ဝန်း၊ ရွှန်းလက်၊ သာယာဝင်းပိုင်ပါစေ။ လက်တွေ့ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါစေ။ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ပေါ်လာသမျှ တွေလည်း အခွန်ရည်တည်တဲ့ပြီး ခိုင်မြဲပါစေလို့ ကရင်နှစ်သစ်ကူး ၂၇၅၇ အခါသမယမှာ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါ တယ်။

Karen Model ကရင်မော်ဒယ် ဆို တာ “အတုယူလျှောက်လှမ်းရမယ့် မော်ဒယ်လား/ သတိကြီးကြီးထား ပြီး သင်ခန်းစာယူရမယ့် မော်ဒယ် လား” ဆိုတာ ခွဲခြားဖို့ ...

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးနေ့

ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးနေ့အတွက် လက်ရှိ မြန်မာပြည်၏ လူ့အခွင့်အရေး အခြေအနေ၊ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဒေသခံပြည်သူများ၏ လူ့အခွင့်အရေး အခြေအနေများနှင့်ပတ်သက်၍ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၉ ရက်က ကေအိုင်စီ၏ မေးမြန်းချက်အပေါ် ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ KHRG ၏ Advocacy Coordinator စောဝေလေးက ပြောကြားချက်ကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုလုံး အတိုင်းအတာအနေနဲ့ပြောရလို့ရှိရင် လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေဆိုတာက ပြောရတာ တော်တော်ခက်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ တချိန်တုန်းက ကရင်ပြည်နယ်မှာ စစ်ပွဲကြောင့် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရမှု ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်နေချိန်မှာ တခြားနေရာမှာ သိပ်မဆိုးရွားဘူး။ အခုလောလောဆယ် ကရင်ပြည်နယ်မှာ ဖြစ်တာတွေရှိတော့ တနိုင်ငံလုံးရဲ့ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေက တိုးတက်တယ်လို့ ပြောရမှာ ခပ်ခက်ခက်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် အရပ်သားအစိုးရ တက်လာပြီးနောက်ပိုင်းမှာတော့ လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုပိုင်ခွင့်က နည်းနည်းကောင်းလာတဲ့ အနေအထားမှာ ရှိလာတယ်လို့ ပြောလို့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ့်လိုအပ်တဲ့ အတိုင်းအတာ တခုအထိ ကောင်းလာပြီလားဆိုတာတော့ မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကရင်ပြည်နယ်မှာတော့ လူ့အခွင့်အရေး အထူးသဖြင့် သူတို့အခွင့်

အရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး အကုန်လုံးတော့ မဟုတ်ပေမယ့် တော်တော်များများ တော့ နားလည်လာတယ်လို့ ပြောလို့ရပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျနော်တို့ KHRG အဖွဲ့တင်မဟုတ်ဘူး။ အခြားအဖွဲ့အစည်းတွေကလည်း လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းတွေ၊ ပညာပေး သင်တန်းတွေ တော်တော်များများ ပေးနိုင်လာတယ်။ အရပ်သားအစိုးရ မတက်ခင်ကတည်းကလည်း လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သင်တန်းတွေပေးတာတော့ ရှိခဲ့တယ်။ အရပ်သားအစိုးရ တက်လာတဲ့နောက်ပိုင်း သူတို့ရရှိတဲ့ လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သင်တန်းတွေ ပိုမို ပြုလုပ်လာနိုင်တဲ့အပေါ်မှာ တော်တော်များများတော့ နားလည်လာတာတွေ ရှိပါတယ်။

ထပ်ပြီးတော့ လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကရင်ပြည်နယ် အတိုင်းအတာတစ်ခုလုံးအနေနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် တချို့အရာတွေ နည်းနည်းကောင်းလာတာရှိသလိုပဲ တချို့ကတော့ တဖက်က ဆိုးလာတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်မှာ ကောင်းလာတယ်လို့ ပြောနိုင်တာတစ်ခုကတော့ ဒေသခံတွေရဲ့ ပြောပြချက်အရ ၂၀၁၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလနောက်ပိုင်းမှာဆိုရင် အတင်းအဓမ္မ အလုပ်စေခိုင်းမှုက သိသိသာသာ လျော့ကျသွားတာကို ကျနော်တို့တွေ့ရပါတယ်။ ဒါက အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်တဲ့ ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုလို့ ပြောလို့ရပါတယ်။

နောက်တခုကတော့ လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်နဲ့ လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုပိုင်ခွင့်ကတော့ ကရင်ပြည်နယ်ရဲ့ တချို့နေရာတွေမှာ ရှိလာ

ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ တိုက်ပွဲတွေ အဖြစ်နည်းလာတယ်။ ဂိတ်တွေ နည်းလာတဲ့အတွက် ခေါ်ယူစစ်ဆေးမှုတွေ နည်းလာတယ်။ အစိုးရတပ်တွေ လမ်းပေါ်မှာ တပ်စွဲတာတွေ နည်းလာတဲ့အပေါ်မှာ ရွာသားတွေပြောပြချက်အရ သူတို့သွားလာရတာ နည်းနည်း လွတ်လပ်လာတယ်။ နောက်တခုက အရင်တုန်းက တိုက်ပွဲတွေ ကြီးကြီးမားမား ဖြစ်ခဲ့တော့ ရွာသားတွေအပေါ်ပစ်မှတ်ထားပြီး တိုက်ခိုက်တာတွေ ရှိခဲ့တယ်။

အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကာလ ၂၀၁၂ ကနေ အခုချိန်အထိ ရွာသားတွေကို ပစ်မှတ်ထားပြီး လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတွေ မတွေ့ရတော့တဲ့ အနေအထားရှိတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။ အိမ်တွေ တလုံးတလေ မီးရှို့ခံရတာတွေတော့ ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အရင်တုန်းကထက်တော့ နည်းနည်းကောင်းလာတာ တွေ့ရပါတယ်။ တဖက်မှာကောင်းလာသလိုပဲ တဖက်မှာတော့ အထူးသဖြင့် မြေယာပြဿနာတွေပေါ့။ အဲဒီ မြေယာပြဿနာဆိုတာက ဟိုးအရင်ကတည်းကလည်း ရှိခဲ့ပေမယ့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်တဲ့ကာလမှာတော့ ဟိုးအရင်တုန်းက ဆွဲထားကြတဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းတွေ အကောင်အထည်ဖော်လာကြတယ်။ နောက်ပြီး စီမံကိန်းအသစ်တွေလည်း အများအပြားဝင်လာကြတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်နေတဲ့ကာလ ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုတွေ ပိုများလာတဲ့အခါကျတော့ ကျနော်တို့တွေ့ရှိချက်အရ ဒေသခံတွေရဲ့ မြေယာသိမ်းဆည်းခံရမှုတွေဟာလည်း များလာတာကို တွေ့ရပါတယ်။

အဲဒီအပြင် ကရင်ပြည်နယ်ထဲမှာရှိတဲ့ မြိုင်ကြီးငူဒေသ စစ်ဘေးရှောင်တွေ အနေနဲ့ကလည်း အခုထိ နေရပ်မပြန်နိုင်သေးဘူး။ နယ်စပ်မှာ ခိုလှုံနေရတဲ့ ဒုက္ခသည်တွေအနေနဲ့ကလည်း အခု စားနပ်ရိက္ခာ လျော့ချခံရတာတွေရှိသလို မြိုင်ကြီးငူစစ်ဘေးရှောင်တွေကလည်း အခုထိ စားနပ်ရိက္ခာ ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်နေရဆဲပါ။ သူတို့အနေနဲ့က ပြန်လာဖို့က သူတို့ဘဝလုံခြုံမှုမရှိသေးတဲ့ အနေအထားမှာ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့တွေမှာ ဘဝလုံခြုံရေး၊ အသက်လုံခြုံရေး အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ လုံခြုံရေးတွေအပေါ်မှာ စိုးရိမ်မှုရှိနေဆဲဖြစ်တာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီတော့ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတွေအနေနဲ့ကလည်း ဆက်လက် ကူညီပံ့ပိုးပေးသွားဖို့ တိုက်တွန်းချင်ပါတယ်။

ကရင်ပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ ကျေးရွာဒေသခံလူထုတွေအနေနဲ့က အခုတပ်မတော်ရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေကို တွေ့မြင်ရခြင်းအားဖြင့် သူတို့အနေနဲ့ ကြီးကြီးမားမား စိုးရိမ်ချက်တခုရှိနေပါတယ်။ အဲဒါကတော့ တပ်လှုပ်ရှားမှုတွေ သူတို့မြင်နေရတဲ့အခါကျတော့ တိုက်ပွဲ ကြီးကြီးမားမားဖြစ်ပြီး သူတို့အရင်လို ဆိုးရွားတဲ့အတွေ့အကြုံကို နောက်ထပ် ပြန်မကြုံချင်ကြတော့တဲ့အတွက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရွာသားတွေ ပြောပြချက်အရကတော့ အခုလက်ရှိငြိမ်းချမ်းရေးကို ယုံကြည်မှုသိပ်မရှိသေးပေမယ့် မျှော်လင့်ချက်ရှိနေပါတယ်။ ဒါကတော့ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်ဖို့ပေါ့။

(၇) ကြိမ်မြောက်

မျိုးဆက်သစ်လူငယ်သင်တန်းကျောင်းဆင်းပွဲပြုလုပ်

ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောရှား ကရင်အမျိုးသားများ၏ အခွင့်အရေးကို တောင်းဆိုပေးမည့် မျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်များအား မွေးထုတ်ပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် KNU-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၊ စည်းရုံးရေးနှင့် ပြန်ကြားရေး

ဌာနမှ ဦးဆောင်ဖွင့်လှစ်သည့် ၇ ကြိမ်မြောက် မျိုးဆက်သစ်လူငယ်သင်တန်းကျောင်းဆင်းပွဲကို ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ KNU ထိန်းချုပ်နယ်မြေမှ ခရိုင် ၇ ခုအပြင် မြန်မာပြည်တွင်းရှိ ကရင်လူမျိုးများ နေထိုင်ရာဒေသ

များမှ ပေးပို့လာသည့် ကျောင်းသားများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၃၄ ဦး တက်ရောက် အောင်မြင်သည့် ယခုကျောင်းဆင်းပွဲကို KNU ဖားအံခရိုင်၊ သေ့ဘေ့ထာ့ စခန်း ခန်းမဆောင်၌ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျောင်းအုပ်ဖြစ်သူ ပဒိုစော

လစွတန်က 'ဒီကျောင်းဆင်းပြီးတဲ့ လူငယ်တွေဟာ တော်လှန်ရေးအောင်မြင်သည်အထိ စွမ်းဆောင်ပေးမှာ ဖြစ်သလို တော်လှန်ရေးအောင်မြင်ပြီးတောင်မှ ဆက်ပြီး အရည်အချင်းရှိရှိ ဦးဆောင်နိုင်တဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ ဖြစ်လာနိုင်ဖို့ အထိ ရည်မှန်းထားပါတယ်'ဟု

ပြောသည်။ မျိုးဆက်သစ် ကျောင်းသင် မိမိတို့ကဲ့သို့ တော်လှန်ရေး လုပ်ဆောင်နေသော လူမျိုးမတူသည့် အင်အားစုများနှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်တတ်ရန်၊ တော်လှန်ရေး အခြေခံစိတ်ဓာတ် မြှင့်မြှင့်မားမား ထားရှိရန်၊ စီမံခန့်ခွဲ အုပ်ချုပ်တတ်သော ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ရန် အတွက် မျိုးဆက်များကို ဖော်ထုတ်ပေးရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပဒို စောလစွတန်က ဆက်ပြောသည်။

ပဒိုစောလှထွန်း၊ KNU ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများနှင့် ကေအဲန်ယူ၏ မျိုးဆက်သစ်ကျောင်းမှ ကျောင်းတာဝန်ရှိသူများ၊ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၅၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ယခုနှစ် မျိုးဆက်သစ်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်အောင်မြင်ခဲ့သော ဒူးပယာလာခရိုင်၊ ဝင်းရေးမြို့နယ်မှ ကျောင်းသူ နော်ပန်းရီက 'ကျောင်းမှာ ခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုပညာတွေ ရလိုက်တယ်။ ကျောင်းပြီးပြီဆိုတော့ ကိုယ့်မြို့နယ်မှာ ကျရာတာဝန် ပြန်ထမ်းဆောင်သွားမယ်။ တရားရေးဌာနမှာ ပိုလုပ်ချင်ပါတယ်'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအထိ အခြေခံစစ်သင်တန်းအပါအဝင် KNU ၏ အခြေခံ လမ်းစဉ်၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ ကရင်တော်လှန်ရေးသမိုင်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဖက်ဒရယ်ဆိုင်ရာ စသည့် ဘာသာရပ်များကို KNU (ဗဟို) ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများနှင့် နိုင်ငံခြား သင်တန်းဆရာတို့က သင်ကြားပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယနေ့ ပြုလုပ်သည့် ကျောင်းဆင်းပွဲ အခမ်းအနားသို့ KNU ဗဟိုကော်မတီဝင် ပဒိုစောသမိန်ထွန်း၊ KNU တွဲဘက် အတွင်းရေး

မျိုးဆက်သစ် လူငယ်သင်တန်းကျောင်းကို ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ဝေါလေခီး၌ KNU အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ဟောင်း ပဒို မန်းရှာ ၁ နှစ်နှင့် ၆ လတာ ကူညီ ပံ့ပိုးသင်ကြားပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

လေ့ပေါ်မှဆင်းလိုက်သည်နှင့် သံလွင်မြစ်ကမ်းနံဘေးတွင် တံအိမ်လေးများကို ဆီးကြိုမြင်တွေ့လိုက်ရသည်။ တံလေးများရှိ လူများ၏ အခြေအနေများက မလှပကြ။ ခနော်ခန့် တံလေးတလုံးထဲတွင် ၃ နှစ်အရွယ် ကလေးလေးတယောက် ထမင်းစားနေသည်။ ထမင်းပန်းကန်ထဲတွင် ထမင်းဖြူနှင့် ငါးပိထောင်းမျှသာ ရောပြီးစားနေကာ မည်သည့်ဟင်းမှ မပါသည်ကို မြင်တွေ့လိုက်ရသည်။

ဤနေရာသည် ၂၀၀၆ ခုနှစ်က KNU-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၊ တပ်မဟာ(၂) နယ်မြေကို နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ (နအဖ) အစိုးရတပ်မတော်မှ ထိုးစစ်ဆင်မှုကြောင့် နေရပ်စွန့် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်လာသည့် စစ်ရှောင် ဒုက္ခသည်များ ယာယီခိုလှုံနေသည့် ပြည်တွင်းစစ်ရှောင် အိတူးထာဒုက္ခသည်စခန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ်-ထိုင်းနိုင်ငံ နယ်စပ် ကေအန်ယူ၊ ဖာပွန်ခရိုင်အတွင်းရှိ သံလွင်မြစ်ကမ်းနံဘေးတွင် ဖွင့်လှစ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး လတ်တလောတွင် လူဦးရေ ၃၀၀၀ ခန့် ခိုလှုံနေထိုင်ကြသည်ဟု သိရသည်။

ကလေးလေး၏ နံဘေးတွင် အဖိုးဖြစ်ဟန်တူသည့် နွမ်းဖတ်နေသော အဝတ်အစား နွမ်းလျနေသော မျက်နှာထားနှင့် မသန်စွမ်း တဦးကိုပါ တွေ့လိုက်ရသည်။ လက်ချောင်းများမရှိဘဲ မိုင်းထိထားသောသူပုံစံမှာ ထူးခြားသောကြောင့် ထိုဦးကြီးနှင့် စကားစမြည်ပြောဖြစ်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာအလှူရှင်တွေက လက်ရှိအချိန်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းပြီး၊ ဒါကြောင့် ဒုက္ခသည်တွေမရှိတော့ဘူးလို့ ထင်လို့ ရိက္ခာ ဖြတ်လိုက်ပြီ။ ရွာပြန်မယ်ဆိုရင် ကျနော်က ခြေလက်တွေလည်း မသန်တော့ဘူး။ မျက်စိလည်း သိပ်မမြင်ရတော့ လုပ်စားကိုင်စားဖို့က အဆင်မပြေဘူး။ ခုလည်း ကလေးကျောင်းစရိတ်၊ စားဝတ်နေရေး အားလုံးက ခက်ခဲနေတာပေါ့'ဟု မသန်စွမ်းတဦးဖြစ်သည့် စောဝါးဝါး(အမည်ရင်းမဟုတ်) က ပြောသည်။

NCA (တနိုင်ငံလုံး အပစ်ရပ်စာချုပ်) လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော ကေအန်ယူ- ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး အပါအဝင် ကရင် လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ အခြေစိုက်ရာ ကရင်ပြည်နယ်တွင် စစ်ပွဲများ မရှိ၍ ငြိမ်းချမ်းပြီဟုဆိုကာ နိုင်ငံတကာမှ အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည် အိတူးထာစခန်းအား ထောက်ပံ့နေသော အကူအညီများကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် လုံးဝ ဖြတ်တောက်ထားလိုက်ပြီဖြစ်သည်။

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံရေးအခြေအနေမှာလည်း စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းရေး မရရှိသေးသလို မိမိတို့ စစ်ပြေးရှောင်များ၏ ဌာနေ ရပ်ရွာများတွင် စစ်ခန်းများ၊ မြေမြှုပ်မိုင်းဟောင်းများ ရှိနေသေးသည့်အတွက် နေရပ်ပြန်ရန်မဖြစ်နိုင်သေးကြောင်း စောဝါးဝါးက ဆက်ပြောသည်။

'စခန်းအတွင်းမှာ လုပ်ကိုင်စားသောက်မယ့် မြေနေရာတွေမရှိဘူး။ အရင်းအနှီးလည်းမရှိဘူး။ ရိက္ခာဖြတ်တောက်လိုက်တဲ့အတွက် စိုးရိမ်မှု မြင့်တက်နေပြီ ဖိုးဒိုဒို(ငါ့တူ)ရယ်။ ဒီမှာ လှိုမိပိတ်ပြီး ဖြစ်သလို နေရင်တောင် အသက်ရှင်နိုင်ဦးမယ်။ ရွာပြန်လို့မှ မိုင်းထပ်ထိရင် အသက်ပါဆုံးရှုံးရဖို့ ရှိပါတယ်'ဟု စိုးရိမ်သဖြင့် ပြောဆိုခဲ့သေးသည်။

လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်နှစ်ခန့် စောဝါးဝါး ရွာတွင်ရှိစဉ်အခါက သူ၏ စပါးပုံမှ စပါးကိုပြန်ယူရန်ကြိုးစားခဲ့စဉ် စပါးပုံတွင် ထောင်ထားသော မြေမြှုပ်မိုင်းဒဏ်ကြောင့် လက်ချောင်းအများစု ပြတ်ထွက်ခဲ့ရပြီး မျက်စိကန်းလူနီးပါး မှုန်ဝါးသွားခဲ့ကာ ဆက်နေရန်မဖြစ်တော့၍ အိတူးထာစစ်ရှောင်စခန်းကို မိသားစုလိုက် ထွက်ပြေးလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောပြသည်။

ကရင်ပြည်နယ်တွင် စစ်ရှောင် ဒုက္ခသည် ၅၀၀၀ ကျော် ခိုလှုံနေသည့် မြိုင်ကြီးနှင့် အိတူးထာ ပြည်တွင်းစစ်ရှောင်စခန်းများ ရှိသကဲ့သို့ ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တလျှောက်တွင်လည်း ကရင်ဒုက္ခသည်စခန်း ၇ ခုအထိ ရှိနေသေးကာ ထိုအထဲတွင် ဒုက္ခသည်စုစုပေါင်း တသိန်းနီးပါး ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် ပြည်တွင်းစစ်ရှောင်စခန်းများဖြစ်သည့် အိတူးထာ နှင့် မြိုင်ကြီးငှ ဒုက္ခသည်စခန်းကို နိုင်ငံတကာနှင့် ပြည်တွင်းရှိ

အိမ်ပြန်ခက်နေသူများ (သို့) အိမ်ပြန်ရန် လမ်းစပျောက်နေသူများ

စောရှား

ကရင်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကသာ အဓိကထောက်ပံ့နေခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ရှိ ဒုက္ခသည်စခန်းများအားလုံးသည်လည်း ကူညီထောက်ပံ့မှု လျော့နည်းလာခြင်း စသည့် အခက်အခဲများကြောင့် ဆုပံလည်းစူးစားလည်းရှားဖြင့် အိမ်ပြန်ရန်လည်း မဖြစ်နိုင်သေးသလို လက်ရှိနေရာတွင်လည်း နေထိုင်လိုစိတ်မရှိတော့သည့် အခြေအနေများသို့ပင် ရောက်ရှိလာပါသည်။

အစိုးရတာဝန်ရှိသူများက ရံဖန်ရံခါသာ စားနပ်ရိက္ခာများ ထောက်ပံ့ပေးနေသော်လည်း ရေရှည်အတွက် နေရပ်ပြန်ရန် စိတ်ချလောက်သည့် အခြေအနေများဖြစ်သော စစ်ပွဲများရပ်တန့်ရန်၊ မိုင်းများရှင်းလင်းပေးရန် လုပ်ငန်းများမှာ အစိုးရ၊ တပ်မတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များ အမြန်ဆုံး ပိုပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်းလည်း နိုင်ငံရေးလေ့လာသုံးသပ်သူများက ပြောဆိုနေကြသည်။

ကရင်ပြည်နယ်မှ စောဝါးဝါးကဲ့သို့ ပြည်တွင်းစစ်ပြေးရှောင်များလည်း တိုင်းရင်းသားဒေသတွင် အများအပြားရှိနေပါသည်။ ထိုအထဲတွင် ကရင်ပြည်နယ်၊ ဝိုင်းမော်မြို့နယ်ရှိ မိုင်းနား RC ဒုက္ခသည်စခန်းတွင် နေထိုင်နေသူ ကချင်တိုင်းရင်းသား ဦးရာဇိန်တူးလည်း အပါအဝင် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်က စတင်ခဲ့သည့် KIO/KIA- ကချင်လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်နှင့် အစိုးရတပ်မတော်တို့ ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ပွဲများကြောင့်

ဦးလဇိန်တူးတို့မိသားစုမှာ ဝိုင်းမော်မြို့နယ်ရှိ ဇာတိရွာ ဂါးရာယန်မှ စွန့်ခွာပြီး မိုင်းနား RC ဒုက္ခသည်စခန်းသို့ ရောက်ရှိနေထိုင် လျှက်ရှိသည်မှာ ၆ နှစ်ကျော်နေပြီဖြစ်သည်။

'အိမ်ပြန်ချင်တာပေါ့ကွာ။ ရွာမှာတုန်းကဆိုရင် စားဝတ်နေရေး မပူရအောင် နေနိုင်တယ်။ လုပ်နိုင်တယ်။ နေလိုပျော်တယ်ပေါ့ နေ့။ စစ်ပွဲဖြစ်လို့ ရွာမှာ အိမ်တွေ၊ ယာတွေ ထားခဲ့ရတာ။ ဒီမှာ(ဒုက္ခသည်စခန်း) မှာက ကြုံသလိုနေ၊ ဖြစ်သလိုစားနေရတာ။ နောက်ပြီး အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းလည်း ဘာမှကို မရှိတာ'ဟု ဦးလဇိန်တူးက ပြောပါသည်။

ကချင်ပြည်နယ်တွင် KIA-ကချင်လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်နှင့် အစိုးရတပ်မတော်တို့၏ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်ခဲ့သည့် တိုက်ပွဲများကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်ရှောင်စခန်းပေါင်း ၁၀၀ အထိရှိပြီး ဒုက္ခသည်ဦးရေ ၁ သိန်း ၂ သောင်းကျော် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

ဦးလဇိန်တူးက 'ကိုယ့်ရဲ့ အိမ်၊ ခြံမြေတွေကို သွားကြည့်ဖို့ဆိုပြီး ရွာကို ခိုးပြန်ကြည့်တဲ့လူရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟိုရောက်တော့ အိမ်တွေလည်း ပျက်၊ တချို့ဆို ရှိတောင်မရှိတော့ဘူး။ အကုန်လုံး ပျက်ဆီးခံထားရပြီး စစ်ပွဲတွေလည်း အချိန်မရွေးဖြစ်နိုင်တာကြောင့် ဦးကတော့ ကိုယ့်အိမ်ရာလေးတောင် ပြန်ကြည့်ချင်ပေမယ့် ပြန်ကြည့်လို့ မရသေးပါဘူး'ဟု ပြောသည်။

ယခုလည်း ဒုက္ခသည်စခန်း၌နေကာ မိသားစုစားဝတ်နေရေး ပြေလည်ရန် ကြိုးပမ်းအလုပ်ဖြင့်သာ အသက်ဆက်နေရသော်လည်း အလုပ်မရှိသည်က ပိုများနေသလို အိမ်ပြန်ရန် လမ်းစကို မမြင်သေးပါဟုလည်း ဦးလဇိန်တူးက နောက်ဆုံး ပြောခဲ့ပါသေးသည်။

၎င်းတို့အား ထောက်ပံ့မှုအနေဖြင့် မြို့နှင့်နီးသောနေရာတွင်သာ အနည်းငယ် ရရှိနေကြခြင်းဖြစ်ပြီး မြို့နှင့်ဝေး၊ KIO ၏ ထိန်းချုပ်မှုနယ်မြေနှင့်လည်း ဝေးသောနေရာများရှိ IDP များသည် ထောက်ပံ့မှု မရှိသည့်အပြင် အချို့မှာ အနေဆင်းရဲ၊ အစားဆင်းရဲ၊ ရာသီဥတုဒဏ်များကို အံ့တုနိုင်စွမ်း မရှိသောကြောင့် အသက်ဆုံးသွားသည့်သူများပင်ရှိကြောင်း ကချင် IDP အရေး ဆောင်ရွက်နေသူများက ပြောနေကြသည်။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များနှင့် အစိုးရတို့အကြား NCA ရေးထိုးသည်ဖြစ်စေ၊ မရေးထိုးထားသည်ဖြစ်စေ ဦးလဇိန်တူးနှင့် စောဝါးဝါးတို့ ခံစားနေရသကဲ့သို့ပင် မြန်မာပြည်တလွှားရှိ စစ်ရှောင်များလည်း ဤကဲ့သို့ပင် အိမ်ပြန်ရန် လမ်းစပျောက်နေသူများ အများအပြားရှိနေပါသေးသည်။ ပြည်သူလူထုများ၏ ဘဝအာမခံချက်များကို ပေးနိုင်သော၊ စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းရေး မရှိသရွှိ ကာလပတ်လုံး အိမ်ပြန်ခက်နေသူများ (သို့မဟုတ်) အိမ်ပြန်ရန်လမ်းစပျောက်နေသူများလည်း ရှိနေမှာအမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကရင်ဒေသက စောဝါးဝါးကတော့ 'ဦးတို့ရဲ့အသက်ကို ဘယ်သူမှ အာမခံရတာ မဟုတ်ဘူး။ မိုင်းမရှိဘူးလို့ ပြောနေတဲ့လူကိုလည်း သွားပေးနေကြည့်ခိုင်းပါ။ နေလိုရုံမှာမဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်လက်တွေ့ရင်ဆိုရတာက ဦးတို့ပါ'ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။

စောရှား

ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကို အဓိကထားကာ ဒေသတွင်း ရပ်ရွာအလိုက် ငွေစုဘဏ်လုပ်ငန်းကို အဓိက စတင် လုပ်ဆောင်နေသည့် အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်း တာဝန်ခံ

မန်းဂီးဒီယံ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပန်းတနော်မြို့နယ်အခြေစိုက်သည့် အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းသည် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကို အဓိကထားကာ ဒေသတွင်း ရပ်ရွာအလိုက် ငွေစုဘဏ်လုပ်ငန်းကို အဓိက စတင် လုပ်ဆောင်နေသည်။ အဆိုပါဖောင်ဒေးရှင်းကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်က ဒေါက်တာဆလိုင်းခင်မောင်အေး (UNDP တွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့သူ)က ငွေစုငွေချေးဆိုင်ရာ နည်းပညာများ စတင် သင်ကြားပေးခဲ့သည်။

ကျောင်းထားမိခင် ငွေစုအဖွဲ့တွင် အများစုမှာ အမျိုးသမီးများသာ ဖြစ်ကြပြီး တဖွဲ့လျှင် ၁၀ ဦး သို့မဟုတ် ၁၅ ဦးဖြင့် တဖွဲ့လျှင် တဖွဲ့မက ဖွဲ့စည်းရင်း ဖူးသစ်စအဖွဲ့၊ ထာဝရအလင်းတန်း၊ သာယာဝေစည် ဧရာဝတီ စသည့် အမည်များ အသီးသီးပေးကာ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လာခဲ့ကြသည်။ ယင်းငွေစုဘဏ်အပြင် ငွေစုက ဆန်များဝယ်ယူသို လှောင်ထားပြီး ငွေထည့်ဝင်ထားကြသူများက ပုံမှန်ချေးဖြင့် ဆန်ပြန်ဝယ်စားနိုင်သည့် ဆန်ဘဏ်ပုံစံလည်း ၄ နှစ်ကြာ လုပ်ဆောင်လာနိုင်ခဲ့သည်။

ပန်းတနော်မြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာအုပ်စု ၅၆ စုတွင် ကျေးရွာပေါင်း ၄၀၀ ကျော်ရှိသည့်အနက် ကျေးရွာ ၈၀ ခန့်ကို အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းအနေဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ် ငွေစုဘဏ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ပေးနေသည့်အပြင် ဘိုကလေးနှင့် ဒေးဒရဲမြို့နယ်များတွင်လည်း အနည်းငယ် တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်နေပြီဖြစ်သည်။

၎င်းလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ လက်ရှိ ဖောင်ဒေးရှင်းတာဝန်ခံ မန်းဂီးဒီယံထံ ကေအိုင်စီက ပန်းတနော်မြို့နယ်၊ ဒေါက်ကြီးကွက်သစ် ကျေးရွာရှိ အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းရုံး၌ သွားရောက်တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခဲ့သည်။

အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းက ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ။

ကျနော်တို့ ပန်းတနော်မြို့နယ်ထဲက အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းက ကျောင်းထားမိခင်အဖွဲ့က ဆရာတွေက သင်တန်းတွေ၊ နည်းပညာတွေကို လာသင်ပေးတာကနေတဆင့် ကျနော်တို့ဒေသထဲက တိုင်းရင်းသားတွေ ကျနော်တို့လူမျိုးတွေ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းနဲ့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု သူတို့ရဲ့ အလုပ်အကိုင် နောက်ပြီး သူတို့ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နိုင်ဖို့အတွက် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ဖို့ကို ကျနော်တို့က အဲဒီသင်တန်းကနေ လုပ်ငန်းတွေကို အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်နေရင်း အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းအဖွဲ့အနေနဲ့ ဖြစ်လာတယ်။ ပြီးတော့ ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းတွေကို စပြီးတော့ လုပ်ဆောင်တယ်။

ကျနော်တို့စတင်တာက ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလထဲမှာ သင်တန်းတွေနဲ့ စတင်ပြီးတော့ ကျနော်တို့ လူ ၇ ယောက်ကနေပြီး စလုပ်တာပေါ့။

အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းက ဘာတွေကို လုပ်ရှားဆောင်ရွက်သလဲ။

ကျနော်တို့ အဖွဲ့လုပ်ငန်းဆောင်တာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ကျနော်တို့ ဒေသတွင်းမှာ စားဝတ်နေရေးဖူလုံဖို့ အချင်းချင်း ယိုင်းပင်းကူညီပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာဖို့နဲ့ ဒေသခံတွေရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ ရည်မှန်းချက်တွေ ပြည့်ဝစေဖို့ကို ရည်ရွယ်ပြီး စိတ်နေသဘောထားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စားဝတ်နေရေးဖူလုံဖို့အတွက် ငွေစုနည်းသင်တန်းတွေကို လိုက်ပေးတယ်။ ကျနော်တို့ ရည်ရွယ်တာကတော့ ကျနော်တို့ ကရင်တွေသာမက တနိုင်ငံထဲမှာနေတဲ့ ဒီက ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားတွေအတွက် ပါ ရည်ရွယ်ပြီး ကျနော်တို့ စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိဖို့ ကျနော်တို့ စိတ်နေစိတ်ထားတွေ တိုးတက်ကောင်းမွန်ဖို့နဲ့ စားဝတ်နေရေး ဖူလုံရုံမက ပညာရေးမှာလည်း လက်လှမ်းမီနိုင်အောင် အကြွေးတွေမတက်အောင် သင်တန်းတွေပေးပြီး ကူညီပေးတယ်။ ကျနော်တို့ အဓိကလုပ်တာက ငွေစုတာပဲ။

ဒီလိုငွေစုလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ဖို့အတွက် ဘယ်အဖွဲ့အစည်းရဲ့အကူအညီနဲ့ လုပ်ဆောင်နေပါသလဲ။

ငွေစုတာက ကျနော်ပြောခဲ့သလိုပဲ ကျနော်တို့ တတ်နိုင်တဲ့ အင်အားလေးနဲ့ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လုပ်တာပါ။ ဘယ်သူ့ဆီမှာမှ အကူအညီ မယူဘူး။ ကျနော်တို့ဒေသခံက လူတွေနဲ့ပဲစပြီးတော့ အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့ပြီးတော့ ငွေစုတယ်။ ကျနော်တို့ စုနိုင်သလောက် စုတယ်။ တချို့အများကြီးစုတယ်။ တချို့ကျတော့လည်း နည်းနည်းလေးပဲ စုကြတယ်။ လူဆင်းရဲ၊ လူချမ်းသာ အကုန်လုံး ပါဝင်နိုင်ဖို့ တတ်နိုင်သလောက် စုကြတယ်။ နောက်ပြီး အဖွဲ့အစည်းကနေမှ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ စားသောက်ရေး၊ ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွေအတွက်ကို အသုံးပြုတယ်။

ငွေစုတဲ့ လုပ်ငန်းက ဒေသခံတွေအတွက် ဘယ်လိုအကျိုးပြုပါသလဲ။

ငွေစုတာကို အရင်က ကျနော်တို့ ဘယ်လိုမှမထင်ဘူး။ အခုဆိုရင် ပန်းတနော်မြို့နယ်ထဲမှာ ကျေးရွာပေါင်း ၈၆ ရွာအပြင် ကျပျော်မြို့နယ်၊ ဝါးဝယ်မမြို့နယ်၊ မအူပင်မြို့နယ်၊ ညောင်တုန်းမြို့နယ်ကပါ ကျနော်တို့ကိုဖိတ်ခေါ်ပြီး သူတို့အနေနဲ့ ကျနော်တို့ ပန်းတနော်မြို့နယ်က အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းလုပ်သလိုမျိုး ငွေစုချင်ကြတယ်ဆိုပြီး ကျနော်တို့က သွားပြီး သင်တန်းလေးတွေ ပေးတယ်။ နောက်ပြီး အဖွဲ့အစည်းအနေနဲ့

ဖြစ်လာတဲ့အခါ ကျနော်တို့တွေ့ရတာက ဒေသခံတွေအနေနဲ့ အမြင်ပွင့်လာကြတယ်။ သူတို့ ပြောဆိုရုံလောက်တယ်။ သူတို့ရဲ့လိုအပ်ချက်ကိုလည်း ပြောဆိုရုံလောက်တယ်။ အခု ငွေစုတာကြောင့် တခြားလူတွေဆီကနေ ငွေချေးစရာမလိုတော့ဘူး။ သူတို့ရဲ့လုပ်ငန်းတွေ အောင်မြင်ဖို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းထဲမှာပဲ ငွေချေးပြီး လုပ်ဆောင်နိုင်တာကြောင့် အပြင်မှာ အတိုးနဲ့ ငွေချေးစရာမလိုတော့ဘူး။ နောက်ပြီး သူတို့ဒေသထဲမှာ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ချင်ရင် သီးသန့်ငွေစုစရာ မလိုတော့ဘဲ အဖွဲ့အစည်းထဲမှာပဲ စုငွေက ရှိထားပြီးသားဖြစ်တဲ့အတွက် လုပ်ငန်းကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် လုပ်ဆောင်နိုင်တယ်။ နောက်ပြီးအိမ်မှာ အပူအပင်မရှိ နေထိုင်စားသောက်နိုင်ပြီး သူတို့ရဲ့ကလေးတွေ ကျောင်းကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ၊ ကျကျနန တက်ရတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကိုတွေ့ရတာပေါ့။

ဒီအဖွဲ့တွေကို အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းက ငွေစာရင်းပိုင်း နည်းပညာများ သင်ကြားပေးလာခဲ့ရင်း တအိမ်စီမှာ ဝင်ငွေ နဲ့ ထွက်ငွေကို သူတို့ ချိန်ဆသုံးစွဲတတ်လာတယ်။ နောက်ပြီး တနှစ်တစ်ကြိမ် ငွေစုအဖွဲ့တွေ စုဆိုကြရင်း လုပ်ငန်းအခက်အခဲတွေ အောင်မြင်မှုတွေ ဖလှယ်ကြ၊ ရှင်းလင်းပြောဆိုတာတွေ လုပ်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။

ဒီလုပ်ငန်းတွေအတွက် ဘယ်လိုစိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲတွေကြုံတွေ့ရတာမျိုးရှိလဲ။ အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုတွေကိုကော ဘယ်လိုဖြေရှင်းရတာ ရှိပါသလဲ။

ကျနော်တို့ ဒီအလုပ်လုပ်တာက တခြားအဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ဆိုရင် ဆန့်ကျင်ဘက်လို ဖြစ်နေတာ။ တခြားအဖွဲ့အစည်းတွေက ချေးတာလေ။ ကျနော်တို့အဖွဲ့ကျတော့ စုတာကို။ တချို့ကျတော့ ချေးဖို့လောက်ပဲ မြင်တော့ ကျနော်တို့အဖွဲ့က စုဆောင်းတာဆိုတော့ တခါတလေ အခက်အခဲတွေတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် သူတို့ တလနှစ်လ စမ်းလုပ်သွားတော့ ဒီလိုအဖွဲ့အစည်းမျိုးက ကောင်းတယ်ဆိုတာမျိုး သိလာကြတယ်။ နောက်တခုတွေ့ရတာက အရင်က တယောက်နဲ့တယောက်က မယုံကြည်ကြဘူး။ ဒါပေမယ့် လုပ်တဲ့အခါကျတော့ ယုံကြည်မှုတွေ ပေးကြတယ်။ ယုံကြည်လာကြတယ်။

ကျနော်တို့ ကြုံတွေ့ရတဲ့ အခက်အခဲအပေါ်မှာ ဖြေရှင်းရတာတွေ တခါတလေ ခက်ခဲတယ်။ဒါပေမယ့် သူတို့တယောက်နဲ့တယောက် ယုံကြည်လာကြတယ်။ အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ အမြဲဆုံတွေ့နေကြရတာဆိုတော့ စိတ်ထဲရှိတဲ့အတိုင်း ဖြေရှင်းကြတယ်။ သူတို့ကို ကနဦး တယောက်နဲ့တယောက်ကို အစမ်းယုံကြည်ခိုင်းပြီးတော့မှ ကြာလာတော့ သူတို့အချင်းချင်း ယုံကြည်လာကြပြီး ဖြေရှင်းတတ်လာကြတဲ့အပေါ်မှာ

တဘက်စာမျက်နှာသို့ ▶

လူငယ်အသံ

“အခွင့်အလမ်းမရှိဘူးလို့အချိန်ကုန်စဉ်းစားနေမယ့်အစား လက်ရှိငါဘာလုပ်နိုင်လဲဆိုတာအချိန်မဖြုန်းဘဲ လက်တွေ့လုပ်စေချင်တယ်...”

လက်ရှိအခြေအနေအရ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မည်သည့်ဌာန အဖွဲ့အစည်း မဆို လူငယ်အတွက် အလုပ်ခေါ်သည်ဖြစ်စေ ကျောင်းဆက်တက်ဖို့ ဖြစ်စေ အနည်းဆုံးပညာအရည်အချင်း ၁၀ တန်းအောင် သို့မဟုတ် ဘွဲ့တခုခု ရရှိရမယ်ဆိုပြီး ခေါ်နေတာများပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာကျောင်းပြီးတဲ့ လူငယ်တွေအတွက်က အခက်အခဲ မရှိပေမယ့်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်နဲ့ ဒုက္ခသည်စခန်းမှာ ကျောင်းနေရတဲ့ လူငယ်တွေအတွက်ကတော့ အကြီးမားဆုံး စိန်ခေါ်မှုဖြစ်နေဆဲပါ။

အဲဒီလူငယ်တွေအတွက် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်က ကျောင်းပြီးတဲ့ အောင်လက်မှတ်က မြန်မာနိုင်ငံမှာ လက်ရှိ အချိန်ထိ အစိုးရက အသိမှတ်မပြုနိုင်သေးပါဘူး။ ဒီလိုအခြေအနေတွေကြောင့် သူတို့တွေ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျောင်းဆက်တက်နိုင်ဖို့နဲ့ အလုပ်ရရှိဖို့ အခွင့်အရေး နည်းခဲ့ပါတယ်။

အလုပ်ရရှိဖို့ဆိုရင် အစိုးရမဟုတ်တဲ့ NGO အဖွဲ့အစည်းနဲ့ အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းတွေမှာသာ သူတို့အတွက် အခွင့်အလမ်း အနည်းငယ် ရရှိပါတယ်။ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတွေမှာတော့ သူတို့အတွက် အလုပ်ရရှိဖို့ မရှိသလောက်ရှားပါတယ်။

အဲဒီအထဲမှာ အသက် ၂၆ နှစ်ရှိတဲ့ စောမင်းခင်လိန်း (ခ)စမျိုးဝင်းအောင်ဆိုတဲ့ ကရင်တိုင်းရင်းသားလူငယ် တယောက်ပါ။ သူကတော့ ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်မှာ ကျောင်းပြီးတဲ့ လူငယ်တယောက် ဖြစ်ပြီး သူရရှိတဲ့အောင်လက်မှတ်ကို အစိုးရက အသိမှတ်မပြုပေမယ့် သူတတ်ထားတဲ့ ပညာနဲ့ ကျောင်းတခုခု တက်နိုင်တဲ့အခွင့်အရေးကို အားမလျှော့တမ်း ကြိုးစားနေတဲ့သူတယောက်ပါ။

ဒီလိုကြိုးစားမှု မပြတ်ရှိနေတဲ့အတွက် သူ့အနေနဲ့ လက်ရှိအချိန်မှာ နယူးဇီလန် (New Zealand) နိုင်ငံမှာ ကျောင်းတက်ဖို့ အခွင့်အရေး ရရှိနေပြီးဖြစ်သလို ကရင်ပြည်နယ် ကော့ကရိတ်မြို့နယ်မှာ အခြေစိုက်တဲ့ TCDN လို့ခေါ်တဲ့ သွေးလူထုအခြေပြု လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ကွန်ယက်ကိုလည်း ပါဝင်ဖွဲ့စည်းနိုင်တဲ့ သူတယောက်ဖြစ်သွားပါပြီ။

စောမင်းခင်လိန်းကတော့ ကရင်ပြည်နယ်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ် ဖားကျကျေးရွာမှာနေထိုင်တဲ့ မန်းအဝင်း၊ နော်မူးတူရဲ့သားသမီး ၅ ယောက်ရှိတဲ့အနက် အကြီးဆုံးသားဖြစ်ပါတယ်။ မိဘတွေကတော့ ခြံအလုပ်လုပ်ကိုင်ပြီး ဝင်ငွေနည်းတဲ့မိသားစုဖြစ်တဲ့အတွက် သူ့အလယ်တန်း ပြီးတဲ့အချိန်မှာ မိဘတွေက ကျောင်း ဆက်မထားနိုင်လို့ ထိုင်းနယ်စပ်မဲဆောက်မြို့မှာရှိတဲ့ မြန်မာရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမား ကလေးအတွက်ဖွင့်လှစ်ထားတဲ့ ကလေးများ ဖွံ့ဖြိုးရေး စင်တာ-CDC အထက်တန်းကျောင်းမှာ ၁၂ တန်းအထိ တက်ရောက် ပညာဆည်းပူးခဲ့ပါတယ်။

၁၂ တန်းအောင်မြင်ပြီးတော့ နယ်စပ်က လူငယ်တွေအတွက် အားထားရတဲ့ အထက်တန်းလွန်ကျောင်း (Post Ten) ကို သူ ၂ နှစ် ပြန်တက်ခဲ့ပြီးနောက် အခြားကျောင်းဆက်တက်ဖို့ မရှိတဲ့အတွက် ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှာ သူတတ်ထားတဲ့ ပညာနဲ့ ရွာကကလေးတွေကို နွေရာသီ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့ပါတယ်။

သူပြည်တွင်းမှာ ပြန်လာနေတဲ့ နှစ်အတွင်းမှာဘဲ ရန်ကုန်မှာ Political Leadership Programme သင်တန်းကို ၃ လကြာ တက်ရောက်ခဲ့တဲ့အပြင် ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင်မြို့တက္ကသိုလ်မှာ ဖွင့်လှစ်တဲ့ Community Development and Civic Empowerment, Social Science ကို ၂၀၁၄ ကနေ ၂၀၁၅ အထိ သူသွားတက်ခဲ့ပါသေးတယ်။

ကျနော် တခုခံယူထားတာက ကျနော်လုပ်နိုင်တဲ့အလုပ်ကို သူများ မလုပ်နိုင်ဘူး။ သူများလုပ်နိုင်တဲ့အလုပ်ကို ကျနော် မလုပ်နိုင်ဘူး။ သို့သော်တို့တွေက အတူတူဘဲ ကျနော်အားတော့မငယ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်မှာ ဘွဲ့မရှိတဲ့ အနေထားကတော့ ကိုယ့်ဘဝတိုးတက်ဖို့ အခွင့်အရေးတခုခုကြုံလာတိုင်း အနည်းဆုံး ၁၀ တန်းအောင် ဘွဲ့ရ ဖြစ်တော့ ဘွဲ့မရတဲ့ ကိုယ့်လိုအတွက်ကတော့ ဒီအခွင့်အရေးအမြဲတမ်း

ဆုံးရှုံးရတယ်။ ဘွဲ့လက်မှတ်မရှိလည်း နောက်ဆုံးတော့ ကိုယ်ရရှိတဲ့ လက်မှတ်ကို ပြတယ်။ ကိုယ့်အရည်ချင်းကြည့်ပြီး သင်တန်းကျောင်း တွေပြန်တက်ခွင့်ရတယ် လို့ သူကပြောပါတယ်။

လူမှုအဖွဲ့စည်းမှာ ကောင်းမွန်စွာ သူပြန်လုပ်နိုင်ဖို့ သင်တန်းတွေ သူတက်ခဲ့ပေမယ့်လည်း ပညာရေးမှာဘွဲ့မရ၊ နောက်ခံမိဘ ဝင်ငွေ သိပ်မရှိတဲ့အတွက် သူ့လူမှုရေးအလုပ်လုပ်သည့်အခါတိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ မလိုလားခြင်းကို ကြုံရကြောင်းလည်း သူက ဆက်ပြောပါတယ်။

အတိုက်အခံများစွာရှိတဲ့ကြားက သူ့ဒေသကလူထုတွေအတွက် အမြင်ဖွင့်သင်တန်းတွေရရှိဖို့နဲ့ ကူညီပေးနိုင်ဖို့ကို သူထက်ဝါရင့်တဲ့ သူတွေနဲ့ပူးပေါင်းပြီး သွေးအခြေပြု လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက်ကို တရားဝင်ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး ရုံးလည်းဖွင့်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ကျနော်မှာ မိသားစုစုစားဝတ်နေရေး အခက်အခဲရှိတယ်။ မောင်နှမတွေက ကျောင်းတက်နေတဲ့အရွယ် ကိုယ့်မှာလည်း စီးပွားရေး လုပ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ တဖက်က စေတနာ့ဝန်ထမ်းလုပ်တယ်။ တဖက်က ကိုယ့်အဖွဲ့မှာလည်း ဦးဆောင်တဲ့လူတယောက်ဖြစ်တော့ အခက်အခဲတွေ အများကြီး ကြုံတွေ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ယုံကြည်မှုကို ဆက်သွားရင်း အောင်မြင်တဲ့အတိုင်းအတာတခု ရောက်တယ်လို့ သူကပြောပါတယ်။

လက်ရှိမှာတော့ သူဖွဲ့ခဲ့တဲ့အဖွဲ့အစည်းမှာ Program Manager တာဝန်ကို ပြန်လုပ်ရင်း အစိုးရအသိမှတ်ပြုတဲ့ ဘွဲ့ကို မရရှိပေမယ့် လည်း အဆင့်မြင့်တဲ့ ပညာတွေကို သူဆက်သင်နိုင်ဖို့ အွန်လိုင်းကနေ

တဆင့် ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲဝင်ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့တဲ့အတွက် နယူးဇီလန် နိုင်ငံ၊ Victoria University က Myanmar Young Leaders Programme မှာ Scholarship ၂၀၁၈ မတ်လကနေစပြီး ၆ လတာ ကျောင်းသွားတက်ဖို့ သူရွေးချယ်ခံရပါတယ်။

နိုင်ငံခြားမှာ ကျောင်းတက်ပြီး ပြန်လာရင်တော့ နယ်စပ်နဲ့နီးစပ်ပြီး ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနည်းသေးတဲ့ သူ့ရဲ့ ဒေသက လူငယ်အတွက် သူ့လိုအခက်အခဲတွေနဲ့ ကြုံရအောင် ပညာရေးအခွင့်အလမ်း ရှာဖွေ တတ်လာဖို့ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်ထဲမှာပဲ သင်တန်းကျောင်းတခု ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိထားတယ်လို့လည်း သူကပြောပါတယ်။

စောမင်းခင်လိန်းလိုပဲ ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်က ဖွင့်လှစ်ထားတဲ့ ကျောင်းတွေမှာ ပညာသင်ပြီး ကျောင်းပြီးခဲ့တဲ့လူငယ်တွေ သူ့လို အခက်အခဲတွေနဲ့ ကြုံနေရတဲ့ ကရင်လူငယ်တွေများစွာရှိနေဆဲပါ။ ဒါပေမယ့် စောမင်းခင်လိန်းလို အမြဲရန်ကန်ကြိုးစားနေတဲ့ လူငယ်တွေ အတွက်ကတော့ အခွင့်အရေးဆိုတာ ရှိနေဦးမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုဘဝတူလူငယ်လေးတွေအတွက် သူ့ရဲ့ လူငယ်စကား လက်ဆောင်ကတော့ ‘အချိန်ကုန်အပင်ပန်းခံပြီး သင်ယူထားတဲ့ ပညာရပ်ကို အစိုးရက အသိမှတ်မပြုလည်း ကိုယ်ရရှိထားတဲ့ အောင်လက်မှတ်က ကိုယ့်အတွက် အရမ်းတန်ဖိုးရှိတယ်။ အသိမှတ်ပြုမခံရဘူး။ အခွင့်အလမ်းမရှိဘူးလို့ အချိန်ကုန်စဉ်းစားနေမယ့်အစား လက်ရှိ ငါဘာလုပ်နိုင်လဲဆိုတာ အချိန်မဖြုန်းဘဲ လက်တွေ့လုပ်စေချင်တယ်’လို့ စောမင်းခင်လိန်းက စကားလက်ဆောင်ပါးလိုက်ပါတယ်။

▶ တဘက်စာမျက်နှာမှာ အခက်အခဲကို ဒီလိုနည်းနဲ့ပဲ ကျော်လွှားလာခဲ့ကြတာပေါ့။

အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းအနေနဲ့ ဘယ်အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ကောပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်တာမျိုးရှိလဲ။

အရင်တုန်းက ဒီအဖွဲ့အစည်းကို ကိုယ်ထုကိုယ်ထအနေနဲ့ လုပ်လာတာပေါ့။ နောက်ပိုင်း ကျောင်းထားမိခင်အဖွဲ့က ဆရာတွေက NGO အဖွဲ့တွေနဲ့ ချိတ်ဆက်ပေးတယ်။ အဲဒါမှာ HOPE international နဲ့တစ်ကျနေတိုပို့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်တယ်။ အဲဒီမှာ ကျနော်တို့က ဒေသခံအမြင်ဖွင့်သင်တန်းတွေကို HOPE အစီအစဉ်နဲ့လုပ်ဖြစ်တယ်။ နောက်ပိုင်း ၂၀၁၂ ခုနှစ် လောက်မှာ ပညာရေးဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှု၊ လက်မှုပညာလုပ်ငန်းပံ့ပိုးမှု လုပ်ပေးတဲ့ The Promise Myanmar ကိုရီးယား အဖွဲ့အစည်းနဲ့ ကျနော်တို့ အချိတ်အဆက်ထပ်ရတယ်။ သူတို့လာချိတ်ဆက်ပြီးတော့ စာသင်ကျောင်းတွေလာလူတော့ ကျနော်တို့က လိုက်ဆောက်ပေးတယ်။ ကလေးတွေ ပညာရေးတိုးတက်ဖို့ ကျနော်တို့က စာဖတ်ပိုင်း

တွေ၊ ညကျောင်းတွေ လုပ်ပေးတယ်။ နောက်တော့ ၂၀၁၃ လောက်မှာ PCF အဖွဲ့ကို ကျောင်းထားမိခင်က ကျနော်တို့နဲ့ ချိတ်ဆက်ပြီး ကျနော်တို့ ဘာလုပ်လဲဆိုတော့ မိဘတွေကို သူတို့သားသမီးတွေ ပညာရေးကို အားပေးဖို့အတွက် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၊ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းတွေ ၂၀၁၅၊ ၂၀၁၆ အထိ လုပ်ပေးတာပေါ့။

နောက်တော့ ဒီ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှာ The Promise Myanmar ကနေ လက်မှုပညာကို လုပ်ချင်တော့ ကျနော်တို့က တူးချောင်းရွာမှာ သင်ဖြူးဖျာ လုပ်ငန်းကို လုပ်ပေးတယ်။ ယက်လုပ်နည်း၊ ထုတ်လုပ်နည်း စီမံကိန်းကို လုပ်တာပေါ့။ အဲဒါမှာ ဘာကို တွေ့ရလဲဆိုတော့ ဒေသခံတွေက အကြွေးယူစရာမလိုတော့ဘူး။ လူငယ်တွေ မြို့တက်ပြီး အလုပ်လုပ်လို့ ပြန်လာရင် လက်မှုလုပ်ငန်းတွေကို ပြန်လာလုပ်နိုင်ကြတာ အခုချိန်ထိ တွေ့နေရတယ်။ နောက်နှစ်တွေကျရင် လေးရွာလောက်လုပ်သွားဖို့ ကျနော်တို့ စီစဉ်ထားတယ်။ အဲဒါက ဂျာမဏီနိုင်ငံကနေ လာပြီးတော့ လယ်သမားတွေနဲ့ပူးပေါင်းပြီး စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာတွေကို သင်တန်းပေးသွားမယ်။

ရှေ့ဆက်ပြီးတော့အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းအနေနဲ့ဘာတွေကိုဆက်လုပ်သွားဖို့ရှိလဲ။

ကျနော်တို့ အဖြူရောင်ဖောင်ဒေးရှင်းအနေနဲ့ ကရင်လူမျိုးလူငယ်တွေ၊ ဒေသခံ တခြားတိုင်းရင်းသားလူငယ်တွေကို ပညာရေး၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးဖို့ကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း ကျောင်းကို လုပ်ပေးဖို့ ရည်ရွယ်ထားတယ်။ ဘွဲ့ရဘွဲ့မရတဲ့သူတွေ၊ အတန်းပညာမြင့်မြင့်တွေ မတက်နိုင်တော့တဲ့ လူငယ်တွေကို ဒီသင်တန်း ကျောင်းကို တက်စေပြီးတော့ သူတို့အနေနဲ့ စွန့်ဦးတီထွင်မှုတွေ ပြန်လုပ်နိုင်ပြီး ဘက်စုံထူးချွန်နိုင်အောင် သင်တန်းကျောင်းလုပ်သွားဖို့ကို ရည်ရွယ်ချက် ရှိပါတယ်။

ဒါ့အပြင် လာမယ့်နှစ်တွေကျရင် ဖောင်ဒေးရှင်းအနေနဲ့ လက်မှုလုပ်ငန်းအပြင် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေးနည်းပညာပိုင်းလည်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားဖို့ ရှိပါတယ်။

ကရင်ပါတီ(၃)ပါတီပူးပေါင်းကာကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) အမည်ဖြင့်မှတ်ပုံတင်မည်

ဒီဇင်ဘာ ၂၉ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောရှား

ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ကရင်ပါတီ ၃ ပါတီ ပူးပေါင်းကာ ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (Karen National Democratic Party- KNDP) ဟူသော အမည်သစ်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ပါတီတာဝန်ရှိသူများက ဒီဇင်ဘာ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ ပါတီများမှာ ကရင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KDP)၊ ကရင်

ပြည်နယ်ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (KSDDP)၊ စည်းလုံး ညီညွတ်သော ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီတို့ဖြစ်ပြီး ၃ ပါတီ ပေါင်းစည်းရေး ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကြောင်းရင်းများနှင့် လက်ရှိ အခြေအနေများအပေါ် KSDDP ဒုဥက္ကဋ္ဌ မန်းအောင်တင်မြင့်က ယခုလို ရှင်းပြသည်။

‘ကရင်ပြည်သူတွေရဲ့ လိုလားချက်အရ ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကတည်းက ကရင်ပြည်နယ်ထဲက ပါတီ ၄ ပါတီပေါင်းမယ်လို့ သဘောထား

ရှိထားပြီးသားပါ။ အခုပေါင်းစည်းရေးတော့ ကျလာပြီ။ မှတ်ပုံသွားတင်ရအုံးမယ်။ မှတ်ပုံတင် ကျလာပြီးမှ KNDP ပါတီဆိုပြီး တရားဝင်ဖြစ်လာမယ်။ ပြည်နယ်ထဲမှာ ၄ ပါတီဆိုပေမယ့် အမှန်က ၃ ပါတီပဲပေါင်းသေးတာပါ’ ဟုဆိုသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ ဒီဇင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကရင်ပါတီများ ပေါင်းစည်းရေးအတွက် ခွင့်ပြုစာ ရောက်ရှိခဲ့ပြီးနောက် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် နေပြည်တော်သို့ ပါတီ

မှတ်ပုံတင်ရေးအတွက် သွားရောက်မည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း မန်းအောင်တင်မြင့်က ဆက်ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း အခြေစိုက်သည့် ကရင်ပါတီ ၄ ပါတီ ရှိသည့်အနက် ၃ ပါတီသာ ပေါင်းစည်းနိုင်သေးပြီး ကျန်ရှိသည့်ပါတီတစ်ခုဖြစ်သည့် ဖလုံ-စဝေါ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ-PSDP အနေဖြင့် လတ်တလောပါတီသစ်တွင် ပူးပေါင်းနိုင်မည့် အခြေအနေ မရှိသေးသော်လည်း ပါဝင်ကူညီသွားရန်ရှိကြောင်း ယင်းပါတီမှ တာဝန်

ရှိသူတစ်ဦး၏ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုချက်အရ သိရသည်။

ပါတီသစ်တခု ဖြစ်လာမည့် KNDP မှတ်ပုံတင် ရရှိပြီးပါက KDP, KSDDP၊ စည်းလုံးညီညွတ်သော ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ နှင့် PSDP ၄ ပါတီမှ လူ ၈ ဦးစီရွေးပြီး ၃၂ ဦးကို KNDP ၏ ဗဟိုကော်မတီ (EC) ပြန်ဖွဲ့မည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထိုအထဲမှ ၁၅ ဦးအား ဆန်ခါတင် ပြန်ရွေးမည်ဟု ကရင်ပါတီ ခေါင်းဆောင်များက ပြောသည်။

PSDP ၏ ဒုဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ မန်းအောင်ပြည်စိုးက ‘ဖလုံ-စဝေါ်ပါတီ (PSDP) ကတော့ မပျက်ဘူး။ ဆက်ရှိနေမယ်။ ဒါပေမယ့် (KNDP ကို) သွားချင်တဲ့သူ သွားလို့ရတယ်။ ကရင်ပါတီတည်း မပေါင်းစည်းဖြစ်သေးတာက မူဝါဒပိုင်းနဲ့ နယ်မြေ အနေအထား အခက်အခဲတွေကြောင့်ပါ။ ဒါပေမယ့် ပေါင်းစည်းဖို့က သိပ်မကြာတော့ပါဘူး’ ဟု ပြောသည်။

လက်ရှိတွင် ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ၄ ပါတီ ဖြစ်သည့် ဖလုံ-စဝေါ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (PSDP)၊ ကရင်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KDP)၊ ကရင်ပြည်နယ် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ (KSDDP) စည်းလုံးညီညွတ်သော ကရင် အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ အပြင် ရန်ကုန်တွင် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) နှင့် ဧရာဝတီတွင် ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP)

စသည့် ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီ စုစုပေါင်း ၆ ပါတီရှိသည်။

ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) အတွင်းရေးမှူး စောစေးဝါးကလည်း ‘ကရင်ပြည်နယ်မှာ ၄ ပါတီ အကုန်ပေါင်းရင်တော့ အကောင်းဆုံးပဲပေါ့နော်။ ဘာလို့ဆိုတော့ ပါတီများတော့ ကရင်ပြည်သူလူထုက ကွဲပြားပြီး ဘယ်သူ့ကို မဲပေးရမလဲ ခက်တာပေါ့။ ရှုပ်တာပေါ့။ ကရင်ပါတီ ၆ ပါတီလုံး ပေါင်းစည်းဖို့ကလည်း လောလောဆယ် မဖြစ်နိုင်သေးပါဘူးဗျာ။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့ အဆင့်လောက်ပဲရမှာပါ’ ဟု ပြောသည်။

ပါတီ တခုတည်း ပေါင်းစည်းရေး၊ နောက်ဆုံး မပေါင်းစည်းနိုင်သည့်တိုင် ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆန္ဒနယ်များတွင် ကရင်ပါတီများ မထပ်ရေးတို့အတွက် အားလုံးတွေ့ဆုံပြီး မကြာခဏ ညှိနှိုင်းကာ အကြံအလည် ဆွေးနွေးရမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း ကရင်ပါတီများ၏ ခေါင်းဆောင်များက မှတ်ချက်ပြုကြသည်။

ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီများ တခုတည်းတည်းဖြစ်ပေါ်ပြီး ပါတီတခုတည်း ဖြစ်ပေါ်ရန် ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲအပြီး နိုဝင်ဘာ နောက်ဆုံးအပတ်တွင် ပူးပေါင်းရေးအတွက် မူအားဖြင့် သဘောတူခဲ့ကြပြီးနောက် ကရင်ပါတီအချင်းချင်း တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှုများ မကြာခဏ ပြုလုပ်လာခဲ့သည်မှာ ယနေ့တိုင်ဖြစ်သည်။

► ကျော့ဖုံး “KNPP တပ်ဖွဲ့ဝင်” မှ

စည်းတံဆိပ် တပ်ဆင်ထားခြင်း မရှိသော ပြောက်ကျားယူနီဖောင်း ဝတ်ဆင်ထားသည့် လက်နက်ကိုင် ၁၅ ဦးမှ တားဆီးစစ်ဆေးပြီး ခြိမ်းခြောက်ပြောဆိုမှုများ ရှိခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ နယ်မြေစိုးမိုးရေး စစ်ကြောင်းနှင့် တွေ့ဆုံတိုက်ပွဲဖြစ်၍ ၎င်းလက်နက်ကိုင် ၄ ဦးမှာ တိုက်ပွဲတွင် ထိမှန်သေဆုံးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဒီဇင်ဘာ ၂၃ ရက်နေ့စွဲဖြင့် KNPP ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အပေါ် တန်ပြန်ထားသည်။

ယင်းဖြစ်စဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ နယ်မြေခံ ကရင်နီအရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့က လွိုင်ကော်မြို့၌ တပ်မတော်ကို ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သလို ငြိမ်းချမ်းရေး

လုပ်ငန်းစဉ် အကောင်အထည်ဖော်မှုများအပေါ် ထိခိုက်သွားမည်ကို စိုးရိမ်ကြောင်းလည်း ကရင်နီအရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ စုပေါင်းကာ ကြေညာချက်များ ထုတ်ပြန်ထားသေးသည်။

လွိုင်ကော်မြို့ KNPP ဆက်ဆံရေးရုံး တာဝန်ခံ ခူးညေးရယ်က ‘KNPP ရဲဘော်လေးယောက်နဲ့ ရွာသားတယောက် ပျောက်ဆုံးနေတယ်လို့ ကနဦး သတင်းတွေ ထွက်ထားတယ်။ အမှန်က အဲဒီထဲမှာ ကျန်တို့ ရဲဘော်တယောက်က ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာပြီး တော့ ကျန်တို့ဆီ ပြန်ရောက်လာတယ်။ အဖြစ်မှန်အားလုံး ကျန်တို့က သိပြီးပေါ့။ အဲ ရဲဘော် ပြောပြချက်အရ ယူနီဖောင်းဝတ်ခိုင်း

တယ်။ ပြီးရင် ဓာတ်ပုံရိုက်မယ် ဆိုပြီး သေနတ်ကို အော်တိုလုတ်ချပြီး တော့ ပစ်သတ်မယ်လုပ်တော့ အဲမှာ သူက လွတ်သွားတယ်။ အဲမှာ သေသွားတဲ့ ထဲမှာ ရွာသားတယောက် ပါသွားတယ်။ ဒီကိစ္စကို တရားဥပဒေကြောင်းအရ ဖြေရှင်းပေးဖို့ ကယားပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်ကို ကျေနပ်တို့ ဒီနေ့မနက်မှာပဲ စာရေးတင်ပြထားတယ်’ ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောဆိုသည်။

KNPP သည် တနိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) ကို လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရေး ညှိနှိုင်းနေဆဲ အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ (UNFC) ၏ တပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့ဝင်လည်း ဖြစ်သည်။

► ကျော့ဖုံး “(၁၃) ခုမြောက် တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန် ဘေးမဲ့တော” မှ

အတွင်း နို့တိုက်သတ္တဝါ မျိုးစိတ် ၆၄ မျိုး၊ ငှက်မျိုးစိတ် ၁၂၂ မျိုး၊ ကုန်းနေ၊ ရေနေသတ္တဝါ ၁၂ မျိုးနှင့် တွားသွားသတ္တဝါ ၂၀ မျိုး အသက်ရှင် ကျက်စား နေထိုင်ကြသည်ဟု ၎င်းတို့ပြုလုပ်ထားသည့် သုတေသန အချက်အလက်များအရ သိရသည်။

ကေအဲန်ယူ သစ်တောဌာနမှ ကေးဒိုမဲ့ညော ဘေးမဲ့တောကို အတည်ပြု သတ်မှတ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ရာတွင် လိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတကာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ဖြစ်သည့် Rainforest Trust အပါအဝင် KESAN, KWCI အဖွဲ့တို့က ငွေကြေးနှင့် နည်းပညာများကို ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်ဟု ကေအဲန်ယူ ဗဟိုသစ်တောဌာန တာဝန်ခံ ပဒိုမန်းဘထွန်းက ဆက်ပြောသည်။

KWCI ၏ အလုပ်အမှုဆောင် ဒါရိုက်တာ Clare Campbell က ‘အခုလို ကေးဒိုမဲ့ညော တိရိစ္ဆာန် ဘေးမဲ့တောကို တရားဝင် သတ်မှတ်လိုက်တာဟာ အရမ်းကို စိတ်လှုပ်ရှားစရာ ကောင်းသလို ကမ္ဘာတဝှမ်းမှာ အရေးကြီးပြီး မျိုးသုဉ်းမယ့် ဘေးသင့်နေပြီဖြစ်တဲ့ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကို ကရင်ပြည်နယ်ထဲမှာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့ အတွက် အခရာကျတဲ့ ခြေလှမ်းဖြစ်တယ်။ ကရင်ပြည်နယ်မှာ KWCI

ရဲ့ ကင်မရာမှတ်တမ်းတွေက ရိုက်ကူးနိုင်ခဲ့တဲ့ ကျားတွေရှိသလို ဒီလို အရေးကြီးတဲ့ သစ်တောတွေကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်းအားဖြင့် ကျားအရေအတွက် ပြန်လည်များပြားဖို့ အခွင့်အရေး ဖန်တီးပေးရာ ကျပါတယ်’ ဟု ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ထည့်သွင်းပြောဆိုသည်။

ထို့အပြင် အဆိုပါ ဘေးမဲ့တောထဲတွင် ဌာနက ရင်တိုင်းရင်းသားကျေးရွာ ၂ ရွာနှင့် ဘေးမဲ့တော၏ အနီးဝန်းကျင်တဝိုက်၌ ကျေးရွာပေါင်း ၄၃ ရွာမှ စုစုပေါင်း လူဦးရေ တထောင်ကျော် အခြေချ နေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။

ဘူးသိုမြို့နယ်ဒေသခံ စောလယ်ထူးကလည်း ‘အခု ဗဟို သစ်တောဌာနက လာပြီးသတ်မှတ်ပေးတဲ့အတွက် ကျန်တို့ အင်မတန်မှ ဝမ်းသာကြိုဆိုပါတယ်။ ဒီနေရာက ကျန်တို့ ကရင်လူမျိုးအတွက် အရမ်းကို အရေးကြီးတဲ့နေရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်တို့ ဌာနပြည်သူ့အများစုကတော့ တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်တွေနဲ့ မှီတည်ပြီးတော့ အသက်ရှင် ရပ်တည်ခဲ့ကြတယ်။ ကျန်တို့ရဲ့ တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်တွေဟာ ကျန်တို့ဘဝအတွက် အမှတ်ရစရာတွေ ဖြစ်စေပါတယ်’ ဟု ပြောသည်။

ကေအဲန်ယူ ဖာပွန်ခရိုင် သစ်တောဌာနမှူး ပဒိုစောကလီထူးကလည်း ယခု သတ်မှတ်လိုက်သည့် ကေးဒိုမဲ့ညော ဘေးမဲ့တောတွင်

မျိုးပျက်သုဉ်းလုနီးပါး ဖြစ်သည့် ရှားပါး တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သွားမည် ဖြစ်သလို မြေပေါ်မြေအောက်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်နှင့် စိမ်းလန်းစိုပြေသော တောတောင်ရေမြေ သဘာဝအလှတရားများကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ကေအဲန်ယူနယ်မြေတွင် ယခုအသစ် သတ်မှတ်လိုက်သည့် ကေးဒိုမဲ့ညောဘေးမဲ့တော အပါအဝင် ဖားအဲခရိုင်၌ ၄ ခု၊ ဒူးပလာယာခရိုင် ၄ ခု၊ ဖာပွန်ခရိုင် ၄ ခုနှင့် ညောင်လေးပင်ခရိုင်တွင် ၁ ခု စုစုပေါင်း တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန် ဘေးမဲ့တော ၁၃ ခုကို သတ်မှတ်အတည်ပြုထားပြီး အချို့သော ခရိုင်များတွင် ဘေးမဲ့တောကြီးပိုင်း သတ်မှတ်နိုင်ရန် ကြိုးစားနေဆဲ ဖြစ်ကြောင်းလည်း ကေအဲန်ယူ ဗဟိုသစ်တောဌာန၏ ပြောပြချက်အရ သိရှိရသည်။

ထိုနေ့က ပြုလုပ်သည့် ကေးဒိုမဲ့ညော တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန် ဘေးမဲ့တော အတည်ပြု သတ်မှတ်မှု သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ အခမ်းအနားသို့ ဒေသခံလူထု၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း၊ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၊ ကော်သူးလေ သစ်တောဌာနနှင့် နိုင်ငံတကာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့များ အပါအဝင် လူဦးရေပေါင်း ၅၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

သထုံမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံးကို (၆)လအတွင်း ဖွဲ့စည်းသွားမည်

ကရင်လူငယ် (၂)ဦးပါဝင်သည့် နယူးဇီလန်ပိုက်ကျော်ခြင်း အသင်း ထိုင်းဘုရင့်ဖလားပြိုင်ပွဲတွင် တတိယဆုရရှိ

ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောစော

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ကျင်းပသည့် ၃၂ ကြိမ်မြောက် ထိုင်းဘုရင့်ဖလား နိုင်ငံတကာ ပိုက်ကျော်ခြင်းပြိုင်ပွဲ တွင် ကရင် လူငယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်း ထားသည့် နယူးဇီလန်နိုင်ငံ လက်ရွေးစင် ပိုက်ကျော်ခြင်းအသင်း သည် နှစ်ယောက်တွဲ Division 1 ပြိုင်ပွဲတွင် တတိယဆု ရရှိခဲ့ကြောင်း နယူးဇီလန်အသင်း တာဝန်ရှိသူမှ ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်တွင် ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

နယူးဇီလန် ပိုက်ကျော်ခြင်း အသင်းသည် အုပ်စု A တွင် အမေရိကန်၊ သီရိလင်္ကာ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် အသင်းများကို ဖြတ်ကျော် အနိုင်ရရှိခဲ့သော်လည်း ဆီမီးဖိုင်နယ်တွင် အီရန် အသင်းအား ရှုံးခဲ့သောကြောင့် တတိယ ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု နယူးဇီလန် အသင်း ခေါင်းဆောင် စောအဲမျိုးဦးက ပြောသည်။

၎င်းက 'အီရန်နဲ့ ဘတ်စ်အော့စ် သရီး (best of three) မှ နှစ်ပွဲကစား အပြီး တဖက်တပွဲနိုင်လို့ အဆုံးအဖြတ်ပွဲ ကစားရတယ်။ နောက်ဆုံး ပွဲမှာ အီရန် ၂၁ မှတ်၊ ကျန်တို့က ၁၉ မှတ်နဲ့ ၂ မှတ် ကပ်ရုံးခဲ့လို့

တတိယပုံ ရလဒ်ကပါ တယ်'ဟု ပြောသည်။

နှစ်ယောက်တွဲပြိုင်ပွဲ၏ အငယ်တန်းဖြစ်သည့် Division 1 ပြိုင်ပွဲတွင် ပထမနှင့် ဒုတိယရရှိသော နှစ်သင်းကသာ နောင်နှစ်တွင် ပထမတန်း (အဆင့်မြင့်တန်း) ဖြစ်သည့် Premier Division ပြိုင်ပွဲ၌ ကစားခွင့်ရရှိသောကြောင့် ယခုနှစ် Division 1 ၏ ချန်ပီယံ အိန္ဒိယနှင့် ဒုတိယဆုရ အီရန်အသင်းတို့မှာ တန်းတက်ပြီဖြစ်ကြောင်း စောအဲမျိုးဦးက ဆက်ပြောသည်။

Division 1 ပြိုင်ပွဲတွင် အသင်းပေါင်း ၁၅ သင်း ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီး Premier Division ပြိုင်ပွဲတွင် အသင်းကြီးများဖြစ်သည့် ထိုင်း၊ မြန်မာ စသည့်အသင်းများ ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။

နယူးဇီလန်နိုင်ငံ ခြင်းလုံး သမိုင်းတွင် ပထမဦးဆုံး အသင်းလည်း ဖြစ်သည့် စောအဲမျိုးဦးနှင့် စောချစ်မိုးတို့ ပါဝင်သော နယူးဇီလန်အသင်းသည် ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ချီးမြှင့်သော ဆုပေးပွဲ၌ ပူးတွဲတတိယဆုအဖြစ် ဩစတေးလျအသင်းနှင့်အတူ ဆုတံဆိပ်၊ လက်မှတ်များအား လက်ခံရရှိခဲ့သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ ခြင်းလုံးအဖွဲ့ချုပ်မှ ဦးဆောင်ကျင်းပသည့် ယခုပြိုင်ပွဲအား ဒီဇင်ဘာ ၁၁ ရက်မှ ၁၇ ရက်နေ့အထိ ဘန်ကောက်မြို့၊ Fashion Island Shopping Center ၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး (အသင်းလိုက်၊ Regu၊ နှစ်ယောက်တွဲ၊ Hoop) ပြိုင်ပွဲများ အစုံအလင် ထည့်သွင်းကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

လာမည့်နှစ်တွင်လည်း ထိုင်းဘုရင့်ဖလားသို့ လာရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပိုမို လူများသည့် အင်အား တောင့်တင်းသည့် Regu အသင်းဖြစ်ရန် နှင့် Premier Division တွင် ကစားခွင့်ရရှိရန် ဆက်လက် ကြိုးစားသွားမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း စောအဲမျိုးဦးက ပြောသည်။

စောအဲမျိုးဦးနှင့် စောချစ်မိုးတို့သည် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ရှိ အုန်းဖျန် ကရင်ဒုက္ခသည်စခန်းမှ တဆင့် ကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး-UNHCR ၏အစီအစဉ်ဖြင့် နယူးဇီလန်နိုင်ငံသို့ ၂၀၁၆ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူများ ဖြစ်သည်။

► ကျောမီး "ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံ" မှ

တွင် ဖားအံမြို့ရှိ ကြားတောရ ကျောင်း တိုက်ဆရာတော် ဥူးစန္ဒာဝရ၊ ဝတ်ကြီး၊ သိုက်တော၊ သုံးအိမ်စသည့်ကျေးရွာများမှ ဆရာတော်များ၊ ခရီးစဉ်တွင် လိုက်ပါသွားသည့် ဒေသခံများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းအချို့နှင့် သုံးအိမ်ကျေးရွာဒေသခံများ စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၃၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့တွေ့ဆုံရာတွင် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် လည်ပတ်နေသည့် ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံ အခြေအနေများ၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများ၊ ဂျပန်လူနေမှုဘဝနှင့် ဓလေ့စရိုက်များစသည့် ၎င်း

တို့လေ့လာသိရှိ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အကြောင်းအရာများ၊ ဗဟုသုတများကို ခရီးစဉ်လိုက်ပါသွားသူများမှ တဦးချင်းစီ ရှင်းလင်းချပြမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

'ဒီလေ့လာရေး ခရီးစဉ်တွေ သွားခဲ့တဲ့သူတွေကိုယ်တိုင်က စိမ့်ကိန်းက ဘာတွေဆက်လုပ်မယ်၊ ဒေသခံတွေအတွက် အကျိုးခံစားခွင့် ဘယ်လောက်ရှိမယ်ဆိုတာ ဘာမှမသိသေးဘူးဆိုတာ သူတို့ကိုယ်တိုင် ပြောပြီးသားပါပဲ။ ပြီးတော့ ပညာရှင်တွေနဲ့ နောက်ပြီး တော့ လောလောနဲ့မသွားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ကျမတို့ပြည်သူပဲ

သဘောထားကြီးလို့မရဘူး။ အစိုးရ ကိုယ်တိုင် သဘောထားကြီးကြောင်းလည်း ပြသဖို့လိုတယ်'ဟု တွေ့ဆုံပွဲ တက်ရောက်လာသည့် အမျိုးသမီး ရှေ့ဆောင်အဖွဲ့မှ နန်းတင်တင်လှိုင်က ပြောသည်။

TTCL ကုမ္ပဏီမှတာဝန်ယူကာ မဂ္ဂါဝပ် ၁၂၈၀ ထုတ်လုပ်မည့် အဆိုပါ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ဥပဒေအကာအကွယ်နှင့် ဒေသခံများ၏ အကျိုးခံစားခွင့်အပြင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အားနည်းကြောင်း ထောက်ပြကာ ဒေသခံအချို့နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရေး လှုပ်ရှားသူများက ကန့်ကွက်မှု

ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောစော

မွန်ပြည်နယ်၊ သထုံမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံးတစ်ခုကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇွန်လမတိုင်မီ ၆ လအတွင်း အပြီး ဖွဲ့စည်းသွားရန် စည်းရုံးလုပ်ဆောင်နေသည်ဟု သထုံမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ကရင်လူငယ် အဖွဲ့အစည်း ပေါ်ပေါက်ရေး စည်းရုံးရေး ကော်မတီဝင်တဦးဖြစ်သူ စောကျော်မိုးက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

၎င်းက 'ကျန်တို့ သထုံမြို့နယ်ထဲမှာ ကရင် တိုင်းရင်းသားတွေ ရဲ့အရေးကို ကျန်တို့ ကရင်တွေ ဘယ်လို လုပ်မလဲ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းပေါ်လာတယ်ပေါ့။ လက်ရှိ ရှိနေတဲ့ အတိုင်းဆိုရင်တော့ မျိုးဆက် ပြတ်သွားနိုင်တယ်။ လူငယ်တွေ ဟိုတစု ဒီတစု လုပ်နေမယ့်အစား၊ မြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ကရင်လူငယ် အဖွဲ့အစည်းတခု ပေါ်ထွက်လာဖို့ ရည်ရွယ်တယ်။ အဖွဲ့အစည်းကလည်း တမြို့နယ်လုံးနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ရမယ်ဆိုပြီး သဘောတူညီထားတယ်'ဟု ပြောသည်။

သထုံမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ကရင်လူငယ် အစည်းအရုံး ပေါ်ပေါက်လာရေး အစည်းအဝေးကို ပြီးခဲ့သည့် ဒီဇင်ဘာ ၉ ရက်နေ့တွင် သထုံမြို့၊ နောက်ဘိုကျေးရွာရှိ ကကသမတိုက်ကျောင်း၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး မြို့နယ်အတွင်းရှိ ကရင်လူငယ်များအပါအဝင် ၁၇၅ ဦးပါ စည်းရုံးရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

အဆိုပါ စည်းရုံးရေး ကော်မတီတွင် မူဝါဒရေးရာ မူကြမ်းရေးဆွဲရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ ဘဏ္ဍာရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ အရည်အသွေး

တည်ဆောက်ရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေး ဆပ်ကော်မတီနှင့် ပြင်ပဌာန ဆက်ဆံရေး ဆပ်ကော်မတီတို့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သလို လူငယ်များအတွက် ငွေကြေးပိုင်းနှင့် လိုအပ်သည့် အကြံဉာဏ်များ ပေးနိုင်ရန် သထုံမြို့ခံ ကရင်လူလတ်ပိုင်းများပါဝင်သည့် ထောက်ပံ့ရေးဆပ်ကော်မတီကိုပါ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်ဟု အစည်းအဝေး တက်ရောက်ခဲ့သူများက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

သထုံမြို့နယ် ကရင်လူငယ် အစည်းအရုံးကို သထုံမြို့နယ်တွင် ကရင်တိုင်းရင်းသားအရေး ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် တတ်စွမ်းသမျှ ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြစ်ကာ မူဝါဒပိုင်းကို လူငယ်များက ဦးဆောင်ကာ အခြားရိုင်းသားသည့် ကရင်လူငယ်အဖွဲ့များ၏ မူဝါဒများကို လေ့လာပြီး ရေးဆွဲသွားမည်ဟု မူဝါဒရေးရာ မူကြမ်းရေးဆွဲရေး ဆပ်ကော်မတီထံမှ သိရသည်။

ထို့အပြင် လက်ရှိ ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံး (KYO)၊ ကရင်လူငယ်ကွန်ရက် (KYN) စသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒေသတွင်း အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို လက်တွဲလုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်သော်လည်း ဘေးတိုက်သွားသည့် ပုံစံမျိုး ရပ်တည်မည်ဖြစ်ကာ တဖွဲ့ပေါ်တဖွဲ့ လွှမ်းမိုးမှုမရှိအောင် မူဝါဒပိုင်း ချမှတ်သွားရန်ရှိသည်ဟု စည်းရုံးရေး ကော်မတီထံမှ သိရသည်။

ကရင်လူငယ် အစည်းအရုံး (KYO) ဥက္ကဋ္ဌ စောလယ်နယ်က 'မူဝါဒရေးရာ မူကြမ်းရေးဆွဲရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ ဘဏ္ဍာရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ အရည်အသွေး

စည်းရုံး လုပ်ဆောင်မှုအပိုင်းမှာ အားနည်းချက်တော့ရှိတယ်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း KYN ကို ဖွဲ့စည်းပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ကျန်တို့တွေ ချိတ်ဆက်ပြီး လှုပ်ရှားမှုတွေ ပိုလုပ်လာနိုင်တယ်။ အခု အဲဒီမှာ ကရင်လူငယ်အဖွဲ့တဖွဲ့ ဖွဲ့ဖို့ လုပ်ဆောင်တဲ့အပေါ်မှာတော့ ကျန်တို့ သထုံခရိုင်က KYO နဲ့ KYN တို့ မဝင်ရောက်နိုင်တဲ့ အပိုင်းတော့ ရှိကောင်းရှိပါလိမ့်မယ်။ ကျန်တို့ မြင်တာကတော့ ကရင်လူငယ်အဖွဲ့တွေ ရှိနေပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီမှာရှိတဲ့ KYO, KYN တာဝန်ရှိသူတွေနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပြီးမှ ဘယ်လို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်မလဲဆိုတာ လုပ်ရင် ပိုကောင်းမယ်လို့ မြင်ပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

၎င်းအပြင် ကရင်လူငယ် အဖွဲ့အစည်းများ များပြားလာသည့် အပေါ် အမျိုးသားရေးအတွက် လုပ်ဆောင်မှုအပိုင်းတွင် တစုတစည်းတည်း ဖြစ်ပေါ်လာရန် အခက်အခဲ ရှိလာနိုင်သည်ဟုလည်း စောလယ်နယ်က ဖြည့်စွက် ပြောဆိုသည်။

သထုံမြို့နယ်အတွင်း ကျေးရွာအုပ်စု ၅၄ အုပ်စုရှိပြီး ကျေးရွာ ၁၉၇ ရွာရှိကာ ကျေးရွာအုပ်စု ၃၇ စုအတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၁၀၀ ကျော်တွင် ကရင်တိုင်းရင်းသားများ အဓိက နေထိုင်လျက်ရှိသလို သထုံမြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ လူငယ်အစည်းအရုံး ဖြစ်ပေါ်လာရေး စည်းရုံးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် လက်ရှိ အချိန်တွင် ကျေးရွာ ၄၇ ရွာရှိ ကရင်လူငယ်များကို စည်းရုံးထား နိုင်ပြီးဖြစ်ကာ ကျန်ကျေးရွာ ၆၀ ကျော်ပါဝင်လာနိုင်ရေးအတွက် ဆက်လုပ်ဆောင်သွားမည်ဟု ကော်မတီထံမှ သိရသည်။

များ ပြုလုပ်နေဆဲဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်အစိုးရဘက်မှ ယင်းစီမံကိန်းမှာ ပြည်နယ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိက ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုထားသလို ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြောင်း ထောက်ပြပြောဆိုမှုများအတွက် TTCL ကုမ္ပဏီမှ ဦးဆောင်ကာ ယခုကဲ့သို့ ကျောက်မီး

သွေးလေ့လာရေး ဂျပန်နိုင်ငံ လေ့လာရေးခရီးစဉ်များအပြင် ဒေသခံများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မကြာခဏ တွေ့ဆုံကာ စီမံကိန်းကိစ္စကို ရှင်းလင်းချပြမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ လေ့လာရေး ခရီးစဉ်တွင် ပါဝင်သူများ၊ ဒေသခံများ၊ TTCL ကုမ္ပဏီနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရ

တာဝန်ရှိသူများ၊ မိဒီယာများ ပါဝင်သည့် ဂျပန်နိုင်ငံလေ့လာရေး ခရီးစဉ်နှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတခုကို လာမည့် ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့ ဖားအံမြို့ရှိ သုမေဓရာမကြားတောရ ကျောင်းတိုက်တွင် ဆက်လက်ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံ ဒုတိယအကြိမ်ဂျပန်ခရီးစဉ်လိုက်ပါသူများမှ အတွေ့အကြုံချပြရင်းလင်းမှုပြုလုပ်

ဒီဇင်ဘာ ၂၇ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း တည်ဆောက်ရန် လျာထားသည့် ကျောက်မီးသွေး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဂျပန်ဒီဇင်ဘာ ၂၇ တွင် သုံးအိမ်ကျေးရွာလူထုများနှင့် တွေ့ဆုံကာ ၎င်းတို့ လေ့လာသိရှိခဲ့ရသည်များကို ပြန်လည်ချပြ ရင်းလင်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

အဆိုပါ တွေ့ဆုံမှုကို လေ့လာရေးခရီးသွားရောက်ခဲ့သည့် သံဃာတော်များ၊ ဒေသခံများ၏ ဦးဆောင်စီစဉ်မှုဖြင့် စက်ရုံစီမံကိန်း တည်ဆောက်ရန်လျာထားသည့် ဖားအံမြို့နယ်၊ ဝတ်ကြီးကျေးရွာအုပ်စု သုံးအိမ်ကျေးရွာရှိ ချမ်းအေးလင်းမြိုင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သို့ကတော့ကျေးရွာ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဥူးကုသလ ဗုတ္တိက 'ဂျပန်နိုင်ငံ လေ့လာရေးအဖွဲ့အနေနဲ့ ခရီးစဉ်အတွေ့အကြုံ သိရှိလာရတဲ့အချက်တွေကို ပြန်လည်ဖြန့်ဝေမယ့် တွေ့ဆုံမှုဖြစ်တယ်။ ဒီခရီးစဉ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး လာမယ့် ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့မှာ ကျင်းပမယ့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ သိရှိလိုတာမေးမြန်းဖို့နဲ့ ကိုယ်ဆွေးနွေးလိုတဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားနိုင်အောင် လို့ ဖြစ်ပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

ယနေ့ပြုလုပ်သည့် တွေ့ဆုံမှု စာမျက်နှာ (၂၃) သို့ ▶▶

KNPP တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့်အရပ်သားသတ်ဖြတ်ခံရမှုအပေါ် အမြန်ဆုံးဖော်ဆောင်ရန် UNFC တောင်းဆို

ဒီဇင်ဘာ ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စအိုင်းဆူး ယခုလ ၂၀ ရက်နေ့က အစိုးရစစ်တပ်၏ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်း တက်ရေးပါတီ-KNPP တပ်ဖွဲ့ဝင် ၃ ဦးနှင့် အရပ်သားတစ်ဦး၏ အမှုကိုစွဲကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးနှင့် တရားမျှတမှု ပေါ်ပေါက်ရေးအတွက် အစိုးရတပ်မတော်မှ အမြန်ဆုံး ဖော်ဆောင်ပေးရန် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ-UNFC မှ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ တွင် သဘောထားထုတ်ပြန် တောင်းဆိုလိုက်သည်။

အဆိုပါဖြစ်ရပ်သည် လက်ရှိ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေသည့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေနိုင်ပြီး နှစ်က ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် ထုတ်တယ်။ အဲဒီဖြစ်ရပ်အပေါ်မှာ ရှုတ်ချတယ်ပေါ့ဗျာ။ နောက်ပြီး လွိုင်ကော် (ဒကစ) ကလည်း တန်ပြန်ထုတ်ပြန်မှုတွေလုပ်တယ်။ အပြန်အလှန် တဖက်ကိုတဖက် စွပ်စွဲမယ်။ ပြစ်တင်မယ်။ ခုခံချေပကြမယ်။ လိုင်းပေါ်မှာတွေ့ရတယ်။ ဒါတွေကို လိုင်းပေါ်မှာ ပြောနေမယ့်အစား ခံခဲ့ရတဲ့ရဲဘော်၊ အရပ်သားကိစ္စတပ်မတော်မှ အမြန်ဆုံး ဖော်ဆောင်ပေးရန် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ-UNFC မှ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ တွင် သဘောထားထုတ်ပြန် တောင်းဆိုလိုက်သည်။

အဆိုပါဖြစ်ရပ်သည် လက်ရှိ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေသည့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေနိုင်ပြီး နှစ်က ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် ထုတ်တယ်။ အဲဒီဖြစ်ရပ်အပေါ်မှာ ရှုတ်ချတယ်ပေါ့ဗျာ။ နောက်ပြီး လွိုင်ကော် (ဒကစ) ကလည်း တန်ပြန်ထုတ်ပြန်မှုတွေလုပ်တယ်။ အပြန်အလှန် တဖက်ကိုတဖက် စွပ်စွဲမယ်။ ပြစ်တင်မယ်။ ခုခံချေပကြမယ်။ လိုင်းပေါ်မှာတွေ့ရတယ်။ ဒါတွေကို လိုင်းပေါ်မှာ ပြောနေမယ့်အစား ခံခဲ့ရတဲ့ရဲဘော်၊ အရပ်သားကိစ္စတပ်မတော်မှ အမြန်ဆုံး ဖော်ဆောင်ပေးရန် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ-UNFC မှ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ တွင် သဘောထားထုတ်ပြန် တောင်းဆိုလိုက်သည်။

အဆိုပါဖြစ်ရပ်သည် လက်ရှိ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေသည့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေနိုင်ပြီး နှစ်က ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် ထုတ်တယ်။ အဲဒီဖြစ်ရပ်အပေါ်မှာ ရှုတ်ချတယ်ပေါ့ဗျာ။ နောက်ပြီး လွိုင်ကော် (ဒကစ) ကလည်း တန်ပြန်ထုတ်ပြန်မှုတွေလုပ်တယ်။ အပြန်အလှန် တဖက်ကိုတဖက် စွပ်စွဲမယ်။ ပြစ်တင်မယ်။ ခုခံချေပကြမယ်။ လိုင်းပေါ်မှာတွေ့ရတယ်။ ဒါတွေကို လိုင်းပေါ်မှာ ပြောနေမယ့်အစား ခံခဲ့ရတဲ့ရဲဘော်၊ အရပ်သားကိစ္စတပ်မတော်မှ အမြန်ဆုံး ဖော်ဆောင်ပေးရန် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ-UNFC မှ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ တွင် သဘောထားထုတ်ပြန် တောင်းဆိုလိုက်သည်။

အဆိုပါဖြစ်ရပ်သည် လက်ရှိ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေသည့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေနိုင်ပြီး နှစ်က ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် ထုတ်တယ်။ အဲဒီဖြစ်ရပ်အပေါ်မှာ ရှုတ်ချတယ်ပေါ့ဗျာ။ နောက်ပြီး လွိုင်ကော် (ဒကစ) ကလည်း တန်ပြန်ထုတ်ပြန်မှုတွေလုပ်တယ်။ အပြန်အလှန် တဖက်ကိုတဖက် စွပ်စွဲမယ်။ ပြစ်တင်မယ်။ ခုခံချေပကြမယ်။ လိုင်းပေါ်မှာတွေ့ရတယ်။ ဒါတွေကို လိုင်းပေါ်မှာ ပြောနေမယ့်အစား ခံခဲ့ရတဲ့ရဲဘော်၊ အရပ်သားကိစ္စတပ်မတော်မှ အမြန်ဆုံး ဖော်ဆောင်ပေးရန် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ-UNFC မှ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ တွင် သဘောထားထုတ်ပြန် တောင်းဆိုလိုက်သည်။

(၁၃)ခုမြောက်တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောကို ကေအဲန်ယူသတ်မှတ်အတည်ပြု

ဒီဇင်ဘာ ၂၄ ရက်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စောဒီကိုးဒီ၊ စောသိန်းမြင့် ကေအဲန်ယူ -ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး နယ်မြေအတွင်း ၁၃ ခုမြောက် တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောအဖြစ် ဖာပွန်ခရိုင်၊ ဘူးသိုမြို့နယ်ရှိ 'ကေးဒိုမဲ့ညော' ဘေးမဲ့တော(ကြီးဝိုင်း)ကို ကေအဲန်ယူ ဗဟိုသစ်တောဌာနက ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ အခမ်းအနားပြုလုပ်ကာ သတ်မှတ် အတည်ပြုလိုက်သည်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန် ထိန်းသိမ်းရေးကို ကြိုဆိုအားပေးသော သင်္ကေတတခု အနေဖြင့် အဆိုပါ 'ကေးဒိုမဲ့ညော' တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန် ဘေးမဲ့တောကို သတ်မှတ် အတည်ပြုလိုက်ကြောင်း ဒီဇင်ဘာ ၁၉ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်သည့် ကေအဲန်ယူသစ်တောဌာန၊ ကရင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုလှုပ်ရှားမှု ကွန်ယက်(KESAN)၊ ကရင် တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန် ထိန်းသိမ်းရေး (KWCI)တို့၏ ပူးတွဲထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

'ကျနော်တို့ နယ်မြေအတွင်းမှာ တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန် ဘေးမဲ့တောပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ သဘာဝကြီးဝိုင်းပဲဖြစ်ဖြစ် သိပ်မရှိတော့ဘူး။ အခု ကျနော်တို့ ကော်သူးလေနယ်မြေ အတွင်းမှာ နိုင်ငံတကာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အဖွဲ့က အသိအမှတ်ပြုတဲ့ ရှားပါးသားရဲတိရိစ္ဆာန်တွေ ရှိတဲ့အတွက် ကျနော်တို့ မိမိကိုယ်မိမိ အင်မတန် မှ ဂုဏ်ယူမိပါတယ်'ဟု ကေအဲန်ယူ ဗဟို သစ်တောဌာနတာဝန်ခံ ပဒိုမန်းဘထွန်းက ရှင်းလင်းပွဲ အခမ်းအနားတွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

ကေးဒိုမဲ့ညော တောရိုင်း တိရိစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောသည် ကေအဲန်ယူ ဗဟိုခရိုင် အရှေ့တောင်တောင့် ညို တည်ရှိပြီး အကျယ်အဝန်း ဧရိယာအားဖြင့် ဧက ၉၁၅၉၉ (ကိုးသောင်းကျော်)ရှိကာ ကြီးဝိုင်းကော်သူးလေနယ်မြေ အတွင်းမှာ စာမျက်နှာ (၂၂) သို့ ▶▶

ပက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးမှတဆင့် ရရှိထားသော ယုံကြည်မှုကို ထိခိုက်စေနိုင်သောကြောင့် ယခုလို တောင်းဆို ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု UNFC ၏ ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီဝင် ဦးထွန်းဇော်က ယခုလို ပြောသည်။ ၎င်းက 'KNPP က ၂၂ ရက်နေ့ စဉ်သို့ ပြောသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိသည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုဖြင့် တရားမျှတမှု ပေါ်ပေါက်ရေး မလုပ်ဆောင်လျှင် အတိတ်ဖြစ်ရပ်၏ ဆိုးကျိုးသံသရာထဲ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာနိုင်ကြောင်းနှင့် လွတ်လပ်၍ ဘက်မလိုက်သော မှန်ကန်သည့် ကြားဖြတ်သို့ ပြောသည်။

၂၂ ရက် နေ့စွဲဖြင့် သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ၎င်းအပေါ် ဒေသကွပ်ကဲမှုစစ်ဌာနချုပ်(လွိုင်ကော်)မှ ယခုလ ၁၉ ရက်နေ့က နယ်စပ်စစ်ဆင်ရေး ခြေကုပ်စခန်းများသို့ ရိက္ခာပို့ ပြန်လာသည့် စစ်ယာဉ်တန်းများကို အဖွဲ့အစည်း (၂၂) သို့ ▶▶

ကရင်သတင်းစဉ်ပရိသတ်များ အား အသိပေးခြင်း

လစဉ် ကရင်သတင်းစဉ်ကို အားပေးဖတ်ရှုကြသော စာဖတ်ပရိသတ်များအနေဖြင့် ကရင်တိုင်းရင်းသားဘာသာ ရုပ်သံအစီအစဉ် ၁၃ မိနစ်စာကို DVB ရုပ်သံလွှင့်လိုင်းမှ အပတ်စဉ်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ မြန်မာစံတော်ချိန် နံနက် ၇း၅၅ နာရီနှင့် ည ၉း၄၅ နာရီ တို့တွင် စောင့်စားကြည့်ရှုနိုင်ပြီး အလားတူအချိန်ကျန်နေ့ရက်များတွင်လည်း အခြား တိုင်းရင်းသားဘာသာရုပ်သံများကို ကြည့်ရှုနိုင်ပါကြောင်း လေးစားစွာဖြင့် အသိပေးအပ်ပါသည်။

ထို့အပြင် စကောကရင်ဘာသာ အပတ်စဉ် ဆောင်းပါးနှင့် သတင်းများကို တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေတိုင်း www.kicnews.org နှင့် www.karennews.org တွင် အွန်လိုင်းရေဒီယိုအဖြစ် အသံလွှင့် တင်ဆက်လျှက်ရှိရာ မိုဘိုင်းလ်ဖုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကွန်ပျူတာဖြင့်ဖြစ်စေ ဖမ်းယူ နားဆင်နိုင်ကြောင်းလည်း အသိပေးအပ်ပါသည်။ ကြည့်ရှု၊ နားဆင်ကြသော ပရိသတ်အားလုံးထံမှ အဆိုအကောင်း ဝေဖန်၊ အကြံပေးမှုများကို လျှို့ဝှက်စွာ ကြိုဆိုအပ်ပါသည်။